

บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ
สู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ
สู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจ
พิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน”
ของ กัญญาณัฐ มลิวรรณ
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบโครงร่าง
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี สุขเกษม) วิทยานิพนธ์
..... ประธานที่ปรึกษาโครงร่าง
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา) วิทยานิพนธ์
..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ หวังสัจจะโชค)

อนุมัติ

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้มอบโอกาสอันล้ำค่าและสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ท่านได้กรุณาชี้แนะหนทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ที่เปรียบได้ดั่ง “สายน้ำ” อันชุ่มชื้นที่คอยหล่อเลี้ยงต้นกล้าแห่งปัญญาให้มีชีวิตและหยั่งรากอย่างมั่นคง เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้ต้นกล้าต้นนี้เติบโตในเส้นทางการเรียนรู้ที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมอบความอบอุ่นดุจบ้าน และแสงสว่างทางวิชาการที่น่าพาให้ผู้วิจัยมีแรงบันดาลใจ ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจต่อ ความรัก ความเมตตา และคำสอนทั้ง ทางด้านวิชาการและการดำเนินชีวิตที่ได้รับอาจารย์ที่ปรึกษาเสมอมา

ขอขอพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ อันประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี สุขเกษม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตา ความรู้ทางวิชา รวมถึงการชี้แนะที่เปรียบได้ดั่ง “บู่หล่อเลี้ยง” ผู้ที่คอยช่วยเหลือหล่อเลี้ยงให้ต้นกล้าแห่งความรู้ต้นนี้หยั่งรากลึกลงในผืนดินที่มั่นคง แข็งแรง และพร้อมที่จะเติบโตต่อไปอย่างงดงาม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ หวังสัจจะโชค กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เปรียบได้ดั่ง “แสงแดด” อันอบอุ่น ที่ส่องประกายแห่งปัญญาและความหวัง ช่วยเกื้อหนุนให้ต้นกล้าแห่งปัญญาต้นนี้ เจริญงอกงาม แตกกิ่งก้านอย่างสง่างาม แสงแห่งท่านยังเป็นพลังอันสำคัญที่หล่อเลี้ยงหัวใจของผู้วิจัย ให้ก้าวเดินบนเส้นทางวิชาการด้วยความมั่นใจ มุ่งมั่น และไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรค

ขอขอบพระคุณหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และผู้นำชุมชนชน สมาชิกสภา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลท่านอื่นๆ ที่มีได้กล่าวถึงเบื้องต้น ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ และพูดคุยแลกเปลี่ยน รวมถึงการให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ท ได้สั่งสอนและให้ความรู้ที่ช่วยเปิดโลกทัศน์ทางวิชาการแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะสังคมศาสตร์ที่คอยให้ความช่วยเหลือทั้งการประสานงานและดำเนินการด้านเอกสารต่างๆ โดยเฉพาะพี่กษิมาทิพย์ พี่พัฒนศาสตร์ และ พี่กิตติศักดิ์ เผ่าพันธ์ ผู้ที่คอยช่วยแก้ไขปัญหาและให้การสนับสนุนที่ดีเสมอมา นอกจากนี้ที่ขาดมิได้เลยคือมิตรภาพและ กำลังใจจากพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโทและนิสิตปริญญาเอกทุกท่าน ที่คอยส่งความรักและความหวังดี รวมถึงแรงสนับสนุนที่สามารถช่วยให้ก้าวข้ามอุปสรรคและความยากลำบากมาได้ ขอขอบคุณ ดร.สันทราย วงษ์สุวรรณ พี่สายสายที่ปรึกษาของผู้วิจัย ที่คอยชี้แนะแนวทาง ความรู้ และกำลังใจ คุณณญาณี กลิ่นเมือง เพื่อนที่น่ารัก ผู้มอบความจริงใจ มิตรภาพ และความหวังไว้อันอบอุ่นให้แก่ผู้วิจัยตลอดเส้นทางการศึกษาที่เต็มไปด้วยอุปสรรค

เหนือสิ่งอื่นใดขอขอบพระคุณครอบครัว “มลิวรรณ” อันเป็นที่รัก บิดา มารดา ปู่ ย่า อา น้องชาย และเพื่อนคู่คิดของผู้วิจัย ที่คอยอยู่เคียงข้างทุกๆ การเติบโตของเส้นทางแห่งนี้ทั้งในยามสุขและยามทุกข์ คอยส่งความรัก ความอบอุ่น เสียงหัวเราะและกำลังใจช่วยให้ก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มาได้ด้วยดี เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดของความสำเร็จนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ กัญญาณัฐ มลิวรรณ คนนี้ที่ยอมสละร่างกายเพื่อความฝันและไม่ยอมล้มเลิก ความพยายาม ความมุ่งมั่นในการศึกษาเส้นทางแห่งนี้ ขอขอบคุณอุปสรรค บทเรียนที่ผ่านเข้ามาระหว่างทางให้ได้ เรียนรู้และหาทางแก้ไขปัญหา ขอขอบคุณหัวใจที่แข็งแกร่งไม่ยอมแพ้ และนำพาสู่ความสำเร็จอันทรงคุณค่าหา อาจลดทอนมิได้ ซึ่งเป็นทั้งความภาคภูมิใจของผู้วิจัยเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง

กัญญาณัฐ มลิวรรณ

ชื่อเรื่อง	บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน
ผู้วิจัย	กัญญาณัฐ มลิวรรณ
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา
ประเภทวิทยานิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ร.ม. สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2568
คำสำคัญ	นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การพัฒนาแบบยั่งยืน, การผลักดันนโยบาย, แผนยุทธศาสตร์ชาติ, เทศบาลตำบลท่าสายลวด

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ และศึกษาบทบาทในการสนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด การศึกษาร่วมกับการนำแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด 8.3, 8.9 และ 8.a) และ เป้าหมายที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ตัวชี้วัด 17.14 และ 17.17) โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยวิธีแบบแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล ผู้นำชุมชน 3 หมู่บ้าน และตัวแทนอดีตรองกรรมการตลาดริมเมย รวม 11 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผลการวิจัยพบว่า “นโยบายเขตเศรษฐกิจ” อาจเป็นเพียงแคกรอบในการกำหนดแนวทางในการบริหารที่เป็นเครื่องมือในการทำหน้าที่จัดสรรเขตพื้นที่ดังกล่าวตามมาตรการที่ถูกส่งไม่ต่อจากรัฐบาลให้กับหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึง พ.ศ.2566 พบได้ว่าบทบาทที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่ส่งผลต่อการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างแท้จริง ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นที่ 2) ด้านการจัดระเบียบสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และ 3) ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน นอกจากนี้บทบาทที่สำคัญทั้ง 3 นี้แล้วยังพบได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาและการผลักดันเชิงพื้นที่ ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบทบาทของภาคประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบาย 2) ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนนโยบาย 3) ปัจจัยด้านแรงงานต่างด้าว โลจิสติกส์ และบทบาทของตลาดริมเมย 4) ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและการกำกับแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) 5) ปัจจัยด้านแผนยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลท่าสายลวด และ 6) ปัจจัยทางการเมืองพม่า ทั้งในมิติของบทบาทและปัจจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นได้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดไม่ได้เป็นเพียงหน่วยงานที่รองรับนโยบายจากส่วนกลางมาเท่านั้นแต่ยังเป็นตัวแสดงเชิงรุกที่สำคัญในระดับฐานรากทางการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เกิดเกิดผลสัมฤทธิ์ในมิติของหน่วยงานในการบริหารเชิงพื้นที่

Title	THE ROLES OF THA SAI LUAT SUBDISTRICT MUNICIPALITY IN PROMOTING THE SPECIAL ECONOMIC ZONE. POLICY TOWARDS SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Author	Kanyanat Maliwan
Advisor	Associate Professor Watcharabon Buddharaksa, Ph.D.
Academic Paper	Thesis M. Pol. Sc. In Political Sciences, Naresuan University, 2025
Keywords	Special Economic Zone Policy, Local Government Organization, Sustainable Development, Policy Implementation, National Strategy Plan, Tha Sai Luat Subdistrict Municipality

ABSTRACT

This paper focuses on education the “The roles of Tha Sai Luat Subdistrict Municipality in promoting the Special Economic zone policy towards sustainable development” aims to study the factors that support and drive the government in administering special economic zone policies at the national level, and to examine the role of Tha Sai Luat Subdistrict Municipality in supporting such policies. The study incorporates the framework of the Sustainable Development Goals (SDGs), specifically Goal 8: Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth (indicators 8.3, 8.9, and 8.a), and Goal 17: Strengthen the means of implementation and revitalize the global partnership for sustainable development (indicators 17.14 and 17.17). A qualitative research methodology was employed, using in-depth interviews with purposive sampling. Respondents were divided into four groups: permanent officials and political officials, municipal council representatives, community leaders from three villages, and representatives of the former Rim Moei Market Committee-comprising a total of 11 participants. Data collection utilized semi-structured interviews.

The study found that the “special economic zone policy” primarily serves as a framework for guiding administrative directions and acts as a tool for allocating designated areas, with responsibility transferred from the central government to local authorities. Between 2018 and 2023, the Tha Sai Luat Subdistrict Municipality played three major roles in advancing special economic zone policies: (1) planning and developing local infrastructure, (2) organizing social order and promoting grassroots economy, and (3) fostering cooperation with various sectors, including government agencies, the private sector, and local communities. In addition, six key factors were found to influence policy implementation and local

development: (1) the role of citizens in driving policies, (2) local political dynamics, (3) migrant labor, logistics, and the role of Rim Moei Market, (4) local political governance and participatory governance, (5) the second strategic plan of the municipality, and (6) political conditions in Myanmar. These roles and factors highlight that the Tha Sai Luat Subdistrict Municipality is not merely a passive recipient of central government policy but an active grassroots actor in driving the special economic zone policy toward tangible outcomes in local governance.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์.....	5
คำถามหลักงานวิจัย.....	5
ระเบียบวิธีวิจัย	5
เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion Criteria).....	9
เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria).....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
นิยามศัพท์.....	11
กรอบการศึกษางานวิจัย.....	13
บทที่ 2	15
บททวนวรรณกรรม	15
ประเด็นที่ 1 งานศึกษาด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	17
ประเด็นที่ 2 งานศึกษาด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ	22
ประเด็นที่ 3 งานศึกษาด้านการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs).....	27
ประเด็นที่ 4 งานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจารณ์ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์	31
บทที่ 3	35
กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	35
แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs.....	36
รายงานดัชนีการพัฒนายั่งยืน ปี 2020	40
ภายใต้บริบทการพัฒนาของประเทศไทย	42
การศึกษาเป้าหมาย ด้านที่ 8 : การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ	44
การศึกษาเป้าหมาย ด้านที่ 17 : ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	51

การประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดภายใต้การวิจัย	58
บทที่ 4	62
การวิเคราะห์การบริหารเชิงพื้นที่.....	62
1) ปัจจัยภายใน.....	64
1.1) ปัญหาเชิงพื้นที่.....	64
ประเด็นที่ 2 ปัญหาในเรื่องของยาเสพติด บ่อนกาสิโน และคลังท่าข้ามสินค้า.....	66
ประเด็นที่ 3 สะพานมิตรภาพไทย – พม่า แห่งที่ 1 และ 2	68
ประเด็นที่ 4 ปัญหาในเรื่องการจราจรในเขตพื้นที่ชุมชน	77
ประเด็นที่ 5 ปัญหากฎมีที่ศนแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมเมย และ พื้นที่ชุมชน	81
ประเด็นที่ 6 ปัญหามลพิษ	92
1.2) การลงทุนภายในและภายนอก	94
1.3) แนวทางการบริหาร	102
1.4) การเมืองท้องถิ่น.....	103
1.5) ความร่วมมือ (ภาคส่วนประชาชน,ภาคส่วนเอกชน,ภาคส่วนเครือข่าย,ภาคส่วนท้องถิ่น, ส่วนกลาง).....	105
1.6) กฎหมาย	108
ประเด็นที่ 1 กฎหมายการถือครองที่ดิน	108
ประเด็นที่ 2 กฎหมายการจ้างงาน แรงงานต่างด้าว	111
2) ปัจจัยภายนอก.....	114
2.1) โครonavirus-19	114
2.2) การเมืองประเทศพม่า.....	116
2.3) ความสัมพันธ์พม่า-ไทย	121
บทที่ 5	127
การวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนายั่งยืนในเขตพื้นที่.....	127
การสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ให้เป็นส่วนหนึ่งธุรกิจ	133
เป้าหมายด้านที่ 8: การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ.....	136
การวิเคราะห์ตามเป้าหมายย่อย 8.3 ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด.....	137
ด้านการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs)	138

เป้าหมายย่อย 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	139
ตัวชี้วัด 8.9.1: สัดส่วน GDP ด้านการท่องเที่ยวต่อ GDP รวม และอัตราการเติบโตของ GDP ด้านการท่องเที่ยว	140
เป้าหมายย่อย 8.a เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade)	144
ตัวชี้วัด 8.a.1 มูลค่าความช่วยเหลือ/ภาระผูกพัน (Commitments) และการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือ (Disbursements) ภายใต้กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade)	144
ตัวชี้วัด 17.14.1 จำนวนประเทศที่มีกลไกเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน	146
เป้าหมายย่อย 17.17 สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม	148
ตัวชี้วัด 17.17.1 จำนวนเงินดอลลาร์สหรัฐที่มีภาระผูกพันให้ใช้ในโครงการความร่วมมือภาครัฐ-เอกชนด้านโครงสร้างพื้นฐาน	148
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	151
แนวคิด ยุทธศาสตร์ และ นโยบายที่เกี่ยวข้อง	153
การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	153
คลื่นลูกที่ 1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)	154
คลื่นลูกที่ 2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)	155
คลื่นลูกที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	156
มิติที่ 1 ด้านโครงสร้าง	157
มิติที่ 2 การบริหารจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อม	157
มิติที่ 4 การกระจายศูนย์กลางเศรษฐกิจ	159
บทที่ 6	161
บทสรุป	161
สรุปผลการวิจัย	162
สรุปการตอบคำถามงานวิจัย ข้อที่ 1	162
ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	162
ด้านที่ 2 ด้านการจัดระเบียบสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	163
ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	163

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	165
สรุปการตอบคำถามงานวิจัย ข้อที่ 2	165
ปัจจัยด้านบทบาทของภาคประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบาย	165
การวิเคราะห์บทบาทของเทศบาลตามเป้าหมาย SDG 8.3	166
ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนนโยบาย	166
ปัจจัยด้านแรงงานต่างด้าว โลจิสติกส์ และบทบาทของตลาดริมเมย	167
ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและการกำกับแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance)	168
ปัจจัยด้านแผนยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลท่าสายลวด.....	169
ปัจจัยทางการเมืองพม่า	169
ผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาล เรียกว่าขาดความสามารถในการบริหารเชิงรุก	170
ข้อจำกัดของการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	172
บรรณานุกรม	176
ภาคผนวก	185
ประวัติผู้วิจัย	197

สารบัญรูปรูปภาพ

รูป	หน้า
รูป 1 Progress on the SDGs Index by regions (2010-2029).....	41
รูป 2 Figure 13 2020 SDG dashboards for East and South Asia	42
รูป 3 การจัดเก็บรายได้.....	45
รูป 4 การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า	46
รูป 5 มูลค่าการค้าชายแดน	46
รูป 6 สินค้านำเข้า.....	47
รูป 7 สินค้าส่งออก.....	48
รูป 8 สถิติการจับกุมของลักลอบหนีศุลกากร.....	49
รูป 9 ตัวแบบการบูรณาการผลการศึกษา.....	57
รูป 10 โครงสร้างการประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดภายใต้การวิจัย	59
รูป 11 แผนภาพผลการศึกษาศึกษาวิเคราะห์การบริหารเชิงพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด.....	63
รูป 12 การลักลอบข้าม บริเวณตลาดริมเมย	64
รูป 13 การจับกุมชาวต่างด้าวซ่อนอาวุธปืนได้ที่แนวตะเข็บชายแดนบริเวณตลาดริมเมย.....	65
รูป 14 การซื้อสินค้าหลีกเลี่ยงภาษีบริเวณตลาดริมเมย	67
รูป 15 หน้าบริเวณสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1.....	68
รูป 16 การจอดรถหน้าบริเวณสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1	69
รูป 17 งานลอยกระทงในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลท่าสายลวด	70
รูป 18 งานต่อมวยการกุศลเชื่อมสัมพันธ์ไทย-พม่า	71
รูป 19 การขั้บชี้รัถจักรยานไฟฟ้าในพื้นที่	73
รูป 20 การตรวจยามบริเวณพื้นที่ชุมชน: ชุมรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน	75
รูป 21 ป้ายประกาศห้ามรถบรรทุกสัญจรในเขตพื้นที่ชุมชน.....	77
รูป 22 การสัญจรรถบรรทุกในพื้นที่ชุมชน	79
รูป 23 สภาพป้ายแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยวเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด : ตลาดริมเมย.....	81
รูป 24 สภาพในแหล่งพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ	93
รูป 25 การลงทุนในแหล่งพื้นที่.....	95
รูป 26 การจับกุมลักลอบขนโทรศัพท์ หมู่บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด	118
รูป 27 สะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 2.....	121
รูป 28 เปิดสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1	125
รูป 29 เป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจ กับ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ	146

รูป 30 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ	152
รูป 31 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้.....	171
รูป 32 ผลการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน	175

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล	7
ตาราง 2 The 2020 SDGs Index Scores	40
ตาราง 3 สถิติสินค้านำเข้า ณ ด้านศุลกากรแม่สอด.....	47
ตาราง 4 สถิติสินค้าส่งออก ณ ด้านศุลกากรแม่สอด.....	48
ตาราง 5 สถิติการจับกุมของการลักลอบหนีศุลกากร.....	50
ตาราง 6 รายงานเรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ.2543.....	87
ตาราง 7 รายงานเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย พ.ศ.2542.....	88
ตาราง 8 รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2561 – 2565.....	88
ตาราง 9 รายละเอียดผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และการเบิกจ่ายงบประมาณ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	89
ตาราง 10 รายละเอียดผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และการเบิกจ่ายงบประมาณ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	90
ตาราง 11 ตารางการเปรียบเทียบแนวคิดของ Milton Friedman (1970) และ Edward Freeman (1984)	131
ตาราง 12 มูลค่าการส่งออกของสินค้าชายแดนภาคเหนือ.....	141

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบันนับเป็นจุดเปลี่ยนในการสร้างนโยบายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ และเป็นการสร้างความมั่นคงของชาติอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นองค์ประกอบที่สามารถนำไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งทางด้านทรัพยากร ด้านวัฒนธรรม ด้านการเมือง และด้านรายได้ปากท้องประชาชน ตลอดจนการบริหารของรัฐที่พยายามจะผลักดันให้ประเทศนั้นเป็นประเทศที่พ้นจากกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูงด้วยการให้ความสำคัญในการสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ นับตั้งแต่การปฏิรูปการเมืองไทยภายใต้การบริหารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา อันเป็นสิ่งที่คณะรัฐบาลพยายามสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโครงสร้างทางเศรษฐกิจในประเทศเป็นสำคัญโดยการเน้นการสร้างเศรษฐกิจด้วยการนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เข้ามาเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจและเพื่อเป็นการรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 อีกทั้งการเล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรในประเทศ จึงทำให้รัฐบาลชุดนี้มีการประกาศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 เป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยจัดให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ดังนี้ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ซึ่งแผนแม่บทได้มีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมด 23 ฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผนแม่บทประเด็นที่ 9 แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษถือเป็นใจหลักในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ที่รัฐบาลมีความเชื่อว่าการถูกจัดให้เป็นเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นจะเป็นตัวช่วยที่ส่งเสริมในการสร้างศักยภาพและความเมืองในเขตพื้นที่ให้สูงมากยิ่งขึ้นจากเดิมทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านการลงทุน ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนจากสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ถึงการศึกษาความสำคัญในเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน (Open Developmentแม่น้ำโขง, 2559) เนื่องจากเขตพื้นที่อำเภอแม่สอดที่ได้รับการจัดความสำคัญของเขตพื้นที่ระยะที่ 1 ถูกจัดเป็นจังหวัดลำดับที่ 1 ใน 5 จังหวัดแรกจากการถูกจัดให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเนื่องจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตากนั้นมีความพร้อมในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะเรื่องของกลุ่มกิจการเป้าหมายกลุ่มอุตสาหกรรม 13 ด้านได้แก่ 1.กลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง 2.กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์ 3.กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง 4.กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องเรือน 5.กลุ่มอุตสาหกรรมอัญมณี

และเครื่องประดับ 6.กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์ 7.กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน 8.กลุ่มอุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ 9.กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก 10.กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตยา 11.กลุ่มอุตสาหกรรมกิจการโลจิสติกส์ 12.กลุ่มอุตสาหกรรมนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม 13.กลุ่มอุตสาหกรรม กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว (Open Developmentแม่น้ำโขง, 2561)

อีกทั้งการเป็นพื้นที่ที่มีบริเวณติดพื้นที่ชายแดนอย่างประเทศเมียนมาเป็นสำคัญอีกทั้งมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภายในท้องที่ถึง 3 อำเภอ ซึ่งได้แก่ 1.อำเภอแม่สอด ประกอบไปด้วย ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่กุก ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่ปะ 2.อำเภอพบพระ ประกอบไปด้วย ตำบลช่องแคบ ตำบลพบพระ ตำบลวาลเลย์ และ 3.อำเภอแม่ระมาด ประกอบไปด้วย ตำบลขะเนจื้อ ตำบลแม่จะเรอ ตำบลแม่ระมาด จากทั้ง 3 ท้องที่ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนำมาซึ่งเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ผู้วิจัยทำการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งสุขาภิบาลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีการพิจารณาและเล็งเห็นว่าท้องถิ่นบางส่วนของตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลได้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 จึงให้ยกฐานะท้องถิ่นบางส่วนของตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อีกทั้งมีเขตพื้นที่ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 105 ตาก – แม่สอด และมีอาณาเขตห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่สอด ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 4 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 91 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพ ประมาณ 513 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 10.10 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,312.50 ไร่คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่อำเภอแม่สอด อาณาเขตติดต่อตั้งแต่เขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดไปทิศทางตะวันตกจดแม่น้ำเมยซึ่งเป็นเส้นทางแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ มีเขตติดต่อกับสถานที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลแม่ตาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตเทศบาลแม่สอด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตประเทศเมียนมาร์ โดยมีแม่น้ำเมยเป็นเส้นกั้นเขตพรมแดน

โดยเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ หมู่บ้านแม่ตาว หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ หมู่บ้านวังตะเคียน หมู่บ้านหนองกิ่งฟ้า หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านวังตะเคียนใต้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ท้องถิ่นน่าอยู่ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล บริการเป็นเลิศ”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

2. จัดระเบียบชุมชนและสังคม เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน
3. ส่งเสริม สืบสานจารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. สนับสนุนการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน

อีกทั้งมีแนวทางในการบริหารและพัฒนาพื้นที่ผ่านยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าสายลวด 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

แผนพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้ผ่านความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นได้มีการอนุมัติเรียบร้อยแล้วโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 24 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 3 พ.ศ.2561 จึงมีประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2561- พ.ศ.2565) เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสมการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนความต้องการของบลงทุนเพื่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่น อีกทั้งจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณประจำปีและเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้การดูแลเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นสำคัญและเลือกเฉพาะเจาะจงในการศึกษาในครั้งนี้เฉพาะเขตพื้นที่นี้เท่านั้นเนื่องมาจากเป็นพื้นที่ที่มีบริเวณติดพื้นที่การค้าชายแดน ชุมชนท่าข้ามขนส่งสินค้าโลจิสติกส์ โรงงานอุตสาหกรรม บ่อนคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์ บ่อนคาสีโนแจ๊คดาก่อน โกดังสินค้าญี่ปุ่นมือ2 และสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และ แห่งที่ 2 อีกทั้งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญว่าประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นถือเป็นการเกิดขึ้นของนโยบายที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดกลไกในการผลักดันพื้นที่ให้เกิดการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีส่วนช่วยในการผลิตสินค้าและบริการรวมถึงเป็นการสร้างโอกาสทางมูลค่าทรัพยากรและยกระดับศักยภาพให้กับเขตพื้นที่มีความเด่นชัดทางด้านเศรษฐกิจในอำเภอของตนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าหากบทบาทการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีการถูกยกเป็นเขตพื้นที่ต้นแบบในการผลักดันการพัฒนาแบบยั่งยืนในพื้นที่ที่เริ่มต้นจากการที่ตัวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับล่างมองเห็นและให้ความสำคัญต่อทรัพยากรในเขตพื้นที่ของตนที่นำไปสู่การต่อยอดและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นจากเดิมโดยตรงมากกว่าวางแผนการพัฒนาและการผลักดัน

จากส่วนกลางลงมาอาจจะเรียกได้ว่าเป็นตัวแสดงที่ทำให้เห็นได้ว่าแท้จริงแล้วนั้นแผนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เป็นเพียงแค่การส่งเสริมที่ทำให้เกิดการขยายฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตมากขึ้นเท่านั้นอาจเป็นการพูดได้ว่าการยกระดับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในเรื่องของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เป็นเพียงแค่แผนงานหรือแนวทางในการพัฒนาแค่ในเรื่องของทุนและการขยายฐานการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่ยังคงส่งผลทั้งในเรื่องของการกระจายอำนาจในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับส่วนกลางอยู่ไม่น้อยเพราะองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่สามารถเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนแบบแผนแนวทางในการบริหารของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ทำให้เกิดการก้าวไปข้างหน้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้นอีกชั้นหนึ่งแต่จะช่วยเหลือให้เกิดเป็นการยกระดับมูลค่าทรัพยากรในระดับอำเภอของตนจนนำไปสู่การเป็นต้นแบบให้กับบางพื้นที่ที่มีมูลค่าทรัพยากรในพื้นที่เช่นเดียวกันนี้ ท้ายที่สุดสิ่งที่จะสอดคล้องและเกิดความสำคัญที่ตามมานั้นคือการที่ประเทศไทยนั้นมีความเข้าใจการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทั้ง 17 เป้าหมายได้ใกล้ขึ้นเร็วกว่าตามกำหนดการที่มีการกำหนดไว้ใน การเข้าถึงทั้ง 17 เป้าหมาย ให้สำเร็จภายในปี พ.ศ.2564 - พ.ศ.2573

จากจุดเริ่มต้นการเริ่มใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในแผนการบริหารและ การพัฒนาพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดทั้งในเรื่องการบริหารจัดการที่เป็นตัวแสดงหลักที่สอดคล้องในเรื่องของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มีการบริหารงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ดังนั้นแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดทั้งหมดเหล่านี้ส่งผลให้ผู้วิจัยจะเริ่มต้นการศึกษานี้ขึ้นนับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2561 ถึงปี พ.ศ.2566 ครอบคลุมระยะเวลา 6 ปี พร้อมทั้งการวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยมุ่งไปที่มิติการศึกษา ด้านที่สอดคล้องต่อคำถามหลักและวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพียง 2 ด้าน ได้แก่

1) เป้าหมายด้านที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ **เป้าหมายย่อย 8.3** ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัวและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน **เป้าหมายย่อย 8.9** ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นภายในปี พ.ศ. 2573 และ **เป้าหมายย่อย 8.a** เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผ่านกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries)

2) เป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ **เป้าหมายย่อย 17.14** ยุกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ **เป้าหมายย่อย 17.17** สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

หากมองการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ใน เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ในมุมการศึกษางานของผู้วิจัยแล้วนั้นในมิติของงานเขียนเชิงวิชาการทั้งในส่วนของ วิทยานิพนธ์ (Thesis) งานวิจัย (Research report) บทความวิชาการ (Academic articles) ข้อค้นพบที่ผู้วิจัยพบเห็นมีการศึกษาแค่เพียงใน เรื่องการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาส่งเสริมการลงทุน มาตรการบริหาร ผลกระทบของการพัฒนา บวกกับการวิเคราะห์นโยบายที่มีการนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เข้ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารและการพัฒนาส่งผลให้ผู้วิจัยยังไม่ค้นพบการศึกษางานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหาร การพัฒนาแบบยั่งยืนที่เกิดขึ้นจากการผลักดันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษหลักของตนให้ เป็นต้นแบบของการพัฒนาแบบยั่งยืนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ
2. เพื่อศึกษาบทบาทในการสนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด

คำถามหลักงานวิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อีกทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary research) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างถือเป็นการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary research) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มีการสืบค้นได้จากเอกสารวัตถุทั้งจากทางสื่อออนไลน์และออฟไลน์

โดยผู้วิจัยแบ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท เพื่อใช้ในการศึกษางานของผู้วิจัย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นดังนี้ 1. การศึกษาผ่านข้อมูลและการสัมภาษณ์ 2. การลงพื้นที่ภาคสนาม และ 3. การศึกษาผ่านเอกสารรายงาน ข่าวสาร วารสาร บทความ สื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ โดยขอบเขตของการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ได้มีการกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ขอบเขตด้านพื้นที่ 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา และ 3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ซึ่งถือได้ว่าทั้ง 3 ด้านนี้เป็นตัวแสดงที่สำคัญที่จะนำมาสู่การแสดงผลการดำเนินงานการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาบริหารในพื้นที่ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดเขตพื้นที่ในการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงไปที่เขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดเนื่องจากเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษท้องที่ 1 ใน 3 ของท้องที่จังหวัดตาก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอดที่มีความพิเศษเด่นชัดของพื้นที่ทั้งในด้านการมีพื้นที่อยู่ติดบริเวณเขตพื้นที่ชายแดนสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และ แห่งที่ 2 อีกทั้งยังมีตลาดการค้าชายแดนรวมไปถึงเขตพื้นที่บางชุมชนมีคลังท่าข้ามขนส่งสินค้า โรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งทางผ่านบ่อนคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์และบ่อนคาสีโนแจ๊คคาก่อนไปยังประเทศเมียนมา การเก็บข้อมูลจาก การลงพื้นที่ภาคสนามในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดประกอบไปด้วย 4 กลุ่มเป้าหมายดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

- นายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด
- รองนายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด
- ฝ่ายสำนักปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
- ฝ่ายสำนักการกงคลัง ผู้อำนวยการกงคลัง

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล เขต 1 และ เขต 2 จำนวนเขตละ 2 ท่าน

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชนหมู่บ้าน จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

- หมู่บ้านริมเมย แหล่งท่องเที่ยวทางการค้าตลาดริมเมยและสะพาน มิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และ แห่งที่ 2
- หมู่บ้านห้วยม่วง คลังท่าข้ามสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม และบ่อนคาสีโนแจ๊คคาก่อน
- หมู่บ้านบ้านท่าอาจ โกดังสินค้า ญี่ปุ่นมือ 2 โรงงานอุตสาหกรรม และบ่อนคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์

กลุ่มที่ 4 ตัวแทนอดีตรัฐมนตรีการตลาดริมเมย จำนวน 2 ท่าน

โดยแต่ละกลุ่มจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นหลักและใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 10 ถึง 15 นาที ซึ่งวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างถือเป็นการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำการเลือกแบบกลุ่มเจาะจงทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนนั้นเพราะทั้ง 4 กลุ่ม ถือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลที่สำคัญถึงการพัฒนาและบริหารงานที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและเป็นตัวแสดงหลักที่ได้นำแผนงานนโยบายเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษมาใช้ในการบริหารพัฒนาพื้นที่ของตนอีกทั้งในมุมมองของผู้ได้รับผลประโยชน์จากการบริหารงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ผ่านมา

ผู้วิจัยจึงขออ้างอิงตารางการใส่รหัสชื่อผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในการให้ข้อมูลในครั้งนี้เพื่อใช้ในการอ้างอิงในการใส่ข้อมูลโครงการวิจัยเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งการใส่ข้อมูลในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการใส่รหัสผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในการให้ข้อมูลตามรหัสในตารางในส่วนของเนื้อหาที่มีการใส่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยจัดการอ้างอิงชื่อและการจัดกลุ่มตามรายละเอียดตามตารางดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล

กลุ่ม	ชื่อ	นามสมมุติชื่อเต็ม	รหัส
กลุ่มที่ 1 ข้าราชการ การเมือง	นายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด	Focus Group (FG) + Political Appointee (PA)	FG1 (PA)1
	รองนายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด	Focus Group (FG) + Deputy Mayor (DM)	FG1 (DM) 1
กลุ่มที่ 1 ข้าราชการ ประจำ	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	Focus Group (FG) + Head of Municipal Clerk's Office (HMCO)	FG1 (HMCO) 1
	ผู้อำนวยการกองคลัง	Focus Group (FG) + Director of Finance Division (DFD)	FG1 (DFD) 1
	ตัวแทนสมาชิกเทศบาล เขต 1	Focus Group (FG) + Municipal Council Member, Ward 1 (MCM-W1)	FG2 (MCM-W1)

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล	ตัวแทนสมาชิกเทศบาล เขต 2	Focus Group (FG) + Municipal Council Member, Ward 2 (MCM-W2)	FG2 (MCM-W2)
กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน	หมู่บ้านริมเมย	Focus Group (FG) + Rim Moei Village (RMV)	FG3 (RMV)
	หมู่บ้านห้วยม่วง	Focus Group (FG) + Huai Muang Village (HMV)	FG3 (HMV)
	หมู่บ้านบ้านท่าอาก	Focus Group (FG) + Ban Tha At Village (BTAV)	FG3 (BTAV)
กลุ่มที่ 4 อดีตคณะกรรมการตลาดริมเมย	อดีตคณะกรรมการตลาดริมเมย 1	Focus Group (FG) + Former Rim Moei Market Committee 1 (FRMMC1)	(FG)4 (FRMMC1)
	อดีตคณะกรรมการตลาดริมเมย 2	Focus Group (FG) + Former Rim Moei Market Committee 2 (FRMMC2)	(FG)4 (FRMMC2)

ที่มาตาราง : ผู้วิจัย

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการประกอบการวิเคราะห์และการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผู้วิจัยจะเริ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึงปี พ.ศ.2566 ซึ่งถือเป็นช่วงระยะเวลาในการบริหารที่มีความเกี่ยวข้องนับตั้งแต่มีการประกาศการบริหารตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติปี 20 ปี ทั้งนี้งานของผู้วิจัยนี้ถือว่าจัดอยู่ในประเด็นที่ 9 แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 13 และการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการ

พัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยมุ่งไปที่มิติด้านที่สอดคล้องต่อคำถามหลักงานวิจัยและวัตถุประสงค์งานวิจัยในครั้งนี้เพียง 2 ด้าน ได้แก่

เป้าหมายด้านที่ 8: การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด เป้าหมายย่อย 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลดีภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัว และการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมายย่อย 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 8.a เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผ่านกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries)

เป้าหมายด้านที่ 17: ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด เป้าหมายย่อย 17.14 ยกกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย 17.17 สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจะทำการศึกษาบทบาทในการบริหารจัดการภายใต้เขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงของการประกาศแผนยุทธศาสตร์ชาติปี 20 ปี ประเด็นที่ 9 แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570) และแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนับตั้งแต่ปี (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2565) โดยจะทำการศึกษาดังแต่ช่วง (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566) รวมเป็นระยะเวลาการบริหารจัดการในช่วง 6 ปี ของการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาบริหารใช้ในการพัฒนาพื้นที่

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria)

1.เนื่องจากในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถูกจัดเป็น 1 ในเขตพื้นที่ทางเศรษฐกิจพิเศษ โดยพื้นที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านแม่ตาว หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ หมู่บ้านวังตะเคียน หมู่บ้านหนองกิ่งฟ้า หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านวังตะเคียนใต้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้แค่เพียง 3 หมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ 1) หมู่บ้านริมเมย เนื่องจากมีแหล่งพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญและมีบริเวณเขตพื้นที่ติดชายแดนได้แก่ สะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1 และตลาดทางการค้าชายแดนที่สำคัญตลาดริมเมย 2) หมู่บ้านห้วยม่วง เนื่องจากมีแหล่งพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ คลังท่าข้ามสินค้าชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และบ่อนคาสิโนแจ๊คดาก่อน 3) หมู่บ้านท่าอาจ เนื่องจากมี

แหล่งพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ คลังท่าข้ามธรรมชาติ คลังท่าข้ามสินค้าชุมชน โกดังสินค้าญี่ปุ่น บ่อนคาสีบ่อนคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์ อีกทั้งยังเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารเชิงพื้นที่ ทั้ง 3 หมู่บ้าน

2.กลุ่มหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด โดยจะทำการคัดเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้จากฝ่ายโครงสร้างส่วนราชการภายในหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด ซึ่งส่วนราชการที่ผู้วิจัยได้คัดเข้าจากกลุ่มอาสาสมัครแบ่งออกได้แก่ 4 ส่วน ดังนี้

- นายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด
- รองนายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด
- ฝ่ายสำนักปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
- ฝ่ายสำนักการกองคลัง ผู้อำนวยการกองคลัง

3.ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล เขต 1 และ เขต 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้จากการเป็นผู้ผ่านการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ 3 หมู่บ้านเท่านั้น ซึ่งได้แก่ เขตพื้นที่หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านห้วยม่วงและหมู่บ้านท่าอาจ อีกทั้งสมาชิกสภาทั้งเขตที่ 1 และ 2 ถือได้ว่าเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเชิงพื้นที่ได้ดีเนื่องจากเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งในเขตพื้นที่การศึกษาของงานของผู้วิจัยที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกของพื้นที่ในเรื่องของการบริหาร การพัฒนา และปัญหาเชิงพื้นที่

4.กลุ่มคณะกรรมการตลาดริมเมย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้การคัดเลือกจากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการอาวุโสที่สุดของตลาดริมเมยเนื่องจากเป็นผู้ที่ทำการค้าขายในพื้นที่ชายแดนนับตั้งแต่การก่อตั้งตลาดริมเมยจนถึงปัจจุบันยังคงดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตลาดริมเมยอยู่

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria)

1.เนื่องจากในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถูกจัดเป็น 1 ในเขตพื้นที่ทางเศรษฐกิจพิเศษ โดยพื้นที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านแม่ตาว หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ หมู่บ้านวังตะเคียน หมู่บ้านหนองกิ่งฟ้า หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านวังตะเคียนใต้ โดยจะทำการคัดเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังนี้ประกอบไปด้วย 4 หมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ 1.หมู่บ้านแม่ตาว 2.หมู่บ้านวังตะเคียน 3.หมู่บ้านหนองกิ่งฟ้า 4.หมู่บ้านวังตะเคียนใต้ เนื่องจากทั้ง 4 หมู่บ้านนั้นไม่ได้เป็นแหล่งพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและไม่ได้มีพื้นที่อยู่ติดบริเวณชายแดนพม่า

2.กลุ่มหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด โดยจะทำการคัดเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้จากฝ่ายโครงสร้างส่วนราชการภายในหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด ซึ่งมีแบ่งออกเป็น 6 ฝ่าย ประกอบไปด้วย ฝ่ายสำนักปลัด ฝ่ายกองคลัง ฝ่ายกองช่าง ฝ่ายกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายกองการศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม และฝ่ายกองสวัสดิการสังคม ซึ่งฝ่ายที่ผู้วิจัยจึงได้คัดออกจากกลุ่มอาสาสมัครออกได้แก่ 3 ฝ่าย ดังนี้

- ฝ่ายกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- ฝ่ายกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ฝ่ายกองสวัสดิการสังคม

เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่เข้าช่วยในการให้ข้อมูลในส่วนของการพัฒนาและการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นสำคัญ

3.ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล เขต 1 และ เขต 2 โดยจะทำการคัดเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ผ่านการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ 3 หมู่บ้านเท่านั้น ซึ่งได้แก่ เขตพื้นที่หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านห้วยม่วงและหมู่บ้านท่าอาจ อีกทั้งสมาชิกสภาทั้งเขตที่ 1 และ 2 ถือได้ว่าเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเชิงพื้นที่ได้ดีเนื่องจากเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งในเขตพื้นที่การศึกษางานของผู้วิจัยที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกของพื้นที่ในเรื่องของการบริหาร การพัฒนา และปัญหาเชิงพื้นที่

4.กลุ่มคณะกรรมการตลาดริมเมย โดยจะทำการคัดเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้อาวุโสที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการตลาดริมเมยตั้งแต่ในช่วงที่ไม่ได้เริ่มก่อตั้งตลาดริมเมย เนื่องจากผู้วิจัยมองเห็นว่าการให้ข้อมูลที่เริ่มต้นจากผู้ที่อยู่เบื้องหลังตั้งแต่การก่อตั้งจนถึงปัจจุบันนั้นจะสามารถเป็นข้อมูลที่ให้ข้อเสนอแนะ และ ข้อมูลทางการบริหารการผลักดันตลาดริมเมยของเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้เด่นชัดมากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.คาดว่าจะทำให้ทราบถึงบทบาทในการผลักดันและการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

2.คาดว่าจะทำให้ทราบถึงปัจจัยและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

3.คาดว่าจะทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อที่จะสามารถนำไปสู่การต่อยอดในการพัฒนาเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสาย

นิยามศัพท์

1.นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้มีการกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษซึ่งรัฐบาลจะทำการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน การบริหารแรงงานการเปิดโอกาสทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ในพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้นอีกทั้งยังเป็นการขยายฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

2.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์กรที่มีการจัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจจากภาครัฐ ส่วนกลางและผ่านการเลือกตั้งจากอำนาจของประชาชน โดยมีหน้าอำนาจหน้าที่เฉพาะที่ได้รับจากภาครัฐ ส่วนกลางให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดทำบริการสาธารณะทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ระบบ สาธารณูปโภค บริการสาธารณะและสวัสดิการสังคมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนโดยบริการสาธารณะที่เกิดขึ้นนั้น จะต้องตอบสนองต่อความต้องการที่เปิดใจยอมรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะและคำร้องถึงผลประโยชน์ของ ประชาชนเป็นหลักและต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

3.การพัฒนาแบบยั่งยืน คือ การพัฒนาที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อประชาชนและเป็นการพัฒนา ที่สร้างความต่อเนื่องในพัฒนาโดยพัฒนานั้นจะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบจนนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทั้ง ในมิติของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชาชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นจริงตามมา อีกทั้งการ พัฒนานั้นจะต้องตอบโจทย์ต่อความต้องการและเป็นไปตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ได้มีการตั้งไว้แต่แรก

4.การผลักดันนโยบาย คือ กลยุทธ์ที่นำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่เป็นวิธีการหนึ่งในการผลักดันให้ผู้ กำหนด “นโยบาย” ให้มีการออกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับเปลี่ยน หรือ ปฏิเสธนโยบาย โดยการเน้นย้ำถึงผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดการกระจายทรัพยากรที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ส่งผลต่อ ชีวิตของประชาชน โดยหลักการของการผลักดันนโยบายนั้นคือการสร้างนโยบายที่นำไปสู่การปฏิรูปนโยบายใน การดำเนินนโยบายให้เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบาย

5.แผนยุทธศาสตร์ชาติ คือ แผนพัฒนาประเทศที่มีเกณฑ์และกรอบเป็นตัวกำหนดแนวทางการ พัฒนาการบริหารให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนที่จะต้องนำมาปรับใช้ในการบริหารของหน่วยงานและให้เกิด การบูรณาการร่วมกันเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติดังนี้ “ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดนมมีเกณฑ์ระยะเวลา ในการบริหารให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ภายในระยะเวลา 20 ปี นับตั้งแต่ปี 2561-2680

6.เทศบาลตำบลท่าสายลวด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามประกาศของ กระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งสุขาภิบาลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีการ พิจารณาและเล็งเห็นว่าท้องถิ่นบางส่วนของตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีสภาพอัน สมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลได้เพื่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า โดยอาศัยอำนาจตาม ความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 จึงให้ยกฐานะท้องถิ่นบางส่วนของตำบลท่าสาย ลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

อีกทั้งมีเขตพื้นที่ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 105 ตาก – แม่สอด และมีอาณาเขตห่างจาก ที่ว่าการอำเภอแม่สอด ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 4 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 91 กิโลเมตร และห่างจาก กรุงเทพมหานครประมาณ 513 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 10.10 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,312.50 ไร่คิดเป็น ร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่อำเภอแม่สอด

กรอบการศึกษางานวิจัย

การศึกษางานวิจัย เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ผู้วิจัยได้มีการวางกรอบทางการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้โดยกำหนดและแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทแรกของงานวิจัยจะทำหน้าที่เป็นการปูพื้นฐานเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ “ที่มาและความสำคัญ” ของปัญหาการศึกษาโดยเน้นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับประเทศมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และการประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยเฉพาะเขตพื้นที่หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจากมีศักยภาพทั้งด้านการค้าชายแดน การลงทุน และการท่องเที่ยว การเขียนในบทนี้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการเลือกพื้นที่ศึกษาว่ามีความโดดเด่นทั้งในด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงการมีบทบาทเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการผลักดันพื้นที่ไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ บทที่ 1 ยังอธิบายวัตถุประสงค์ คำถามวิจัย ขอบเขต และวิธีการศึกษาที่เลือกใช้ ตลอดจนคาดการณ์ถึงประโยชน์ที่งานวิจัยจะนำมาใช้ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการท้องถิ่น จึงเป็นเสมือน “แผนที่นำทาง” ให้ผู้อ่านเข้าใจว่าการวิจัยเล่มนี้มีจุดเริ่มต้นจากปัญหาและบริบทใด และตั้งใจจะตอบโจทย์อะไรบ้างในเชิงวิชาการและการพัฒนาเชิงพื้นที่

บทที่ 2 บทนี้เป็นการสร้างรากฐานทางวิชาการให้กับการศึกษาโดยรวบรวมและวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 4 ประเด็นหลักที่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา ได้แก่ 1) การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3) การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และ 4) งานศึกษาด้านการวิพากษ์และสื่อออนไลน์ การทบทวนดังกล่าวผู้วิจัยไม่เพียงแต่สรุปสิ่งที่เคยศึกษาแล้วแต่ยังพยายามชี้และเสนอให้เห็นถึง “ช่องว่างทางวิชาการ” ที่งานวิจัยนี้จะเข้ามาเติมเต็ม กล่าวคือแม้งานที่ผ่านมาจะให้ภาพรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ยังขาดการศึกษาเชิงลึกในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีบทบาทเชิงนโยบายและการปฏิบัติอย่างไร บทนี้จึงทำหน้าที่เป็น “ฐานความรู้” ที่เชื่อมโยงไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดและทฤษฎีในบทถัดไปและยังสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษานี้มิได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวแต่ยืนอยู่บนภูมิปัญญาและการค้นคว้าที่มีมาก่อนหน้าในวงวิชาการ

บทที่ 3 มีความสำคัญในการอธิบายเครื่องมือเชิงทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเน้นเป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด 8.3,8.9 และ 8.a) และ เป้าหมายที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ตัวชี้วัด 17.14 และ 17.17) เป็นหลักพร้อมทั้งเชื่อมโยงกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Edward Freeman) และแนวคิดเศรษฐกิจแบบเน้นประสิทธิภาพและการเติบโตเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้ยังมีการวิเคราะห์ดัชนีการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับสากลและบริบทประเทศไทยเพื่อทำให้การศึกษามีรากฐานเปรียบเทียบที่ชัดเจน บทนี้จึงเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้อ่านเห็นว่งานวิจัยมิได้พึ่งพิงเพียงข้อมูลเชิงประจักษ์แต่มีฐานทางทฤษฎีรองรับในการตีความปรากฏการณ์ทั้งการบริหารเชิงพื้นที่และการพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การวิเคราะห์ในบทต่อ ๆ มามีน้ำหนักทางวิชาการและสามารถอธิบายเชื่อมโยงได้ในหลายมิติ

บทที่ 4 บทนี้ถือเป็น “หัวใจเชิงประจักษ์” ตอนแรกของงานวิจัยโดยนำเสนอการวิเคราะห์การบริหารในระดับพื้นที่จริงของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดผ่านการศึกษาเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็นปัจจัยภายใน เช่น ปัญหาเสพติด การพนัน การจราจร ปัญหามลพิษ และการลงทุน ตลอดจนบทบาทการเมืองท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยภายนอก เช่น โรคระบาดโควิด-19 การเมืองเมียนมา และความสัมพันธ์ไทย-เมียนมา การนำเสนอในบทนี้ทำให้เห็นภาพรวมว่าเทศบาลต้องเผชิญกับความท้าทายและข้อจำกัดใดในการบริหารพื้นที่ และในขณะเดียวกันมีการกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว และแนวทางจัดการอย่างไร การวิเคราะห์จึงไม่เพียงแต่บรรยายสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารเชิงพื้นที่เท่านั้นแต่ยังมุ่งเน้นการอธิบายเชิงโครงสร้างและเชิงกระบวนการว่าบริบทเหล่านี้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างไร อันจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการตอบคำถามวิจัยข้อที่ 2) ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

บทที่ 5 บทนี้เป็นส่วนที่เชื่อมโยง “ข้อมูลเชิงพื้นที่” เข้ากับ “เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยเน้นเป้าหมายที่ 8 ว่าด้วยการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่ 17 ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนา การวิเคราะห์เจาะลึกในเป้าหมายย่อย เช่น 8.3 เกี่ยวกับการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs และการสร้างงานที่มีคุณค่า 8.9 เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ 17.17 เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ในบทนี้ผู้วิจัยเชื่อมโยงการดำเนินงานจริงของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดเข้ากับกรอบการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทำให้เห็นบทบาทเชิงรุกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีได้เพียงแต่บริหารจัดการพื้นที่เท่านั้นแต่ยังเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่ทำให้เป้าหมายการพัฒนาในระดับสากลแปรรูปมาเป็นการปฏิบัติในระดับท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม การวิเคราะห์ในบทนี้จึงสัมพันธ์โดยตรงกับการตอบคำถามวิจัยข้อที่ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างไร

บทที่ 6 บทสุดท้ายของงานวิจัยชิ้นนี้จะทำหน้าที่สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์จากบทที่ 4 และ 5 เพื่อตอบคำถามวิจัยทั้งสองข้ออย่างครบถ้วน โดยสรุปบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในมิติต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดระเบียบสังคมและเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินนโยบาย นอกจากนี้ยังมีการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เช่น การเสริมบทบาทภาคประชาชน การสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย และการพัฒนาโลกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต บทนี้จึงเป็นการ “ปิดวงจร” ของงานวิจัย ด้วยการตอบโจทย์ที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นพร้อมทั้งส่งต่อองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติแก่นักวิชาการ ผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

บทนำ

นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษถือเป็นนโยบายที่เกิดขึ้นจากภาครัฐส่วนกลางที่ให้ความสำคัญในพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญจนนำมาสู่การเป็นเป้าหมายแบบแผนในการพัฒนาที่ส่งไม้ต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยโดยมีการบริหารพัฒนาแผนงานควบคู่ไปกับแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติปี พ.ศ. 2561 - พ.ศ.2580 โดยเป้าหมายหลักของยุทธศาสตร์ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ซึ่งแผนแม่บทได้มีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมด 23 ฉบับ กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักกระทรวงพาณิชย์จึงได้มีการจัดทำสรุปแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงพาณิชย์ซึ่งประกอบไปด้วยแผนแม่บททั้งหมด 14 ฉบับ ซึ่งงานของผู้วิจัยนั้นถือได้ว่าอยู่ในแผนที่ 9 ซึ่งได้แก่แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นหลักในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนตามศักยภาพรวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอรรถฐานทางทรัพยากรและส่งเสริมการยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางการค้าการลงทุนทั้งจากภายในประเทศและภายนอกประเทศและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ประเด็นปัญหาจากการเริ่มใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษถือเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการที่เป็นตัวแสดงหลักที่สอดคล้องในเรื่องของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่มีการบริหารงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึงปี พ.ศ.2566 ควบคู่ไปกับการนำเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการวางรากฐานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

จึงจะเห็นได้ว่าการศึกษางานวิจัยของผู้วิจัยดังกล่าวยังคงมีในเรื่องของประเด็นปัญหา ผลกระทบทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกิดจากการนำนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภายใต้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญและยังเป็นช่องว่างที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชน ภาคเอกชนในพื้นที่ที่เกิดกระแสเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากทั้ง 2 ภาคส่วนในพื้นที่อยู่ไม่น้อยในเรื่องการบริหาร การพัฒนาและการผลักดันพื้นที่แหล่งทรัพยากรที่มีมูลค่าการเติบโตทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดอยู่ไม่น้อยด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญและความสนใจในการศึกษาประเด็นดังกล่าวในกรณีการศึกษาเชิงพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดดังกล่าวเป็นสำคัญ เนื่องจากการเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดบริเวณชายแดนอีกทั้งยังมีแหล่งทรัพยากรในพื้นที่จำนวนมากที่ส่งผลให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่เติบโตขึ้นทั้งต่อภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอยู่ไม่น้อย

จากการสำรวจสถานภาพขององค์ความรู้ทางวิชาการในประเด็นการศึกษา เรื่องบทบาทของเทศบาล ตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน อีกทั้งการศึกษาจากการ ทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยยังคงค้นพบข้อเท็จจริงได้ว่าในมิติการศึกษางานดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดทาง การศึกษาหรืองานที่ใกล้เคียงในการศึกษาประเด็นดังกล่าวที่ยังไม่ได้เปิดกว้างและได้รับการยอมรับมากนัก ผู้วิจัยได้แบ่งมิติของการศึกษาเชิงวิชาการออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ วิทยานิพนธ์ (Thesis) งานวิจัย (Research report) บทความวิชาการ (Academic articles) งานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจารณ์ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์ โดยทำการแบ่งประเภทการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 4 ประเด็นการศึกษาดังนี้ ประเด็นที่ 1 งานศึกษาด้าน การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นที่ 2 งานศึกษาด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็นที่ 3 งานศึกษาด้านการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และประเด็นที่ 4 งาน ศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจารณ์ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์

หากมองการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษาทั้ง 4 ประเด็นยังคงมีส่วนที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับการศึกษาในงานของผู้วิจัยใน เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ที่อาจเรียกได้ว่ายังไม่ได้มีการศึกษาในเชิงพื้นที่ดังกล่าวด้วยการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างครอบคลุม ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ถูกนำมาปรับใช้และให้ความสำคัญในการพัฒนาควบคู่ไปกับ แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติฉบับที่ 13 ปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2580 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้ไม่นานนัก ซึ่งงานวิชาการส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในแง่ของการวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นในเรื่องของนโยบาย เขตเศรษฐกิจพิเศษ ผลกระทบ บทบาทในการผลักดันการพัฒนาพื้นที่ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาผ่านหัวข้อเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดัน นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน โดยมุ่งให้ความสนใจไปที่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและ ผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ และ 2. เพื่อศึกษาบทบาทในการ สนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด

ประเด็นที่ 1 งานศึกษาด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยานิพนธ์ (thesis)

การศึกษางานด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้เคียงในเรื่องของปัจจัยการ พัฒนาพื้นที่ที่เกิดขึ้นจากการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปิณฑิต นอชุนทด (2556) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการบริการจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอมะขามสะแก้ง จังหวัดนครราชสีมา” สิริกร สอนนนท์ (2563) เรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการ ปกครองท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ” เสาลักษณ์ ตีมัน (2560) เรื่อง ปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการ ให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา งานทั้งสามชิ้นนี้ได้ มุ่งความสนใจไปที่การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งข้อสรุปที่ผู้วิจัยได้จา การศึกษาในครั้งนี้ถูกแบ่งออกเป็น 5 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้บริการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาของประชาชนในพื้นที่ การศึกษาในงานของ พิเชษฐ์ จันทรสังข์, บุญทัน ดอกไธสง, ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร และบุญเรือง ศรีเหรียญ (2558) เรื่อง “แนวทางจัดทำ ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมการเป็นชุมชนอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” มีความน่าสนใจเป็น อย่างมากจากการศึกษาพบว่ารัฐบาลกลางเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนความพร้อมทั้งในเรื่องของแผนงาน การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การสนับสนุนงบประมาณ การบูรณาการร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น

ในขณะเดียวการศึกษางานของ สิทธิ วารุณสหรัชภณ (2559) เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ได้ให้ความสำคัญที่มุ่งเน้นไปเพียงมิติของความร่วมมือของประชาชนเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินไปอย่างตอบสนองต่อการเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งความเห็นของ การจากแจกแบบสอบถามในการศึกษางานชิ้นนี้ความเห็นส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการมีส่วนร่วม ของประชาชนต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา นั้นเกิดจาก 4 ด้าน ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในเรื่องของผลประโยชน์ และด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในเรื่องการประเมินผลการดำเนินงาน แต่ในทางกลับกันข้อสรุปจากการศึกษางานชิ้น นี้กลับค้นพบข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ไม่ได้มีการเปิดโอกาสทั้ง 4 ด้าน ของประชาชนเข้ามามีส่วนในการบริหารพื้นที่จริง

จากการทบทวนวรรณกรรมกลุ่มงานศึกษาด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ ภายใต้ กลุ่มงานวิทยานิพนธ์ (thesis) ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่าการศึกษาโดยตรงประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับ บทบาทในการผลักดัน การพัฒนาพื้นที่ภายใต้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักยังคงมี ข้อจำกัดทางการศึกษาที่ยังไม่กว้างมากพอหรือใกล้เคียงกับงานที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและให้ความสำคัญไปที่ตัวแปร ที่ส่งผลต่อการบริหารโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยนั้นมองเห็นสิ่งที่ขาดหายไปจาก

การศึกษาของกลุ่มงานดังกล่าวข้างต้นถึงแม้จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงแนวทางในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการศึกษาที่ใกล้เคียงก็ตามซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นได้ถึงสภาพปัญหาจากการบริหารที่เกิดขึ้นจริงภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบก็ตามอีกทั้งยังถือได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย

งานวิจัย (Research report)

งานศึกษาด้านวิจัยเกี่ยวกับด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่แล้วนั้นจะมุ่งเน้นศึกษาไปที่กลไกที่ส่งผลในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับงานของ โอฬาร ถิ่นบางเตียว (2557) เรื่อง “กลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองของท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก” และ ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2556) เรื่อง “ปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจท้องถิ่นกับการพัฒนาตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” การศึกษางานวิจัยทั้งสองชิ้นนี้ให้ความสำคัญกับกลไกที่ส่งผลต่ออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพบว่ากลไกที่ส่งผลอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 กลไกได้แก่ กลไกที่ 1 ด้านการเมือง เนื่องจากการเมืองในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นส่วนใหญ่แล้วมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญผู้นำท้องถิ่นจึงมีส่วนสำคัญในสร้างอำนาจในการบริหารพื้นที่รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ที่นำไปสู่สนับสนุนพื้นที่ของตนให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจและส่วนใหญ่มักจะถูกเชื่อมโยงไปในมิติทางการเมืองและงบประมาณเพราะบางพื้นที่ในแง่ของอำนาจผู้นำหรือผู้ปกครองนั้นมักจะมีในเรื่องของการแย่งชิงอำนาจซึ่งกันอยู่ตามมาจนนำมาสู่ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างต้องการจนอาจเรียกได้ว่าอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ในรูปแบบของการเล่นเกมการเมืองซึ่งกันเองมากกว่าการเล่นตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารที่จะต้องดำเนินอย่างตรงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์และแผนการบริหารขององค์กรอย่างแท้จริง กลไกที่ 2 ด้านความร่วมมือ ถือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามหลังจากการเกิดกลไกที่ 1 แล้วเมื่อกลไกที่ 1 เกิดรูปแบบการบริหารเช่นนั้นจึงจะเห็นได้ว่าด้านความร่วมมือที่แท้จริงนั้นไม่อาจจะเกิดขึ้นได้จริงเนื่องจากความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของผู้นำที่มีการเล่นเกมทางการเมืองมากกว่าเกมทางการบริหารเป็นสำคัญจึงเป็นการยากที่จะส่งเสริมให้ความร่วมมือภายในกลุ่มประชาชนในพื้นที่เกิดตามขึ้นมาได้ยากเพราะหากมีการแบ่งแยกพรรคฝ่ายทางการเมืองในท้องถิ่นเกิดขึ้นแล้วนั้นการแบ่งแยกพรรคฝ่ายท้องถิ่นที่ชอบของประชาชนก็จะเกิดตามขึ้นมาด้วยเช่นกัน อาจเรียกสิ่งนี้ได้ว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งแยกหัวอำนาจเกิดขึ้นก็จะนำมาสู่ภาวะการเป็นท้องถิ่นแบบผลประโยชน์ที่มีอำนาจทับซ้อนการจัดสรรทรัพยากรงบประมาณที่เกิดขึ้นก็จะเป็นแบบไม่เป็นธรรม

นอกจากนี้งานของ ไททัศน์ มาลา, วลัยพร ชินศรี และวิไลลักษณ์ เรื่องสม (2558) เรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย” ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อแตกต่างจากงานการศึกษาของ โอฬาร ถิ่นบางเตียว และ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ ผู้วิจัยเจอข้อค้นพบได้ว่าในกลไกด้านความร่วมมือนั้นถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการสร้างกลไกด้านการเมืองให้เกิดขึ้นตามมาได้ด้วยเช่นกันเพราะการสร้างความร่วมมือที่เริ่มต้นจากหน่วยงานราชการส่วนกลางเกิดการกระจายอำนาจและการให้

สิทธิขาดในการบริหาร ตัดสินใจให้แก่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงจะช่วยเป็นเหมือนประตูทางออกด่านแรกที่สำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารพื้นที่ของตนได้อย่างเต็มที่ตามอำนาจและขอบเขตของกฎหมาย อีกทั้งงานของ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ เป็นงานที่สร้างข้อเท็จจริงให้ผู้วิจัยเห็นได้ชัดในเรื่องของความร่วมมือที่เริ่มต้นจากหน่วยงานส่วนกลางถือเป็นความร่วมมือจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้อำนาจขอบเขตการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดินเข้าใกล้ตามแผนเป้าหมายในการบริหารพื้นที่ได้เร็วยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กลุ่มงานวิจัย (Research report) พบว่ากลุ่มงานของ โอฟาร ถิ่นบางเตียว และ ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ มักจะให้ความสำคัญในเรื่องของกลไกอำนาจทางการเมือง และ กลไกอำนาจทางความร่วมมือ 2 กลไกหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อบทบาทการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ในขณะเดียวกันการศึกษางานของ ไททัศน์ มาลา, วลัยพร ชินศรี และวิไลลักษณ์ เรืองสม กลับทำให้ผู้วิจัยพบว่าข้อเท็จจริงที่แตกต่างว่าแท้จริงแล้วนั้นบทบาทอำนาจของการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับเพียงแคในกลไกด้านความร่วมมือเท่านั้นที่ถือเป็นกลไกหลักที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดกลไกด้านการเมืองตามมามากกว่าเพราะจากการศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ทำให้พบได้ว่ากลไกด้านความร่วมมือเป็นหลักการที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีบทบาทอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารพื้นที่ให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรได้รวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ในทางกลับกันนั้นเองกลุ่มงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเบื้องต้นชี้ให้เห็นได้ว่ายังมีข้อจำกัดทางการศึกษาอยู่ไม่น้อยที่เป็นตัวแสดงได้ว่าปัจจัยที่เกิดขึ้นจากการบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นตัวแสดงหลักในการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารพื้นที่นั้นถือได้ว่ายังคงเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ยังขาดหายไปในปัจจุบัน

บทความวิชาการ (academic articles)

ปฐวี โชติอนันต์ (2558) เรื่อง “รัฐ ธุรกิจ ประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาย่านนิมมานเหมินท์ จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็นการศึกษาออกเป็นดังนี้ การบริหารที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้ตัวแปรตามที่เกิดขึ้นมานั้นคือเรื่องของการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 จากส่วนกลางเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นต้นแบบการสร้างผังเมืองของพื้นที่อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารและการพัฒนาพื้นที่แต่สิ่งที่ตามมาคือผลจากการนำแผนมาใช้นั้นทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ทำให้เกิดการกระจุกตัวอยู่ภายในพื้นที่เขตพื้นที่เมืองเท่านั้นแต่บริเวณพื้นที่รอบข้างในเชียงใหม่ไม่ได้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอาจจะเรียกได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 4 สร้างการกระจุกตัวทางการเติบโตทางเศรษฐกิจแค่บางพื้นที่ส่งผลให้ตัวแปรตามการเติบโตทางเศรษฐกิจจริงในพื้นที่และอำนาจในการบริหารจัดการย่านนิมมานเหมินท์มีความไม่ชัดเจนในเรื่องของขอบเขตอำนาจในการบริหารผังเมืองอำนาจการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ที่มีความทับซ้อนกันของ 2 หน่วยงานได้แก่ หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิ่งที่เกิดขึ้นถือเป็นผลพวงมาจากการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 เข้ามามีส่วนในการเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาพื้นที่แต่สิ่งที่ตามมาคือผลจากการนำแผนมา

ใช้นั้นทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เกิดการกระจุกตัวอยู่ภายในพื้นที่เมืองเท่านั้นแต่บริเวณพื้นที่รอบข้างในเชียงใหม่ไม่ได้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอาจจะเรียกว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 4 สร้างการกระจุกตัวทางการเติบโตทางเศรษฐกิจแค่บางพื้นที่เท่านั้น

เช่นเดียวกับงานของ นเรศ จิตสุจริตวงศ์ และ สมาน งามสนธิ (2559) เรื่อง “การบริหารพื้นที่ซับซ้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดตามปรัชญา” ทำให้เห็นได้ว่าในมิติของอำนาจในการบริหารที่มีความทับซ้อนกันเช่นเดียวกับงานของ ปฐวี โชติอนันต์ แต่ข้อแตกต่างตัวแปรที่สำคัญในการแบ่งแยกอำนาจนั้นคือในส่วนการบริหารอำนาจของส่วนราชการท้องถิ่นด้วยกันเองที่เป็นตัวแปรที่สำคัญทำให้เป็นปัญหาที่เริ่มต้นมาจากโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นปัจจัยหลักที่ถูกนำมาแบ่งออกได้เป็น 2 มิติดังนี้ มิติที่ 1 อำนาจทางกฎหมายและการเมือง มิติที่ 2 การจัดสรรงบประมาณและอำนาจทางการบริหาร ในมิติที่ 1 เนื่องจากอำนาจกฎหมายในการบริหารของราชการส่วนจังหวัดและราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมีขอบเขตอำนาจในการบริหารพื้นที่ที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนจังหวัดเกิดขึ้นมาก่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นส่วนทำให้อำนาจในการบริหารตามกฎหมายส่วนใหญ่แล้วนั้นเกิดการกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลางเป็นส่วนมากจึงเป็นเหตุผลที่ส่งผลให้ในส่วนมิติที่ 1 นั้นเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อ มิติที่ 2 ตามมาเนื่องจากมีการกระจุกอำนาจที่ส่วนกลางอย่างมากแล้วนั้นเป็นเหตุให้เหตุผลทางการเมืองมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากการที่องค์กรปกครองส่วนจังหวัดเดิมที่อยู่แล้วนั้นอาจมีอำนาจในการตัดสินใจบริหารที่อาจมีมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจส่งผลให้ในเรื่องของการงบประมาณหรือการได้มาซึ่งงบประมาณในส่วนที่จะถูกจัดสรรลงมาจากส่วนกลางแบบลงมาให้ฝ่ายท้องถิ่นนั้นอาจจะน้อยกว่าหรืออาจจะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามสมควรที่ได้รับมากนั้นเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจึงสามารถบอกได้ว่าการกระจุกตัวของอำนาจในการบริหารอาจส่งผลให้ไม่ได้มีการกระจายอำนาจทางการบริหารตามหลักกฎหมายพระราชบัญญัติบริหาร พ.ศ.2542 ในการพัฒนาในพื้นที่ที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดีเท่าที่ควรมากนัก

รวมไปถึงการศึกษาของ สันติ ศรียา, นาวิณ พรหมใจสา ประยูร อิมิวัตร์ และจันจิรา วิชัย (2560) เรื่อง “ประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน” มีความน่าสนใจอย่างมากในเรื่องของการเปรียบเทียบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน จากการบริการสาธารณะจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะเห็นได้ว่าอยู่ในระดับที่ดีมากเนื่องมาจากภาคเหนือตอนบนนั้นมีจุดแข็งในเรื่องของการเปิดกว้างในการให้ภาคประชาชนนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ในขณะเดียวกันอาจจะเรียกได้ว่าการมีองค์กรและประชาชนที่มีความพร้อมคือในเรื่องความร่วมมือแต่หากขาดปัจจัยทางด้านงบประมาณนั้นยังถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่ส่งผลให้ความร่วมมือที่เกิดขึ้นนั้นขาดแรงสนับสนุนจากภาครัฐส่วนกลางและการดำเนินไปได้ตามเป้าหมายนั้นได้ช้าลงอยู่ไม่น้อย เช่นเดียวกับงานของ จารุกัญญา อุดานนท์ (2561) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม” จะเห็นได้ว่างานทั้ง 2 ชิ้นนี้นั้นมีความคล้ายคลึงกันตรงที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดโอกาสในการสร้างความร่วมมือการบริหารพื้นที่กับภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แต่ในขณะเดียวกันข้อแตกต่างของงานชิ้นนี้นั้นคือนอกจาก

การอาศัยกฎหมายในเรื่องของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารพื้นที่ตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ.2540 แล้วนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมยังมีการนำหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เข้ามามีส่วนเป็นเกณฑ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักอีกด้วยนั้นจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับเกณฑ์ที่สูง

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กลุ่มบทความวิชาการ (academic articles) ในงานวิจัยของ ปฐวี โชติอนันต์, นเรศ จิตสุจริตวงศ์ และ สมานา งามสนธิ จะเห็นได้ว่าการศึกษารูปแบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมุ่งเน้นไปที่เรื่องของขอบเขตอำนาจในการบริหารและการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีข้อจำกัดแค่เพียงในมิติของการกระจายอำนาจที่มีความทับซ้อนกันที่ส่งผลให้เมื่อเกิดการกระจุกตัวของอำนาจแล้วนั้นทำให้พื้นที่ที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีข้อจำกัดและไม่เท่าเทียมกัน รวมไปถึงการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 4 และหลักกฎหมายพระราชบัญญัติบริหาร พ.ศ.2542 เมื่อนำมาใช้จริงในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายกันนั้นทั้งในเรื่องบริบทพื้นที่ อำนาจในการบริหาร จำนวนประชากรในพื้นที่ ผู้นำสิ่งเหล่านี้จึงเป็นส่วนสำคัญที่สามารถบ่งบอกได้ว่าทั้งสองสิ่งนั้นไม่สามารถนำมาใช้ในการบริหารแบบเดียวกันได้ในทุกๆ พื้นที่ แต่ในมิติของปฐวี โชติอนันต์ ที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อแตกต่างที่จะสามารถนำมาเป็นตัวส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีอำนาจในการบริหารพื้นที่และเกิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จริงตามการบริหารพื้นที่ตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ.2540 นั้นคือในเรื่องของการวางโครงสร้างที่เริ่มต้นจากการวางผังเมืองที่ดีและชัดเจนจะเป็นตัวแสดงที่ส่งผลให้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการบริหารมีการแบ่งอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบบริหารพื้นที่อย่างชัดเจนและจะช่วยลดปัญหาในเรื่องของอำนาจหน้าที่ที่มีความทับซ้อนกันอยู่ อีกทั้งบริบทในการแบ่งแย่งชิงทรัพยากรในพื้นที่กันนั้นก็ลดน้อยลงและนำไปสู่การไม่เกิดปัญหาในกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

แต่ในขณะเดียวกันการศึกษางานของ สันติ ศรียา, นาวิณ พรหมใจสา, ประยูร อิมวิตร์, จันจิรา วิชัย และจารุกัญญา อุดานนท์ ได้มีความแตกต่างกันออกไปจากงาน 2 กลุ่มแรก โดยการให้ความสำคัญไปที่ความร่วมมือของภาคส่วนประชาชนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเป็นแรงผลักดันและขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารและการพัฒนาพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินไปได้รวดเร็วตรงตามเป้าหมายและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการบริหารของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องนั้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ถึงข้อมูลที่สามารถนำมาต่อยอดในงานของผู้วิจัยได้ว่าการเพิ่มบทบาทขอบเขตการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ทำให้เกิดอำนาจทับซ้อนกันนั้นอาจจะเริ่มได้จากการวางผังเมืองที่ดีจะช่วยเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีขอบเขตอำนาจในการบริการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยในการจัดสรรแหล่งทรัพยากรในพื้นที่ในการควบคุมดูแลของหน่วยงานได้อย่างชัดเจนและเท่าเทียมมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 2 งานศึกษาด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ

วิทยานิพนธ์ (thesis)

งานศึกษาเกี่ยวกับด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษการศึกษานั้นพบว่ากลุ่มงานส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่การศึกษาของ ปกรณ์ บุญล้อม (2560) เรื่อง “การขานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด” ภาณุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค (2562) เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว” วาทีณี พวงอนุเคราะห์ (2566) เรื่อง “แนวทางพัฒนากลยุทธ์ของธุรกิจในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว” บุญช่วย ภูทองเงิน (2560) เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร” จุริพร รักสบาย (2564) เรื่อง “การบริหารจัดการสถานศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” การศึกษาของงานทั้งห้าชิ้นนี้ได้มีการมุ่งให้ความสนใจไปที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เกิดขึ้นโดยข้อสรุปเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยแบ่งออกได้เป็น 6 ปัจจัย 1.ด้านสังคม ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่เกิดการรับรู้ การตื่นตัวต่อนโยบาย 2.ด้านนวัตกรรม การนำองค์ความรู้ การวิจัย ถือเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่รัฐนั้นควรสร้างให้เกิดขึ้นต่อประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาใช้ในการต่อยอดความรู้ในการบริหารและพัฒนาพื้นที่ 3.ด้านการบริหาร การบริหารที่ไม่ใช่เพียงเกิดกระตุ้นการบริหารแค่ภาครัฐส่วนกลางหรืออำนาจในการบริหารจัดการที่ขึ้นตรงแค่หน่วยงานส่วนกลางเท่านั้นแต่การขยายฐานบริหารที่เริ่มจากระดับล่างด้วยนั้นจะช่วยเป็นตัวแสดงที่ทำให้เป็นประสิทธิภาพของนโยบายในการนำมาพัฒนาพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น 4.ด้านเครือข่าย การสร้างกลุ่มเครือข่ายทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนถือเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนา นโยบายมาใช้ในพื้นที่ได้เร็วยิ่งขึ้นเนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มนี้นั้นเปรียบได้เหมือนเป็นทั้งทรัพยากรในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่จะช่วยส่งเสริมนโยบายให้ตอบโจทย์ตรงตามเป้าหมาย 5.ด้านทรัพยากรบุคคล ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างมากเนื่องจากการมีทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอต่อการบริหารและเพียงพอต่อการให้ความรู้แก่ประชาชนกลุ่มทุนธุรกิจในพื้นที่นั้นถือเป็นการเสริมความรู้ความเข้าใจแผนเป้าหมายหลักของนโยบายได้ดี 6.ด้านกฎหมายการขยายฐานกฎหมายในการควบคุม ดูแล ตัดสินใจที่ไม่เกิดการทับซ้อนในอำนาจของการจัดการกัน

ประเด็นสุดท้ายการศึกษางานเกี่ยวกับการวิพากษ์นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยงานของ กิตติศักดิ์ อุตสาหการ (2561) เรื่อง “ศึกษาเชิงวิพากษ์การนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ด้านผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน” มีความน่าสนใจที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนของผังเมืองที่เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่ออำนาจทางกฎหมายเนื่องจากการวางผังเมืองของพื้นที่นี้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในเรื่องของการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจรัฐธรรมนูญ ผลกระทบที่ตามมา นั่นคือการที่ภาคประชาชนไม่สามารถเข้ามาเสนอความคิดเห็นในกระบวนการดังกล่าวได้ หรืออาจจะเรียกสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ได้ว่าเป็นรูปแบบของกฎหมายที่ออกมานั้นเป็นการเกื้อหนุนที่เอื้อต่อผลประโยชน์ในที่ดิน อีกทั้งรูปแบบการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นเป็นไปในรูปที่เกิดจากบนลงล่างดังนั้นจากการศึกษาจึงทำให้ผู้วิจัยเจอข้อค้นพบที่ว่าการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาใช้นั้นในช่วงต้นของการนำนโยบายมาใช้จริงอาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลนั้นประสบความสำเร็จแค่เพียงในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้นแต่เมื่อมองไปในมุมระยะยาวแล้วนั้นทำให้

พบข้อสรุปได้ว่าปัจจัยภายนอกและภายในต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมาจากการบริหารแล้วนั้นมีส่วนที่ส่งผลให้ความต่อเนื่องในการประสบความสำเร็จของนโยบายเป็นไปได้ตามเป้าหมายอย่างช้าๆ เนิบๆ

นอกจากนี้งานของ ภูริจักษ์ วิมลลาภีรัต (2563) เรื่อง “จีนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) กับการวางสมดุลนโยบายต่างประเทศไทยต่อมหาอำนาจ” ถือเป็นการใช้กรอบยุทธศาสตร์ความสำเร็จของประเทศจีนมาเป็นตัวแสดงที่ทำให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จในการเข้ามาลงทุนในนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ของประเทศไทย จากการศึกษางานชิ้นนี้ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อค้นพบที่ว่าความสำเร็จของประเทศจีนนั้นอาศัย 2 ตัวกรอบยุทธศาสตร์ในการประสบความสำเร็จทางการลงทุนที่เกิดขึ้นคือ 1 กรอบยุทธศาสตร์ของการป้องกันความเสี่ยง ประเทศจีนและประเทศไทยได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมเงินผ่านองค์กรส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (China Council for the Promotion of international Trade) อาจจะถูกเรียกว่าเป็นการสร้างข้อแลกเปลี่ยนทั้งทางการค้าและความร่วมมือที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศแต่ในขณะเดียวกันสิ่งนี้อาจจะส่งผลให้ประเทศไทยนั้นเสียสมดุลในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจชั่วคราวข้ามกับจีนอย่างสหรัฐอเมริกาเช่นกัน และ 2 กรอบยุทธศาสตร์ของกระแสเงินทุน ผู้วิจัยมองว่าในแง่ของกระแสและอำนาจทางการลงทุนเราไม่อาจเลี่ยงการพูดได้ว่าจีนมีอำนาจในมิติของเงินทุนอย่างมากอีกทั้งในบางกรณีที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ชี้ให้เห็นแค่ในมิติของการที่ประเทศจีนมีเงินทุนในประเทศมากเท่านั้นแต่ยังชี้ให้เห็นในมิติของการที่ประเทศจีนให้เงินทุนประเทศต่างๆ ในการดำเนินงานในการลงทุนให้ประเทศตนเช่นเดียวกับการศึกษางานวิจัยในเรื่องของการศึกษาของผู้วิจัยเช่นเดียวกันที่ชี้ให้เห็นได้ว่าในเชิงพื้นที่นั้นการลงทุนที่ส่งเสริมให้เศรษฐกิจในพื้นที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ส่วนหนึ่งเกิดการเติบโตมานั้นก็มีส่วนหนึ่งมาจากแหล่งเงินทุนจีนเป็นส่วนสำคัญอยู่ไม่มากนัก

จากการทบทวนวรรณกรรมงานกลุ่มงานด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษกลุ่มงานวิทยานิพนธ์ (thesis) พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่มีมุมมองเน้นไปที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มงานที่น่าสนใจทั้งในส่วนของ ภูริจักษ์ วิมลลาภีรัต ซึ่งให้ความสนใจกับความสำเร็จของประเทศจีนในการเข้ามาลงทุนในนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) แต่ในมุมมองของผู้วิจัยยังมองว่ามีความหลากหลายทางการศึกษาที่ยังมีข้อจำกัดทางการศึกษาที่ยังไม่เปิดกว้างมากนักหากมองในมุมมองมิติของการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศแล้วนั้นยังทำให้เจอข้อค้นพบว่ายังคงมีช่องว่างในการศึกษานโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่หลายพื้นที่เช่นเดียวกับพื้นที่ที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญและเลือกศึกษาเช่นกัน

งานวิจัย (Research report)

งานศึกษาด้านวิจัยเกี่ยวกับด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษส่วนใหญ่แล้วนั้นจะมุ่งเน้นศึกษาไปที่เป้าหมายหลักของการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาใช้ในพื้นที่ เช่นเดียวกับงานของ ภัณฑิลา น้อยเจริญ (2563) เรื่อง “วิเคราะห์นโยบายยุทธศาสตร์และผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่จังหวัดหนองคาย” และ รักเกียรติ อินทับทัน, กฤษฏา นันทเพ็ชร และ ชิตพล ชัยมะดัน (2564) เรื่อง “การนำนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนไปปฏิบัติในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย” จากการศึกษา งานวิจัยสองชิ้นนี้นั้นทำให้ผู้วิจัยค้นพบได้ว่าการรับแผนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจากภาครัฐส่วนกลางมาใช้ในพื้นที่ภายใต้การดำเนินการต่อของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้นถือเป็นเพียงแค่การรับไม้ต่อที่นำมาบริหารให้เกิดขึ้นจริงในพื้นที่เพื่อเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่นำไปสู่การเกิดประสิทธิภาพตอบสนองความคุ้มค่าของนโยบายที่เกิดขึ้นเท่านั้น โดยเป้าหมายที่มีความสำคัญอย่างมากของการศึกษาที่ทำให้เห็นได้ชัดจนถูกแบ่งออกได้ 4 เป้าหมาย เป้าหมายที่ 1 ด้านสังคม การสร้างอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ในพื้นที่นำไปสู่การเกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนในพื้นที่และภาครัฐ เป้าหมายที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ การเป็นพื้นที่ที่ติดบริเวณชายแดนเป็นตัวแสดงที่ส่งเสริมให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตอีกทั้งยังเป็นการใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจร่วมกันสู่การเปิดประตูการค้าชายแดน เป้าหมายที่ 3 ด้านการเมือง ความร่วมมือในการสนับสนุนจากทั้งรัฐบาลไทย รัฐบาลลาวและรัฐบาลพม่า เป้าหมายที่ 4 ด้านองค์กร จากการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาปรับใช้ในการบริหารเชิงพื้นที่ของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแสดงหลักในระดับชาติ คือ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษนับตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ส่วนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นเพียงแค่อำนาจที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และสำนักงานจังหวัดเชียงราย สำนักงานจังหวัดหนองคาย เป็นเพียงตัวแสดงเสริมที่ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้วางกรอบการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ให้หน่วยงานราชการในพื้นที่ภาคส่วนต่างๆ นำไปบริหารปรับใช้เป็นแนวทางแบบแผนในการปฏิบัติตามเท่านั้น

แต่ในขณะเดียวกันงานวิจัยของ ณิชฎณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ (2563) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดมุกดาหารที่มีประสิทธิภาพ” มีความคล้ายคลึงเช่นเดียวกันกับงานอีก 2 ชิ้นข้างต้นที่มีการมุ่งเน้นที่เป้าหมายหลักของการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาใช้ในพื้นที่ที่เช่นเดียวกันแต่ในมุมมองของการศึกษาวิจัยงานชิ้นนี้ยังมีข้อค้นพบที่แตกต่างและเห็นได้ชัดคือในมิติของโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถึงแม้จะมีพื้นที่เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่ติดพื้นที่ชายแดนเหมือนกัน 2 จังหวัดแต่แตกต่างตรงที่การมีพื้นที่ชายแดนที่ได้เปรียบมากกว่าเนื่องจากการเป็นชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นเขตกั้นพรมแดนก่อนข้ามไปยังสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 สู่แขวงสะหวันนะเขตของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งเป็นแขวงเขตใหญ่อันดับสองรองจากนครหลวงเวียงจันทน์ แต่ในขณะเดียวกันปัญหาหลักที่ส่งผลให้พื้นที่ไม่สามารถนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาใช้ในบริหารให้เป็นไปตามเป้าหมายหลักได้นั้นอันเนื่องมาจากการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางโดยตรงการบริหารที่เกิดขึ้น

เป็นการบริหารที่กล่าวเรียกได้ว่าส่วนกลางนั้นผลกระทบหน้าที่ในการนำเป้าหมายของนโยบายไปบริหารในพื้นที่ให้ศูนย์ดำรงธรรมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการบริหารพื้นที่โดยตรงทั้งปัจจัยการขาดองค์ความรู้ บุคลากร ทรัพยากร อำนาจในการสั่งการข้อจำกัดด้านกฎหมายและตัวแทนภาคประชาชนรวมไปถึงตัวแทนภาคส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับการเปิดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเสนอแนะในพื้นที่ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อปัจจัยทางด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจทำให้กลุ่มนักลงทุนภาคเอกชนและประชาชนขาดความเชื่อมั่นและประสิทธิภาพในการบริหารของท้องถิ่นตามมา

ในส่วนของการศึกษาด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของนอกจากนี้งานของ ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, ชวงค์ อุบลี และอัศวิน แก้วพิทักษ์ (2566) เรื่อง “เครือข่ายขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกของประเทศไทย” ถือเป็นการทำงานในอีกมุมมิติที่แตกต่างจากทั้ง 3 งานและสร้างข้อแตกต่างที่สนใจโดยการศึกษาไม่ได้มุ่งศึกษาไปที่เป้าหมายของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่เป็นการมุ่งเน้นการศึกษาไปที่ระบบเครือข่ายที่เป็นตัวแปรสำคัญทำให้ให้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเป็นนโยบายที่มีประสิทธิภาพ จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยพบว่าถึงแม้เศรษฐกิจพิเศษพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกจะมีมูลค่าและเส้นทางการค้าชายแดนที่มีศักยภาพทางทรัพยากรเชิงพื้นที่มากกว่าพื้นที่อื่นก็ตามแต่ปัจจัยที่ส่งผลให้การไม่เติบโตของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้นเป็นผลพวงมาจากการขาดเครือข่ายหน่วยงานหลักในการนำนโยบายจากภาครัฐส่วนกลางมาบริหารต่อยอดในเขตพื้นที่ที่สำคัญ

จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัยนั้นทั้งในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัย (Research report) ยังมีข้อจำกัดทางการศึกษาในเรื่องนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างพื้นที่จังหวัดตาก อำเภอแม่สอด เขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดไม่มากนักหรืออาจจะมีในกรณีที่ใกล้เคียงหากพูดถึงความสำคัญของมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้วนั้นพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถือได้ว่าเป็นอันดับต้นๆ และเป็น 1 ในจังหวัดระยะแรกที่ภาครัฐให้ความสำคัญในเชิงพื้นที่ทางเศรษฐกิจชายแดนที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เติบโตไม่น้อยกว่าพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังกล่าวซึ่งถือเป็นเป้าหมายของการศึกษาของผู้วิจัยและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความน่าสนใจในประเด็นการศึกษาพื้นที่ดังกล่าว

บทความวิชาการ (academic articles)

พิทยา สุวคันธ์, กนกวรรณ อุทองทรัพย์, ศิวริน เลิศภูษิต และทัชชกร บัวล้อม (2559) เรื่อง “ผลกระทบการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด (ไทย)-เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี (เมียนมา) ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ความแปลกใหม่ของการศึกษานี้อยู่ที่การเปรียบเทียบในเชิงพื้นที่และขอบเขตอำนาจหน้าที่การบริหารของหน่วยงานท้องถิ่นเป็นตัวแสดงที่แตกต่างจากการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพราะในมิติรูปแบบโครงสร้างระบบการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแม่สอดและรูปแบบการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้นเป็นรูปแบบทางการเมืองที่มีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากเดิมแล้วการบริหารของประเทศไทยหรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) : Board of Investment (BOI) ได้มีแนวคิดในการพยายามที่จะยกระดับการปกครองท้องถิ่นของอำเภอแม่สอดจาก

เทศบาลนครแม่สอดให้มาเป็นรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งการปกครองพิเศษในรูปแบบนี้นั้นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้มีอำนาจในการมีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเป็นของตนเองได้ อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบเฉพาะนี้จะมีกฎหมายรองรับในการใช้อำนาจขององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นๆ โดยตรง แต่ในขณะเดียวกันสิ่งที่ปัญหาหลักอยู่ก็คือในส่วนของกระแสการพัฒนาพื้นที่เกิดข้อค้นพบได้ว่ารัฐบาลนั้นยังคงทำงานอย่างหนักและเข้มข้นเพื่อเป็นแกนกลางสำคัญของการพัฒนาพื้นที่อำเภอแม่สอดถึงแม้ว่าจะมีองค์กรหน่วยงานอื่นเข้ามารับผิดชอบร่วมในฐานะเป็นผู้พัฒนาร่วมก็ตามแต่ในท้ายที่สุดทำให้เห็นได้ว่ารัฐบาลกลางและเมียนมาก็ยังคงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการสร้างฐานรองรับและวางแผนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นหลักเพื่อนำมาสู่การพัฒนาดังนั้นการเป็นเขตพื้นที่ที่มีนโยบายเขตเศรษฐกิจนั้นเป็นเพียงแค่การยกระดับความสัมพันธ์ของรัฐบาลส่วนกลางกับรัฐบาลเมียนมาเท่านั้นมากกว่าการกระชับความสัมพันธ์ในส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับงานของ ปิยนาด อิกูกรพันธ์ และ พงศ์พิสุทธิ บุชบาร์ตัน (2564) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายของไทยในการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย กรณีศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา” การศึกษางานทั้งสองชิ้นนี้นั้นมีความคล้ายคลึงกันในด้านของเชิงพื้นที่และขอบเขตอำนาจหน้าที่การบริหารของหน่วยงาน ซึ่งถึงแม้พื้นที่ของจังหวัดสงขลาไม่ได้มีการปกครองรูปแบบพิเศษแบบเช่นเดียวกับอำเภอแม่สอดก็ตามสิ่งที่ชี้ให้เห็นได้ในเรื่องความเหมือนกันนั้นคือการที่ภาครัฐยังคงใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาเป็นส่วนในการยกระดับความสัมพันธ์ของภาครัฐด้วยกันเองมากกว่าส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อีกทั้งยังอาศัยกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียนและกรอบความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมความสัมพันธ์ในการความร่วมมือในรูปแบบที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการมัดมือชกหรือควบคุมให้ไปในทิศทางเป้าหมายเดียวกันอีกด้วย

นอกจากนี้ภัทร ภักดีสรวิชัย, ภาคิน เจริญนนทสิทธิ์ และณัฐกานต์ เวชพันธ์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ กรณีการบริหารจัดการจังหวัดตากของประเทศไทย” ภายใต้การศึกษาทำให้พบเห็นการศึกษาที่ถูกแบ่งออกได้ 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านกฎหมาย ด้านพื้นที่ยังคงมีความไม่ชัดเจนในเรื่องของข้อกฎหมายและบางเขตพื้นที่ที่ถูกจัดเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ที่ยังคงมีในเรื่องบางพื้นที่เป็นพื้นที่สงวน เขตป่าไม้ ที่ดินสาธารณะ อีกทั้งในเรื่องของกฎหมายผังเมืองที่มีข้อยกเว้น การผ่อนปรนกฎหมายของภาครัฐที่เอื้อต่อกลุ่มนักลงทุน กลไกด้านกฎหมายจึงยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควรยังมีเสียงกระแสวิพากษ์วิจารณ์อยู่ไม่น้อย มิติด้านการบริหาร องค์กรของภาครัฐยังคงยึดรูปแบบการบริหารที่ผู้ว่าราชการเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในเขตพื้นที่เป็นหลักแต่ถึงแม้ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีอำนาจเป็นหลักแต่ผลการตัดสินใจอนุมัติในขั้นสุดท้ายแล้วนั้นยังเป็นข้อค้นพบที่ว่าท้ายที่สุดแล้วนั้นการตัดสินใจที่แท้จริงของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดยังคงมีรูปแบบการบริหารจัดการในลักษณะการทำงานแบบรวมอำนาจอยู่หน่วยงานกระทรวง ทบวง กรมแบบเดิม

จากการทบทวนวรรณกรรมในกลุ่มบทความวิชาการ (academic articles) พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งศึกษาเป้าหมายหลักของนโยบายและขอบเขตอำนาจหน้าที่การบริหารของหน่วยงาน รวมไปถึงการวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานผ่านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่ แต่ก็ยังคงมีบางกลุ่มงานที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการพยายามศึกษาแบบเจาะลึกในอำนาจการบริหารเชิงพื้นที่ของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ซึ่งสร้างความแตกต่างออกมาได้จากการศึกษางานในกระแสแรกที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยกตัวอย่างการศึกษางานของพิทยา สุวคันธ์, กนกวรรณ อุทองทรัพย์, ศิวริน เลิศภูษิต และทัชชกร บัวล้อม ซึ่งถือได้ว่ามีการศึกษาแนวทางที่มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนที่แตกต่างจากการศึกษางานอื่นแต่จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในส่วนของวิทยานิพนธ์ งานวิจัย และบทความวิชาการผู้วิจัยพบเห็นว่ายังคงมีข้อจำกัดทางการศึกษาถึงแม้จะมีการศึกษากลุ่มงานให้เคียงก็ตามแต่ยังคงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปแค่เพียงในมิติการเจาะจงบทบาทการบริหารโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นตัวแสดงหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่ของตนเป็นสำคัญมากกว่าหน่วยงานรัฐบาลและส่วนกลาง

ประเด็นที่ 3 งานศึกษาด้านการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development

Goals : SDGs)

วิทยานิพนธ์ (thesis)

สุนทร สายคำ และบุญช่วย โชติวิไล (2562) เรื่อง “ยุทธศาสตร์และรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายเมืองขอนแก่นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” พุทธนันต์ ภาคเจริญ (2565) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านไปสู่ความยั่งยืนในบริบทของสังคมการเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านดงยาง หมู่ที่ 12 ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี สัมฤทธิ์ อธิจิตโต (2561) เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” การศึกษาของงานทั้งสามชิ้นนั้นได้มีการมุ่งให้ความสนใจไปที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากการศึกษาข้อค้นพบที่เกิดขึ้นไปในทิศทางเดียวกันว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นถูกแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยมิติด้านสังคม การมุ่งเน้นในการเพิ่มทักษะองค์ความรู้ ความรู้ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบและมาตรการ เพื่อให้เกิดความรู้และความสามารถในการนำไปต่อยอดได้อีกทั้งยังไม่ใช่เพียงในกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่เท่านั้นแต่ยังต้องรวมถึงกลุ่มเป้าหมายเล็กทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกัน ปัจจัยมิติด้านเศรษฐกิจ การสร้างคุณค่าและแหล่งทรัพยากรในพื้นที่ให้มีมูลค่าและส่งเสริมการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นนั้นจะเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้มิติทางด้านเศรษฐกิจเติบโตเช่นกันอีกทั้งยังเป็นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจให้เกิดแบบต่อเนื่อง ปัจจัยมิติด้านการเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา การพัฒนาที่เกิดขึ้นจะต้องสร้างความสำคัญในการเป็นหุ้นส่วนร่วมกันทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน เครือข่าย ด้วยเช่นกันไม่ใช่แค่เพียงในการสร้างหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนเท่านั้น โดยทั้ง 3 ปัจจัยนั้นมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

แต่ในขณะเดียวการศึกษางานของ รัฐปกร รongราม และ บรรพต วิรุณราช (2566) เรื่อง “การศึกษาอิทธิพลของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการรับรู้ถึงชื่อเสียงของบริษัทมหาชน” สร้างความโดดเด่นและแตกต่างให้ผู้วิจัยเห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลแตกต่างจากกลุ่มข้างบนดังกล่าว นั่นคือ การเพิ่มปัจจัยด้านการตลาดเข้ามาเป็นอิทธิพลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากปัจจัยทางด้านตลาดในความคิดจากการศึกษางานของผู้วิจัยนั้นทำให้มองเห็นได้ว่าความสำคัญของตลาดก็ถือเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะทำให้มูลค่าทางเศรษฐกิจเงินทุน ช่องทางการเข้าถึงลูกค้าการสื่อสาร และการเติบโตธุรกิจนั้นเป็นผลอย่างมาในยุคสมัยปัจจุบันที่เป็น

เครื่องมือที่ถูกใช้มาเป็นแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนและสร้างค่านิยมของผู้คนในสังคมให้เกิดความต้องการตามมาเมื่อเป็นเช่นนั้นจึงถือได้ว่าปัจจัยทางด้านตลาดเป็นส่วนหนึ่งซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจภายในสังคมนั้นเกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมงานกลุ่มงานด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษกลุ่มงานวิทยานิพนธ์ (thesis) พบว่าการศึกษารูปแบบการศึกษามากมุ่งเน้นไปที่การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน ความสัมพันธ์ รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วม และถึงแม้จะมีการศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับงานของ รัฐ ปกร รongราม และ บรรพต วิรุณราช ซึ่งได้มีการศึกษาในมิติของตลาดดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นผ่านการศึกษา อิทธิพลของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการรับรู้ถึงชื่อเสียงของบริษัทมหาชน แต่ในมุมมองของผู้วิจัยยังคงมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปและมองว่าความหลากหลายทางการศึกษาการตลาดเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาแบบยั่งยืนจริงตามการศึกษาก็ตามแต่ในทางกลับกันการศึกษาในวงวิชาการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานรัฐบาลกลางนำมาใช้เป็นตัวแสดงหลักในการเป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญของส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมภายใต้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลในการศึกษามีติดงอแงอย่างมีข้อจำกัดทางการศึกษาด้านนี้ในสังคมที่ยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับและเปิดกว้างมากนัก

งานวิจัย (Research report)

งานศึกษาทางการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) งานวิจัยส่วนใหญ่แล้วนั้นจะมุ่งเน้นศึกษาไปที่ประเด็นองค์ประกอบและเครื่องมือที่สำคัญของการบริหาร เช่นเดียวกับงานของ กมลกนก เกียรติศักดิ์ชัย, ศรีญา ประเสริฐสุด และเชียรรัตน์ ฉัตรภัทรพล (2562) เรื่อง “การสังเคราะห์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน: โอกาสหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน” พาที เกศธนากร, กรบุษบา สังข์วรรณ และเพียงจันทร์ โมพเพ็ทท์ (2562) เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี” งานทั้งสองชิ้นมีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือในการบริหารที่ไม่ใช่แค่เพียงในภาครัฐ ภาคเอกชน เท่านั้นแต่การได้ความร่วมมือของภาคส่วนประชาชนก็ถือเป็นส่วนหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญและการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้น (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นเพียงกรอบหรือโล่ป้องกันในเรื่องของกระบวนการป้องกันผลประโยชน์สังคมเท่านั้น

และการศึกษาของ จารุโส สุตศิริ (2558) เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาองค์กรชุมชนแบบยั่งยืน” เป็นการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยการศึกษาที่หลักธรรมิก 4 เสา ในมิติการพัฒนาชุมชนทั้ง 4 มิติ ซึ่งได้แก่ 1) เศรษฐกิจชุมชน 2) ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม 3) สังคม และ 4) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้ง 4 มิติถือเป็นการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องในเป้าหมายหลักทั้ง 17 เป้าหมายของ SDGs

แต่ในขณะเดียวกันการศึกษางานของ ภัทร จงถวัลย์,เฉลิมพล จตุพร และอภิญา วนเศรษฐ (2564) เรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มประเทศอาเซียน” สร้างความโดดเด่นให้ผู้วิจัยเห็นถึงข้อแตกต่างจากทั้งสองงานนั้นคือเป็นการศึกษาที่นำการ

พัฒนาแบบยั่งยืนเข้ามาใช้ในการบริหารภายในสังคมที่เกิดขึ้นจริงแล้วและผลของการศึกษาที่เกิดขึ้นนั้นกลับกลายเป็นผลลัพธ์ที่แสดงให้เห็นได้ว่าหากมีการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามาใช้ในการบริหารจริงแล้วนั้นสามารถตอบผลได้ตามประสิทธิภาพ เป้าหมายของทั้ง 17 เป้าหมาย SDGs เนื่องจากค่าแสดงของตัวชี้วัดความยั่งยืนในด้านความช่วยเหลือแสดงให้เห็นถึงข้อค้นพบว่าการได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นอย่างมาก โดยความร่วมมือที่ส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นเกิดได้จาก 3 ตัวแสดงที่ส่งผลดังนี้ 1) ความร่วมมือแบบให้เปล่า 2) ความร่วมมือทางวิชาการ 3) ความร่วมมือทางการเงิน เช่นเดียวกับการศึกษางานของ ภัทรธมนต์ พลรงค์, จิตพนธ์ ชุมเกตุ และเกิดศิริ เจริญวิศาล (2565) เรื่อง “การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวกับการจัดงานอีเวนต์” มีแนวทางและการศึกษาที่คล้ายคลึงกันกล่าวคือมีความพยายามศึกษานำการพัฒนาแบบยั่งยืนเข้ามาใช้ในการบริหารภายในสังคมที่เกิดขึ้นจริงผ่านรูปแบบการศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการนิยมนและเป็นที่ยอมรับในความนิยมในเชิงนโยบายด้านความยั่งยืนระดับมหภาค

จากการทบทวนวรรณกรรมกลุ่มงานศึกษากลุ่มงานวิจัย (Research report) พบว่าการศึกษาจากสามกลุ่มงานแรกชี้ให้เห็นได้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่เครื่องมือและความสำคัญ โดยการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อบริหารโดยมีการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามาวิเคราะห์ร่วม แต่ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยพบว่ามีงานในการศึกษาที่ใกล้เคียงกันพยายามจะอธิบายถึงข้อดีที่เกิดขึ้นจริงแล้วหลังจากมีการนำการพัฒนาแบบยั่งยืนมาใช้ในการบริหารจริงภายใต้รูปแบบหรือกระบวนการกลไกต่างๆ ของการพัฒนาเช่นงานของภัทร จงถวัลย์, เฉลิมพล จตุพร, อภิญา วานเศรษฐ, ภัทรธมนต์ พลรงค์, จิตพนธ์ ชุมเกตุ และเกิดศิริ เจริญวิศาล ซึ่งพบได้ว่ายังคงมีข้อจำกัดทางการศึกษาในมิติดังกล่าวเป็นอย่างมากจากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย อีกทั้งข้อจำกัดของงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการนำการพัฒนาแบบยั่งยืนมาใช้ในการบริหารจริงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมและผลักดันรูปแบบการบริหารในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนนั้นยังค้นพบว่ายังไม่ได้มีการศึกษาในมิติดังกล่าวที่มากพอในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากแนวทางการบริหารและนโยบายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ในยุคสมัยปัจจุบันภาครัฐยังคงให้ความสำคัญไปที่แบบแผนโครงสร้างการบริหารอำนาจแบบเดิมอีกทั้งยังมีการอิงการบริหารร่วมกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นสำคัญและด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษาประเด็นในการศึกษาดังกล่าวของผู้วิจัยว่ายังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอีกทั้งยังเป็นช่องว่างของการศึกษาทางวิชาการในแนวทางการนี้เช่นกันในปัจจุบัน

บทความวิชาการ (academic articles)

วนิดา เสรีจกิจ (2563) เรื่อง “ การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริบทของการพัฒนาประเทศ” สรสินธุ์ ฉายสินสอน (2567) เรื่อง “การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” งานศึกษาทั้งสองเรื่องนั้นมีส่วนคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่จุดเริ่มต้นและแนวทางใน

การนำการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามาปรับใช้โดยการพัฒนา ซึ่งประเทศไทยนั้นที่มีการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศโดยการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเนื่องจากมีการสร้างเป้าหมายที่เป็นไปในรูปแบบทิศทางเดียวกันนั้นคือ การพัฒนาที่ มั่งคั่ง มั่นคง เกิดความยั่งยืน และ การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ในขณะที่การศึกษางานของ นเรนทร์ แก้วใหญ่ (2559) เรื่อง “ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน : การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา” ถือเป็นการศึกษางานในอีกมุมมิติที่แตกต่างจากทั้ง 2 งานและสร้างข้อแตกต่างที่น่าสนใจโดยการศึกษานั้นไม่ได้มุ่งศึกษาไปที่เป้าหมายการบริหารงานของรัฐบาลส่วนกลาง ที่มีความพยายามที่จะสนับสนุนให้เกิดสถาบันทางการเรียนรู้ในพื้นที่เพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาแบบยั่งยืนให้ตอบสนองและเป็นไปตามเป้าหมายของแผนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งในเรื่องของการสนับสนุนแหล่งทุนที่เชื่อว่าจะมีส่วนสำคัญในการผลักดันทั้ง 3 มิติ ให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับการศึกษางานของ อัครนุโร เตชะสวัสดิ์ (2561) เรื่อง “แบรนด์องค์กรที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ถือเป็นการศึกษางานในอีกมุมมิติที่แตกต่างจากทั้ง 2 งานและสร้างข้อแตกต่างที่น่าสนใจต่างจากงานของ นเรนทร์ แก้วใหญ่ เช่นกัน โดยการมุ่งศึกษาไปที่ภาคธุรกิจ เป็นเครื่องมือและกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและธุรกิจให้เข้าใกล้สู่การพัฒนาแบบยั่งยืนรวดเร็วและมั่นคงกว่าการรอการบริหารงานและผลักดันจากรัฐบาลกลาง

จากการทบทวนวรรณกรรมในกลุ่มบทความวิชาการ (academic articles) พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งศึกษาเป้าหมายจุดเริ่มต้นและแนวทางในการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร ซึ่งจากการศึกษากลุ่มงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยเจอข้อค้นพบว่าการศึกษาในกลุ่มงานมิติการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ยังมีข้อจำกัดทางการศึกษาที่ยังไม่ได้กว้างมากพอหรือถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเท่าไรนักและในวงการศึกษาวិชาการไทยเนื่องจากการศึกษาในมิติของการบริหารการพัฒนาภายในประเทศไทยนั้นยังคงมีการยึดถือแบบแนวปฏิบัติเดียวกันคือการนำกรอบโครงสร้างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติใช้ให้สอดคล้องกับการบริหารแบบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อีกทั้งการกระจายอำนาจแบบบนลงล่างที่เป็นตัวแสดงที่ส่งผลให้บทบาทการบริหารของระดับท้องถิ่นมักถูกควบคุมและไม่มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงมากพอ เมื่อเป็นเช่นนี้การบริหาร การพัฒนาภายในประเทศจึงยังมีข้อจำกัดทางการบริหารและการศึกษาทางวิชาการที่มีการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเป็นกรอบร่วมในการผลักดันและพัฒนาประเทศยังคงมีข้อจำกัดที่ติดขัดจากอำนาจการบริหารโครงสร้างเดิม ดังนั้นการศึกษางานในมิตินี้กล่าวในมุมมองของผู้วิจัยถือได้ว่าเป็นมิติที่ควรได้รับการศึกษาและให้ความสำคัญต่อทั้งรัฐบาล ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการที่กว้างมากขึ้นกว่าเดิม

ประเด็นที่ 4 งานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจารณ์ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์

สถณี อาชวานันทกุล (2561) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้นเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกิดการกระจายอำนาจในทางการบริหารครบทุกภาคส่วนเพราะหากพูดถึงแผนการดำเนินงานนั้นส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้นเพียงใดและระบบบรรณาภิบาลและการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นเกิดขึ้นจากผลของการพัฒนาแล้วนั้นหรือไม่ยังเป็นข้อค้นพบที่สร้างหลักฐานให้เห็นได้ชัดว่าในมุมมองอำนาจการบริหารของแผนยุทธศาสตร์นั้นไม่ได้มีการพูดถึงอำนาจและสิทธิ์ในการให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการบริหารพื้นที่โดยตรงหรือการให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากในการพัฒนา อีกทั้งในมิติของการระบุงยุทธศาสตร์ก็ยังคงไม่ได้มีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมเพียงแต่ส่งสะท้อนการบริหารที่เป็นการสร้างรูปธรรมของให้เกิดการมีส่วนร่วมแบบมัดมือชกซึ่งอาจเรียกว่าไร้ซึ่งอิสรภาพในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

พิชาย รัตนดิลก (2561) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติเป็นกฎหมายที่มีความผิดพลาดในบางจุดเนื่องจากหลักการของการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติมีการมุ่งเน้นไปที่มิติหลักและให้ความสำคัญในเรื่องของหลักในการบริหารซึ่งมุมมองของหลักการ ดร.พิชาย รัตนดิลก พยายามที่จะสื่อให้เห็นว่าในเรื่องของการบริหารตามแผนยุทธศาสตร์ชาตินั้นจะต้องสามารถมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาให้มากที่สุด และในเรื่องของการร่างกฎหมายจะต้องมีความชัดเจนตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงเอินเอียงได้อีกทั้งการแก้ไขยุทธศาสตร์ต้องทำให้เป็นรูปแบบเดียวกับการแก้ไขกฎหมายคือต้องมีการผ่านความเห็นชอบของสภาด้วย และข้อเสนอในประกาศสุดท้ายคือยังมองไม่เห็นได้ชัดเจนว่าในแง่ของอุปสรรคในการบริหารงานของภาครัฐที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ออกมารวมไปถึงระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมีระยะเวลายาวนานจนอาจจะทำให้การแก้ไขสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ทันที

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2561) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในส่วนของข้อดีนั้นคือการทำให้ประเทศไทยมีแนวทางในการพัฒนาในระยะเวลา 20 ปีอย่างชัดเจนว่าจะต้องบริหารและดำเนินแผนการพัฒนา นโยบายให้ออกมาในรูปแบบไหนที่จะสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติรวมไปถึงในเรื่องของการวางแผนในการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลนั้นจะต้องสอดคล้องเพื่อให้ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมาย แต่ในทางกลับกันก็เกิดข้อเสียด้วยเช่นกันคือผู้ที่มาวางแผนแม่บทนั้นจะมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นใน 20 ปีข้างหน้ามากขึ้นเพียงใด เพราะในขณะที่นักการเมืองที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละช่วงย่อมมีแนวทางนโยบายการบริหารที่มีความแตกต่างกันเมื่อมีกรอบแนวทางการบริหารของพรรคเข้ามาเป็นส่วนในกำหนดก็นำไปสู่การทำงานที่ยากที่จะมองเห็นและให้ความสำคัญโดยตรงกับแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักอีกทั้งการปรับเปลี่ยนรายละเอียดในแผนยุทธศาสตร์ชาติทำได้ยากในข้อจำกัดของระยะเวลาเพราะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

รัชตะ รัชตะนาวิน (2566) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืน ความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 มิติที่เชื่อมโยงกันทั้งใน มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยความร่วมมือในการพัฒนาที่มาจากทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชา

สังคม และภาคประชาชน การร่วมกันสร้างความเชื่อมโยงของทุกภาคส่วนในสังคมนั้นจะต้องเป็นการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านบริบทความแตกต่าง หลากหลายของพื้นที่ด้วยเช่นกัน

สัมพันธ์ ศิลปะนาฏ (2566) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืนว่าจะต้องเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดขับเคลื่อนและส่งเสริม SDGs ในระดับพื้นที่ หรือ “SDG Localization” ให้มากขึ้น เพราะทุกพื้นที่มีสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกันหากการพัฒนาไม่ใช่แค่พัฒนาในพื้นที่ที่มีทั้ง 3 สิ่งนี้โดดเด่นเท่านั้นให้เป็นการให้ความสำคัญกับทุกพื้นที่ในการพัฒนาการผลักดันทุกพื้นที่อย่างเท่าเทียมกันแล้วนั้นช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่เกิดการพัฒนาทุกพื้นที่แล้วเดินทางไปเข้าใกล้เป้าหมายของ SDGs ได้ครบทุกเป้าหมายอย่างรวดเร็ว อีกทั้งการส่งเสริมการสนับสนุนทางความรู้ให้แก่ทุกช่วงวัยเพราะหากประชาชนทุกภาคส่วนในประเทศนั้นได้รับการเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจะช่วยเป็นส่วนสำคัญในการนำมาต่อยอดและต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างที่เกิดขึ้นบนสังคมก็จะนำไปสู่การเกิดความยั่งยืนได้อีกทั้งผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงก็จะถูกยกระดับให้สูงขึ้น

สิทธิศักดิ์ พวงเกตุแก้ว (2566) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืนว่าเป็นเรื่องของทุกคน เพราะชีวิตของทุกคนนั้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายเหล่านี้ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมไม่เพียงแต่เป็นเรื่องเฉพาะของใครคนรุ่นปัจจุบันเท่านั้นที่ต้องแต่การที่คนปัจจุบันนั้นต้องทำเพื่อคนรุ่นอนาคตด้วยเช่นกันและไม่ใช่เพียงเรื่องของรัฐบาลหรือหน่วยงานใดเท่านั้นที่ต้องทำเพราะท้ายที่สุดแล้วการขับเคลื่อนของรัฐบาลอาจจะสู้การขับเคลื่อน แรงสนับสนุนส่งเสริมจากภาคประชาสังคมและชุมชนในพื้นที่ไม่ได้เลยและในมิติของความร่วมมือจะเห็นได้ว่าไม่ใช่แค่ความร่วมมือของทุกภาคส่วนเท่านั้นที่จะเป็นแรงส่งเสริมการสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดขึ้นแต่แรงขับเคลื่อนความร่วมมือของภายนอกหรือเรียนในรูปแบบที่เรียกว่า Partnership ก็มีส่วนสำคัญเนื่องจากการได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนความช่วยเหลือจากประเทศพัฒนาแล้วและมีการประสบความสำเร็จในหลายๆ ด้าน หรือด้านที่ประเทศเรานั้นยังไม่เข้าถึงการพัฒนาหรือยังไม่ประสบความสำเร็จก็จะเป็นส่วนช่วยแรงสำคัญในหารผลักดันการพัฒนาให้เข้าใกล้ทั้ง 17 เป้าหมายเร็วขึ้น

ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ (2566) ได้มีการให้ความเห็นในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นมิติในเรื่องของการสร้างเป้าหมายร่วมกัน โดยได้มีการให้หลักการที่สำคัญในเรื่องการพัฒนาแบบยั่งยืนนี้ได้แก่ 1.การพัฒนาไม่ใช่ประเด็นในเรื่องของงานที่สังคมจะต้องสงเคราะห์เท่านั้น 2.การพัฒนาที่จะสำเร็จได้นั้นจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน 3.การพัฒนาจะต้องเกิดการกระจายผลของความมั่งคั่งและเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 4.การพัฒนาควรมุ่งเน้นไปที่ประเด็นการพัฒนาจากประชาชนให้ความสำคัญของประชาชนเป็นหลักและผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาจะต้องได้ครอบคลุมทั้งปัจเจกชนและประชาชนทั่วไป 5.มุมมองในเชิงสิทธินั้นเป็นเรื่องของหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการกำหนดนโยบายและสร้างกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของการพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยรูปธรรมของหน้าที่รัฐนั้นสร้างความตระหนักความสำคัญการพัฒนาศักยภาพให้กับประชาชนในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง การพัฒนาและบริการสาธารณะที่เกิดขึ้นจากนโยบายของภาครัฐนั้น

จะต้องเชื่อมโยงถึงสิทธิ์ทางการเมือง สิทธิ์การเป็นพลเมือง สิทธิ์ทางเศรษฐกิจ และสิทธิ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เพราะสิทธิ์ทั้งหมดเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโดยตรง

จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้เขียนกลุ่มงานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจาร์ณ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์ พบว่าแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้นเป็นการพยายามของรัฐบาลที่ต้องการตั้งเป็นกรอบนำที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนนั้นนำมาใช้ในการบริหารสังคมและเศรษฐกิจในประเทศทุกพื้นที่เป็นสำคัญ อีกทั้งยังเชื่อว่าแผนยุทธศาสตร์นั้นเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับแผนการบริหารในการพัฒนาของประเทศไทยในทุกภาคส่วนเช่นเดียวกัน แต่ในทางกลับกันผลของแผนการพัฒนาที่เกิดขึ้นนั้นกันไม่ได้ให้สิทธิอำนาจในการตัดสินใจที่มากพอในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย เนื่องจากในมิติของการกระจายอำนาจและข้อบัญญัติกฎหมายที่ยังคงทับซ้อนกันรวมถึงปัจจัยทางด้านเงินทุนงบประมาณ ความรู้ ทรัพยากรบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีไม่เพียงพอต่อการบริหารพื้นที่ อีกทั้งการพัฒนาที่เกิดขึ้นเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบอำนาจเดิมที่เคยมีมา นั่นคือบนลงข้างจึงทำให้ไม่ได้เกิดการกระจายอำนาจและความร่วมมือทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งในเรื่องของการส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในประเทศไทยนั้นยังไม่ได้เป็นเป้าหมายที่ถูกหยิบยกให้ความสำคัญมากนักในการนำมาบริหารร่วมเนื่องจากบริบททางการเมืองการดำเนินงานของรัฐบาลที่ผ่านมาให้ความสำคัญไปที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นส่วนสำคัญมากกว่า

โดยสรุปจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้นทั้งจากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นที่ 1 งานศึกษาด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นที่ 2 งานศึกษาด้านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็นที่ 3 งานศึกษาด้านการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs และ ประเด็นที่ 4 งานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจาร์ณ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยได้มีการแบ่งประเภทการศึกษางานเขียนเชิงวิชาการทั้งในส่วนของ วิทยานิพนธ์ (Thesis) งานวิจัย (Research report) บทความวิชาการ (Academic articles) งานศึกษาด้านการวิพากษ์ วิจาร์ณ สื่อพิมพ์ สังคมออนไลน์

จากงานศึกษาเชิงวิชาการที่กล่าวมาทั้งหมดเหล่านี้ยังเป็นหลักฐานที่ช่วยเติมเต็มข้อมูลพื้นฐานทางด้านองค์ความรู้ในเรื่องของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษและทำความเข้าใจบริบทการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้ตัวแสดงขององค์กรภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่ายและภาคท้องถิ่น รวมไปถึงปัจจัยต่างๆ จุดอ่อนและจุดแข็งที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่เกิดขึ้นแล้วนั้นกลับยิ่งทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญในการศึกษาประเด็นดังกล่าวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการที่ประเด็นดังกล่าวยังคงเป็นช่องว่างของการศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน อีกทั้งภาครัฐเองก็ยังไม่ให้ความสำคัญหรือใส่ใจมากนักรวมถึงรูปแบบการบริหารภายในประเทศที่ยังคงมีการยึดโยงโครงสร้างแนวทางการบริหารแบบเดิม ซึ่งสะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้น หากเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ที่อยู่ในระดับเดียวหรือระดับที่ต่างกันกลับพบว่าในแง่ของการบริหารที่มีการใช้นโยบายด้วยแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นกลับมีการถูกใช้อย่างหลากหลายมิติ และให้ความสำคัญที่เปิดกว้างทางด้านการศึกษา ด้านการบริหาร และด้านการพัฒนาอย่างเต็มที่ จากลักษณะการดำเนินงานตามแนวคิดการพัฒนา

แบบยั่งยืนที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อเท็จจริงได้ว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้ประเทศนั้นมีแนวทางการบริหารที่ดีมากยิ่งขึ้นจากเดิม ซึ่งผลของการพัฒนาตามแนวคิดดังกล่าวอาจจะไม่ได้เกิดผลได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วทันตาเห็นก็ตาม แต่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ช่วยให้เกิดการเปิดกว้างแนวคิดใหม่ๆ ที่ถูกยอมรับในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น และยังเป็นจุดที่ช่วยสะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นได้ถึงความเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา

ฉะนั้นแล้วกล่าวได้ว่าในประเด็นศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ของงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่มุ่งหวังว่ายังคงมุ่งศึกษาภาพรวมในระดับประเทศเท่านั้น หากแต่ในบริบทการศึกษาแบบเจาะลึกเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นการศึกษาจากพื้นที่ในระดับท้องถิ่นจะเป็นตัวแสดงที่สำคัญอันส่งผลให้เกิดการขยายทางการศึกษาที่กว้างขึ้นและเป็นรากฐานที่สำคัญเพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างในการพัฒนาในระดับประเทศมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ยุคสมัยปัจจุบันอาจเรียกได้ว่าการท่องเที่ยวถือเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาสู่การสร้างรายได้ที่เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นทางเศรษฐกิจในประเทศเป็นสำคัญ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วจึงมีการหันมาให้ความสำคัญ “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน” ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ที่ถูกนำมาตั้งอยู่บนหลักการทั้ง 3 หลักการดังนี้ **การความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (Economics Sustainable)** ที่มีการคำนึงถึงเรื่องการบริหาร จัดการ การสร้างอาชีพและการรองรับพื้นที่แก่นักท่องเที่ยว **ความยั่งยืนทางด้านสังคม (Social Sustainable)** ที่มีการคำนึงถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น การสร้างอาชีพและการรองรับการท่องเที่ยว และ **ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainable)** ที่มีการเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น

บทบาทและจุดเริ่มต้นของแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการให้ความสำคัญตั้งแต่ พ.ศ.2515 จากการศึกษาและการพัฒนาของสังคมเพื่อเสริมสร้างการกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับประเทศสมาชิกทั่วโลกมองเห็นร่วมกันถึงเรื่องของความร่วมมือเพื่อหามาตรการ การแก้ไขปัญหา อีกทั้งองค์การสหประชาชาติได้มีการจัดการประชุม ณ กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ในปี พ.ศ.2515 เพื่อเรียกร้องให้ทั่วโลกตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการโลกและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือคณะกรรมการบรันด์แลนด์ (Brundtland Commission) ได้มีการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) และมีการรายงานต่อสหประชาชาติในปี พ.ศ.2530 ในชื่อรายงาน “อนาคตของเรา (Our common Future)” (Thai pat Institute, 2556)

ในปี พ.ศ.2535 ณ กรุงริโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิลได้มีการจัดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) หรืออีกชื่อเรียกคือ “Earth Summit” โดยมีสาระสำคัญว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการลงนามรับรองนามประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติจำนวน 193 ประเทศ โดยเอกสารลงนามถูกเรียกในชื่อว่า ปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The Rio Declaration on Environment and Development) และแผนปฏิบัติการ 21 “Agenda 21” ซึ่งถือได้ว่าเป็นแผนแม่บทที่สำคัญที่มีไว้ดำเนินการพัฒนาอย่างยั่งยืนพร้อมส่งเสริมการตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Commission on Sustainable Development) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในเรื่องของการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังมีการประชุมและประเมินผลในการดำเนินทุก 5 ปี (Thai pat Institute, 2556)

ในช่วยปี พ.ศ.2555 ได้มีการจัดประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development: UNCS) หรือการประชุม Rio+20 ที่กรุงริโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิลเพื่อกำหนดกรอบการขับเคลื่อนการพัฒนาของโลกหลังปี พ.ศ.2558 และในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติครั้งที่ 70 ซึ่งถูกจัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีมติในการรับรองเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ.2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย หรือ 17 SDGs โดยมีกรอบการพัฒนาที่เชื่อมโยง 3 มิติ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม อีกทั้งหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นคือการพยายามสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นกับทั้ง 3 มิติ อันได้แก่

1. มิติเศรษฐกิจ เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพรวมถึงเกิดการกระจายรายได้ที่เอื้อต่อประชาชนในสังคม
2. มิติสังคม เป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสมรรถนะและมีผลิตภาพที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดการมีสังคมที่มีคุณภาพและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
3. มิติสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ระบบนิเวศนั้นสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ อีกทั้งยังสามารถเกิดการผลิตที่ทดแทนทรัพยากรประเภทที่ใช้ไปแล้วหมดได้

แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs

เป้าหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ถือเป็นความสำคัญในเรื่องของการพยายามยกระดับการพัฒนาระดับโลก ที่มีการรับรองจาก 193 ประเทศสมาชิกจุดเริ่มต้นขององค์การสหประชาชาติ United Nations: UN ได้มีจุดมุ่งหมายและได้มีการลงนามไว้เมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ.2015 อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่เกิดขึ้นเพื่อให้ทุกประเทศสมาชิกล้วนก้าวไปสู่การพัฒนาที่เกิดขึ้นและสร้างความร่วมมือไปพร้อมๆ กันโดยวัตถุประสงค์และใจความสำคัญคือการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังอีกทั้งในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 ที่เกิดขึ้นถือเป็นจุดเปลี่ยนทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่องค์การสหประชาชาติพยายามที่จะเสนอการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาแบบยั่งยืนในปี ค.ศ.2030 โดยมีการลงนามพันธสัญญาที่ เรียกว่า “Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development” หรืออีกชื่อหนึ่งคือ “วาระการพัฒนาแบบยั่งยืน 2030” และการตั้งเป้าหมายการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ให้ทุกประเทศสมาชิกล้วนสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้เกิดความประสบความสำเร็จภายในประเทศร่วมกันได้จริงต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันระหว่างด้านวิชาการ ด้านสังคมและด้านนโยบายเพื่อช่วยเป็นแรงผลักดันส่งเสริมในการประสานการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของทุกระดับภาคส่วน ภายในระยะเวลา 15 ปี นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2558 – เดือนสิงหาคม พ.ศ.2573 การพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มี

องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาและถูกแบ่งออกทั้งหมดเป็น 17 เป้าหมาย ดังนี้ (Open Development แม่น้ำโขง, 2561)

1. End poverty in all its forms everywhere. ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบในสังคมทุกพื้นที่
2. End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture. ขจัดความหิวโหยและการบรรลุความมั่นคงทางอาหารนำไปสู่การยกระดับทางโภชนาการ พร้อมทั้งส่งเสริมแหล่งเกษตรกรรมทุกภาคส่วนให้เกิดที่ยั่งยืน
3. Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages. เสริมสร้างและส่งเสริมการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีโครงสร้างปัจจัยขั้นพื้นฐานในสังคมให้เกิดขึ้นจริง
4. Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all. ส่งเสริมการศึกษาให้เกิดความเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสทางการเรียนรู้ในทุกช่วงวัย
5. Achieve gender equality and empower all women and girls. ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ อีกทั้งส่งเสริมและเปิดโอกาสบทบาทของสตรีและเด็กในสังคมให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นในสังคม
6. Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all. การจัดการน้ำสะอาดและการส่งเสริมสุขาภิบาลให้เกิดการจัดการที่ยั่งยืนและรองรับทุกภาคส่วนในสังคม
7. Ensure access to affordable, reliable, sustainable, and modern energy for all. การสร้างพลังงานสะอาด พลังงานสมัยใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคมและสามารถเข้าถึงได้ทุกภาคส่วน
8. Promote sustained, inclusive, and sustainable economic growth, full and productive employment, and decent work. การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และเกิดการยั่งยืน
9. Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation. การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเกิดความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการพัฒนาภาคนวัตกรรม
10. Reduce inequality within and among countries. ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ
11. Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient, and sustainable. การทำให้พื้นที่เมืองรวมถึงการจัดตั้งแหล่งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของประชาชนเกิดการครอบคลุมในเรื่องของความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน อีกทั้งการรับมือจัดหาแนวทางที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นและนำไปสู่การสร้างที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นจริง

12. Ensure sustainable consumption and production patterns. เกิดการสร้างหลักประกันให้เกิดขึ้นโดยการส่งเสริมให้เกิดแผนการบริโภคและฐานการผลิตที่ยั่งยืนภายในประเทศและภายนอกประเทศ
13. Take urgent action to combat climate change and its impacts. การสร้างแนวทางแผนการและการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาในภายหลังอย่างรอบคอบ และครอบคลุม
14. Conserve and sustainably use the oceans, seas, and marine resources for sustainable development. การอนุรักษ์ ทะนุบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต
15. Protect, restore, and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss. การปกป้อง การฟื้นฟู การสนับสนุน การรักษาความสมดุลทางความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ทรัพยากรทางระบบนิเวศบนบก การจัดการป่าไม้ ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง
16. Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable, and inclusive institutions at all levels . การส่งเสริมความสงบสุขให้เกิดขึ้นภายในสังคม อีกทั้งสถาบันที่เกิดขึ้นภายในสังคมจะต้องเกิดประสิทธิผลมีความรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกประเด็นพื้นที่ส่วนสำคัญในท้ายที่สุดแล้วนั่นคือการที่ประชาชนทุกคนในสังคมเข้าถึงอย่างจริงจัง
17. Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development. การสร้างความร่วมมือทางการพัฒนาแบบยั่งยืน

ความสำคัญของการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs 17 เป้าหมาย ยังเป็น การพัฒนาที่ชี้ให้เห็นจุดสะท้อนที่สำคัญ 6 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านการสร้าง 3 เสาหลักของมิติการพัฒนาแบบยั่งยืน

มิติที่ 1 มิติด้านสังคมเสริมสร้างและมุ่งเน้นไปที่ (People) มิติที่ 2 มิติด้านเศรษฐกิจและมุ่งเน้นไปที่ (Prosperity) มิติที่ 3 มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) ในส่วนของมิติที่ 3 มีปัจจัยประกอบเพิ่มอีก 2 ด้านเข้ามาเกี่ยวข้องส่งเสริมคือมิติด้านสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

ประเด็นที่ 2 ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายของ SDGs 17

ความสำคัญของการพัฒนาแบบยั่งยืนไม่ได้อยู่แต่เพียงในมิติของการตั้งเป้าหมายเท่านั้นยังอยู่ที่จุดประสงค์ของเป้าหมายแท้จริงแล้วนั้นต้องการสิ่งใดให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมายที่เป็นหลักใน

การพัฒนาาร่วมกันแล้วนั้นแท้จริงจะต้องมีความครอบคลุมและชัดเจนไม่กำกวมเกิดขึ้นตรงตามจุดประสงค์หลักของการพัฒนา

ประเด็นที่ 3 ด้านตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดและการติดตามความก้าวหน้านั้นอาจจะเรียกได้ว่าสามารถนำมาใช้ชี้ชะตาหรือการตัดสินใจในทุกประเทศได้เนื่องจากการเลือกตัวชี้วัดนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในประเด็นเป้าหมายของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันจึงส่งผลให้แต่ละประเทศนั้นไม่สามารถที่จะเข้าใจหรือบรรลุตามเป้าหมายจุดประสงค์ของ SDGs 17 ได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุม

ประเด็นที่ 4 ด้านเกณฑ์บังคับ

การพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs 17 เป้าหมาย ไม่ได้มีกฎหมายหรือข้อบัญญัติ กฎ เกณฑ์ หรือข้อตกลงร่วมอย่างชัดเจนที่ระบุไว้ว่าทุกประเทศสมาชิกนั้นต้องทำให้ครบทุกเป้าหมายให้เกิดขึ้นจริงในสังคมหรือนำเสนอรายงานทุกครั้งในความก้าวหน้าของการพัฒนาแต่เป็นเพียงการพยายามจับมือสร้างความเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาภายในประเทศของตนร่วมกันเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่าให้เกิดขึ้นจริงได้ในอนาคต

ประเด็นที่ 5 ด้านหลักการ

หลักการเบื้องต้นของการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs 17 เป้าหมาย ถือเป็นจุดเปลี่ยนทางการพัฒนาที่พยายามจะทำให้เกิดความร่วมมือในการสร้างเป้าหมายการพัฒนาที่ครอบคลุมมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงในสังคมนวมทั้งมีการบูรณาการร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้นจริงในสังคมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การตั้งวัตถุประสงค์หลักโดยการให้ความสำคัญในเรื่องการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ถือเป็นเรื่องการให้ความสำคัญในเรื่องของทุกพื้นที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาไม่เพียงแต่ในเขตพื้นที่ที่มีความเจริญเติบโตกว่าเท่านั้นแต่เป็นการให้ความสำคัญในทุกๆ พื้นที่เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาได้อย่างเท่าเทียมกันอีกทั้งการให้ความสำคัญในเรื่องบริบทของทุกพื้นที่ถือเป็นเรื่องที่สำคัญในยุคสมัยปัจจุบันเพราะเป็นจุดชี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการกระจายอำนาจความร่วมมือในการพัฒนาที่เริ่มจากส่วนล่างขึ้นบนให้เกิดความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพยายามผลักดันให้เข้าใจสู่การพัฒนาตามเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 6 ด้านเครื่องมือ

การเป็นเครื่องมือที่ไม่ใช่แค่เพียงในการตั้งตัวชี้วัดการเข้าใจ 17 เป้าหมายเท่านั้นแต่ยังเป็นตัวส่งเสริมเครื่องมือในการพัฒนาที่ส่งเสริมการพัฒนาในส่วนของภาคท้องถิ่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่มากยิ่งขึ้นจากการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs 17 เป้าหมาย เข้ามาเป็นหนึ่งในเครื่องมือการส่งเสริมการบริหารงานและกระบวนการพัฒนาที่ตอบโจทย์เกิดนโยบายในการผลักดันพื้นที่ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

รายงานดัชนีการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2020

The 2020 SDG Index ดัชนี (Sustainable Development Goals: SDGs) จากการติดตามผลการดำเนินการของประเทศตาม 17 เป้าหมาย คະแนนด์ชนีเป็นการบ่งบอกถึงตำแหน่งของแต่ละประเทศโดยมีการกำหนดระดับคะแนนจากคะแนนที่เริ่มจาก 0 ถือเป็น การเข้าใกล้เป้าหมาย SDGs น้อยที่สุด และคะแนนที่อยู่ระหว่างถึง 100 ถือเป็น การเข้าใกล้เป้าหมาย SDGs ดีที่สุด โดย (European Commission Joint Research Centre) ได้มีวิธีการนำเสนอข้อมูลสำหรับดัชนีคะแนน SDGs และ Dashboards ถือเป็น การสร้างความทันสมัยและมีเสถียรภาพที่แสดงให้เห็นภาพอัตราการทำงานของ SDGs ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ Top 20 ส่วนใหญ่เป็นประเทศในกลุ่มขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development) หรือ OECD เพราะประเทศเหล่านี้มีการเผชิญกับความท้าทายในการพยายามจะบรรลุเป้าหมายของ SDGs จากการศึกษาจะพบเห็นได้ว่าในมิติของ SDGs 1-9 จะเห็นได้ว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำมักมีเกณฑ์คะแนนดัชนีชี้วัดใน SDGs ที่ต่ำกว่า ผลส่วนหนึ่งอาจเรียกได้ว่ามาจาก การที่รัฐบาลนั้นมุ่งเน้นไปแค่เพียงการให้ความสำคัญในเรื่องของการพยายามกำจัดความยากจนในสังคมและเรื่อง การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐพยายามจัดสรรให้ และจากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอเรื่อง The 2020 SDG Index scores จะเห็นได้ว่าประเทศไทยกำลังอยู่ในเกณฑ์ลำดับที่ 41 จาก 166 ประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 74.5% (Sustainable Development Report, 2020)

ตาราง 2 The 2020 SDGs Index Scores

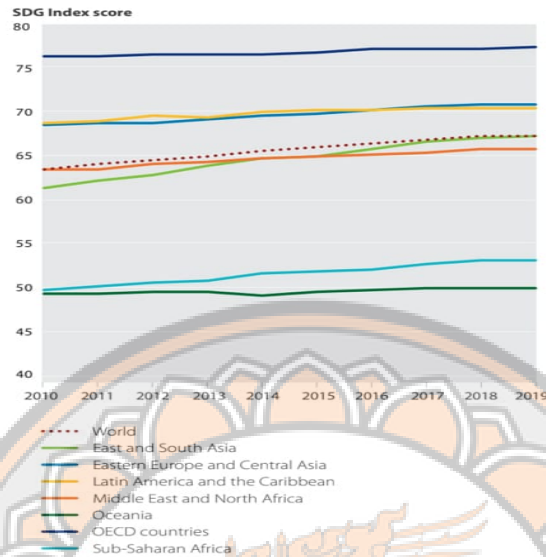
Rank	Country	Score
41	Thailand	74.5

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “Sustainable Development Report 2020” โดย Cambridge: Cambridge University Press, 2563

The SDG Index score over time รูปที่ 1 แสดงการเปลี่ยนแปลงของคะแนนดัชนี Sustainable Development Goals: SDGs 17 เป้าหมาย ตั้งแต่ปี 2010 ตามภูมิภาคจึงจะเห็นได้ว่าประเทศเอเชียตะวันออกและเฉียงใต้ (East and South Asia) เส้นเกณฑ์สีเขียว มีประสบความสำเร็จมากที่สุดในการบรรลุเป้าหมายทั้ง 17 SDGs ตั้งแต่ปี 2010

รูป 1 Progress on the SDGs Index by regions (2010-2029)

คะแนนเฉลี่ยที่ค่อยๆ ไต่ระดับตั้งแต่ 60.00% ขึ้นไป ถือได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง (Sustainable Development Report, 2020)

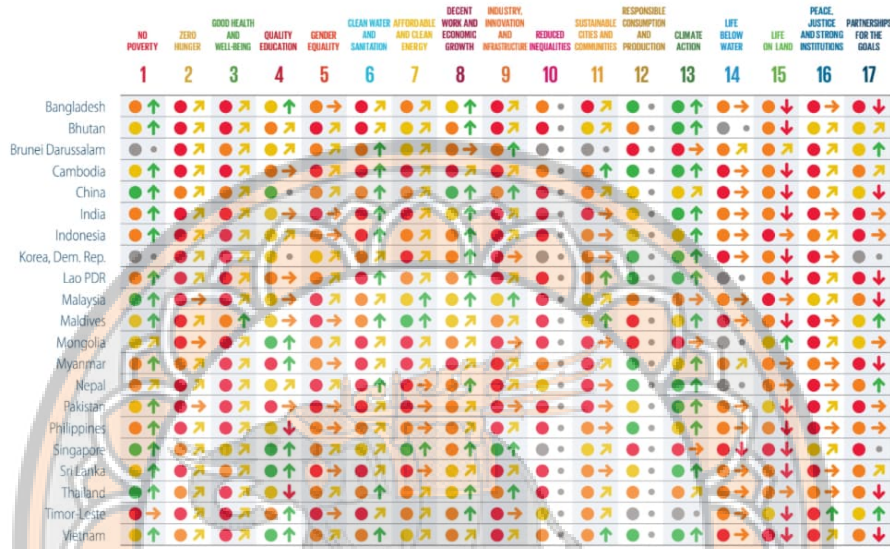

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “Sustainable Development Report 2020” โดย Cambridge: Cambridge University Press, 2563

ผลสรุปจากรูปภาพที่ 1 จากการศึกษาสรุปภาพการนำเสนอมานั้นจะเห็นได้ว่าประเทศเอเชียตะวันออกและเฉียงใต้ (East and South Asia) จัดได้ว่าเป็นภูมิภาคที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดหากมองจากคะแนนดัชนี SDGs ทั้ง 17 เป้าหมายจะเห็นได้ว่า SDGs ทั้ง 17 ได้รับการยอมรับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและให้ความสำคัญนับตั้งแต่ในช่วงปี 2015 แต่ในขณะเดียวกันภูมิภาคประเทศที่เหลือส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการโรคโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพกว่าในมิติส่วนอื่น ๆ โดยรวมแล้วประสิทธิภาพที่ดีที่สุดใเป้าหมายคือ SDGs ที่ 1 , SDGs ที่ 4 และ SDGs ที่ 7 ถึงแม้ว่าบางเป้าหมายนั้นในบางประเทศมีคะแนนดัชนีชี้วัดที่ถูกจัดว่าอยู่ในเกณฑ์สีแดงก็ตาม สิ่งเหล่านี้จึงถือเป็นความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาของ SDGs เพราะความท้าทายเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอยู่ในประเทศส่วนใหญ่และมักจะอยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่ SDGs ที่ 2, SDGs ที่ 3, SDGs ที่ 5, SDGs ที่ 12-15 และ SDGs ที่ 16 ซึ่งแนวโน้มในเรื่องของการทำ SDGs ที่ 1 เข้ามาเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาของทุกภูมิภาคนั้นถือเป็นสิ่งที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะกำจัดความยากจนภายในประเทศเป็นสำคัญ แต่ในขณะเดียวกันทางตรงกันข้ามแนวโน้มในเป้าหมาย SDGs ที่ 13, SDGs ที่ 15 และ SDGs ที่ 17 ยังคงส่งผลในทางลบของการพัฒนาอย่างแท้จริง

รูป 2 Figure 13 2020 SDG dashboards for East and South Asia

คำอธิบายลูกศร ● SDG achievement ↑ On track
 ● Challenges remain ↗ Moderately Increasing
 ● Significant challenges remain → Stagnating
 ● Major challenges remain ↓ Decreasing
 ● Data not available

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “Sustainable Development Report 2020” โดย Cambridge: Cambridge University Press, 2563

ผลสรุปจากรูปภาพที่ได้นำเสนอใน รูปภาพที่ 3 Figure 13 2020 SDG dashboards for East and South Asia จะเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้นมีความพยายามที่จะผลักดันในการนำเป้าหมาย SDGs ที่ 8 Significant challenges remain and On track แต่ในขณะเดียวกันการนำเป้าหมาย SDGs ที่ 17 Significant challenges remain and Decreasing (Sustainable Development Report, 2020)

ภายใต้บริบทการพัฒนาของประเทศไทย

บริบทการบริหารของประเทศไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าแนวทางในการบริหารที่เกิดขึ้นมีความพยายามที่จะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่อาศัยแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้งการพัฒนาอย่างยั่งยืนถือเป็นใจหลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการเริ่มต้นจากการเน้นไปที่แนวทางให้ประชาชนในสังคมเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หลักการต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้การพัฒนานั้นมีความสำคัญที่พยายามจะสร้างการบริหารจัดการให้เกิดความยั่งยืนตามมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของข้อสนับสนุนที่ทำให้เกิดการสร้างความสมดุลระหว่างมิติของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจภายในประเทศและสถานการณ์ทาง

เศรษฐกิจของประเทศไทยที่ผ่านมาคือในช่วงของวิกฤตต้มยำกุ้งปี พ.ศ.2540 เป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้ภาครัฐและประชาชนตระหนักได้ถึงการจัดการและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อภายในเท่านั้นแต่วิกฤตนี้ถือเป็นคลื่นลูกใหญ่ที่ส่งผลสะท้อนไปทุกๆ ประเทศสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวแต่ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนภายในประเทศและยังส่งผลไปถึงภูมิภาคอาเซียนและอีกหลายประเทศจนได้ชื่อว่าเป็นวิกฤตการเงินที่ลุกลามไปในหลายมิติทั้งด้านสังคม การลงทุน เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต การบริหารภาครัฐ จุดอ่อนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจในช่วงนั้นที่ส่งผลให้รัฐบาลต่างตกอยู่ในวิกฤตดิ้นไม่เข้าคายไม่ออกสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ถือเป็นการสร้างบาดแผลรอยใหญ่ให้กับประชาชนในประเทศและภาครัฐผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็น 2 บาดแผลได้แก่ (BBCNEWS, 2017)

1. บาดแผลเรื่องของมิติโครงสร้างการบริหารของรัฐบาลเรียกว่าสถาบันการเงินไม่มีประสิทธิภาพที่เป็นตัวแสดงให้เห็นได้ชัดในเรื่องของสถาบันการเงินคือกระบวนการพิจารณาการเงินของภาครัฐนั้นยังมีช่องว่างที่หละหลวมและไม่สามารถพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการหรือความสามารถในการชำระหนี้คืนได้อย่างแท้จริงเพราะมีการปล่อยสินเชื่อที่มากจนเกินเกินไปจนล้นประเมินค่าความรับผิดชอบของประชาชนในการใช้คืนรวมไปถึงการปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มนักธุรกิจนักการเมืองอย่างมากในช่วงนั้น

2. บาดแผลเรื่องการเคลื่อนย้ายเงินทุนจะเห็นได้ว่ารัฐบาลนั้นมีการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรีแต่ในแนวทางการบริหารนั้นอาจเรียกว่ารัฐบาลยังคงไม่มีความพร้อมหรือการกำกับดูแลอย่างที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่อยู่ที่ทำให้ระบบการเงินทางเศรษฐกิจภายในของประเทศนั้นไม่มีเสถียรภาพเมื่อมีปริมาณเงินในระบบที่สูงมากขึ้นจากเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศอัตราแลกเปลี่ยนเกิดการขายพันธบัตรแต่สิ่งที่ชี้สะท้อนให้เห็นนั้นคืออัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นอยู่แล้วยิ่งกับสูงขึ้นไปมากกว่าเดิมจนทำให้เงินทุนไหลเข้ามายากขึ้นกว่าเดิมจนกลายเป็นวัฏจักรที่เป็นรูปวงกลมวนอยู่กับที่อีกทั้งสถาบันทางการเงินที่มีช่องว่างไม่สามารถตรวจสอบความหละหลวมในการดำเนินการปล่อยเงินกู้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วรวมไปถึงกฎหมายที่ไม่เข้มงวด

ทั้ง 2 บาดแผลนี้ถือเป็นการพยายามเปิดให้เห็นจุดโหว่ช่องว่างของการบริหารให้สามารถทำให้เห็นได้ว่าในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศนั้นมีในเรื่องของโครงสร้างการบริหารมีเส้นทับซ้อนความสัมพันธ์กันอย่างมากกับเรื่องเงินทุนในการทำให้เกิดการตัดสินใจที่นำไปสู่การสร้างมาตรการทางการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจภายในสังคมสิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญส่งผลให้รัฐบาลต้องกลับมาสร้างระบบโครงสร้างการบริหารจัดการใหม่จนนำมาสู่การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้เป็นหลักการที่สำคัญในการดำเนินงาน การบริหารของภาครัฐ โดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเน้นเป็นจุดเปลี่ยนในการสร้างความสมดุลในการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมภายในประเทศให้เกิดขึ้นไปพร้อมกับการพัฒนาแบบยั่งยืนและต่อเนื่อง ประการที่สำคัญของแนวทางในการพัฒนาแบบยั่งยืนของประเทศไทยรัฐบาลนั้นมีความพยายามที่จะให้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการบริหารของประเทศนั้นนำการพัฒนาแบบยั่งยืนมาเป็นเป้าหมายในการอุดรอยรั่วของการบริหารที่ผ่านมาเกิดการสร้างเครื่องมือกลไก

ในการบริหารไปสู่การกำหนดนโยบายของรัฐบาลผ่านการจัดทำข้อมูลจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาสู่การระบุเป้าหมายและแผนการดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศเกิดการสร้างความร่วมมือในสถาบัน องค์กร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้เกิดการเรียนรู้วิเคราะห์สังเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำไปสู่การสะท้อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาาร่วมกันที่เริ่มต้นขึ้นจากระดับส่วนล่างไปยังส่วนบนโดยการมุ่งเน้นในการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนนี้ถึงแม้จะเป็นจุดเปลี่ยนจากระดับหน่วยเล็กขึ้นไปสู่หน่วยใหญ่ก็ตามแต่การเป็นจุดเปลี่ยนที่เล็กๆ นี้มันมีพลังร่วมการพัฒนาในหลายๆ ภาคส่วนจะเป็นตัวใช้ที่สำคัญในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาให้เข้าใกล้สู่เป้าหมายได้เร็วยิ่งขึ้นเพราะการพัฒนาที่จะมีรากฐานที่แข็งแกร่งนั้นไม่ใช่แค่เพียงการมีลำดับที่แข็งแกร่งเท่านั้นแต่การมีกึ่งก้านที่ดีก็ถือเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญมากจะส่งผลให้เกิดดอกผลที่สวยงามได้ด้วยเช่นเดียวกัน

การศึกษาเป้าหมาย ด้านที่ 8 : การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ในบริบทของการศึกษาการพัฒนาในประเทศไทยนำไปสู่การให้ความสำคัญในเรื่องของความสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมโยงในมิติของการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยถูกนำมาเป็นเป้าหมายหลักที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 13 ปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2580 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2560 - พ.ศ.2573 โดยกรอบในการพัฒนาประเทศนั้นถูกระบุไว้อย่างชัดเจนว่าการที่ประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนและเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่าถูกพัฒนาแล้วด้วยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นแนวทางในการบริหารของรัฐบาลนำไปสู่การขับเคลื่อนประชาชนภายในรัฐของตนให้มีคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ปากท้องที่ดีมากยิ่งขึ้นจากเดิม โดยมีความเชื่อมโยงไปสู่การนำเป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

และจากสถานการณ์ของการพัฒนาในประเทศไทยนั้นในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจจะเห็นได้ว่าแนวทาง แผนงาน การบริการของรัฐบาลที่ผ่านมามีการพยายามที่สร้างเครื่องมือกลไกโดยผ่านตัวนโยบายที่เกิดขึ้นให้เป็นตัวขับเคลื่อนมิติด้านเศรษฐกิจของสังคมให้เติบโตมากยิ่งขึ้นจากเดิมหรืออาจจะเรียกได้ว่าการสนับสนุนและการส่งเสริมของภาครัฐถือเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจมีความเติบโต

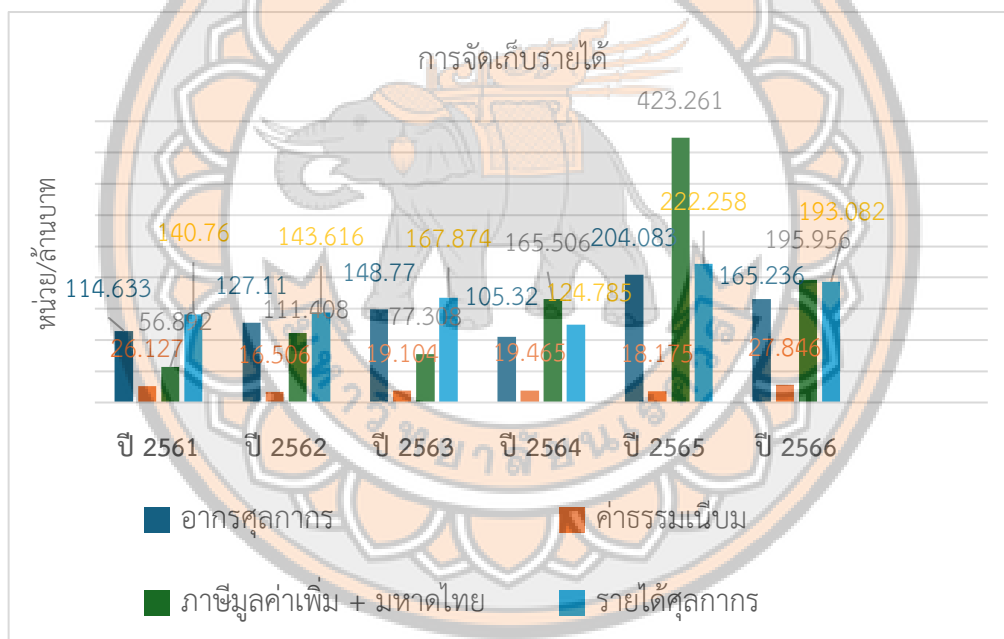
และจากการศึกษางานวิจัยของผู้วิจัยจะเห็นได้ว่าการที่พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเขตพื้นที่ที่สำคัญอยู่มากในพื้นที่ที่มีการเกิดขึ้นของมูลค่าเม็ดเงินจากแหล่งทรัพยากรในพื้นที่พร้อมกับการที่ภาครัฐมีนโยบายลงมาสู่ส่วนท้องถิ่นให้มีการผลักดันและบริหารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายแต่สิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ชัดเจนนั้นคือในเรื่องของช่องว่างของการบริหารจัดการจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหลุมน้ำโดยพบได้ว่า 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดยังคงมีช่องว่างในเรื่องของอำนาจในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างแท้จริง 2) ประสิทธิภาพของการบริการจากการใช้ทรัพยากรในเชิงพื้นที่ ถือเป็นตัวชี้สะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืน 3) แนวทางการผลักดันเชิงพื้นที่ในการส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เกิดรายได้ที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น 4) การขาดการสนับสนุน การเรียนรู้ การศึกษา การจัดกิจกรรม การโปรโมท การอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนที่นำไปสู่

การเติบโตทางเศรษฐกิจ 5) การสนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ 6) การแก้ไขปัญหา เปิดโอกาส ยอมรับฟัง ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับภาคประชาชน 7) แหล่งเงินทุน ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขาดเม็ดเงินในการสนับสนุนการต่อยอดในการบริหารนโยบายในเขตพื้นที่

การศึกษาต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนไปสู่ข้อเท็จจริงได้ว่าที่พื้นที่เขตองค์ส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนั้นมีพื้นที่ทางเศรษฐกิจสำคัญหลายด้านนั้นเป็นตัวแปรที่สำคัญในการแสดงให้เห็นได้ว่าในเรื่องของการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นั้นตลอดระยะเวลา นับตั้งแต่ ปีพ.ศ.2561- พ.ศ.2566 มีมูลค่าทางเม็ดเงินทางเศรษฐกิจที่เติบโต

แผนภาพที่ 1 การจัดเก็บรายได้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ด้านศุลกากรแม่สอด, 2567)

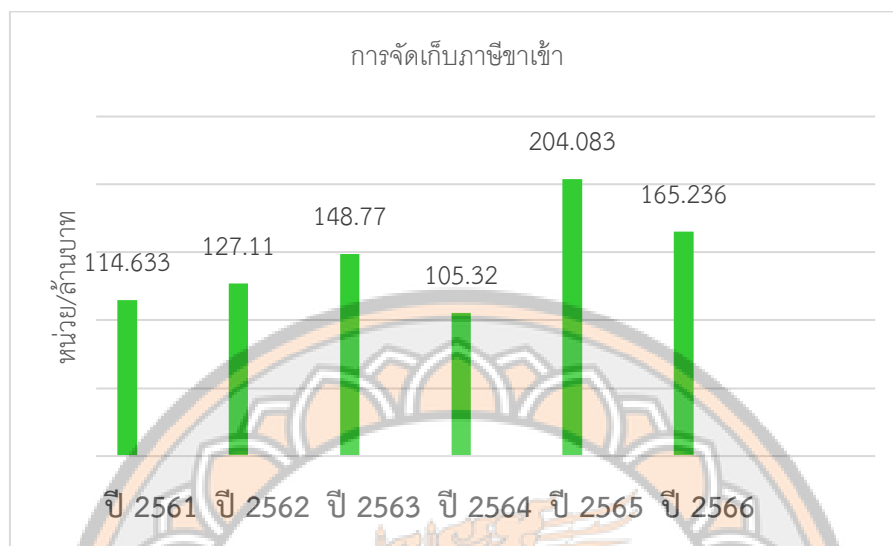
รูป 3 การจัดเก็บรายได้

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงผลการจัดเก็บรายได้” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567, หน้าที่ 3

แผนภาพที่ 2 การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้าตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ศุลกากรแม่สอด ,2567)

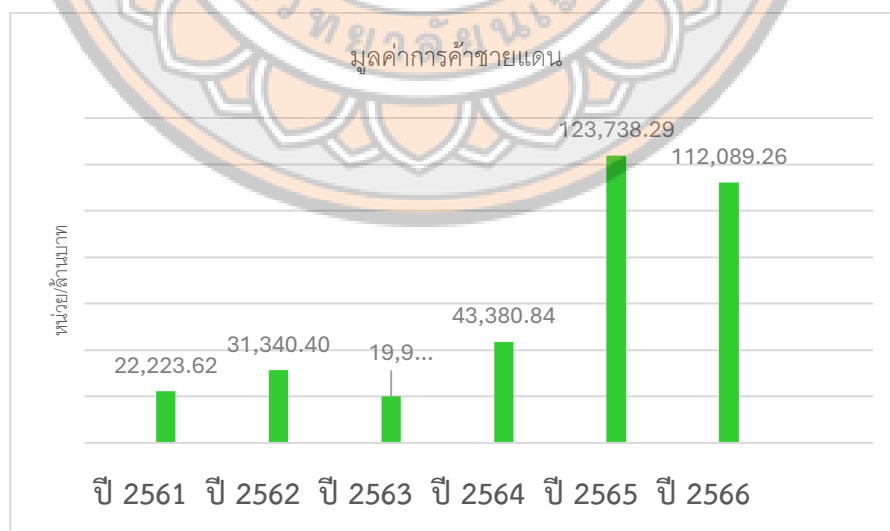
รูป 4 การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงการจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567,หน้าที่ 4

แผนภาพที่ 3 มูลค่าการค้าชายแดนตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ศุลกากรแม่สอด ,2567)

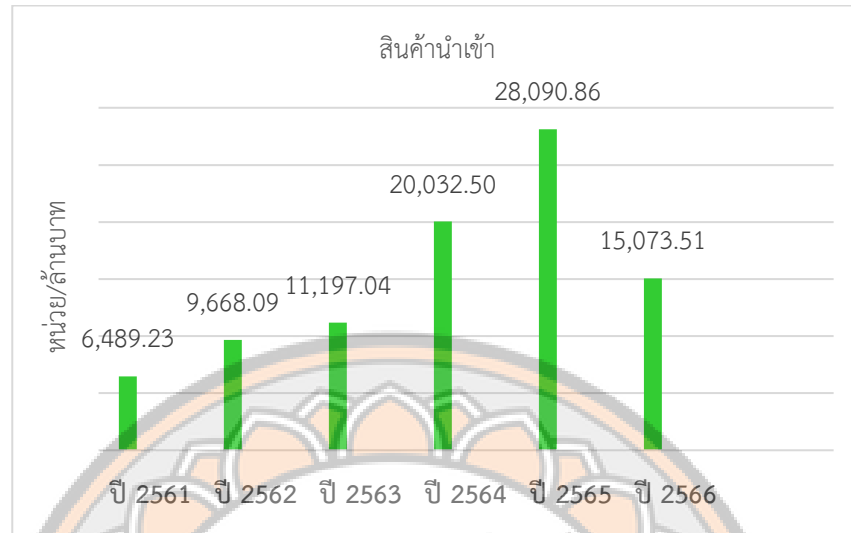
รูป 5 มูลค่าการค้าชายแดน

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงมูลค่าการค้าชายแดน” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567,หน้าที่ 5

แผนภาพที่ 4 มูลค่าการนำเข้าสินค้าตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ศุลกากรแม่สอด, 2567)

รูป 6 สินค้านำเข้า

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงมูลค่าการค้าชายแดน” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567,หน้าที่ 5

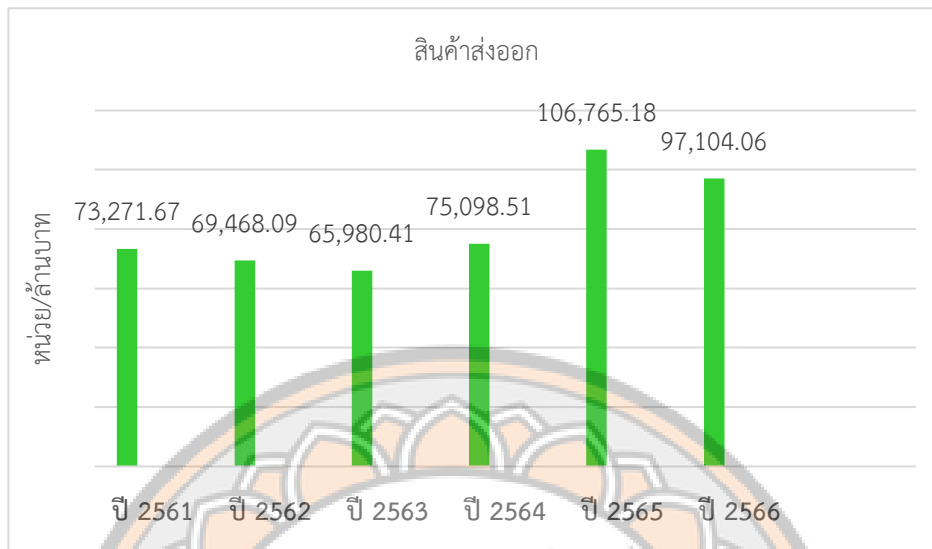
ตาราง 3 สถิติสินค้านำเข้า ณ ด้านศุลกากรแม่สอด

ประจำปีงบประมาณ	วันที่	มูลค่า/ล้านบาท	เปรียบเทียบ
2561	1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561	88,115.06 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2562 ถึง 5,755.32 ล้านบาท
2562	1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562	93,870.38 ล้านบาท	มีมูลค่ามากกว่าปี 2563 ถึง 82,673.343 ล้านบาท
2563	1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563	11,197.037 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2564 ถึง 8,835.459 ล้านบาท
2564	1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564	20,032.496 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2565 ถึง 8,058.364
2565	1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565	28,090.860 ล้านบาท	มีมูลค่ามากกว่าปี 2566 ถึง 13,017.343 ล้านบาท
2566	1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566	15,073.517 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2565 ถึง 13,017.343 ล้านบาท

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงมูลค่าสินค้านำเข้า” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567,หน้าที่ 1-5

แผนภาพที่ 5 มูลค่าการส่งออกสินค้าตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ด้านศุลกากรแม่สอด, 2567)

รูป 7 สินค้าส่งออก

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงมูลค่าสินค้านำเข้า” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567, หน้า 1-5

ตาราง 4 สถิติสินค้าส่งออก ณ ด้านศุลกากรแม่สอด

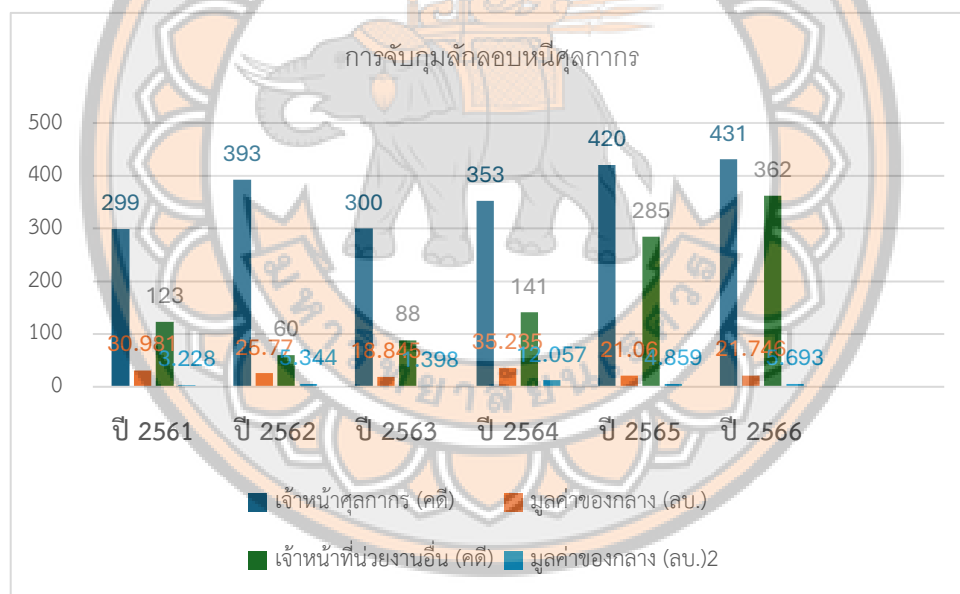
ประจำปีงบประมาณ	วันที่	มูลค่า/ล้านบาท	เปรียบเทียบ
2561	1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561	105,213.51 ล้านบาท	มีมูลค่ามากกว่าปี 2562 ถึง 2,681.2 ล้านบาท
2562	1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562	102,532.31 ล้านบาท	มีมูลค่ามากกว่าปี 2563 ถึง 36,551.901 ล้านบาท
2563	1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563	65,980.409 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2564 ถึง 9,118.098 ล้านบาท
2564	1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564	75,098.507 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2565 ถึง 31,666.671 ล้านบาท

2565	1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565	106,765.178 ล้านบาท	มีมูลค่ามากกว่าปี 2566 ถึง 9,661.111 ล้านบาท
2566	1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566	97,104.067 ล้านบาท	มีมูลค่าน้อยกว่าปี 2567 ถึง 9,661.111 ล้านบาท

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงมูลค่าสินค้านำเข้า” โดย ศุภกากรแม่สอด, 2567, หน้า 1-5

แผนภาพที่ 6 สถิติการจับกุมของลักลอบหนีศุลกากรตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 (ศุภกากรแม่สอด, 2567)

รูป 8 สถิติการจับกุมของลักลอบหนีศุลกากร

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงสถิติคดีและของกลาง” โดย ศุภกากรแม่สอด, 2567, หน้า 1-5

ตาราง 5 สถิติการจับกุมของการลักลอบหนีศุลกากร

ปี งบประมาณ	เจ้าหน้าที่ศุลกากรจับกุม					หน่วยงานอื่นจับกุม			รวม		
	คดีสำแดงเท็จ		คดีลักลอบ			คดี	มูลค่า ของ กลาง	อากร	คดี	มูลค่า ของ กลาง	อากร
	คดี	ค่าปรับ	คดี	มูลค่า ของ กลาง	อากร						
2561	1,750	1,753,141.00	299	30,981,814.44	8,453.5	123	3,228,716.04	5,215.4	2172	34,210,530.48	13,669.043.18
2562	1,796	1,615,303.30	333	25,770,803.20	5,245.3	603	534,439.00	711.53	2189	26,305,242.20	5,956.914.76
2563	1,383	1,171,764.00	300	18,845,315.55	14,107.352.94	8876	1,397,976.20	1,014.0	1771	20,243,291.75	15,121.400.14
2564	981	817,264.00	353	35,235,214.87	27,877.942.05	141	12,057,379.83	2,629.0	175	47,292,594.70	30,506.967.96
2565	612	391,000.00	420	21,606,077.21	9,618.000.37	285	4,860,439.75	323.03	705	26,466,516.96	9,941.032.68
2566	1,825	1,594,000.00	431	21,746,915.84	13,864.025.82	362	5,693,179.01	3,175.2	793	27,440,094.85	17,021.235.65

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “กราฟแสดงสถิติคดีและของกลาง” โดย ศุลกากรแม่สอด, 2567, หน้าที่ 1-5

จากผลการศึกษาข้อมูลจากรูปภาพกราฟและตารางข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำเสนอจะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2563 ในส่วนของมูลค่าการเติบโตผู้วิจัยมองเห็นว่ายังคงถืออยู่ในระดับที่ปริมาณคงที่ เนื่องจากช่วง 3 ปีแรกของมูลค่ารายได้นั้นอยู่ในช่วงที่เกิดวิกฤตของโรคระบาด Covid-19 ที่ส่งผลให้สะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 มีการประกาศปิดช่องทางสะพานอยู่บ่อยครั้งทำให้มีรายได้ที่ลดน้อยลงรวมไปถึงสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 2 ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของผังเมืองเท่าที่ควรส่งผลทำให้ยังไม่สามารถเปิดช่องทางการขนส่งช่องทางที่ 2 ได้เต็มที่เท่าที่ควรเนื่องจากการขนส่งที่เพิ่มมากขึ้นอีกทั้งสะพานแห่งที่ 2 ยังไม่สามารถเปิดใช้ได้ส่งผลให้สภาพการจราจรในพื้นที่ติดขัดและแออัดตลอดเส้นทางจนมีการประกาศให้มีการจำกัดจำนวนรถสินค้าที่จะข้ามไปยังฝั่งเมียนมาในจำนวนที่ลดน้อยลงกว่าปกติและต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2564 ถึงแม้เศรษฐกิจในพื้นที่ที่กำลังอยู่ในช่วงชะลอตัวฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจในช่วงโรคระบาด Covid-19 ให้ดีขึ้นก็ตามแต่มูลค่าก็ไม่ได้อาจจะเรียกได้ว่าเพิ่มขึ้นมากนักเนื่องจากปัญหาทางการเมืองทั้งของประเทศไทย

และประเทศเมียนมาที่มีการเกิดสงครามการเมืองบ่อยครั้งทำให้สะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และแห่งที่ 2 มีการประกาศเปิดๆปิดๆ ชั่วคราวอยู่บ่อยครั้งและถึงแม้จะมีเรื่องสงครามทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการปิดสะพานหรือแม้แต่มีการเกิดเหตุระเบิดทางบริเวณใกล้สะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 2 รวมไปถึงการประกาศประท้วงปิดสะพานของรัฐบาลเมียนมาในบางครั้งก็ตามแต่เรื่องของมูลค่าการส่งออกสินค้าในพื้นที่ถือได้ว่าไม่ได้มีผลกระทบที่ทำให้มูลค่าการส่งออกของสินค้านั้นลดน้อยลงจากเดิมเท่าที่ควรเพราะในประเทศเมียนมาประชาชนส่วนมากมีการกักตุนทั้งประเภทสินค้าอุปโภคและบริโภคอยู่ไม่น้อยในช่วงสงครามเป็นจำนวนมากจึงส่งผลให้การส่งออกสินค้าในพื้นที่มีเพิ่มมากยิ่งขึ้นและหากพูดถึงประเด็นในเรื่องของการลักลอบหนีศุลกากรอาจเรียกได้ว่าจำนวนคดีที่เกิดขึ้นนี้มาจากทั้งการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ศุลกากรเองหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็ตามตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาจำนวนการลักลอบที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปีปัจจัยส่วนหนึ่งอาจจะเรียกได้ว่าการมีสภาพพื้นที่ติดบริเวณชายแดน ป่า เขา แม่น้ำหรือช่องทางการลักลอบธรรมชาติบางพื้นที่ชุมชนที่เยอะกว่าพื้นที่อื่นๆ รวมไปถึงปัจจัยในเรื่องของการเข้มงวดในบางพื้นที่หรือกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีไม่เพียงพอส่งผลให้เกิดการลักลอบทำสิ่งผิดกฎหมายอยู่ไม่น้อย

การศึกษาเป้าหมาย ด้านที่ 17 : ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในบริบทของการศึกษาการพัฒนาในประเทศไทยที่นำไปสู่การให้ความสำคัญในมิติของความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืนถือเป็นอีกเครื่องมือที่มีกลไกที่สำคัญเนื่องจากการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นได้นั้นไม่ว่าจะทั้งจากปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกในมิติของความร่วมมือถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน อีกทั้งยังส่งผลในมิติของการสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกันในมุมมองของผู้วิจัยแล้วนั้นเป้าหมายที่ ด้านที่ 17 นี้ถือเป็นเป้าหมายที่มีความท้าทายอย่างมากสำหรับประเทศไทยโดยเฉพาะในเรื่องของการขับเคลื่อนเป้าหมายในระดับนโยบายที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้นส่วนหนึ่งล้วนมีความสำคัญอย่างมากคือในเรื่องของการได้รับการสนับสนุนและทำให้เกิดการนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงภายในรัฐก่อนหรืออาจพูดได้ในมุมที่เข้าใจง่ายที่สุดคือในเรื่องของการได้รับความร่วมมือและการเป็นที่ยอมรับจากภาคส่วนในองค์กรภายในรัฐเสียก่อนเองนั้นจะเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากหากการกำหนดแนวทางที่เริ่มต้นจากการสร้างฐานความร่วมมือที่เริ่มจากคอนราทถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ลำดับนั้นสามารถเจริญเติบโตและแตกกิ่งก้านได้ อีกทั้งการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นจริงภายในรัฐได้นั้นเราไม่อาจหลีกเลี่ยงในมิติของการยอมรับและการดำเนินการที่ตอบโต้ภัยต่อความต้องการของประชาชนและบุคลากรในองค์กรเสียก่อนค่อยนำไปสู่การยอมรับจากภายนอกองค์กร เมื่อเป็นเช่นนี้ความร่วมมือในการพัฒนาจึงจะเกิดขึ้นได้จริงแบบไม่ต้องมีข้อจำกัด กฎ เกณฑ์ ข้อต่อรองในการแลกเปลี่ยนความร่วมมือเพื่อให้เกิดขึ้นได้จริงในสังคม จากการศึกษาวิจัยในเป้าหมายด้านที่ 17 สิ่งที่ผู้วิจัยพยายามจะนำเสนอและทำให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของความร่วมมือในที่นี้ผู้วิจัยไม่ได้พยายามที่จะชี้ให้เห็นแค่การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นควรเกิดจากความร่วมมือจากภายนอกเท่านั้นแต่ผู้วิจัยพยายามที่จะชี้ให้เห็นว่าแท้จริงแล้วการพัฒนาที่แท้จริงแล้วในเรื่องของความร่วมมือภายในรัฐถือเป็นใจหลักสำคัญที่จะเป็นตัวช่วยที่ส่งเสริมความร่วมมือภายนอกให้เกิดขึ้นจริงและตามมา หากการเริ่มต้นและผลักดัน

ความร่วมมือในการพัฒนาที่ยั่งยืนถูกเริ่มต้นจากภายในแล้วนั้นจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมรัฐบาลและองค์กรส่วนท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับและเกิดการพร้อมใจให้ความร่วมมือในการพัฒนาประเทศอย่างไม่มีข้อขัดแย้ง อนาคตในทางกลับกันเมื่อผลเป็นเช่นนี้ในมุมมองของภายนอกรัฐเองนั้นก็จะมีมองเห็นว่าการพัฒนาความร่วมมือทุกภาคส่วนภายในนั้นดีแล้วก็จะไม่มีข้อโต้แย้ง ข้อขัดแย้งที่จะไม่เห็นด้วยในการไม่ให้ความร่วมมือ การสนับสนุนการพัฒนาภายในอีกทั้งความร่วมมือที่แท้จริงไม่ควรมองเป็นเรื่องของกำไร ผลตอบแทน ที่จะได้รับในภายหลัง แต่ควรมองว่าการทำสิ่งนั้นเกิดผลดีภายในตามมาอย่างไรและไม่ส่งผลต่อความเดือดร้อนผลกระทบต่อภายนอกด้วยเช่นกัน (นางสุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์, 2561)

จากการศึกษางานวิจัยของผู้วิจัยจะเห็นได้ว่ามิติความร่วมมือในการพัฒนาแบบยั่งยืนไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาในการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เริ่มต้นแค่เพียงในด้านของความร่วมมือของภาครัฐส่วนกลางและภาคส่วนท้องถิ่นเท่านั้นหากเป็นการเพิ่มความร่วมมือทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่ายในพื้นที่ทุกระดับภาคส่วนแล้วนั้นจะเป็นการช่วยยกระดับความร่วมมือที่สามารถตอบโจทย์ต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นจากเดิมเพราะการเปิดรับทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ไปได้ไกลกว่าเดิม อีกทั้งในการเปิดมุมมองใหม่ที่ไม่ใช่แค่เพียงในมุมมองของส่วนกลางและท้องถิ่นเท่านั้นจะทำให้เห็นปัญหาหรือผลในเชิงพื้นที่ที่หลากหลายได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ชัดเจนนั้นคือในเรื่องของช่องว่างประเด็นความร่วมมือในการพัฒนาแบบยั่งยืนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากและอาจเรียกได้ว่ายังเป็นหนึ่งในประเด็นหลักที่ส่งผลต่อเรื่องของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาดังนี้

1.การจัดตั้งกลไกในเรื่องความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ผ่านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทุกภาคส่วนทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาครัฐส่วนกลาง ภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติที่ 1 ความสัมพันธ์ของการทำงานร่วมกันของภาคส่วนประชาชนและภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น และมิติที่ 2 ความสัมพันธ์ของภาครัฐส่วนกลางและภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ ในนำมาช่วยในแผนการบริหารงานในเชิงพื้นที่ที่ควรมีการทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเร่งให้มีแนวทางการพัฒนาพื้นที่ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่องในการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างจริงจัง

2.การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาแบบยั่งยืน ในมุมมองการศึกษาของผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมุ่งเน้นไปที่การลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและยังเป็นการผลักดันการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดความคุ้มค่าเพราะทรัพยากรในพื้นที่ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดการสนับสนุนการลงทุนและมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิมรวมไปถึงการให้การสนับสนุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลท่าสายลวดนั้นเกิดการกระจายอำนาจในการดำเนินงาน การบริหารให้ตรงไปตามแผนการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.เรื่องความร่วมมือในการกำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะ มาตรการ หรือการให้สิทธิพิเศษต่างๆ ที่เป็นไปเพื่อการสนับสนุนในด้านการลงทุนให้มีความสอดคล้องต่อทิศทางการพัฒนาประเทศและแนวทางใน

การพัฒนานโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษและแผนการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากยิ่งขึ้น

4.ความร่วมมือในการจัดทำแผนการพัฒนาและการบริหารจัดการเรื่องการจัดสรรและการส่งเสริมทรัพยากรในพื้นที่ให้เป็นไปเพื่อการยกระดับและเป็นการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของพื้นที่อีกทั้งความร่วมมือในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 13

5.การเปิดโอกาสทางความร่วมมือของทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา บริหาร ที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากในมุมประเด็นที่ 5 นั้นส่วนความเห็นของผู้วิจัยมองว่าหากการเปิดโอกาสในภาคส่วนประชาชน ภาคเอกชนเข้ามาจะสามารถมองความต้องการของพื้นที่ได้มากกว่าภาครัฐเนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มนี้นั้นถือเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุดในพื้นที่อีกทั้งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ในเชิงพื้นที่แบบใกล้ชิดมากกว่าหน่วยงาน

การศึกษาต่อจากนี้ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ปัจจัยรอง 6 ด้าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมในเรื่องของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ที่นำไปสู่การผลักดันให้เกิดขึ้นและสอดคล้องเรื่องการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs 2 เป้าหมายด้านที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และ เป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ในสถานการณ์ปัจจุบันไม่อาจจะพูดได้ว่าเทคโนโลยีไม่ใช่เครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนา เครื่องมือทางเทคโนโลยีถือเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นได้หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ กิจกรรม รวมทั้งการนำมาพัฒนารูปแบบการบริการในรูปแบบใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1.การทำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสร้างแพลตฟอร์มกับพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการแจ้งปัญหา รับเรื่อง ในเขตพื้นที่

2.การทำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสร้างแพลตฟอร์มโปรโมทการท่องเที่ยวและการลงทุนในเขตพื้นที่

3.การทำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสร้างแพลตฟอร์มประเมินโครงการหรือแผนงานที่ได้มีการแก้ไขเกิดขึ้นแล้วและยังไม่เกิดขึ้น

จากทั้ง 3 ข้อเสนอที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมานั้นหากมีการนำเข้ามาใช้จะช่วยเป็นตัวส่งเสริมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการสร้างผลประโยชน์อย่างสูงสุด คุ่มค่าและเกิดการดำเนินงานที่ผ่านความร่วมมือทั้งในภาคของประชาชนและภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปในทิศทางเดียวกันไม่ใช่เพียงผลของงานที่ตอบโจทย์ตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลเท่านั้นแต่จะช่วยให้องค์กรเกิดการดำเนินงานแบบมีประสิทธิภาพอีกด้วยเช่นกันและเมื่อเกิดการดำเนินงานร่วมกันของทั้ง 2 ภาคฝ่ายรวมไปถึงการเปิดรับนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีส่วนร่วมใช้ในการบริหารจัดการจะยิ่งส่งผลให้การดำเนินงานที่ตรงไปตามเป้าหมายของแผนการพัฒนาพื้นที่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้นแถมยังเกิดความคุ้มค่าทั้งในประสิทธิภาพในด้านการบริหารและประสิทธิผลในด้านของผลประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการบริการแล้ว

2. ปัจจัยด้านคุณภาพ

แนวทางในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นตัวส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้นไม่เพียงแต่ในเรื่องของการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ แต่ยังรวมไปถึงด้านสุขอนามัย ปัญหาการจัดการขยะและฝุ่นควัน การใช้ท้องถนนสัญจร ที่อยู่อาศัย รวมไปถึงประเด็นการจัดการแก้ไขปัญหาในรูปแบบอื่นๆ ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่มักเกิดขึ้นนั้นได้รับการแก้ไขซ้ำๆ ที่วนกลับมาที่เดิมสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นได้ว่าควรเป็นปัญหาและได้รับแนวทางการแก้ไขในการบริหารที่ควรขาดหายไปหรือได้รับการแก้ไขปัญหาแบบจริงจังและเข้มงวดมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายใต้มุมมองของผู้วิจัยแล้วนั้นมองเห็นว่าการบริหารของภาครัฐนั้นจะต้องเป็นตัวส่งเสริมที่แสดงออกให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักได้ว่าการบริหาร การดำเนินงานตามนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะเป็นตัวช่วยในการเปลี่ยนแปลงที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของพวกเขาและบุตรหลานของพวกเขาในอนาคตได้ดียิ่งขึ้นมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่ อีกทั้งพื้นที่อำนาจของการตัดสินใจในส่วนของภาคท้องถิ่นควรมีการเกิดการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาในพื้นที่ให้เกิดขึ้นได้จริงตามแนวทางปฏิบัติแผนงานของท้องถิ่น

3. ปัจจัยด้านสังคม

สังคมนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงในเรื่องของความยั่งยืนเพราะหากการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปิดรอยรั่วของการบริหารที่เกิดขึ้นให้หายขาดไปได้นั้นจะเป็นตัวช่วยที่ทำให้ประชาชนในสังคมนั้นเกิดความพึงพอใจจากการได้รับการบริการจากหน่วยงานรวมถึงการจัดสรรและแก้ไขที่มีเกิดการพัฒนาย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในทุกเขตพื้นที่ อีกทั้งด้านสังคมนั้นถือได้ว่าเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับด้านเศรษฐกิจด้วยเช่นกันเพราะเมื่อสังคมเกิดรูปแบบที่ดีนั้นเมืองก็ประกอบมาจากการบริหารทางด้านเศรษฐกิจที่ดีควบคู่มาด้วยกัน

4. ปัจจัยด้านทรัพยากรเชิงพื้นที่

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการตลาดริมเมยถือเป็นตลาด ท่าเรือข้ามส่งสินค้า แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ บ่อนคาสีโน โกดังสินค้าญี่ปุ่น คลังท่าขนส่งสินค้า ท่าข้าม ทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นได้กับเทศบาลตำบลท่าสายลวดและประชาชนในพื้นที่เพราะหากการที่องค์กรนั้นพยายามที่จะทำบำรุงหรือบูรณาการแหล่งทรัพยากรให้เกิดการแหล่งการเรียนรู้ โปรโมททรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดความคุ้มค่าได้นั้นจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืนและยกระดับมูลค่าทรัพยากรและมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เติบโตขึ้นได้ตามมา

5. ปัจจัยด้านเครือข่าย

จากผลการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นนั้นไม่ควรเป็นในรูปแบบโครงสร้างการบริหารแบบเดิมที่เกิดการประสานงานกันแค้ในกลุ่มหน่วยงานเท่านั้นหรือโครงสร้างที่เริ่มจากบนลงล่าง แต่ควรเกิดการดำเนินงานที่เกิดจากล่างขึ้นบนหรือการทำงานร่วมกับทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่าย กลุ่มหน่วยงาน นักวิชาการ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและความเกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่และเกิดการประสานงานร่วมกันในการพัฒนาจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการสร้าง

เครือข่ายในรูปแบบที่เกิดความร่วมมือในการพร้อมพัฒนาพื้นที่อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเปรียบเสมือนการเพิ่มกลุ่มแรงงานสนับสนุนการบริหารให้แก่ภาครัฐเพิ่มมากขึ้นจากเพิ่ม

6. ปัจจัยด้านเงินทุน

การบริหารในทุกยุคสมัยนั้นไม่อาจจะหลีกเลี่ยงในเรื่องของการจัดการที่ได้รับการสนับสนุนทางเงินทุนในการพัฒนาหรืออาจจะเรียกได้ว่าแหล่งเงินทุนถือเป็นใจหลักสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งเช่นกันที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อน การพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จริงอีกทั้งการลงทุนของเงินทุนนั้นจะต้องสอดคล้องและตอบโจทย์ให้เป็นอย่างดี

ทั้ง 6 องค์ประกอบเหล่านี้ทำให้เห็นได้ว่ามีความสำคัญต่อแนวทางในการพัฒนาและการบริหารจัดการในเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ที่อาจเรียกได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals: SDGs ทั้ง 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายด้านที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้วิจัยพยายามที่จะสรุปผลความสำคัญทั้ง 6 องค์ประกอบเหล่านี้ว่าความสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงและการผลักดันการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้ง 2 เป้าหมาย จึงเป็นตัวแสดงที่สำคัญส่งผลให้เกิดทั้ง 6 ปัจจัยนี้ตามมาหรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นตัวแสดงอีกชนิดหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับ 2 เป้าหมายที่สามารถเข้ามาเป็นตัวช่วยในการปรับใช้และพัฒนา การบริหารจัดการ อาจพูดได้ว่าปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้มีความเสี่ยงในตัวด้วยกันหากนำมาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับการพัฒนาทั้ง 2 เป้าหมาย เพราะผู้วิจัยมองว่าหากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในแต่ละช่วงยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไปก็อาจจะทำให้ในเรื่องของการบริหารจัดการที่อาจจะมีประเพณีหรือแนวทางในการปรับใช้เข้ามาเกี่ยวข้องที่แตกต่างกันแล้วนั้นที่อาจจะสร้างความแตกต่างในการวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่แตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน

ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าแท้จริงแล้วนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้นถือเป็นการเกิดขึ้นที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เข้าใจสู่การเป็นอาเซียนและเป็นไปเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่ติดชายแดนให้มีความเจริญเติบโตทั้งทางด้านเศรษฐกิจชีวิตผู้คนในพื้นที่และเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มทุนได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นปัจจัยเสริมในการขับเคลื่อนพื้นที่ไปพร้อมๆ กับการกำกับดูแลการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เข้าใจและตอบสนองต่อโจทย์เป้าหมายวัตถุประสงค์ของนโยบายที่รัฐบาลได้มีการวางโครงสร้างให้ดำเนินการตามไว้ได้อย่างแท้จริงก็ตาม จึงจะเห็นได้ว่าการที่ภาครัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีอำนาจในการจัดการควบคุมบริหารในพื้นที่และกลุ่มทุนนั้นต้องปฏิบัติตามกรอบแนวทางของตนที่ได้มีการวางไว้ให้เดินตามอย่างชัดเจนแต่ในทางกลับกันสิ่งที่เป็นตัวชี้สะท้อนให้ผู้วิจัยมองเห็นได้ชัดเจนมากกว่าการกำกับดูแลควบคุมของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการบริหารแบบรัฐบาลกลางควบคุมฝ่ายเดียวหรือมิติโครงสร้างการบริหารแบบบนลงล่างแล้วนั้นคือในเรื่องของผลกระทบที่เกิดขึ้นที่ตามมาอาจพูดได้ว่ารัฐบาลนั่นเองที่ยังคงยึดถือแนวทางการบริหารแบบรัฐควบคุมฝ่ายเดียวรวมไปถึงในเรื่องของอำนาจในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้เกิดการกระจายอำนาจในการตัดสินใจได้เท่าที่ควรนั้นโดย

บางครั้งอาจจะมองจุดเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นว่าไม่ได้สำคัญหรือมองว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เพราะอาจจะมองในเรื่องของผลประโยชน์ที่อาจจะได้รับภายหลังที่มีมากกว่า

สิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของการประเมินและตัวชี้วัดที่จะตัดสินได้ว่านโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นเกิดความตอบสนองและเป็นไปได้อย่างแท้จริงมากน้อยแค่ไหนในเรื่องของผลประโยชน์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจมูลค่าเม็ดเงินว่าเป็นนโยบายที่ดีและตอบโจทย์ตรงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์และเกิดผลประโยชน์อย่างสูงที่สุดและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้นแท้จริงควรมาจากสิ่งที่เกิดขึ้นจากการบริหารแล้วและการรับรู้ได้จากประชาชนในพื้นที่ที่มี Feedback กับไปให้ตัวรัฐบาลเพราะหากรัฐนั้นมองแต่แนวทางในการบริหารแคในระดับบนที่ตนได้มีการวางหลักการแนวทางไว้แต่มีเคยลงมาเดินในระดับล่างท้องถิ่นชุมชนอย่างแท้จริงก็อาจจะเป็นการยากที่รัฐจะเข้าถึงความต้องการที่เกิดขึ้นของประชาชนอย่างแท้จริงและการวัดประสิทธิภาพการบริหารของการนำนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมาใช้ได้อย่างแท้จริงได้

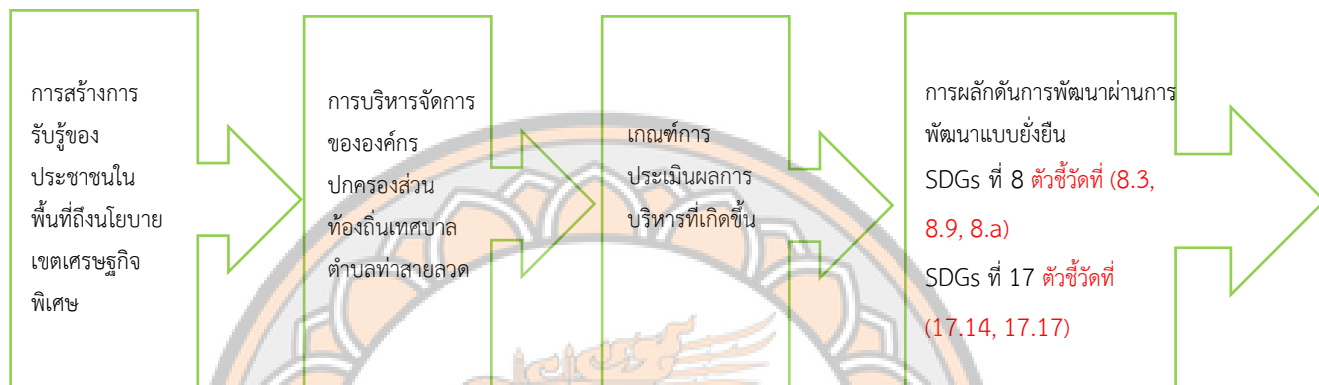
ดังนั้นในท้ายที่สุดแล้วเมื่อก้าวถึงนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจกับการมองการบริหารของภาครัฐแล้วนั้นผู้วิจัยมองว่าแท้จริงแล้วยังคงมีช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการบริหารของหน่วยงานในเรื่องการเกิดขึ้นของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจที่มีรัฐบาลเป็นตัวแสดงหลักที่เปรียบเสมือนนักขายเรือและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปรียบเสมือนไม้พายและประชาชนในพื้นที่และกลุ่มนายทุนนั้นถือเป็นผู้เปรียบเสมือนโครงเรือเท่านั้นเพราะผู้ควบคุมทิศทางเส้นทางการเดินเรือแท้จริงแล้วคือนักขายเรืออย่างภาครัฐในการออกกฎหมาย กติกาและการกำหนดทิศทางปฏิบัติอันแท้จริงแล้วนั้นคือภาครัฐคือผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจและชักจูงกลุ่มผลประโยชน์นายทุนให้พายเรือตามทิศทางที่ตนผู้เป็นกำหนดซึ่งในแต่ละครั้งการเดินทางนั้นอาจจะไม่เป็นไปตามการบังคับทิศทางไปบ้างเพราะในบางครั้งกระแสสำน้ำนั้นไม่ได้ไหลเพียงทางเดียว ส่วนประชาชนในพื้นที่และนายทุนนั้นหากอยากจะลงเรือก็ต้องเป็นโครงเรือที่ช่วยเสริมแรงหรือในบางครั้งโครงเรือนั้นจะต้องมีความเบามากพอที่จะไปได้เร็วซึ่งเปรียบเสมือนประชาชนในพื้นที่เองนั้นบางครั้งก็ต้องทำตัวเบาบางและไหลไปตามกลุ่มในบางครั้งและเมื่อเป็นเช่นนั้นจะช่วยส่งผลให้ไม้พายอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนักขายเรืออย่างรัฐบาลไปได้ไกลและเร็วจึงจะเห็นได้ว่านโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นถือเป็นนโยบายที่รัฐบาลนั้นได้เร่งเห็นความสำคัญของพื้นที่และมองว่าเป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ติดชายแดนและเพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาตินักธุรกิจและมองเห็นว่าเมื่อพื้นที่ที่มีทุนทำเลที่เหมาะสมเป็นประโยชน์อยู่แล้วก็ต้องมีการลงทุนในพื้นที่ให้เกิดขึ้นและยังมีการค้าที่เปิดเสรีมากขึ้นอีกทั้งการค้าในพื้นที่ไม่ใช่มีแค่เพียงการค้าในรูปแบบที่ผ่านด่านศุลกากรของรัฐเท่านั้นแต่ยังมีการเปิดเสรีทางช่องทางการค้าโดยผ่านคลังทำสินค้า ทำข้ามของชาวบ้านในพื้นที่ด้วยเช่นกันจุดนี้ถือเป็นจุดที่รัฐเองนั้นก็ชี้ให้เห็นว่าผลประโยชน์ก็ยังมียกถึงประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจและกระตุ้นการเติบโตของพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้นแต่ในท้ายที่สุดแล้วถึงแม้จะเป็นการเปิดโอกาสทางเงินทุนหรือการค้าที่ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ก็ตามแต่ก็ยังคงมีในเรื่องของกฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี แนวทางการบริหาร มาตรการที่ยังมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจให้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเป็นไปตามที่ได้มีการออก

ประกาศไว้อย่างชัดเจนและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เพราะถือว่าได้รับความชอบธรรมและถูกต้องตามระเบียบกฎหมายของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญไทย

จากการศึกษา เรื่องของบทบาทของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอรูปภาพ 9 ที่ประกอบด้วย การสร้างการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่ถึงนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ การบริหารจัดการ เหนือการประเมินผลการบริหารที่เกิดขึ้น และการผลักดันการพัฒนาผ่านการพัฒนาแบบยั่งยืน ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นตัวแบบได้ดังรูปภาพที่ 9

รูป 9 ตัวแบบการบูรณาการผลการการศึกษา

ผู้มีส่วนได้เสีย ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่าย ภาควิชาการ ภาคท้องถิ่น และภาครัฐส่วนกลาง

จากรูปภาพที่ 9 จึงสรุปได้ว่าตัวแบบการบูรณาการผลการการศึกษาในเรื่องของบทบาทของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน มีองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่ถึงนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่จะเป็นตัวกระตุ้นทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เติบโตด้วยการมีเกณฑ์การประเมินผลการบริหารที่เกิดขึ้นผ่านการวิเคราะห์การผลักดันโดยการนำการพัฒนาแบบยั่งยืน SDGs ที่ 8 และ SDGs ที่ 17 เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ อีกทั้งเกณฑ์การประเมินการบริหารที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องมีการปรับเพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่อเป้าหมายการพัฒนาด้วยเป้าหมาย SDGs ที่ 8 และ SDGs ที่ 17 ดังนั้นตัวแบบการบูรณาการผลการการศึกษาในเรื่องของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการผลักดันระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างสู่การพัฒนาแบบยั่งยืนจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือทุกภาคส่วนซึ่งได้แก่ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่าย ภาควิชาการ ภาคท้องถิ่นและภาครัฐส่วนกลาง โดยองค์ประกอบเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นอาจเรียกได้ว่าเป็นทุนทางทรัพยากรเชิงพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการทำให้การบริหารจัดการนั้นเกิดการพัฒนาพื้นที่ที่นำไปสู่การขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ไปสู่ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่าย

การประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดภายใต้การวิจัย

ในส่วนสุดท้ายของบทที่ 3 นี้ผู้วิจัยจะขอนำเสนอกรอบแนวคิดในการอธิบายบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยการศึกษาที่มุ่งเพียง 2 เป้าหมาย ดังนี้

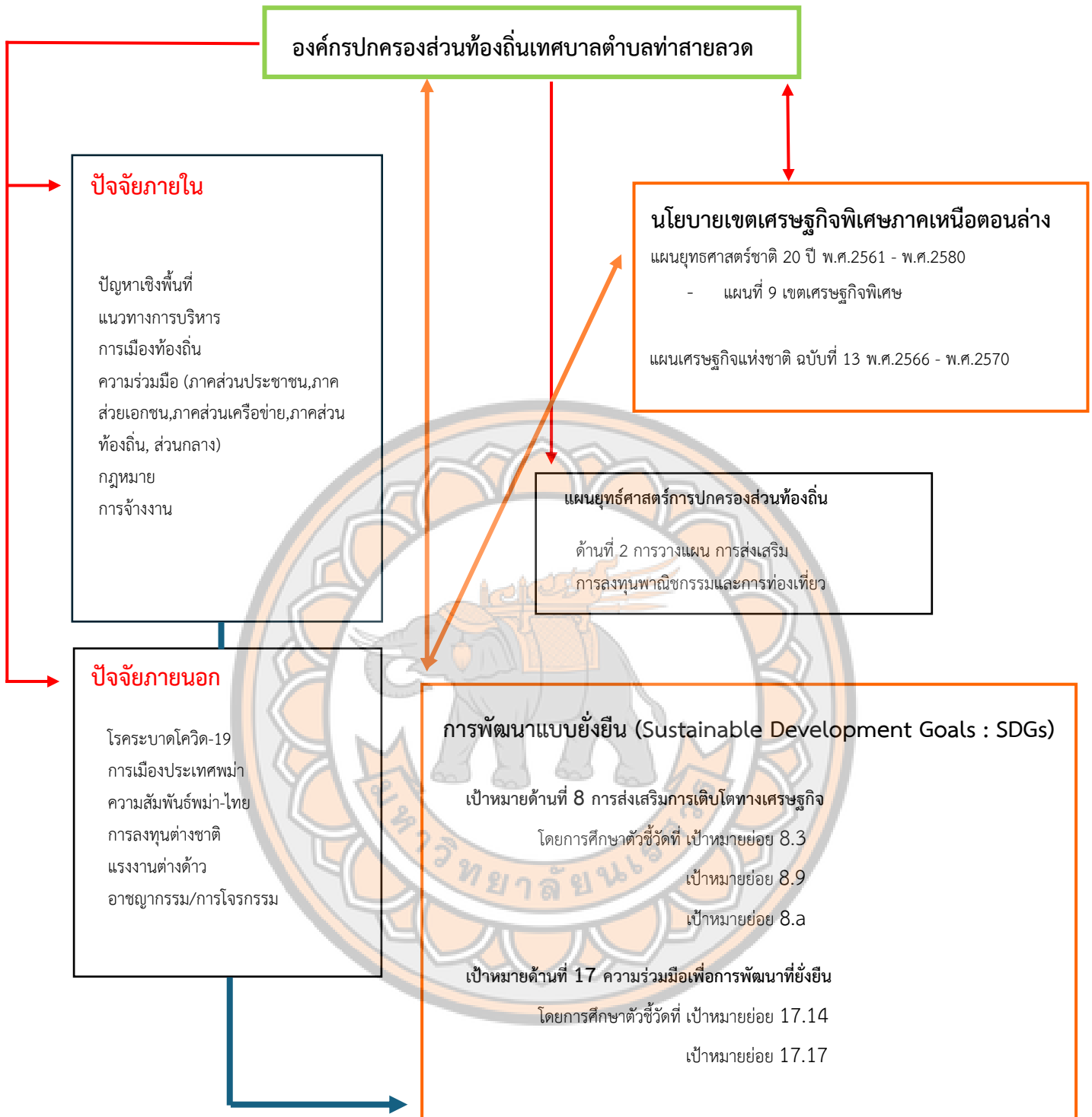
เป้าหมายด้านที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ **เป้าหมายย่อย 8.3** ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัวและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน **เป้าหมายย่อย 8.9** ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573 และ **เป้าหมายย่อย 8.a** เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผ่านกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries)

เป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ **เป้าหมายย่อย 17.14** ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ **เป้าหมายย่อย 17.17** สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ-ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

โดยการนำเข้ามาเป็นบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริม ผลักดันและเข้ามาเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเป็นตัวช่วยและส่งเสริมการวิเคราะห์และประเมินสภาพปรากฏการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมและพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าสายลวด และเป้าหมายหลักของผู้วิจัยไม่ใช่แค่เพียงการหาข้อบกพร่องของการบริหารของหน่วยงานที่เกิดขึ้นเท่านั้นแต่จะเป็นการสร้างแนวทางการผลักดัน แนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตอบโจทย์ในการบริหารจัดการในเชิงพื้นที่ได้ทั้งในเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐบาล และภาคท้องถิ่นจนนำมาสู่การให้เกิดการเรียนรู้และการบริหารงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาแบบยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมองเห็นว่าเป็นบทบาทสำคัญที่สุดในการวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการบริหารนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษว่าในเรื่องของการบริหารจัดการภายใต้กรอบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ส่งผลิตและผลเสียและการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในเชิงพื้นที่ที่มีความเติบโตมากน้อยเพียงใดนับตั้งแต่การบริหารตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึงปี พ.ศ.2566 ที่ผ่านตลอดระยะเวลา 6 ปี

รูป 10 โครงสร้างการประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดภายใต้การวิจัย

สรุปผลการศึกษารูปภาพที่ 10 โครงสร้างการประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดภายใต้การวิจัยจึงจะเห็นได้ว่า นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตอนล่างที่มีการนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2580 ใน แผนที่ 2 แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษ มาปรับใช้ร่วมกับแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 - พ.ศ.2570

เป็นตัวแปรที่สำคัญส่งผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดต้องนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในแผนการบริหารปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนนำมาสู่การบริหารร่วมกับแผนยุทธศาสตร์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านที่ 2 คือ การวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว และผลกระทบจากการบริหารทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นตัวแสดงที่ทำให้เห็นถึงผลการบริหารที่เกิดขึ้นในเชิงพื้นที่

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าหากมีการนำแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายด้านที่ 8 เป้าหมายด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ เป้าหมายย่อย 8.3 เป้าหมายย่อย 8.9 และ เป้าหมายย่อย 8.a

เป้าหมายด้านที่ 17 เป้าหมายด้านความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน โดยการศึกษาตัวชี้วัดที่ เป้าหมายย่อย 17.14 และ เป้าหมายย่อย 17.17 อันเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการบริหารผลัดกันภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ซึ่งในเขตพื้นที่ดังกล่าวถูกจัดอันดับเป็นเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะที่ 1 และยังเป็นพื้นที่ที่มีการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของภาครัฐเข้ามาปรับใช้ในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกิดการยกระดับทางเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาในส่วนของการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีภายใต้การวิจัยที่ผู้วิจัยได้มีการนำเสนอผ่านรูปภาพที่ 9 จึงจะเห็นได้ว่าในเรื่องของตัวแปรและปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกมีส่วนสำคัญในการส่งผลโดยตรงต่อบทบาทการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดภายใต้การดำเนินการผ่านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งตัวแปรที่สำคัญในการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าประกอบไปด้วย

- 1.ภาคประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการบริหาร ดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุดในเขตพื้นที่
- 2.ภาครัฐบาล ถือเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำให้เกิดแผนการดำเนินการที่ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรับแผนช่วงต่อจากรัฐบาลมาปรับใช้และบริหารในเขตพื้นที่ให้เกิดความก้าวหน้าและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 13
- 3.ภาคเอกชน บริษัทหรือหน่วยงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นตัวสนับสนุนแล้วส่งเสริมพื้นที่ให้เกิดมูลค่าเม็ดเงินทางเศรษฐกิจในการสร้างรายได้ทั้งกับภาครัฐ ภาคท้องถิ่นและภาคประชาชน
- 4.ภาคท้องถิ่น หน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหลักและเป็นผู้ที่นำแผนพัฒนาและส่งเสริมการสร้างสรรค์ยุทธศาสตร์ในการสร้างโครงสร้างการบริหารมาใช้บริหารในพื้นที่ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เกิดมูลค่าที่เติบโตมากยิ่งขึ้น
- 5.แหล่งเงินทุน การบริหารจะไม่สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดียิ่งขึ้นจากเดิมได้หากขาดแหล่งเงินทุนที่เป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างการสนับสนุนส่งเสริมการต่อยอดให้กับเขตพื้นที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยผู้วิจัยพยายามที่จะให้ความสำคัญในเรื่องของการนำแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาแบบยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs 2 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายด้านที่ 8 เป้าหมายด้านการส่งเสริม

การเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป้าหมายด้านที่ 17 เป้าหมายด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์บทบาทการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการผลักดัน ส่งเสริมต่อยอดการบริหารที่นำมาสู่การพัฒนาแบบยั่งยืนในเชิงพื้นที่เป็นสำคัญ และยังส่งเสริมทรัพยากรในพื้นที่จากเดิมที่มีอยู่แล้วไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการศึกษาวเคราะห์ภายใต้บริบทต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนำไปสู่การสร้างเป้าหมายและความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนในพื้นที่เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อทั้งตัวประชาชนในพื้นที่ ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาครัฐบาล ท้ายที่สุดนี้ผลของการศึกษาอาจจะทำให้เกิดการยกระดับแนวทางการบริหารให้กับภาคส่วนท้องถิ่นจนนำมาสู่การเป็นพื้นที่ต้นแบบในการสร้างมูลค่าและแนวทางในการพัฒนาแบบยั่งยืนเชิงพื้นที่

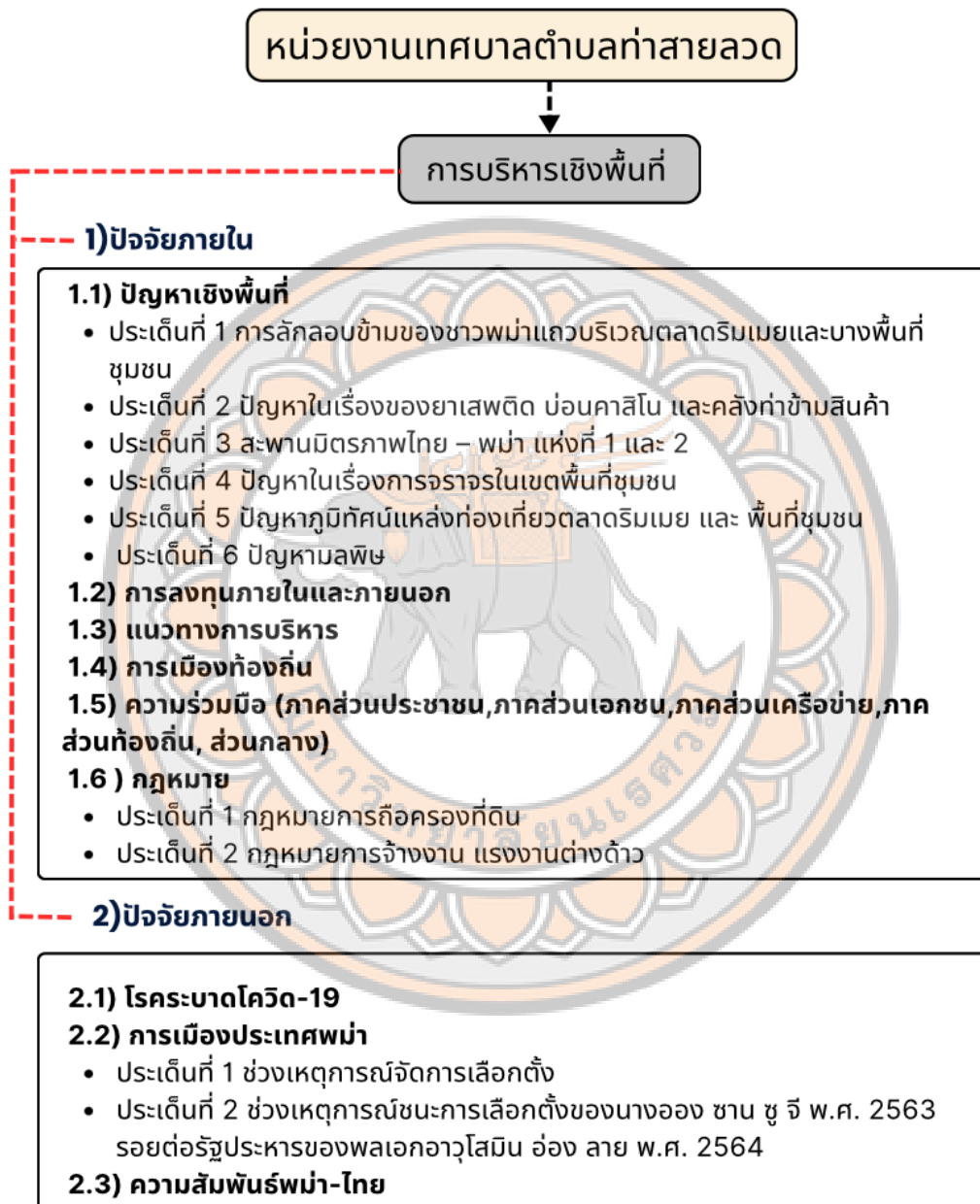

บทที่ 4

การวิเคราะห์การบริหารเชิงพื้นที่

การนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทที่ 4 ผู้วิจัยจะนำเสนอในประเด็น เรื่องการวิเคราะห์การบริหารเชิงพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดจากการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเข้ามาปรับในการบริหารเชิงพื้นที่ร่วมกับแผนยุทธศาสตร์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าสายลวดด้านที่ 2 การวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลของการลงพื้นที่ภาคสนามและการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผลของการบริหารเชิงพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดออกมาได้จากการศึกษาเกิดข้อค้นพบได้ว่าส่วนประกอบของ 1) ปัจจัยภายใน และ 2) ปัจจัยภายนอก เป็นตัวแสดงที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดตลอดระยะเวลาในการบริหารนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึง พ.ศ.2566 และการนำเสนอเนื้อหาในบทที่ 4 ประเด็นเรื่องการวิเคราะห์การบริหารเชิงพื้นที่ สามารถนำพาผู้วิจัยไปสู่การตอบคำถามของงานวิจัยข้อที่ 2) ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ซึ่งผู้วิจัยจะขอสรุปออกมาเป็นแผนภาพดังนี้ เพื่อนำไปสู่การอธิบายผลการศึกษารายละเอียดในมิติต่างๆ แบบละเอียดและเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ทำให้ความละเอียดและชัดเจนของการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ได้เห็นภาพผลการศึกษาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รูป 11 แผนภาพผลการศึกษาระดับการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด

ที่มารูปภาพ : ผู้วิจัย

1) ปัจจัยภายใน

1.1) ปัญหาเชิงพื้นที่

ประเด็นที่ 1 การลักลอบข้ามของชาวพม่าแถวบริเวณตลาดริมเมยและบางพื้นที่ชุมชน นับตั้งแต่ช่วงโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นก็ได้มีการประกาศปิดสะพานเพื่อป้องกันการข้ามมาของชาวพม่าและการระบาดของโรคที่เพิ่มมากขึ้นปัญหาใจความสำคัญไม่ได้อยู่แค่เพียงในเรื่องของการป้องกันโรคระบาดให้น้อยลงแต่ปัญหาที่หนักไปกว่านั้นคือการลักลอบข้ามที่หนักไปกว่านั้นคือไม่ใช่มีแค่เพียงในกรณีที่ลักลอบข้ามมายังฝั่งไทยเท่านั้นแต่มีในเรื่องของการลักลอบข้ามไปยังฝั่งพม่าอีกด้วย ถึงแม้จะมีการวางกั้นลวดหนาม (ตามรูปที่ 11) และมีการจัดแนวทางในการป้องกันโดยการมีทหารลงประจำจุดในตลาดริมเมยและตามพื้นที่ชุมชนชายแดนก็ตามก็ยังคงมีปัญหาในการลักลอบข้ามไปมาได้อย่างสบายไม่เพียงแต่การลักลอบข้ามคนเท่านั้นรวมไปถึงประเด็นในเรื่องของการลักลอบข้ามสินค้าบางอย่างก็ยังคงมีแฝงอยู่ไม่น้อย

รูป 12 การลักลอบข้าม บริเวณตลาดริมเมย

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างข่าวการลักลอบขนส่งน้ำมันที่เกิดตามที่รัฐบาลกำหนดศูนย์ปราบปรามน้ำมันเถื่อน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จับกุมการส่งน้ำมันผ่านท่าเรือข้ามแม่น้ำเมยแทนการขนส่งด้วยรถบรรทุกข้ามสะพานมิตรภาพบริเวณท่าเรือท่าที่ 10 หมู่บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด เป็นการส่งออกน้ำมันที่ไม่ถูกต้องกฎหมายเกณฑ์ขนส่งที่กำหนดไว้เพราะในบันทึกใบส่งออกน้ำมันได้ระบุให้ส่งข้ามทางสะพานมิตรภาพไทย-พม่า การลักลอบส่งรถข้ามชายแดนไทยแม่สอดไปยังประเทศพม่าและรัฐบาลพม่ายังคงมีการ

ตอบโต้รัฐบาลไทยด้วยการประกาศปิดสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 หากรัฐบาลไทยไม่ส่งน้ำมันให้ซึ่งปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อทางสะพานข้ามสินค้าของฝั่งพม่าส่งผลกระทบต่อบริษัทและคลังท่าข้ามในการขนส่งสินค้าส่งออกในพื้นที่ รวมไปถึงบริเวณตลาดริมเมยที่มีลวดนามที่พึ่งจากชาวพม่า รวมไปถึงบริเวณบนทางเดินที่เกิดจากการทิ้งขยะของชาวพม่าในบริเวณนั้น รวมไปถึงผลกระทบของผู้ประกอบการที่มีการถูกลักขโมยสินค้าจากชาวพม่าอยู่หลายครั้งหรือแม้แต่ทรัพย์สินของหลวงโดยเฉพาะเสาไฟที่มีการติดตั้งไว้ตามแนวบริเวณตลาดริมเมยก็ถูกยิงด้วยลูกแก้วก้อนหินแตกจากชาวพม่าเป็นระยะเวลานานภาครัฐก็ยังมีได้มีการจัดการหรือแนวทางการแก้ไขที่เด็ดขาดทั้งในเรื่องของหลอดไฟที่แตกไม่ได้มีการเปลี่ยนพอเวลากลางคืนแถวบริเวณตลาดก็มีซึ่งเป็นการง่ายต่อการขึ้นมาลักลอบจับขโมยของในตลาดริมเมยเวลากลางคืนและการลักลอบข้ามและเหตุเมื่อวันอังคารที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ 4 ได้มีการจับกุมชาวต่างด้าวซ่อนอาวุธปืนได้ที่แนวตะเข็บชายแดนบริเวณตลาดริมเมย (ตามรูปที่ 12) ซึ่งประเด็นการที่ชาวพม่าข้ามมาแบบมีอาวุธหรือการเกิดเหตุการณ์ลักขโมยและโจรกรรมในพื้นที่นั้นส่งผลกระทบต่อความหวานกลัวทางทรัพย์สินประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่ได้สัญจรเข้ามาเที่ยวในพื้นที่อยู่น้อย

รูป 13 การจับกุมชาวต่างด้าวซ่อนอาวุธปืนได้ที่แนวตะเข็บชายแดนบริเวณตลาดริมเมย

ที่มาภาพ: เอก เกียรติศักดิ์ แม่สอด

ประเด็นที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาถือเป็นปัญหาใหญ่มากสำหรับประชาชนในพื้นที่และกลุ่มผู้ประกอบการอยู่บ่อยครั้งที่พบเจอกับสิ่งเหล่านี้รวมไปถึงการประกาศปิดสะพานชายแดนมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 อยู่บ่อยครั้งของรัฐบาลพม่าที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ คลังสินค้าท่าข้ามชุมชนและประชาชนในพื้นที่ต่างทำให้พบเจอกับปัญหาเศรษฐกิจซบเซาและขาดรายได้

ประเด็นที่ 2 ปัญหาในเรื่องของยาเสพติด บ่อนคาลิโน และคลังท่าข้ามสินค้า การเป็นพื้นที่ที่มีบริเวณติดชายแดนมีการลักลอบซื้อขายยาเสพติดที่ไม่ได้ลดน้อยลงเพราะมีทั้งการซื้อขายที่แถบบริเวณชายแดนและในพื้นที่ชุมชนที่มีบริเวณติดชายแดนถือได้ว่าเป็นผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อทั้งตัวประชาชนในพื้นที่และรัฐเองเพราะเมื่อมีการลักลอบซื้อขายที่ง่ายขึ้นก็ยิ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ปัญหาที่ตามมากลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเยาวชนในพื้นที่และเรื่องของทุนสีเทาการเกิดบ่อนคาลิโนการเข้าไปเล่นโดยไม่ได้ตรวจบัตรและรถนักท่องเที่ยวที่เข้าออกไม่เป็นเวลาส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่และกลุ่มนักเรียนที่มีการหนีข้ามเข้าไปเล่นพนันหรือแม้แต่ประชาชนในพื้นที่บางรายก็มีการเล่นพนันจนหมดตัวมีหนี้สินขายที่ทางทำกินรวมไปถึงในเรื่องของการเปิดธุรกิจบังหน้าทีเพียงเพื่อให้คนไทยในพื้นที่เป็นนายหน้าให้และให้เงินทุนในการปิดบังรัฐบาลและเรื่องเส้นทางจราจรของนักท่องเที่ยวที่เข้าออกไม่เป็นเวลาตามพื้นที่หมู่บ้านชุมชน โดยประเด็นปัญหาเรื่องยาเสพติดในมุมมองของผู้วิจัยแล้วนั้นมีความเห็นว่าปัญหานี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เศรษฐกิจในพื้นที่นั้นมีความน่ากลัวจากทั้งภายในมุมมองของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว ปัญหาเหล่านี้ที่เกิดขึ้นยังเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ที่ต้องเข้มงวดเพิ่มขึ้นในเชิงพื้นที่ อีกทั้งการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวส่วนมากมีการจับจ่ายใช้สอยที่บริเวณพื้นที่ชายแดนที่มีการซื้อสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี

ยกตัวอย่างเช่น เหล้า บุหรี่ และการขายของข้ามเขตพื้นที่ของชาวพม่า (ตามรูปที่ 13) ถึงแม้จะมีกฎหมายที่เป็นตัวกำหนดจำนวนการซื้อขายออกนอกพื้นที่ก็ตามแต่สินค้าประเภทเหล่านี้ถือเป็นสินค้าที่สร้างความต้องการในการซื้อของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ไม่น้อยอีกทั้งยังเป็นการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจในกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าชาวพม่าบริเวณชายแดนไม่น้อย

รูป 14 การซื้อสินค้าหลักเถียงภาษีบริเวณตลาดริมเมย

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 บรรดาผู้ประกอบการต่างต้องประสบพบเจอกับปัญหาการค้าขายในพื้นที่ที่ลดน้อยลงเนื่องจากมีการประกาศปิดคลังสินค้า ซึ่งส่งผลทำให้การขนส่งคลังสินค้าในท่าข้ามต่างๆ ในเขตพื้นที่ที่มีการส่งออกได้ลดน้อยลงจากเดิม อีกทั้งช่วงปัญหาทางการเมืองประเทศพม่าก็เป็นตัวแปรที่สำคัญ เช่นเดียวกันที่ส่งผลให้การขนส่งข้ามสินค้าของท่าข้ามต่างๆ มีจำนวนรอบขนส่งข้ามที่ลดน้อยลงหรือบางช่วงของปัญหาการเมืองของประเทศพม่าที่มีการปิดกั้นไม่ให้มีการขนส่งข้ามสินค้า เมื่อมีสถานการณ์เหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องในบางช่วงเวลาจากสถานการณ์และสภาพเวลาที่ผ่านมามีพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดก็ไม่ต่างกับการมีสถานภาพการก้าวเข้าสู่การเป็นเมืองล้าในบางช่วงเวลา

ในขณะเดียวกันนั้นการที่ภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีเขตพื้นที่ติดชายแดนและมีช่องทางท่าข้ามสินค้าไปยังบ่อนคาสิโนได้ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นได้ว่าเศรษฐกิจในพื้นที่ที่มีความเติบโตไม่น้อย เช่นเดียวกันจากการจอดรถและจับจ่ายใช้สอยในแถบบริเวณตลาดริมเมยและคลังท่าข้ามสินค้าต่างๆ ในบริเวณพื้นที่รวมไปถึงบางหมู่บ้านที่เป็นทางผ่านหรือแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่

ไม่น้อย แต่สิ่งเหล่านี้ก็ทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าแท้จริงแล้วนั้นการที่พื้นที่เป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจพิเศษนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นส่งผลดีต่อประชาชนในพื้นที่แท้จริงแล้วอย่างน้อยเพียงใด

ประเด็นที่ 3 สะพานมิตรภาพไทย – พม่า แห่งที่ 1 และ 2 เนื่องจากการเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจพิเศษเดิมที่มีเพียงแค่สะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 เท่านั้นแต่ระยะเวลาต่อมาได้มีการขยายเปิดเส้นทางทางการค้า การขนส่งเพิ่มขึ้น ได้แก่สะพานมิตรภาพไทย – พม่า แห่งที่ 2 ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีสะพานที่เชื่อมสู่การค้าขนส่งและผู้คนในการข้ามไปมาทั้งชาวไทยที่ข้ามไปท่องเที่ยวและชาวพม่าที่ข้ามมายังฝั่งไทย โดยการข้ามไปมาของผู้คน ถึง 2 แห่งด้วยกัน มีการทำบัตรผ่านข้ามทั้งไปและมารวมถึงกรณีการนำรถขับขึ้นข้ามไปยังฝั่งพม่าและข้ามมายังฝั่งไทยและการสัญจรบริเวณหน้าสะพานมิตรภาพไทยพม่าที่มีการจอดรถไม่ถูกกฎจราจร จอดในที่ห้ามจอด จากสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและช่องทางการข้ามของสะพานมิตรภาพไทยพม่า แห่งที่ 1 ในเรื่องของกรไม่รู้กฎจราจรและการจอดรถบนท้องถนนของชาวพม่าและนักท่องเที่ยวที่ข้ามไปยังฝั่งพม่ายังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อกรสัญจรของประชาชนอยู่ไม่น้อย (ตามรูปที่ 14 และ 15)

รูป 15 หน้าบริเวณสะพานมิตรภาพไทย – พม่า แห่งที่ 1

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

รูป 16 การจอดรถหน้าบริเวณสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ถึงแม้จะเป็นปัจจัยหนึ่งเช่นเดียวกันที่ทำให้พื้นที่ที่มีความเติบโตทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังช่วงเทศกาลในเขตพื้นที่ที่ทางเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มีการจัดงานในทุกปีๆ ยกตัวอย่างเช่น งานลอยกระทง งานปีใหม่ งานสงกรานต์ งานแห่เทียน งานต่อมวยการกุศลเชื่อมสัมพันธ์ไทย-พม่า บางเทศการมีการเปิดช่องทางให้ข้ามในช่วงเวลากลางคืนทางสะพานแห่งที่ 1 และช่องทางคาร์ข้ามบริเวณคลังสินค้า สิ่งนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นฐานการขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ (ตามรูปที่ 16 และ 17)

รูป 17 งานลอยกระทงในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลท่าสายลวด

ซึ่งถูกจัดขึ้นทุกๆ ช่วงเทศกาล บริเวณหน้าสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

รูป 18 งานต่อมวยการกุศลเชื่อมสัมพันธ์ไทย-พม่า

ซึ่งถูกจัดขึ้นทุกๆ ช่วงเทศกาลสงกรานต์และปีใหม่ บริเวณหน้าสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1

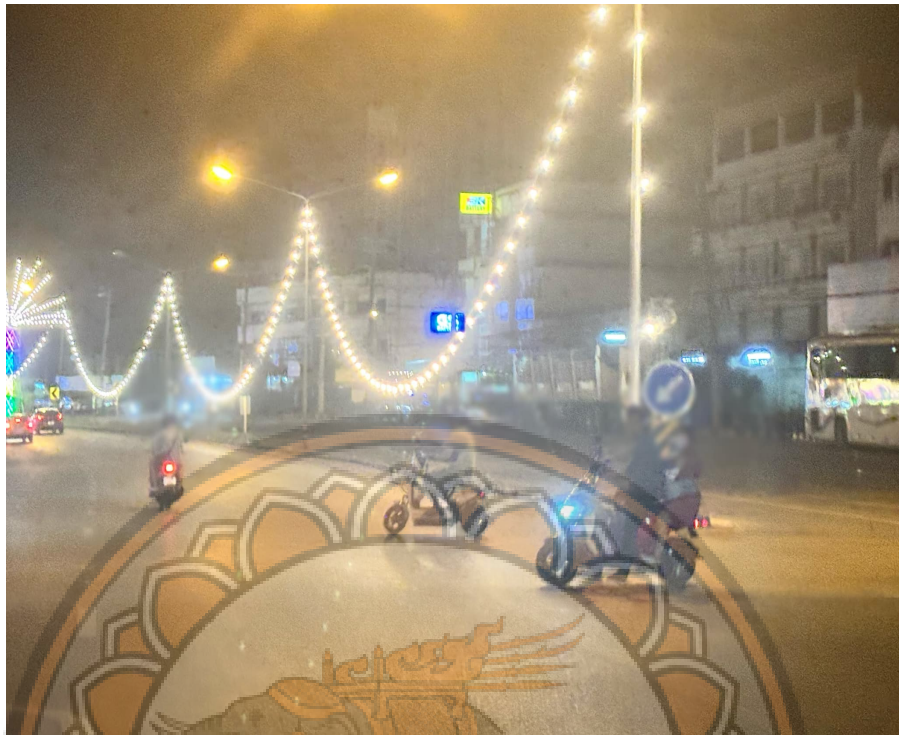

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

เช่นกันถึงแม้จะเป็นผลดีทางการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ก็ตามแต่ปัญหาผลกระทบที่ตามมาที่ประชาชนในพื้นที่ต่างต้องพบเจอและเป็นผลกระทบที่เรียกได้ว่าเป็นผลระยะยาวกว่าได้ในเรื่องของการขบซีของชาวพม่าที่ไม่รู้หลักกฎหมายจราจรของไทยและการใช้เส้นทางจราจรที่ติดขัดรวมไปถึงการจอดรถในที่ห้ามจอด รวมถึงอุบัติเหตุจากการขบซีของชาวพม่าในพื้นที่ยิ่งช่วงยุคปัจจุบันที่มีการขบซีรถจักรยานไฟฟ้าในพื้นที่สิ่งที่ผู้วิจัยพบเห็นในพื้นที่บ่อยครั้งคือการที่ชาวพม่าและบุตรหลานที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีการขบซีรถจักรยานไฟฟ้าที่ไม่รู้กฎหมายจราจรเต็มท้องถนนในพื้นที่ (ตามรูปที่ 18)

รูป 19 การขั้รถจักรยานไฟฟ้าในพื้นที่

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ปัญหาเหล่านี้ยังคงไม่ค่อยได้รับการสนใจและใส่ใจจากทางหน่วยงานและทางภาครัฐมากพอเท่าที่ควร ทั้งที่บริเวณหน้าสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1 โดยเฉพาะบริเวณหน้าสะพานที่มีรถยนต์ทั้งของไทยและของพม่าที่จอดไม่ถูกในที่ให้จอดแถมรถบางคันเป็นการจอดไว้ตั้งแต่ช่วงเวลาเช้าถึงเย็นบางรายเป็นการจอดเพื่อเข้าไปเล่นบ่อนพนันฝั่งพม่า และถึงแม้บริเวณด้านข้างสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1 จะมีป้อมตำรวจ 407 ก็ตาม ก็ยังคงไม่ได้มีการดูแลในเรื่องของการจราจรหรือการได้รับการดูแลเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่พมานั้นสามารถนำรถเข้ามาขับขี่ที่ประเทศไทยได้นั้นก็มีการขับขี่แบบไม่รู้กฎจราจรและเราไม่อาจสามารถรู้ได้ว่ารถที่เข้ามาในแต่ละวันนั้นได้มีการขับข้ามกลับไปยังประเทศของตนหรือไม่เมื่อถึงเวลาเย็นยังคงมีรถบางคันจอดอยู่แถวบริเวณในอำเภอแม่สอดและตามหมู่บ้านบางพื้นที่ในอำเภอแม่สอดก็มีจำนวนประชากรชาวพม่าที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งบางรายก็ไม่มีบัตรในการเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแต่ที่ผ่านมากการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ตามพื้นที่บางจุดชุมชน หมู่บ้านก็ยังคงมีช่องว่างในการตรวจคุมเข้มอยู่บ้างและบางพื้นที่ชุมชนท่าข้ามที่มีเพียงหน่วยงานทหารลาดตระเวนเข้ามาตรวจในพื้นที่ติดชายแดนแม่น้ำเมย (ตามรูปที่ 19)

รูป 20 การตรวจยามบริเวณพื้นที่ชุมชน: ชุตรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ประเด็นที่ 4 ปัญหาในเรื่องการจราจรในเขตพื้นที่ชุมชน ในบริเวณเขตพื้นที่ในส่วนของคลังท่าข้ามสินค้าในเขตพื้นที่หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านท่าอาจ หมู่บ้านริมเมย เนื่องจากทั้ง 3 หมู่บ้านมีช่องทางการขนส่งสินค้าข้ามผ่านท่า สิ่งนี้ถึงแม้จะเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นตัวส่งเสริมในการส่งออกสินค้าและนำเข้าให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตก็ตามแต่ในเรื่องของเส้นทางการสัญจรของรถบรรทุกที่ขนส่งสินค้าถึงแม้ในเขตพื้นที่จะมีการติดป้ายประกาศห้ามรถบรรทุกขับขี่เข้ามาในทางพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านก็ตาม โดยการประกาศนี้ได้มีการติดป้ายและแจ้งค่าปรับตามพื้นที่ทางเข้าชุมชน (ตามรูปที่ 20)

รูป 21 ป้ายประกาศห้ามรถบรรทุกสัญจรในเขตพื้นที่ชุมชน

ประกาศผู้อำนวยการทางหลวงท้องถิ่น
 ห้ามใช้ยานพาหนะที่มีน้ำหนัก น้ำหนักบรรทุก หรือ น้ำหนัก
 สลบลากเกินกว่าที่ได้กำหนด เติมน้ำมันทางหลวงดังนี้

ประเภทที่	ประเภทยานพาหนะ	น้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุก
1	 $\leq 7,000$ (กก.)	9,500 (กก.) รถ 2 เหล่า 4 ล้อ ขาง 4 เส้น
2	 $\leq 11,000$ (กก.)	15,000 (กก.) รถ 2 เหล่า 4 ล้อ ขาง 6 เส้น
3	 $\leq 20,000$ (กก.)	25,000 (กก.) รถ 3 เหล่า 6 ล้อ ขาง 10 เส้น
4	 $\leq 20,000$ $\leq 10,000$ $\leq 18,000$ (กก.) (กก.) (กก.)	47,000 (กก.) รถพ่วง 5 เหล่า 10 ล้อ ขาง 18 เส้น
5	 $\leq 20,000$ $\leq 10,000$ $\leq 18,000$ (กก.) (กก.) (กก.)	50,500 (กก.) รถพ่วง 6 เหล่า 12 ล้อ ขาง 22 เส้น
6	 $\leq 20,000$ $\leq 20,000$ (กก.) (กก.)	45,000 (กก.) รถกึ่งพ่วง 5 เหล่า 10 ล้อ ขาง 18 เส้น
7	 $\leq 20,000$ $\leq 25,000$ (กก.) (กก.)	50,500 (กก.) รถกึ่งพ่วง 6 เหล่า 12 ล้อ ขาง 22 เส้น

สัญลักษณ์ ชนิดขางเดี่ยว ชนิดขางคู่
 โดยเทศบาลตำบลท่าเสา

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

และถึงแม้จะมีการเปิดเส้นทางการจราจรเข้าคลังท่าข้ามสินค้าของรถบรรทุกผ่านทางเส้นทางถนนตัดใหม่แล้วก็ตามแต่ก็ยังมีรถบรรทุกจำนวนมากไม่น้อยที่ยังคงขับขึ้นเข้าทางพื้นที่ชุมชน ส่งผลให้พื้นถนนชุมชนพังถึงแม้จะมีการร้องเรียนถึงหน่วยงานให้มีการซ่อมและสร้างมาตรการที่เข้มงวดขึ้นก็ตามแต่สิ่งเกิดผลสะท้อนกลับมานั้นคือการที่หน่วยงานเข้าแก้ไขปัญหาล้มเหลวซ้ำๆ อยู่บ่อยครั้งและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดเป็นเสียงเดียวกันนั้นคือความไม่เข้มงวดของหน่วยงาน (ตามรูปที่ 21)

รูป 22 การสัญจรรถบรรทุกในพื้นที่ชุมชน

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

ประเด็นที่ 5 ปัญหาภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวตลาดริมเมย และ พื้นที่ชุมชน พื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมเมยบ่อยครั้งที่ตามช่วงเทศกาลหรือไม่ใช่แค่ช่วงที่ไม่ใช่เทศกาลเท่านั้นที่บริเวณป้ายตลาดริมเมยและภูมิทัศน์บริเวณข้างป้ายที่เต็มไปด้วยขยะและต้นไม้ที่ขึ้นรุกรังพื้นที่และสีป้ายที่ไม่ค่อยได้รับการบูรณาสภาพให้ดีขึ้นหรือให้มีการปรับการแก้ไขป้ายตลาดหรือแม้แต่ป้ายบอกเส้นทางในการสัญจรเข้ามายังตลาดที่มีลักษณะที่เก่าและไม่สมประกอบรวมไปถึงพื้นถนนบางจุดที่มีหลุมพื้นพังซึ่งส่งผลกระทบต่อรถที่เมื่อไม่มีป้ายเตือนรถในการสัญจรในตลาดริมเมยรวมไปถึงเส้นกันและเส้นแนวจอดรถพื้นลูกรอบทางและการโปรมทหรือสื่อเชิญชวนการท่องเที่ยวตลาดริมเมยปัญหาเหล่านี้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบรรดาผู้ประกอบการต้องดำเนินการเรื่องร้องขอตนเองเพื่อให้ภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือโดยเหตุการณ์ที่ผ่านมาช่วงปีใหม่กลุ่มบรรดาผู้ประกอบการได้มีการติดต่อหน่วยงานภาครัฐให้ปรับภูมิทัศน์บริเวณหน้าป้ายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการตลาดจุดถ่ายภาพบริเวณหน้าป้ายสุดประจิมที่ริมเมยผลของการร้องขอจากบรรดากลุ่มผู้ประกอบการทำให้ภาครัฐได้มีการนำดอกไม้กระถางมาวางบริเวณตามป้ายเหตุการณ์เหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าหากไม่มีการร้องขอหรือติดต่อไปหน่วยงานภาครัฐก็ยังคงเรียกว่าหละหลวมไปในบางครั้งทำให้บรรดากลุ่มผู้ประกอบการต่างมองว่าต้องมีการเรียกร้องหรือร้องขอถึงจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือ (ตามรูปที่ 22)

รูป 23 สภาพป้ายแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยวเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด : ตลาดริมเมย

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

และบริเวณพื้นที่ชุมชนทั้ง 3 ชุมชนเช่นเดียวกับสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมเมย ในมุมมองของผู้วิจัยแล้วนั้นประเด็นที่ 4 ก็เป็นผลของการบริหารที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่สามารถเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถสนับสนุนข้อเท็จจริงทางการบริหารของหน่วยงานได้ด้วยเช่นกัน

อีกทั้งการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีการยึดแผนการพัฒนาพื้นที่ตามประกาศรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติไว้อย่างสำคัญและได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามราชกิจจานุเบกษาประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารพัฒนาพื้นที่ของตนให้แนวทางในการบริหารนั้นเป็นไปอย่างตอบสนองและผลประโยชน์ให้เกิดความคุ้มค่าแก่คนพื้นที่มากที่สุดซึ่งปัจจุบันแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดนั้นถูกจัดว่าอยู่ภายใต้กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และตลาดริมเมยจัดว่าเป็น 1 ในแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว อีกทั้งเทศบาลตำบลท่าสายลวดยังมีการจัดเก็บรายได้เองถือเป็นการจัดเก็บที่อยู่ภายในงบประมาณประเภทรายได้จัดเก็บเองของเทศบาลตำบลท่าสายลวด จากพื้นที่ตลาดริมเมยที่มีการเก็บภาษีทางการค้าตามเทศบัญญัติเทศบาลตำบลท่าสายลวด เรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ.2543 และ เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย พ.ศ. 2542 และยังมีการจัดเก็บเงินบำรุงตลาดรายเดือนรวมไปถึงเงินที่ได้รับตามแผนงบประมาณประจำปีด้านยุทธศาสตร์ที่ 2 (ข้อมูลเพิ่มเติมตารางที่ 5,6,7,8 และ 9) และจากการบริหารที่ผ่านมาประเด็นปัญหาที่ทำให้

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงผลกระทบของการบริหารจัดการที่ผ่านมา โดยผู้วิจัยเชื่อว่าหากมีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ : กรณีการศึกษาเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน จะช่วยเป็นแรงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่แบบยั่งยืนให้เกิดขึ้นจริงได้

ตาราง 6 รายงานเรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ.2543

โดยให้นายกเทศมนตรีตำบลท่าสายลวด รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ (เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2565)

อัตราค่าธรรมเนียม

จำนวน	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม
1.	อัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ โดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้โดยปกติ	300
2.	อัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ โดยลักษณะวิธีการเร่ขาย	50
3.	อัตราค่าเช่าแผงลอยประจำเดือน	300

ประกาศ ณ วันที่ 12 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “รายงานเรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ” โดย เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2545,หน้าที่ 38

ตาราง 7 รายงานเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย พ.ศ.2542

(เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2565)

1.	อัตราค่าเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตาม ข้อที่ 11	
	ค่าเก็บและขนออกจากระหรือสิ่งปฏิกูลครั้งหนึ่งๆ เศษของลูกบาศก์เมตร เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตรให้คิดเท่ากับ 1 ลูกบาศก์เมตร	
	ก. ค่าเก็บและขนขยะมูลฝอยประจำเดือน ที่มีประมณมูลฝอยวันหนึ่ง ไม่เกิน 500ลิตร	
	อาคารหรือเคหะ วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร เดือนละ	10
	ร้านค้า,แผงลอย วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร เดือนละ	20

ประกาศ ณ วันที่ 8 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2542

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “รายงานเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย” โดย เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2542,หน้าที่ 44-45

กรณีตัวอย่าง : แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

ตาราง 8 รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2561 – 2565

สรุปรายงานผลการดำเนินการ ปี งบประมาณ พ.ศ. 2564 แบบประเมินตนเอง : โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 - พ.ศ. 2565) และที่เพิ่มเติมและแก้ไขประเมินปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี (เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2562)

ยุทธศาสตร์	โครงการตามแผนพัฒนา		โครงการที่บรรจุในเทศบัญญัติ		ดำเนินการจริง	
	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน

1.ด้านการวางแผน การส่งเสริม การ ลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว	15	36,210,000	8	680,000	2	70,000
--	----	------------	---	---------	---	--------

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “รายงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี 2561-2565” โดย
เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2562,หน้าที่ 21-81

ตาราง 9 รายละเอียดผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และ การเบิกจ่ายงบประมาณ ใน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2565)

ยุทธศาสตร์	โครงการตามแผนพัฒนา		โครงการที่บรรจุในเทศ บัญญัติ		ดำเนินการจริง	
	จำนวน โครงการ	จำนวนเงิน	จำนวน โครงการ	จำนวนเงิน	จำนวน โครงการ	จำนวนเงิน
1.ด้านการวางแผน การส่งเสริม การ ลงทุน พาณิชย กรรม และการ ท่องเที่ยว	13	36,335,000.00	6	175,000.00	3	105,000.00

ยุทธศาสตร์	แผนการดำเนินงานทั้งหมด		อนุมัติงบประมาณ		ลงนามสัญญา		เบิกจ่าย	
	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)
1.ด้านการวางแผน การส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว	13	36,335,000.00	6	175,000.00	3	105,000.00	3	105,000.00

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “รายละเอียดผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และการเบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2565” โดย เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2562,หน้าที่ 31

ตาราง 10 รายละเอียดผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และการเบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2567)

ยุทธศาสตร์	โครงการตามแผนพัฒนา		โครงการที่บรรจุในเทศบัญญัติ		ดำเนินการจริง	
	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน
1.ด้านการวางแผน การส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว	13	36,335,000.00	6	175,000.00	3	105,000.00

ยุทธศาสตร์	แผนการดำเนินงานทั้งหมด		อนุมัติงบประมาณ		ลงนามสัญญา		เบิกจ่าย	
	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (บาท)
1.ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว	14	35,630,000.00	1	100,000.00	1	90,000.00	1	90,000.00

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “รายละเอียดการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และ การเบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566” โดย เทศบาลตำบลท่าสายลวด, 2562,หน้าที่ 71

กล่าวได้ว่าพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและการค้าชายแดน อย่างไรก็ตาม การบริหารเชิงพื้นที่ยังเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างและความท้าทายหลากหลายมิติ ปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ การลักลอบข้ามแดนทั้งคนและสินค้า การซื้อขายผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติดและน้ำมันเถื่อน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่และความปลอดภัยของประชาชน รวมถึงนักท่องเที่ยว การจัดการจราจรในเขตชายแดน โดยเฉพาะสะพานมิตรภาพไทย-พม่าแห่งที่ 1 และ 2 ยังคงมีปัญหาคาความไม่เป็นระเบียบและการจ่อรถผิดกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวและการสัญจร

ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ ตลาดริมเมยยังขาดการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม พบปัญหาขยะที่ไม่ได้รับการจัดเก็บอย่างมีระบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในบางพื้นที่ เช่น ถนนและป้ายสัญลักษณ์ ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอ ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของพื้นที่ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสำคัญ แม้แผนพัฒนาท้องถิ่นจะมุ่งส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่การดำเนินงานในความเป็นจริงยังไม่ตอบสนองปัญหาในเชิงลึก เช่น โครงการที่ถูกดำเนินการจริงมีจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแผน

ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงช่องว่างระหว่างแผนงานและการปฏิบัติจริง ซึ่งอาจเกิดจากการขาดบูรณาการระหว่างหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณที่ไม่ตรงจุด และการบริหารจัดการทรัพยากรที่ไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความท้าทายนี้ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น การสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตที่ลดลง และความปลอดภัยในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน เทศบาลตำบลท่าสายลวดควรเน้นการเสริมสร้างความเข้มงวดในมาตรการป้องกันการลักลอบข้ามแดน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น

การปรับปรุงเส้นทางจราจรและภูมิทัศน์ รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน

ด้านการจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใส การปรับปรุงระบบการจัดเก็บรายได้ และการเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น งานเทศกาลท้องถิ่น จะช่วยยกระดับเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของพื้นที่ในฐานะเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีศักยภาพ การบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม

การบริหารพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษต้องดำเนินการบนพื้นฐานของความสมดุลในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้พื้นที่สามารถเติบโตอย่างยั่งยืน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ประเด็นที่ 6 ปัญหามลพิษ

เนื่องจากพื้นที่อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่หนีไม่พ้นในเรื่องของฝุ่นควันจากการจราจร การทิ้งขยะไม่เป็นที่ทางและการบ้วนน้ำหมากการขับถ่ายที่เยอะมากขึ้นในพื้นที่ตลาดและบริเวณพื้นที่ชุมชนเพราะมีชาวพม่าจำนวนมากอยู่ไม่น้อยที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การไม่ถูกสุขอนามัยต่อประชาชนในพื้นที่และส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และกรณีพื้นที่บางชุมชนมีจำนวนประชากรชาวพม่าอาศัยอยู่มากตามแหล่งพื้นที่ชุมชนในบางจุดอาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งชุมชนของพม่ามากเสียกว่าของประชาชนในพื้นที่เสียด้วยซ้ำ ในกรณีนี้สะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นได้ถึงแนวทางในการควบคุมประชากรในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการตรวจบัตร พาสปอร์ต ในการอาศัยอยู่ในพื้นที่เพราะจากสถานการณ์ปัจจุบันนี้เรียกได้ว่าไม่ได้มีการควบคุมเข้ม หรือเกิดการทำงานที่หละหลวมของหน่วยงานในการตรวจสอบประชากรชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สิ่งนี้ยังส่งผลกระทบต่อประเด็นที่ 1 ในเรื่องของการโจรกรรมและอาชญากรรมในพื้นที่ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ของนักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งประเด็นที่ 5 สะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นผลที่ตามมาอาจเรียกได้ว่ามีมากกว่าผลดีทางการเติบโตทางเศรษฐกิจเชิงพื้นที่อยู่น้อย (ตามรูปที่ 23)

รูป 24 สภาพในแหล่งพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาก

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

1.2) การลงทุนภายในและภายนอก

เนื่องจากในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดถูกจัดเป็น 1 ในเขตพื้นที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบริเวณเขตพื้นที่ติดชายแดนจึงมีแหล่งพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญหลายแห่งอยู่ในพื้นที่ ซึ่งส่งผลทำให้เขตพื้นที่ทางการลงทุนที่น่าสนใจของทั้งชาวต่างชาติและประชาชนในพื้นที่อยู่ไม่น้อย อีกทั้งการเป็นเขตพื้นที่ทางนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงส่งผลต่อความเชื่อว่าการที่เขตพื้นที่ที่ถูกจัดเป็นเขตพื้นที่ทางเศรษฐกิจพิเศษแล้วนั้นจะเป็นส่วนช่วยที่ส่งเสริมและทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่มีความเติบโตและดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุนในการให้ความสนใจในการลงทุนในเขตพื้นที่ ซึ่งในเขตพื้นที่ที่มีการลงทุนทั้งเรื่องของ คลังท่าข้ามสินค้า คาเฟ่ วัด ตลาด บริษัทขนส่งโลจิสติกส์ บริษัทชิปปิ้ง ร้านอาหาร ท่าข้ามธรรมชาติ (รูปที่ 24)

และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่มีการประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่จากการสอบถามเบื้องต้นของผู้วิจัยต่อกลุ่มนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่พบว่า การประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ร่วมการแนวทางในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าสายลวดพบว่า **“นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ”** ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ธุรกิจในพื้นที่มีความเติบโตจากเดิมที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้บางช่วงสถานการณ์ปัจจัยทั้งภายใน และ ปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นจะส่งผลให้บางช่วงเวลานั้นเศรษฐกิจของธุรกิจลดลงไปบ้างก็ตาม

รูป 25 การลงทุนในแหล่งพื้นที่

ท่าข้ามชุมชนบ้านท่าอาจ

ทำข้ามภายในพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยม่วง

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

1.3) แนวทางการบริหาร

หากพูดถึงมุมมองในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าสายลวดเรียกได้ว่าคำว่า “นโยบายเขตเศรษฐกิจ” อาจเป็นเพียงแค่กรอบกำหนดแนวทางในการบริหารและการพยายามเป็นเครื่องมือที่ทำหน้าที่จัดสรรเขตพื้นที่ดังกล่าวตามมาตรการที่ถูกส่งรับไม่ต่อจากภาครัฐบาลให้เป็นไปตามชื่อและความต้องการของนโยบายคือการเป็น เขตพื้นที่ที่เกิดการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ดึงดูดแหล่งเงินทุนและสร้างแรงงาน ให้มีในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิมหรืออาจเป็นการเรียกได้ว่าการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีเพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้พื้นที่นั้นมีความเติบโตและสร้างความเป็นเมืองมากขึ้นจากเดิมและถ้าหากพูดถึงความสำเร็จของนโยบายนั้นในมุมมองของผู้วิจัยมีความเห็นได้ว่าการบริหารที่ผ่านมาของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดผลที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นนับตั้งแต่มีการประกาศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในแผนการบริหารงานของหน่วยงานเรียกได้ว่าแนวทางการบริหารที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างแท้จริงเพราะมูลค่าทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ที่เติบโตและสูงขึ้นทุกๆ ปี รวมไปถึงการลงทุนจากต่างชาติในเขตพื้นที่ที่มีเพิ่มมากยิ่งขึ้นในทุกปีเช่นกัน แต่สิ่งสะท้อนให้ผู้วิจัยมองเห็นถึงผลที่ตามมาพร้อมกับความสำเร็จในการนำนโยบายมาใช้ในการบริหารพื้นที่แล้วนั้นคือการสูญเสียทรัพยากรในเชิงพื้นที่ที่ส่งผลต่อชีวิตประชาชนในพื้นที่ไม่มากนักน้อยจากสิ่งที่เกิดขึ้นผู้วิจัยไม่อาจพูดได้ว่าแท้จริงแล้วนโยบายนั้นตอบโจทย์และเหมาะสมกับพื้นที่ได้มากนักน้อยเพียงใด หากแต่เพียงจากการศึกษาที่ผู้วิจัยพบเห็นนั้นคือการพัฒนาของประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีกลไกและนโยบายที่เป็นตัวสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดแหล่งเงินทุนเข้ามาในพื้นที่นั้นและการบริหารที่มีผลลัพธ์

ออกมาได้ตรงตามเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่รัฐพยายามสร้างและส่งเสริมต่อให้ท้องถิ่นทำให้ผู้คนในสังคมเกิดความตระหนัก ความต้องการ การถูกทำให้ยอมรับ และเป็นสิ่งที่ได้ชื่อในการยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีเมื่อมีการนำมาบริหารกับพื้นที่ด้วยการเป็นนโยบายที่สร้างการสนับสนุนทางโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารเชิงพื้นที่ การควบคุมด้านภาษี การค้า การเงิน การลงทุน แต่ในมุมกลับกันถึงแม้ว่านโยบายเขตเศรษฐกิจจะเป็นตัวแสดงที่ชี้ให้เห็นถึงความต้องการสนับสนุนเชิงพื้นที่จากด้านต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้นก็ตามแต่สิ่งนี้กลับทำให้ผู้เกิดการตั้งคำถามที่ตามมาได้ว่าในเมื่อการเป็นพื้นที่เช่นนี้จะต้องส่งผลต่ออัตราภาษีทางการค้า การส่งออก การสนับสนุนทางการค้าที่ลดหย่อนภาษี การเข้ามาถือครองที่ดิน การเข้ามาอาศัยในเขตพื้นที่ การสูญเสียทรัพยากรเชิงพื้นที่บางอย่าง การเอื้อผลประโยชน์ทางทุน แรงงานล้นเมือง การแย่งอาชีพ การเข้ามาใช้ทรัพยากรของประชาชนในพื้นที่ ความมั่นคงในเชิงพื้นที่ลดลง

ดังนั้นในมุมมองของผู้วิจัยว่าการเป็นรัฐที่ประสบความสำเร็จทางการบริหารนั้นโดยแท้จริงผลของการบริหารที่เป็นไปในรูปแบบที่ดีแล้วนั้นจะต้องไม่ทิ้งหลุมน้ำที่มีระยะเวลายาวยืดเยื้อหรือหลุมน้ำที่พอมียลุมแล้วเอาแต่คอยกลบขี้และการไม่ทำให้สิ่งนั้นขาดหายไปได้อีกทั้งการบริหารที่จะประสบความสำเร็จได้ไม่ใช่เพียงสิ่งที่เกิดขึ้นและสร้างจากภาครัฐและท้องถิ่นที่มีการนำมาบริหารให้สำเร็จในพื้นที่ได้เพียงสองฝ่ายเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าภาครัฐนั้นมีบทบาทอำนาจหน้าที่เป็นเจ้าของและส่งเสริมต่อให้ท้องถิ่นเป็นนายหน้าแทนที่ทำหน้าที่คอยสนับสนุนและส่งเสริมชักชวนแหล่งทุนที่กว้างมากขึ้น อีกทั้งคงให้นำหน้าที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ด้วยเห็นนี้ผู้วิจัยจึงมองว่าสิ่งนี้จะต้องอาศัยแรงสนับสนุนที่สำคัญของทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชนในพื้นที่ด้วยเช่นกันซึ่งหากพูดตามสำนวนอาจเรียกได้ว่าหากแต่การมีผู้นำแต่ไม่มีผู้ตามคงเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดผลที่ต้องการตามมา

สิ่งนี้จึงเป็นจุดชี้ให้ผู้วิจัยเห็นได้อีกมุมว่าการเป็นเขตพื้นที่ที่มีการนำ “นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ” มาใช้นั้นแท้จริงแล้วอาจเป็นการเอื้อให้แค่บางกลุ่มเป้าหมายและบางกลุ่มผลประโยชน์รวมไปถึงเป็นการสร้างความต้องการที่อาจเรียกได้ว่าเป็นความต้องการของฝ่ายเดียวในพื้นที่เท่านั้นแต่ไม่ได้เป็นนโยบายที่ตอบโจทย์และสร้างจากความต้องการ ความสมัครใจ การยอมรับสำหรับประชาชนในพื้นที่มากนักเท่าที่ควร

1.4) การเมืองท้องถิ่น

เนื่องจากเขตพื้นที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด ในมุมมองของผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าการบริหารในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดนั้นมีการเมืองท้องถิ่นที่มีความซับซ้อนในเรื่องของอำนาจทางการบริหารและอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้านที่ผลต่อการบริหารของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลกลางเข้ามาเป็นแผนหนึ่งในการบริหาร การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในท้องถิ่น การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลกับกลุ่มนักลงทุนและผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเข้ามาปรับใช้ในการบริหารเชิงพื้นที่ร่วมกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด

การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างการเมืองท้องถิ่น เขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทสำคัญในเขตเศรษฐกิจพิเศษเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทางด้านการค้าชายแดน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญการค้าระหว่างไทยกับพม่า ดังนั้นการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่นี้ทำให้โครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นนั้นต้องมีการปรับตัวและแนวทางการบริหารของหน่วยงานท้องถิ่นให้เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อนโยบายจากส่วนกลางหรือรัฐบาล ในบางกรณีนั้นการทำงานท้องถิ่นเรียกว่าต้องอาศัยการร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ สิ่งนี้จึงส่งผลให้บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นมีเพิ่มขึ้นอย่างมากจากเดิม

การบริหาร การพัฒนา ผู้บริหารของท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด เช่น นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการนำเสนอแนะนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการรองรับและการรับมือกับการขยายตัวของเขตเศรษฐกิจพิเศษหลังจากมีการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเข้ามาปรับเป็นเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการบริหารของหน่วยงานท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นหนึ่งในภารกิจแนวทางการบริหาร แผนพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญของเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่ต้องมีการดำเนินการเพื่อดึงดูดการลงทุนและสนับสนุนการสร้างงานในพื้นที่เขตพื้นที่ให้มีเศรษฐกิจที่เติบโตมากขึ้นจากเดิม

การรับมือกับแรงงานต่างด้าว เนื่องจากเขตพื้นที่ของเทศบาลท่าสายลวดมีเขตพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางทางการค้าชายแดนที่มีการอาศัยแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านพม่าจำนวนมาก หน่วยงานท้องถิ่นจึงต้องมีนโยบายที่สามารถควบคุมและจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการขาดการควบคุมแรงงานอย่างเหมาะสมอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคม ความมั่นคง ทรัพย์สิน และสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ ดังนั้นการเมืองท้องถิ่นจึงต้องมีการประสานงานกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคกลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อจัดการและสร้างแนวทางการร่วมมือในการรองรับแก้ปัญหาเหล่านี้

ผลกระทบของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อการเมืองท้องถิ่น นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษที่รัฐบาลกลางได้มีการประกาศใช้นั้นส่งผลกระทบต่อการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดอยู่ไม่น้อย เนื่องจากมีการเปิดพื้นที่ทางการลงทุน การค้าภายในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งสร้างความท้าทายให้กับผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรในพื้นที่และรักษาผลประโยชน์ของประชาชนท้องถิ่นอยู่ไม่น้อย

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเข้ามาของกลุ่มนักลงทุนทั้งภายในและต่างชาติ นำมาสู่การเกิดการขยายตัวของเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้มีผลประโยชน์ในเขตพื้นที่ การลงทุนที่มีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นบางส่วนรู้สึกว่าคุณผลที่ออกจากการพัฒนาของหน่วยงานในเขตพื้นที่หรือไม่ได้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสมจากการขยายตัวของเศรษฐกิจในพื้นที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างภาคประชาชน ภาคเอกชน และผู้บริหารท้องถิ่นนั้นเกิดขึ้นตามมาได้

ผลกระทบต่อสังคม การขยายตัวของเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่และการเพิ่มขึ้นของประชากรแรงงานต่างด้าวนำมาสู่การทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม เช่น ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรเชิงพื้นที่ การใช้ที่ดินและการกระจายรายได้พื้นที่ ส่งผลให้รัฐบาลท้องถิ่นต้องมีการปรับนโยบายเพื่อควบคุมปัญหาสังคม

เหล่านี้ การให้บริการสาธารณสุขและการศึกษาต้องมีการพัฒนาและการส่งเสริมเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งท้องถิ่นต้องสร้างความร่วมมือกับภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประชาชนและนักธุรกิจในพื้นที่

การมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลท่าสายลวดต้องเผชิญกับความท้าทายในการสร้างความมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่ ในเรื่องของกระบวนการตัดสินใจร่วมทางนโยบายแนวทางการบริหาร โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเชิงพื้นที่ซึ่งที่เกิดขึ้นนั้นเรียกได้ว่าการที่ภาคประชาชนในพื้นที่หลายคนรู้สึกว่าไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอหรือไม่มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเขตพื้นที่ ทั้งนี้ผู้วิจัยมองเห็นว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายจะช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนและเทศบาล เทศบาลตำบลท่าสายลวดจัดได้ว่ามีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับภาคเอกชนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในกลุ่มภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษความสัมพันธ์นี้เรียกว่าส่งผลโดยตรงต่อการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มธุรกิจมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชนพื้นที่

อิทธิพลของกลุ่มทุน กลุ่มธุรกิจและนักลงทุนที่เข้ามาในพื้นที่เรียกได้ว่ามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลท่าสายลวด ผู้บริหารท้องถิ่นต้องประสานงานกับภาคธุรกิจในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือการอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตประกอบกิจการแต่ในขณะเดียวกันก็ต้องดูแลและสร้างการพัฒนาในพื้นที่ที่ไม่ละเลยต่อผลประโยชน์และผลกระทบของประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน

การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้การพัฒนาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเกิดความยั่งยืน เทศบาลตำบลท่าสายลวดต้องสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมการลงทุนและการรักษาทรัพยากรเชิงพื้นที่ รวมถึงการดูแลสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นจึงจะเรียกได้ว่าการเมืองท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนโยบายที่ครอบคลุมและยั่งยืน

1.5) ความร่วมมือ (ภาคส่วนประชาชน,ภาคส่วนเอกชน,ภาคส่วนเครือข่าย,ภาคส่วนท้องถิ่น, ส่วนกลาง)

เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่สำคัญในเขตเศรษฐกิจพิเศษตาก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายของรัฐบาลไทยที่มุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจและการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้นในมุมมองผู้วิจัยมีความเห็นว่าความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นจะประสบความสำเร็จทางการบริหารนี้ได้จะต้องขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วน

ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคเครือข่าย ภาครัฐท้องถิ่น และภาคส่วนกลาง การวิเคราะห์นี้จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวด

ภาคส่วนประชาชน ประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดเรียกได้ว่าเป็นปัจจัยและเครื่องมือแรกที่มีบทบาทสำคัญใน การสนับสนุน การขับเคลื่อน การพัฒนาและการผลักดันภายใต้การนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารพื้นที่ ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่โดยตรง

- **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** ประชาชนในเขตพื้นที่ที่ต้องการมีส่วนร่วมและอำนาจในการตัดสินใจเรื่องการพัฒนา การผลักดัน เช่น การจัดสรรทรัพยากร การใช้ที่ดิน การส่งเสริมการจ้างงาน และการจัดการสิ่งแวดล้อมทรัพยากรเชิงพื้นที่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญในการออกแบบแผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้สามารถพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างยั่งยืนและครอบคลุมมากขึ้นจากเดิม เนื่องจากประชาชนถือเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และรับรู้ถึงสถานการณ์ในเชิงพื้นที่ได้ดี
- **ผลกระทบต่อสังคมและชุมชน** การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การจ้างงาน การโยกย้ายถิ่นฐาน และการเกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร การใช้บริการ ประชาชนมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะข้อแก้ไขในแนวทางการดำเนินงานของนโยบายและการบริหารของท้องถิ่นเพื่อป้องกันผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้น
- **การสนับสนุนของท้องถิ่น** ประชาชนในพื้นที่ยังเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ ให้กับหน่วยงานท้องถิ่นเพราะหากมีการจัดการ การจ้างงาน การจัดสรรที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์จากการจ้างงานและการสร้างรายได้จากการพัฒนาของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ภาคส่วนเอกชน ภาคเอกชนถือเป็นปัจจัยรองหนึ่งในตัวขับเคลื่อนหลักของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ด้วยการสนับสนุนการลงทุนและการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและความร่วมมือแก่ท้องถิ่นในเขตพื้นที่

- **การลงทุนและการจ้างงาน** ผู้ประกอบการภาคธุรกิจทั้งภายในและต่างประเทศมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยภาคเอกชนจะเป็นผู้สร้างงานและจัดหาสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ซึ่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและภาคการผลิตมีส่วนช่วยในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ผู้ประกอบการภาคธุรกิจยังตัวหลักในการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการพัฒนาโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีผลประโยชน์ต่อสังคมท้องถิ่น
- **ความร่วมมือกับภาครัฐ** การสร้างความร่วมมือที่ดีกับหน่วยงานรัฐถือเป็นสิ่งสำคัญของภาคเอกชนที่ต้องมีการประสานงานกับทั้งภาคส่วนกลางและภาคส่วนท้องถิ่นในการขออนุญาต

การลงทุนและดำเนินโครงการต่างๆ ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น ลดปัญหาทางกฎหมายภายในและการบริหารจัดการที่เกิดขึ้น

- **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ภาคเอกชนยังมีบทบาทที่สำคัญในมิติของแหล่งทุนในการร่วมลงทุนกับภาครัฐ ภาคท้องถิ่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน สะพาน และระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการดึงดูดนักลงทุนและนักท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอและมีคุณภาพจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ได้

ภาคส่วนเครือข่าย องค์กรเครือข่ายและกลุ่มองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรถือเป็นกลไกสำคัญในการเป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความโปร่งใสของการดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของหน่วยงานภาคท้องถิ่น

- **การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน** องค์กรเครือข่าย เช่น องค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ (Non Governmental Organizations : NGO) มีบทบาทในการติดตามการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคท้องถิ่นและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่านโยบายและโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่ได้มีการวางไว้และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
- **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน** องค์กรเหล่านี้ยังเป็นตัวช่วยส่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางนโยบายโดยเป็นสื่อกลางระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในทุกระดับถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในยุคปัจจุบันเนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ภาคส่วนท้องถิ่น ภาคท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนเทศบาลตำบลท่าสายลวดเรียกได้ว่าเป็นองค์กรหรือหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรเชิงพื้นที่และเป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการทำให้เครื่องจักรสามารถทำงานได้ ถึงแม้หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเราอาจเรียกได้ว่าเป็นตัวกลางที่ทำหน้าที่สนับสนุนนโยบายและนำนโยบายของรัฐบาลส่วนกลางมาสานต่อให้เข้าใจเป้าหมายได้เร็วขึ้นกว่าเดิมเพื่อนำไปสู่การนำเข้ามาเป็นแผนและแนวทางในการพัฒนาบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- **การจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น** เทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องดูแลและบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนนั้นให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า ผลประโยชน์ตกต่อประชาชนในพื้นที่ของตนเป็นสำคัญเพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจในพื้นที่

- การสนับสนุนภาคเอกชนและภาคประชาชน หน่วยงานท้องถิ่นมีบทบาทในการประสานงานกับภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสนับสนุนการดำเนินโครงการและช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนา
- การรับเปิดฟังความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา เทศบาลตำบลท่าสายลวดต้องมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป็นหลักเพราะถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายหลังอย่างแท้จริงในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์เกิดขึ้นในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดควรการจัดให้มีเวทีการประชุมหรือการเปิดโอกาสช่องทางในการสื่อสารอย่างต่อเนื่องกับประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความร่วมมือ แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดีให้เกิดขึ้น

ภาคส่วนกลาง รัฐบาลกลางถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและสร้างแนวทางในการกระจายแผน แนวทางการบริหารให้กับภาคส่วนต่างมองเห็นถึงความสำคัญเช่นเดียวกับภาคส่วนกลางจนนำมาสู่การนำไปเป็นแผนและแนวทางในการบริหารและสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่โดยเฉพาะในเรื่องของการวางแผน การลงทุน และการกำกับดูแล การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานงบประมาณ

- การกำหนดนโยบายและการสนับสนุนงบประมาณ นั้นถือได้ว่ารัฐบาลเป็นหัวหลักในการเป็นผู้กำหนดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษและจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งในพื้นที่การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน
- การกำกับดูแลและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน หน่วยงานส่วนกลางจัดได้ว่าเป็นหน่วยงานมีบทบาทในการกำกับดูแลการดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่ได้มีการกำหนดไว้แต่แรก นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นตัวแสดงหลักในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม

1.6) กฎหมาย

ประเด็นที่ 1 กฎหมายการถือครองที่ดิน

โดยประเทศไทยนั้นได้มีการออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุนด้วยการดึงนักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาถือครองที่ดินในประเทศไทย โดยเกณฑ์การถือครองที่ดินของชาวต่างชาตินั้นจะต้องผ่านเกณฑ์ตามเงื่อนไขที่รัฐนั้นได้มีการประกาศกำหนดกฎหมายออกมา โดยการถือครองที่ดินของชาวต่างชาติถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ชาวต่างชาติที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความมั่งคั่งสูง
- กลุ่มที่ 2 ชาวต่างชาติที่เกษียณอายุแล้วจากต่างประเทศ
- กลุ่มที่ 3 ชาวต่างชาติที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย

กลุ่มที่ 4 ชาวต่างชาติที่ถูกจัดเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญพิเศษ รวมถึงผู้ติดตามของชาวต่างชาติอีกด้วย เช่น คู่สมรสและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายแต่ต้องมีอายุไม่เกิน 20 ปี และจำนวนไม่เกิน 4 คน

โดยกรมที่ดินประเทศไทยได้มี “การประกาศเกณฑ์กำหนดการถือครองที่ดินของชาวต่างชาติ” ดังนี้

1. การรับมรดกในฐานะที่เป็นทายาทโดยชอบธรรมตาม มาตรา 93 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ชาวต่างชาติ มีสิทธิรับมรดกในฐานะ “ทายาทโดยชอบธรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 93” โดยจะต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐมนตรีในการได้มาซึ่งที่ดินนั้นด้วย และเมื่อรวมกับที่มีอยู่แล้วนั้น จะต้องไม่เกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตามความในมาตรา 87 (ประมวลกฎหมายที่ดิน ปี 2497 หน้า 30)

เช่น ที่อยู่อาศัย มีได้ครอบครัวยุติไม่เกิน 1 ไร่ ที่ใช้เพื่ออุตสาหกรรม ไม่เกิน 10 ไร่ ที่ใช้เพื่อเกษตรกรรม ครอบครัวยุติไม่เกิน 10 ไร่

2. การซื้อที่ดินไว้ในครอบครองได้ 1 ไร่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย โดยจะต้องนำเงินมาลงทุน 40 ล้านบาท ตามมาตรา 96 ทวิแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้คนต่างชาติถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อใช้ในการอยู่อาศัยได้ไม่เกิน 1 ไร่ หากนำเงินมาลงทุนไม่ต่ำกว่า 40 ล้านบาท โดยการลงทุนนั้นจะต้องเป็นประเภทธุรกิจที่ประกอบการต้องเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศหรือเป็นประเภทธุรกิจที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกาศเป็นธุรกิจที่ขอรับการส่งเสริมได้ ต้องมีระยะเวลาดำรงการลงทุนไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. รับโอนที่ดินตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ, 2567)

จากการศึกษาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อเท็จจริงได้ว่าถึงแม้จะมีกฎหมายเป็นเกณฑ์ในการควบคุมการถือครองที่ดินในประเทศไทยแล้วนั้นก็ตามแต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นประเด็นปัญหาการถือครองที่ดินของชาวต่างชาติยังคงเป็นปัญหาที่ยังมีข้อถกเถียงกระแสวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนในประเทศอยู่ไม่น้อยไม่เพียงแต่ในมุมมองของประชาชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเขตพื้นที่ติดชายแดนเท่านั้น และจากการศึกษาในเขตพื้นที่เบื้องต้นผู้วิจัยพบเห็นข้อเท็จจริงได้ว่าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดยังคงมีการให้ชาวไทยเป็นนายหน้าในการซื้อที่ดินในอยู่จำนวนไม่น้อยถึงแม้จะมีกฎหมายที่ควบคุมกำหนดโทษการถือที่ดินแทนคนต่างด้าวมีความผิดตามกฎหมายจริงก็ตามแต่ด้วยเหตุนี้เองยิ่งชี้ให้ผู้วิจัยสะท้อนเห็นถึงความจริงได้ว่าสรุปแล้วภายใต้การนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาบริหารในพื้นที่นั้นดีต่อทั้งประชาชนในพื้นที่และประเทศจริงหรือไม่เมื่อผลที่ตามมานั้นยังคงไม่ได้รับการแก้ไขตรวจสอบและเข้มงวดเท่าที่ควรในการบริหารในเชิงพื้นที่ของหน่วยงาน

บทสรุปของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย (Special Economic Zones: SEZs) ถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตชายแดนหรือพื้นที่ที่สร้างความต้องการให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและยั่งยืน นโยบายที่เกิดขึ้นนี้จึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการถือครองที่ดินในประเทศของกลุ่มนักลงทุนและชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ในมิติของการถือครองที่ดิน การลงทุน และข้อกำหนดทางกฎหมายได้ดังนี้

- **ข้อกำหนดทางกฎหมายและการถือครองที่ดิน** ปัจจุบันตามกฎหมายไทยเรียกได้ว่าการถือครองที่ดินโดยชาวต่างชาติยังคงมีข้อจำกัดที่เข้มงวด โดยชาวต่างชาติจะไม่สามารถถือครองที่ดินโดยตรงได้ เว้นแต่ว่าจะมีเงื่อนไขพิเศษหรือได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษในมุมมองผู้วิจัยมองได้ว่าการเกิดขึ้นของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นถือเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงสิทธิในการเช่าที่ดินในระยะยาวได้เป็นระยะเวลาสูงสุด 50 ปี ภายใต้การอนุมัติของหน่วยงานรัฐที่กำกับดูแลการลงทุนสำหรับกลุ่มนักลงทุนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจดทะเบียนในประเทศไทยเรียกได้ว่าหากบริษัทนั้นมีหุ้นที่ถือครองโดยชาวต่างชาติมากกว่าร้อยละ 49% ให้จัดได้ว่าบริษัทจะถือว่าเป็นบริษัทต่างชาติในทันที หากเป็นเช่นนั้นบริษัทที่เกิดขึ้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายการถือครองที่ดินตามที่กฎหมายไทยกำหนดเท่านั้น และผู้วิจัยมองว่านโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) ทำให้เกิดสิทธิประโยชน์เปิดช่องทางและโอกาสในการถือครองที่ดินหรือการเช่าที่ดินในระยะยาวสำหรับกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ ผ่านการสร้างแรงจูงใจทางการเงินหรือการลดหย่อนภาษี การลงทุน การค้า เช่น การยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับสินค้าที่ใช้ในกิจการและสิทธิพิเศษในการเช่าที่ดินสำหรับการก่อตั้งธุรกิจในระยะยาวภายในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และอิทธิพลของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) ต่อการลงทุนจากต่างประเทศผู้วิจัยมองเห็นว่าการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเป็นการถูกออกแบบมาเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิต การประกอบสินค้า และการส่งออก การที่นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาดำเนินกิจการในพื้นที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) ได้อย่างสะดวกและง่ายมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายไทยมีการยืดหยุ่นและเอื้อต่อสิทธิในเรื่องการถือครองที่ดิน การเช่าที่ดิน และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ

การศึกษาที่ทำให้ผู้วิจัยมองผลกระทบเชิงบวก 2 ประเด็น ดังนี้ 1.ราคาที่ดิน และ 2.ข้อจำกัดและความท้าทายที่เกิดขึ้น

การเกิดธุรกิจที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจที่มากขึ้นในเขตพื้นที่ที่มีการกำหนดอัตราการใช้ประโยชน์ที่ดินของเศรษฐกิจในพื้นที่สูงขึ้นเนื่องจากการลงทุนจากต่างชาติ นำมาสู่การมีความสามารถสร้างงานและส่งผลให้เศรษฐกิจท้องถิ่นดีขึ้น นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ(Special Economic Zones: SEZs) ส่งผลทำให้การเช่าที่ดินในระยะยาวของนักลงทุนต่างชาติมีเพิ่มขึ้นอย่างมากจากเดิมและเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถขยายธุรกิจในประเทศไทยได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามชาวต่างชาติยังคงไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินโดยตรงตามกฎหมายได้

1.ราคาที่ดิน

นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ(Special Economic Zones: SEZs) ส่งผลทำให้ความต้องการในที่ดินภายในเขตพื้นที่ที่มีการกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษสูงขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม การค้า การส่งออก ซึ่งการเข้ามาของกลุ่มนักลงทุนทั้งไทยและต่างชาติส่งผลให้ราคาที่ดินในพื้นที่นั้นเพิ่มสูงขึ้นจนบางที่ประชาชนในพื้นที่ไม่อาจจับต้องได้ อันเป็นผลมาจากความต้องการที่สูงและจำนวนที่ดินที่มีจำกัดในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ในจังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว และหนองคาย มี

การลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการพื้นที่สำหรับก่อตั้งโรงงานสิ่งนี้นำไปสู่การซื้อขายที่ดินและการเช่าที่ดินในระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ราคาที่ดินในพื้นที่เหล่านี้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและกลายเป็นจุดดึงดูดสำหรับกลุ่มนักลงทุนที่ต้องการเข้ามาลงทุนในเขตพื้นที่

2. ข้อจำกัดและความท้าทายที่เกิดขึ้น

ถึงแม้ว่านโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) จะส่งเสริมการลงทุนจากกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ แต่ในเรื่องของข้อจำกัดทางกฎหมายในการถือครองที่ดินเรียกว่ายังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญสำหรับกลุ่มนักลงทุนบางรายที่ต้องการมีสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่มีการลงทุนอย่างถาวร นอกจากนี้การพัฒนากฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการถือครองที่ดินยังคงเป็นประเด็นที่ต้องทำให้ชัดเจนและสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงภายใต้การบริหารที่เกิดขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาการโอนสิทธิ์ที่ดินอย่างไม่ถูกต้องการละเมิดกฎหมายที่ดิน และส่วนที่สำคัญที่ผู้วิจัยจะขาดการพูดถึงไม่ได้เลยนั่นคงเป็นการที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษยังสร้างแรงกดดันและรอยบาดแผลให้กับพื้นที่ที่เป็นแหล่งเกษตรกรรมหรือพื้นที่ชนบท ซึ่งบางครั้งเราสามารถเรียกการเปลี่ยนแปลงในการใช้ที่ดินในพื้นที่เหล่านี้ได้ว่าเป็นไปเพื่อการรองรับการลงทุนจากกลุ่มนักลงทุนต่างชาติที่อาจนำมาสู่การก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและท้องถิ่น เช่น การสูญเสียที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่

ประเด็นที่ 2 กฎหมายการจ้างงาน แรงงานต่างด้าว

ปัจจุบันแรงงานถือได้ว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่ผลิตผลผลิตให้แก่รายทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่ที่จะเห็นได้ว่าส่วนหนึ่งของนโยบายนั้นก็คือการเปิดช่องทางในการเข้ามาของแรงงานชาวพม่าให้มีสิทธิ์เข้ามาทำงานในเขตพื้นที่

คู่มือการขออนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว สำหรับนายจ้าง/สถานประกอบการ ได้มีการนิยามไว้ดังนี้

คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

นายจ้าง หมายถึง นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง แรงงานและให้หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประสงค์ จะนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศด้วย

โดยได้มีการกำหนดให้การนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานแบ่งออกเป็น 2 กรณีในการเข้ามาทำงานในประเทศไทย “ตามประกาศพระราชกำหนดการบริหารจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561”

1. นายจ้างจะเป็นผู้ดำเนินการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับตนในประเทศ
2. นายจ้างนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับตนในประเทศโดยนานนระผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน

ประเภทของคนต่างด้าวถูกแบ่งออกเป็น 5 ประเภท

1. คนต่างด้าวระดับฝีมือ ชำนาญการ “ม.59”

คนต่างด้าวที่มีถิ่นฐานที่อยู่ในประเทศไทยหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยกฎหมายคนเข้าเมืองที่ไม่ใช่พนักงานทูตหรือผู้เดินทางผ่านและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่มีการกำหนดในกฎกระทรวง

2. คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ หรือ “MOU” ปัจจุบันประเทศไทยได้ทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ หรือ “MOU” จำนวน 4 ประเทศได้แก่ ประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาและเวียดนาม

3. คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน “ม.62” คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและการลงทุน กฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียม

4. คนต่างด้าวประเภทชนกลุ่มน้อย “ม.63/1” คนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกระทรวงมหาดไทยได้มีการให้ออกเอกสารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติ เช่น คนพื้นที่สูง เป็นต้น

5. คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตาม ฤดูกาล “ม.64” ได้แก่คนต่างด้าวที่เป็นคนสัญชาติที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ปัจจุบันมี 2 สัญชาติ ได้แก่ กัมพูชาและเมียนมา โดยการเข้าทำงานเข้ามาโดยการอาศัยการใช้ “บัตรผ่านแดน Border Pass” โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายแดนแรงงานต่างด้าวจะสามารถเข้ามาทำงานได้ครั้งละไม่เกิน 3 เดือน

และมติคณะรัฐมนตรี ได้มีการประกาศให้ไทย - เมียนมา ถือหนังสือเดินทางเข้าประเทศได้ 14 วัน โดยไม่ต้องทำวีซ่า โดยการยกเว้นวีซ่านี้มีผลเพียงการเดินทางทางอากาศ ซึ่งประกอบไปด้วยด่านตรวจคนเข้าเมืองในสนามบินนานาชาติของเมียนมาทั้ง 3 แห่ง ซึ่งได้แก่ สนามบินย่างกุ้ง สนามบินมณฑลทะเลย์ สนามบินเนปิดอ ซึ่งผลในทางกลับกันผู้ถือหนังสือเดินทางเมียนมายังคงสามารถเข้าประเทศไทยทางอากาศทั้ง 23 สนามบินในประเทศไทยโดยไม่ต้องมีวีซ่า 14 วัน

ในขณะเดียวกันในการประชุม คณะรัฐมนตรี ในวันอังคาร ที่ 24 กันยายน พ.ศ.2567 ได้มีการเสนอ ที่ประชุมห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล การประชุมประเด็นที่ 2 เรื่อง “การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2567” (รัฐบาลไทย, 2567)

จากการศึกษาเบื้องต้นในมุมมองของผู้วิจัยจึงขอทำการสรุปในการประชุมครั้งนี้โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านดี

1. การช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน: นโยบายที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวช่วยให้ภาคธุรกิจภายในประเทศได้รับแรงงานต่างด้าวที่มีคุณภาพและเพียงพอเพื่อสนับสนุนการผลิตและบริการภายใน

2. การปรับปรุงสถานะทางกฎหมายของแรงงาน: ในเรื่องของการอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตการทำงานให้กับแรงงานต่างด้าวที่มีสถานะไม่ถูกต้องตามกฎหมายจะเป็นตัวช่วยให้แรงงานนั้นสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและลดความเสี่ยงของการถูกบังคับหรือเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง

3.ตัวช่วยในการสนับสนุนเศรษฐกิจและการพัฒนา: การนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามระเบียบของ MOU และการปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานจะเป็นตัวช่วยในการส่งผลให้เศรษฐกิจในประเทศนั้นมีแรงงานที่เพียงพอและมีแรงงานที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันภายในของประเทศ

4.การอำนวยความสะดวก: การขยายระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงนายจ้างจาก 30 วันเป็น 60 วัน จะเป็นการช่วยให้แรงงานนั้นเมื่อออกจากงานนั้นสามารถมีเวลาในการหางานหรือนายจ้างใหม่และยังช่วยในเรื่องของการยกเว้นการแจ้งข้อมูลบางประการเพื่อความสะดวกของนายจ้างและแรงงาน

ด้านลบ

1.ความเสี่ยงด้านความมั่นคง: การเพิ่มจำนวนแรงงานต่างด้าวในประเทศนั้นอาจเป็นตัวแปรที่สำคัญที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงภายในและความไม่พึงพอใจจากประชาชน เนื่องจากการมองเห็นต่างกับภาครัฐที่มองในเรื่องของการได้แรงงานเพิ่มขึ้นภายในประเทศแต่หากมองในมุมมองของประชาชนแล้วนั้นอาจมองได้ว่าการเพิ่มจำนวนของแรงงานในประเทศอาจส่งผลต่อการแย่งงานของคนในประเทศ

2.การควบคุมดูแลที่ท้าทาย: การจัดการ การควบคุม การดูแลแรงงานต่างด้าวอาจเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ในการบริหารของหน่วยงานที่เพิ่มหนักขึ้นสำหรับภาครัฐในการตรวจสอบและหาแนวทางป้องกันปัญหาการทำงานผิดกฎหมาย

3.ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม: การเพิ่มจำนวนแรงงานต่างด้าวอาจส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมในสังคมซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาการรวมตัวกันทางสังคมระหว่างคนในประเทศกับแรงงานต่างด้าว

ดังนั้นหากวิเคราะห์นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษกับการบริหารการทำงานของคนต่างด้าว ผู้วิจัยจึงเห็นได้ว่าการประชุมของรัฐบาลในการประชุมเรื่อง “การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2567” ในเรื่องของพื้นที่ที่มีการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้วนั้นจึงจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2567 จะเป็นตัวช่วยใน 1) การสนับสนุนการลงทุน ที่เพิ่มมากขึ้นในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในการช่วยส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศและการบริหารการทำงานของคนต่างด้าวจะช่วยให้มีแรงงานที่เพียงพอต่อความต้องการของนักลงทุนในพื้นที่ 2) การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ถือได้ว่าเป็นการใช้แรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่จะเป็นเครื่องมือในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ให้มีการพัฒนาและส่งผลให้เกิดการสร้างงานและรายได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น ที่เพิ่มขึ้น และ 3) การจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ การที่นโยบายการบริหารการทำงานของคนต่างด้าวที่เกิดขึ้นนี้ในการประชุมจะเห็นได้ว่าเป็นการช่วยให้มีการควบคุมและจัดการแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดปัญหาการทำงานผิดกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ แต่หากมองในมุมมองของผลกระทบที่อาจตามมาในมุมมองของผู้วิจัยจะเห็นได้ว่าการประชุมเรียกได้ว่าเป็นการเพิ่มการแข่งขันในตลาดแรงงาน คือการนำเข้าแรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เพิ่มมากขึ้นอาจทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดแรงงานที่ไม่เป็นธรรมกับประชาชนในพื้นที่และอาจเกิดความขัดแย้งระหว่างคนในประเทศกับแรงงานต่างด้าว และการควบคุมและการบังคับใช้กฎหมายภายใน คือหากการมีแรงงานต่างด้าวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลทำให้การควบคุมและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ยากขึ้นจากเดิม และอาจเกิดปัญหาการทำงานผิดกฎหมายรวมไปถึงเมื่อจำนวนแรงงานที่เพิ่มมากขึ้นแต่หน่วยงานในการควบคุมดูแลเกิดความไม่ทั่วถึงและหากไม่มีการตรวจสอบที่เข้มงวดถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการบริหารของหน่วยงานในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม

สิ่งที่ชี้สะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นนั้นคือการที่รัฐพยายามใช้นโยบายเป็นเครื่องมือที่สร้างความเชื่อมโยงในเขตพื้นที่ในเรื่องของการอาศัยการจ้างงานราคาถูกจากแรงงานชาวพม่า อีกทั้งสิ่งนี้ยังเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถสร้างแรงจูงใจจากนักลงทุนเข้ามาในพื้นที่ได้ด้วยเช่นกันเพราะการเข้ามาของแรงงานชาวพม่าในเขตพื้นที่คือมีความต้องการงานทำ ต้องการเงินเพราะงานจ้างงานภายในประเทศและค่าเงินบาทบ้านเขาถูกกว่าเรานี้จึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่แรงงานพม่าต้องการที่จะเข้ามาทำงานในไทยและเมื่อแรงงานเข้ามาเยอะมากขึ้นเพราะต้องการงานแต่ในขณะเดียวการอัตราราคาค่าแรงการจ้างงานในไทยที่ถูกยิ่งส่งผลดีต่อนักลงทุนเพราะถือเป็นการจ่ายค่าแรงและเสียต้นทุนที่ถูกกว่าชาวไทยจึงส่งผลให้บรรดากลุ่มนักลงทุนเลือกที่จะจ้างงานแรงงานพม่ามากกว่าชาวไทย ปัจจัยการเลือกจ้างงานแรงงานนี้อาจจะส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายในการดึงดูดแหล่งเงินทุนและการอาศัยความเข้มข้นการจ้างงานต่างชาติได้ในระยะสั้นเท่านั้น เพราะหากในระยะยาวแล้วนั้นผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือประชาชนในพื้นที่ที่อาจพูดได้ว่าเป็นการถูกแย่งงาน และแย่งอาชีพได้เช่นกันและเมื่อเป็นเช่นนี้ก็เรียกได้ว่าเป็นผลกระทบเชิงโครงสร้างที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการบริหารทั้งภาครัฐและท้องถิ่น

จากการศึกษาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่า 3 เขตพื้นที่ชุมชนได้แก่ หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านท่าอาจ ยังคงมีประชากรชาวพม่าอยู่จำนวนมากที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แบบไม่ถูกกฎหมายแต่ในมิติของการตรวจเข้มหรือควบคุมแรงงานในพื้นที่ยังคงไม่ได้มีความเข้มงวดและรัดกุมจากการบริหารงานของเจ้าหน้าที่มากพอในการควบคุมและตรวจสอบ อีกทั้งการที่ในเขตพื้นที่มีจำนวนประชากรชาวพม่าที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อความปลอดภัยในทรัพย์สินและชีวิตต่อประชาชนในพื้นที่อยู่ไม่น้อยเพราะบ่อยครั้งที่มีการโจรกรรมและอาชญากรรมที่เกิดในพื้นที่ที่มาจากประชากรชาวพม่าที่เข้ามาอาศัยในพื้นที่

2) ปัจจัยภายนอก

2.1) โครระบาดของโควิด-19

COVID-19 เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบเชิงลบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจของเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด โดยมีผลกระทบในหลายด้าน ตั้งแต่การค้าชายแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การลงทุน การพัฒนาของพื้นที่ การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบต่อการค้าชายแดน เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีเขตพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้กับพรมแดนระหว่างประเทศไทยและเมียนมา จึงส่งผลทำให้เศรษฐกิจในเขตพื้นที่นั้นมีการอาศัยการค้าชายแดนอย่างมาก เมื่อต้นปี 2563 ถือได้ว่าเป็นช่วงของการเกิดสถานการณ์ที่มีการระบาดของ โรคโควิด-19 ที่เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลให้รัฐบาลไทยในขณะนั้นต้องมีการประกาศปิดด่านชายสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1 และ 2 ในช่วงปี 2563 - 2565 อย่างไม่มีกำหนด และการปิดด่านดังกล่าวทำให้การนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้าเกิดการชะลอ

ตัวอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่สำคัญ เช่น อาหาร วัสดุก่อสร้าง และเครื่องจักรที่ส่งออกไปยังประเทศพม่า แต่ในขณะที่การนำเข้าวัตถุดิบสำหรับการผลิตในไทยก็ส่งผลกระทบชะงักเช่นกัน เหตุนี้จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบดังกล่าวนี้ทำให้มูลค่าการค้าชายแดนลดลงอย่างเห็นได้ชัดรวมถึงการสูญเสียโอกาสในการขยายตลาดไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

ผลกระทบต่อ การเคลื่อนย้ายแรงงาน แรงงานต่างด้าวถือเป็นเครื่องมือทางการผลิตที่สำคัญในเขตพื้นที่โดยเฉพาะแรงงานจากพม่า เนื่องจากเป็นประเทศที่มีเขตพื้นที่ชายแดนติดกับเขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่ที่ถือเป็นกำลังสำคัญในภาคการผลิตและบริการ เมื่อต้นปี 2563 ในช่วงที่เกิดการระบาดของ โควิด-19 ส่งผลให้การขนส่งและการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามพรมแดนต้องหยุดลงเนื่องจากมาตรการการประกาศปิดด่านชายแดนสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 เนื่องจากมีการกักกันโรคและแรงงานที่เคยทำงานในพื้นที่นี้ไม่สามารถกลับเข้ามาทำงานได้ส่งผลทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก และในมุมมองของภาคการผลิตและบริการต่างๆ ต้องหยุดชะงักหรือเรียกได้ว่ามีการผลิตได้ในระดับต่ำกว่าความสามารถปกติ ผลกระทบนี้ยังส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางในพื้นที่ที่อาศัยแรงงานต่างด้าว

ผลกระทบต่อ การลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โควิด-19 ทำให้การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลกระทบชะงักรวมถึงไปถึงกลุ่มนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศต้องหยุดชะลอการลงทุนใหม่ๆ ในเขตพื้นที่ลดน้อยลงจากเดิม เนื่องจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจในช่วงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงข้อจำกัดในการเดินทางและการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างถนน สะพาน และนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษก็ถูกเลื่อนหรือยกเลิก เนื่องจากการขาดงบประมาณและการใช้แรงงานที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการผลิตที่ลดน้อยลง ความไม่แน่นอนนี้ส่งผลทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษช้าลง

ผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวและบริการในเขตพื้นที่ ภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถือได้ว่าเป็นเขตพื้นที่ที่มีจุดท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอแม่สอดหลายแห่ง มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวและทำธุรกิจ แต่สถานการณ์ โควิด-19 ทำให้การท่องเที่ยวในพื้นที่นี้หยุดชะงัก เกิดการประกาศมาตรการล็อกดาวน์และการปิดสะพานมิตรภาพไทย - พม่า ทั้ง 2 แห่ง ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่นั้นไม่สามารถเข้ามาในพื้นที่ได้ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และสถานที่ท่องเที่ยว ต้องปิดตัวลงหรือปรับลดกิจการ รายได้จากการท่องเที่ยวที่เรียกได้ว่าที่ผ่านมาเป็นบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในพื้นที่นั้นกลับเกิดการลดลงอย่างมากซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ ภาคธุรกิจเอกชนและแรงงานในภาคการท่องเที่ยว

การฟื้นตัวหลังสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 หลังจากการคลี่คลายของสถานการณ์ โควิด-19 ในช่วงปี 2565-2566 การประกาศเปิดสะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 1 และ 2 เริ่มมีการกลับมาเปิดอีกครั้งและการค้าชายแดนรวมถึงธุรกิจภาคเอกชนในพื้นที่เริ่มกลับมาฟื้นตัวอย่างช้าๆ แต่ก็ยังไม่ถึงระดับก่อนเกิดโรคระบาด เพราะปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังคงเป็นปัญหาสำคัญรวมถึงไปถึงความไม่แน่นอนในการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ให้กลับมาเติบโตอีกครั้ง

ผลกระทบต่อธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดใหญ่ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด เช่น โรงงานผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังพม่า ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานและการชะลอตัวของการค้าขายขนส่งข้ามพรมแดน เนื่องจากการประกาศปิดพรมแดนและการประกาศล็อกดาวน์ของหน่วยงานภาครัฐทำให้การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศหยุดชะงัก นอกจากนี้กลุ่มผู้ประกอบการยังต้องเผชิญกับต้นทุนการผลิตที่สูงมากยิ่งขึ้นจากการปิดกิจการชั่วคราวและการปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรการควบคุมโรคระบาด ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้หลายแห่งต้องลดกำลังการผลิตหรือหยุดการผลิตชั่วคราว ส่งผลให้รายได้ลดลงและการกลับมาฟื้นตัวของภาคธุรกิจต้องอาศัยระยะเวลาในการฟื้นฟูสภาพธุรกิจให้กลับมาเหมือนเดิมที่ต้องใช้เวลานาน

ผลกระทบต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) SMEs ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเช่นกัน ธุรกิจค้าปลีก-ค้าส่ง ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่อาศัยการค้าขายแดนและการส่งออกสินค้าไปยังพม่าเป็นหลักต่างต้องปิดกิจการหรือปรับลดขนาดธุรกิจลงเนื่องจากไม่สามารถค้าขายข้ามพรมแดนได้ตามปกติจากเดิม นอกจากนี้ธุรกิจร้านอาหาร ร้านค้าปลีกในเขตพื้นที่ก็ประสบกับปัญหาจากการจํานวนลูกค้าที่ลดน้อยลงและการหยุดหรือปิดกิจการชั่วคราวในช่วงที่มีการล็อกดาวน์ ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้หลายรายต่างประสบสถานการณ์เดียวกันคือปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินและต่างต้องหาทางปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ

2.2) การเมืองประเทศพม่า

ประเด็นที่ 1 ช่วงเหตุการณ์จัดการเลือกตั้ง

ผลกระทบที่เกิดขึ้น ปัญหาของความขัดแย้งนี้ในเรื่องการอพยพหลบหนีข้ามมายังฝั่งไทย โดยเฉพาะบริเวณอำเภอแม่สอด หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ และบริเวณตลาดริมเมยการค้าขายแดนสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 จังหวัดตาก ทั้งนี้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบอย่างมากเพราะทหารพม่าในช่วงนั้นมีการใช้อาวุธปืนและระเบิดโดยเฉพาะบริเวณตลาดริมเมยเป็นพื้นที่อันมีกลุ่มผู้ประกอบการและได้ทำการปิดตลาดในบางครั้งเพราะกลัวลูกปืนจะข้ามเข้ามาโดนเพราะฝั่งตลาดติดขอบพื้นที่ชายแดนช่วงนั้นสถานการณ์ตลาดริมเมยบริเวณเสาหลอดไฟนั้นได้รับความเสียหายจากการใช้อาวุธปืนของทหารฝั่งพม่าถึงแม้ว่าความรุนแรงในครั้งนี้จะยังไม่ได้ทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บแต่ก็ต้องทนอยู่กับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สิ่งที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความหวาดกลัวของประชาชนในพื้นที่ คือ หน้าสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 นั้นมีระเบิดข้ามมายังฝั่งไทยตรงช่วงต้นสะพานเหตุการณ์ในครั้งนี้ภาครัฐได้มีการส่งทหารมาประจำจุดภายในตลาดและพื้นที่ชุมชนเท่านั้น ซึ่งเป็นวิกฤติการณ์การเมืองพม่าที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง อีกทั้งบริเวณสะพานได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผลกระทบในเหตุการณ์นี้คือบริเวณหน้าป้อมตำรวจ 407 และสถานศึกษาบริเวณใกล้เคียงได้แก่ โรงเรียนภัทรวิทยาคม โรงเรียนบ้านห้วยม่วงมีการสั่งปิดบริเวณประตูเข้าออกและส่งตำรวจเข้ามาดูแลในพื้นที่สถานศึกษาจนกว่าจะจัดการสถานการณ์หน้าสะพาน

มิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 เรียบร้อยก่อนรวมไปถึงศึกแถวบริเวณหน้าสะพานกลุ่มผู้ประกอบการตลาดริมเมย ต่างรีบปิดร้านย้ายอพยพออกจากพื้นที่ที่หนีความตายภัยอันตรายที่อาจจะหนักขึ้น

ประเด็นที่ 2 ช่วงเหตุการณ์ขณะการเลือกตั้งของนางออง ซาน ซู จี พ.ศ. 2563 รอยต่อ รัฐประหารของพลเอกอาวุโสหมิ่น อ่อง ลาย พ.ศ. 2564

ผลกระทบที่เกิดขึ้น ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ อำเภอแม่สอด นับตั้งแต่เหตุการณ์รุนแรงในประเทศพม่าที่เกิดขึ้นมาตลอดนั้น โดยเฉพาะช่วงการนำของหมิ่น อ่อง หล่าย ที่เกิดการทำให้รัฐประหารยึดอำนาจจากพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) และนำประเทศเข้าสู่ระบอบเผด็จการทหารอย่างไม่เป็นทางการถือเป็นวิกฤตการณ์การเมืองพม่าที่ส่งผลกระทบต่อเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ อำเภอแม่สอด โดยเฉพาะในพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดอยู่ไม่น้อยทั้งในด้านเศรษฐกิจทุนสีเทา ธุรกิจสีเทา ด้านความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่อยู่ไม่น้อย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ว่าตลาดริมเมย และพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านท่าอาจ ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นพื้นที่ทางการค้าชายแดนไทยพม่าและเป็นพื้นที่ชุมชนคลังท่าข้ามสินค้าส่งออกสินค้าทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 บวกเข้ากับการเกิดรัฐประหารขึ้นนั้นทำให้สะพานชายแดนมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1 นั้นได้ปิดทำให้การค้าชายแดนในช่วงนั้นต้องหยุดชะงักไปตั้งแต่เดือนมีนาคม ปี 2563 สะพานถูกปิดไม่มีการข้ามแดนไม่มีการส่งออกส่งค้ารวมไปถึงยังส่งผลกระทบต่อตลาดริมเมยทางการค้าก็มีส่วนให้ร้านค้าต้องปิด รวมไปถึงสินค้าจำพวกอัญมณี พลอย หับทิม รวมทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภคของพม่า ผู้ประกอบการในพื้นที่ต้องพบกับผลกระทบในเรื่องของราคาสินค้าที่ไม่นิ่ง และคลังท่าข้ามสินค้าในพื้นที่ที่ต้องมีการปิดท่าข้ามจำกัดจำนวนการขนส่งกันเกิดขึ้น ส่งผลให้การค้าและเศรษฐกิจในพื้นที่นั้นแยกลงตามไปด้วย และประชาชนในพื้นที่กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ต่างรอนับวันการกลับมาฟื้นตัวทางด้านเศรษฐกิจ ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวก็ยังคงต้องรอให้สภาพบ้านเมืองของฝั่งประเทศเพื่อนบ้านกลับมาเป็นเหมือนเดิมหากจะมีการเปิดสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1 ได้นั้นผลที่ตามมาด้วยอีกก็คือในเรื่องของค่าเงินของประเทศพม่านั้นตั้งแต่การเกิดรัฐประหารค่าเงินประเทศพม่าลดลง การแลกเปลี่ยนซื้อสินค้าก็จะซื้อเราไม่ได้เท่าเดิมแต่ก่อน (DAILYNEWS, 2566)

ในช่วงปี 2563 รัฐบาลพม่าเองนั้นก็ได้มีการประกาศปิดเส้นทางสายเมียวดี-กอกาแลก ในพม่าเริ่มกระทบการค้าชายแดน เพราะการขนส่งสินค้าถูกตัดขาดถือเป็นเส้นทางการค้าสำคัญที่สุดในการขนส่งสินค้าจากประเทศไทย และสินค้าของเมียนมาไปยังเมืองย่างกุ้งรถบรรทุกสินค้าได้รับความเสียหายจากการถูกเผา (มติชนออนไลน์, 2566) ตลอดระยะเวลามีการใช้เครื่องบินรบทิ้งระเบิดและเฮลิคอปเตอร์บินลัดข้ามลัดน่านฟ้ามายังฝั่งไทย การโจมตีที่หนักขึ้นของรัฐบาลทหารพม่านั้นมีการทิ้งระเบิดลงมาในหมู่บ้านแม่ทอดตะเล จังหวัดเมียวดี อย่างต่อเนื่องจนทำให้ชาวพม่าต้องอพยพหนีตายเข้ามาจำนวนไม่น้อยโดยการหนีมาทางช่องทางธรรมชาติเขตพื้นที่ชายแดนต่างๆ แถวบริเวณตำบลแม่กุ หมู่บ้านเลเตอก่อ ตำบลแม่ดาว อำเภอพบพระ อำเภอแม่ระมาด หมู่บ้านริมเมย หมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดตากส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในจุด

ใกล้เคียงต่างก็ต้องอยู่กับความหวาดผวามาจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไปด้วยทั้งในเรื่องของแรงสั่นของบ้านเรือนในทุกๆ คืนจากแรงระเบิดเสียงปืนที่ยังคงมีการยิงสู้กันทุกคืนตั้งแต่ช่วงเวลา 21.00 ถึง 03.00 ของทุกๆ คืน และการหนีอพยพเข้ามาที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อทรัพย์สินเพราะต้องหวาดกลัวกับการโจรกรรมที่เกิดขึ้นในตามหมู่บ้านพื้นที่ชายแดน

ทูนสีเทา ฐุรกิจสีเทา ในปี 2558 สถานการณ์ในพื้นที่อำเภอแม่สอดได้มีการคุมเข้มของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อย่างมากเพราะมีการลักลอบการส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงข้ามด่านแม่สอด จังหวัดตาก เข้าสู่เมืองเมียวดี ศูนย์ปราบปรามน้ำมันเถื่อนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จับกุมการส่งน้ำมันผ่านท่าเรือข้ามแม่น้ำเมย แทนการขนส่งด้วยรถบรรทุกทุกข้ามสะพานมิตรภาพบริเวณ ท่าเรือท่าที่ 10 หมู่บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด เป็นการส่งออกน้ำมันที่ไม่ถูกต้องเพราะในบันทึกใบส่งออกระบุให้ส่งข้ามทางสะพานมิตรภาพ ไทย-พม่า เมื่อมีการระงับการส่งน้ำมันชั่วคราวในครั้งนี้ส่งผลให้ฝั่งพม่าในช่วงนั้นขาดแคลนน้ำมันจนมีการตอบโต้ฝ่ายไทยด้วยการปิดท่าเรือสินค้าทั้งหมดกว่า 30 แห่ง ส่งผลให้สินค้าไทยตกค้างจำนวนมาก (Thai PBS, 2558) และในปี 2567 สถานการณ์ในเขตพื้นที่ หมู่บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด ทหารกองร้อย.ร.431 ได้มีการจัดกำลังพลลาดตระเวนและเฝ้าตรวจสอบบริเวณเขตพื้นที่ติดแม่น้ำเมยในหมู่บ้านท่าอาจ ได้มีการตรวจพบโทรศัพท์มือถือในลังกระดาษ (ไม่มีผู้แสดงตัวระบุการเป็นเจ้าของ) จำนวน 8 ลัง (ตามรูปที่ 25)

รูป 26 การจับกุมลักลอบขนโทรศัพท์ หมู่บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด

ที่มาภาพ: เอก เกียรติศักดิ์ แม่สอด

จากวิกฤติการณ์การเมืองพม่าตลอดระยะเวลา 13 ปี ที่ผ่านมานั้นบวกกับการประกาศให้พื้นที่เป็นเขตพื้นที่ที่มีการนำนโยบายเขตเศรษฐกิจมาปรับในพื้นที่ ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองมีความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้นและผลของการประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เป็นสิ่งส่งผลให้เห็นได้ถึงเรื่องของผลกระทบของประชาชนในพื้นที่ อันเนื่องมาจากสถานการณ์เหล่านี้ส่งผลในหลายๆ ด้านต่อประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เกิดทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ส่งผลต่อความหวาดกลัว ไม่กล้า

เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อยู่ไม่น้อย และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานในเขตพื้นที่นั้นมองเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของผลกระทบที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับ โดยภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีแนวทางในการบริหารจัดการมาตรการในการป้องกันและการมีสวัสดิการรองรับหากสถานการณ์จากการเมืองพม่าที่อาจส่งผลทำให้ทรัพย์สิน บ้านเรือน หรือการได้รับความบาดเจ็บจากภัยระเบิด ปืน โรคจากการอพยพของชาวพม่าที่อาจเกิดขึ้นได้

แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแค่เพียงแผนขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.2561-2564) การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในกิจการด้านการบริหารชายแดน โดเน้นในเรื่องของความร่วมมือเป็นไปเพื่อแนวทางในการป้องกันและการแก้ปัญหาข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นได้ (สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ, 2562)

ในพื้นที่ หมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่ที่มีเพียงมาตรการในการส่งทหารประจำจุดบางพื้นที่รวมถึงการเฝ้าระวังตั้งด่านในหมู่บ้านช่วงเวลากลางคืนกันเองของประชาชนในพื้นที่เท่านั้น สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้ผู้วิจัยมองเห็นได้ชัดเจนว่าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นยังคงขาดการจัดการและการมีแนวทางขั้นพื้นฐาน ในกรณีของวิกฤตการณ์การเมืองพม่าที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่ควรได้รับอยู่ไม่น้อย

สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ผู้วิจัยมองเห็นได้อีกแนวทางหนึ่งคือการที่เขตพื้นที่ประสบพบเจอกับปัญหาและสถานการณ์ดังกล่าวอาจนำมาสู่การเป็นความมั่นคงของประชาชนในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงทั้งด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเมืองในเรื่องของการเปิดปิดสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1 และช่องทางการขนส่งสินค้าอุปโภคและบริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศส่งผลกระทบต่อการค้าของกลุ่มผู้ประกอบการตลาดริมเมย ภาคเอกชน คลังท่าข้ามสินค้า รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ ด้านความมั่นคงของบุคคลในเรื่องของความหวาดกลัวจากภัยของวิกฤตการณ์การเมืองพม่าที่อาจส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้านเรือนได้รับแรงสั่นสะเทือนจากระเบิดและปืน รวมไปถึงการอพยพของชาวพม่าที่ส่งผลให้เกิดการโจรกรรมขึ้นตามหมู่บ้านในบางพื้นที่ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงด้านสุขภาพในเรื่องของการเปิดช่องทางทำข้ามในพื้นที่หมู่บ้านที่มีการเกิดคาสโน โรงแรม นำมาสู่มลภาวะฝุ่นควันและขยะมูลฝอยจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีการสัญจรไปมาที่เพิ่มมากขึ้น และการอพยพของชาวพม่าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 อาจนำมาสู่การแพร่กระจายเชื้อโควิดให้ประชาชนในพื้นที่ อันเนื่องจากชาวพม่าบางรายที่ได้มีการอพยพมานั้นบางรายยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด 19 จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ทำให้ผู้ศึกษามองเห็นว่าควรถึงเวลาที่ภาครัฐให้ความสำคัญขมวดตระหนักถึงผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองประเทศพม่าที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่มองเห็นในเรื่องของความมั่นคงของประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง

2.3) ความสัมพันธ์พม่า-ไทย

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถือได้ว่าเป็นเขตพื้นที่ที่มีบริเวณติดชายแดน ซึ่งเดิมมีพื้นที่ในการข้ามชายแดนคือสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 ต่อมารัฐบาลได้มีการเปิดเส้นทางเพื่อขยายการขนส่งชายแดนในเขตพื้นที่เพิ่มคือ สะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ.2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และนายอู ฮั่น ซอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงก่อสร้างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นประธานร่วมในพิธีเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - พม่า ข้ามแม่น้ำเมย/ตองยिन แห่งที่ 2 (ตามรูปที่ 26)

รูป 27 สะพานมิตรภาพไทย - พม่า แห่งที่ 2

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “เปิดสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 2” โดย Thai PBS, 2562

ที่มาภาพ: ผู้วิจัย

อีกทั้งยังมีการส่งมอบสนับสนุนอาคารด่านพรมแดนสะพานและวัสดุอุปกรณ์ เพอร์นิเจอร์ให้แก่รัฐบาลเมียนมา เพื่อช่วยเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเดินทางและการขนส่งสินค้าของสองแดน ในขณะเดียวกันรัฐมนตรีคมนาคมเองนั้นก็ได้มีการประกาศถึงมูลค่าทางการค้าชายแดนในปี พ.ศ.2561 มีมูลค่าที่สูงขึ้นถึง 1.91 แสนล้านบาท และรอบการขนส่งสินค้าข้ามแดนที่สูงขึ้น โดยรัฐมนตรีการคมนาคมคาดว่าเมื่อมีการเปิดเส้นทางการค้าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้นแห่งที่ 2 ในครั้งนี้จะช่วยให้มูลค่าทางการค้าในเขตพื้นที่สูงเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามมาด้วยเช่นกัน (Thai PBS, 2562)

และจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด - 19 ส่งผลให้มีการประกาศปิดสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และ 2 โดยมีการจำกัดจำนวนรอบการขนส่งที่ลดน้อยลงจากเดิมและระยะเวลาในการข้าม รวมไปถึงช่วงสถานการณ์ทางการเมืองของพม่าบ่อยครั้งนั้นก็ได้มีการประกาศปิดสะพานเช่นเดียวกันจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นถือได้ว่าส่งผลต่อมูลค่าการค้าชายแดน และมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่อยู่ไม่น้อย ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2566 ไทยและเมียนมาที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการจับมือสร้างความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นได้ถึงการสนับสนุนการค้า การท่องเที่ยวในการเปิดสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 หลังจากได้มีการประกาศปิดไปช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด - 19 เป็นการเปิดใช้ครั้งแรกในรอบ 3 ปี และการเปิดสะพานในครั้งนี้ทั้ง 2 ประเทศหวังจะจะเป็นการกลับมาช่วยฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ของทั้ง 2 ประเทศเพิ่มมากขึ้น (ตามรูปที่ 27)

รูป 28 เปิดสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1

ที่มาภาพ: เอก เกียรติศักดิ์ แม่สอด

ในมุมมองของผู้วิจัยในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า ในเขตพื้นที่นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและมีความหลากหลายทางปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านแรงงาน ด้านความร่วมมือ ด้านสัมพันธ์ทางการทูต ด้านการศึกษาและบริการสาธารณสุข ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม เนื่องจากในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด เป็นพื้นที่ชายแดนที่มีการค้าของทั้งชายแดนระหว่าง 2 ประเทศ อีกทั้งยังมีช่องทางการขนส่งสินค้าคลั่งทำข้ามมาอย่างยาวนานและการจัดตั้งเขตพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษยิ่งเป็นตัวแสดงที่ช่วยส่งเสริมและสร้างความเชื่อมโยงเหล่านี้ให้ทั้ง 2 ประเทศมีความสนิทสนมและเกิดความใกล้ชิดที่มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะใน **ด้านเศรษฐกิจ** การค้าและการลงทุนชายแดนระหว่างไทยและพม่าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นประตูการค้าที่สำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่ตลาดพม่ามีการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคจากไทยเข้าสู่พม่า ขณะเดียวกันพม่าก็มีการส่งสินค้าเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติเข้ามาในไทย เขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จึงถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการลงทุนทั้งจากภายในและต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงกลุ่มนักลงทุนจากพม่าโดยการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ท่าเรือ การเชื่อมต่อระบบโลจิสติกส์ ที่เป็นจุดสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสในการเปิดกว้างทางเศรษฐกิจ **ด้านแรงงาน** เรียกว่ากลุ่มแรงงานจากประเทศพม่ามีความต้องการในการเข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากในเขตพื้นที่มีความต้องการแรงงานต้นทุนต่ำในภาคการผลิต การก่อสร้าง และภาคบริการ ซึ่งแรงงานเหล่านี้มีบทบาทสำคัญใน

การสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงสังคมและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงระหว่างคนไทยและพม่า เนื่องจากบางพื้นที่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีความหลากหลายทางเชื้อชาติที่อาจมีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมบางประเพณีของพม่า ยกตัวอย่างเช่น ชาวไทยใหญ่ **ความร่วมมือในด้านการบริหารจัดการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ** ภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดไทยและพม่ามีการเจรจาและร่วมมือในด้านการจัดการการค้าชายแดนที่สำคัญร่วมกันทั้งในของสะพานมิตรภาพไทยพม่า แห่งที่ 1 และ 2 โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการลักลอบข้ามแดน การค้ามนุษย์ และการค้ายาเสพติด เนื่องจากในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดถือได้ว่าเป็นจุดผ่านสำคัญของเส้นทางขนส่งระหว่างประเทศ ดังนั้น ปัญหาในเรื่องด้านความมั่นคงจึงเป็นสิ่งที่ทั้งสองประเทศต้องตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมาก อีกทั้งในเรื่องของ **ความสัมพันธ์ทางการทูต** ไทยและพม่ามีความสัมพันธ์ทางการทูตที่ดีมาอย่างยาวนาน แม้จะมีความขัดแย้งบ้างในบางช่วงเวลาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาด้านเขตแดนแต่โดยรวมแล้วทั้งสองประเทศสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและร่วมมือในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงร่วมกันได้ **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** ในเรื่องของความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมแม้ว่าประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดจะเป็นชาวไทยก็ตามแต่ก็ยังคงมีประชาชนที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทยใหญ่ที่เป็นชาวพม่าหรือมีเชื้อสายพม่าอยู่ด้วยการมีวัฒนธรรมร่วมกันในด้านอาหาร ด้านภาษา และด้านประเพณีท้องถิ่นทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศที่มีความใกล้ชิดความสัมพันธ์นี้ช่วยให้ทั้งสองสังคมสามารถทำงานและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมเกลียว เนื่องจากในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีจำนวนประชากรชาวพม่าไม่น้อยที่ย้ายเข้ามาอาศัย ปักหลัก สร้างถิ่นฐาน ทำงานในเขตพื้นที่ไม่น้อยในดังนั้นจึงส่งผลในเรื่องของ **การศึกษาและบริการสาธารณสุข** เพราะแรงงานและผู้ลี้ภัยจากพม่าที่เข้ามาในเขตพื้นที่ต่างมักเข้ามาใช้บริการสาธารณสุขและการศึกษาของไทยจำนวนไม่น้อย เนื่องจากไทยมีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งและบริการสาธารณสุขที่เข้าถึงได้ดีกว่าทำให้เกิดการพึ่งพาทางสังคมซึ่งส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ในระดับชุมชนมากยิ่งขึ้น

ในมุมมองของผู้วิจัยในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า ในอนาคตผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจส่งผลต่อความท้าทายและโอกาสในอนาคต

ความท้าทาย ในเรื่องของปัญหาที่ไทยและพม่าต้องเผชิญร่วมกันในเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือเรื่องของการจัดการแรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมาย การลักลอบข้ามช่องทางธรรมชาติ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ต้องการความร่วมมือจากทั้งสองประเทศ การขยายตัวทางการค้าและการลงทุนในพื้นที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ที่อาจสร้างความขัดแย้งได้ในอนาคต

โอกาส เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเรียกได้ว่าอาจกลายเป็นจุดที่มีศักยภาพที่จะกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าในภูมิภาคและอาเซียน ซึ่งการร่วมมือระหว่างไทยและพม่าสามารถเพิ่มความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจได้หากมีการพัฒนานโยบายที่ส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาสาธารณูปโภคที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากเดิม

บทที่ 5

การวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่

การวิเคราะห์เนื้อหาในบทที่ 5 นี้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงผลการศึกษจากบทที่ 4 ซึ่งได้วิเคราะห์ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ตลอดจนประเด็นปัญหาเชิงพื้นที่และการลงพื้นที่ภาคสนามการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยพบว่าพื้นที่ดังกล่าวแม้จะมีศักยภาพสูงด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวจากการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน แต่กลับเผชิญกับข้อจำกัดทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม การจราจร และอุปสรรคด้านกฎหมายที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน สถานการณ์เหล่านี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มาเป็นกรอบวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว

บทนี้จึงมุ่งอธิบายการวิเคราะห์บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการบูรณาการแนวคิด SDGs กับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเน้นเป้าหมายที่ 8 ด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะตัวชี้วัดเป้าหมายย่อย 8.3 ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs, เป้าหมายย่อย 8.9 ที่เน้นการออกแบบนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และเป้าหมายย่อย 8.a ว่าด้วยการเพิ่มกลไกความช่วยเหลือทางการค้า (Aid for Trade) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังครอบคลุมเป้าหมายที่ 17 ด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะตัวชี้วัดเป้าหมายย่อย 17.14 การยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบาย และ 17.17 การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ทั้งนี้การวิเคราะห์จะอ้างอิงบริบทปัญหาในบทที่ 4 เพื่อเชื่อมโยงกับแนวคิด SDGs อย่างเป็นระบบ โดยนำข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน การเมืองท้องถิ่น ปัญหาสังคม และความร่วมมือในพื้นที่มาพิจารณาควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10, 12 และ 13 รวมถึงแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสมต่อการยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเทศบาลตำบลท่าสายลวดให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนและสมดุลในทุกมิติ

การพัฒนาแบบยั่งยืน ถือได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำของประเทศสหประชาชาติที่ทุกประเทศสมาชิกมีเป้าหมายร่วมกันในการนำมาพัฒนาประเทศของตน อีกทั้งสิ่งที่เรียกได้ว่าการเป็นเป้าหมายหลักนั้นคือการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นอาจเรียกได้ว่าถือเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่สร้างความต้องการให้แก่ผู้คนในสังคมกลายเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นเกิดความต้องการทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น และแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีรากฐานจากรายงานของคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือ **Brundtland Report (1987)** ซึ่งได้นิยามว่า "การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบต่อความสามารถของคนรุ่นหลังในการตอบสนองความต้องการของตนเอง"

ในมุมมองของผู้วิจัยหากมองเปรียบกับการศึกษาในเขตพื้นที่ของงานผู้วิจัยแล้วนั้นมองเห็นได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่แสดงให้เห็นได้ถึง 2 มิติแนวคิดต่อบริบทแนวทางการบริหารทหารในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด **1. ทุนนิยมในอุดมคติของทุนนิยมผู้ถือหุ้นทางธุรกิจ** ตามแนวคิดการนิยามของ Milton Friedman (1970) ซึ่งในมุมมองของผู้วิจัยมองการนิยามแนวคิดของ Milton Friedman ออกเป็น 3 ชั้นบันไดกับการบริหารของนโยบายเขตเศรษฐกิจในพื้นที่ดังนี้ (ดุขฎี วรธรรมดุขฎี, 2558)

ชั้นที่หนึ่ง เป้าหมายหลักของธุรกิจคือการสร้างกำไร จะเห็นได้จากการลงพื้นที่ศึกษาประเภทของธุรกิจที่อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นผลผลิตการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการพยายามขยายผลกำไรของธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่องทุกวิถีทางที่ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารจะทำได้และในขณะเดียวกันกลุ่มธุรกิจเหล่านี้ยังได้รับแรงสนับสนุนจากหน่วยงานในการผลักดันการเติบโตในเขตพื้นที่อยู่ไม่น้อยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการประกาศเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเช่นเดียวกันกับในมุมมองการศึกษาของ Friedman ได้มีการให้เหตุผลว่าธุรกิจมีหน้าที่หลักเพียงอย่างเดียวคือการทำอะไรให้เพิ่มผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้นมากที่สุด トラบใดที่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ของตลาดและสังคมอยู่ด้วย

ชั้นที่สอง การแทรกแซงทางสังคมไม่ใช่หน้าที่ของธุรกิจ จากการศึกษาแล้วนั้นสิ่งที่พบในเขตพื้นที่ผู้วิจัยไม่อาจปฏิเสธในมุมมองของบันไดข้อที่สองนี้ได้เลย เนื่องจากกระแหวางทางในการศึกษาเชิงพื้นที่พบเห็นได้ว่าหลายกลุ่มธุรกิจในพื้นที่ต่างใส่ใจในเรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนมากกว่าผลของส่วนรวมก็ว่าได้ และไม่ร้าวกายกันในแต่ละเขตพื้นที่หรือเขตธุรกิจเดียวกันก็ตาม แต่ไม่อาจจะเรียกได้ว่าหรือหมายความได้ว่าบางธุรกิจเหล่านั้นในเขตพื้นที่จะไม่ใส่ใจในผลประโยชน์ส่วนร่วมเลย เพราะทั้งในมุมมองของเจ้าของธุรกิจหลายปากเสียงก็พูดได้ว่าการสนับสนุนของธุรกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเกิดการให้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทุกหน่วยงานเช่นกัน ดังนั้นในบริบทของการจัดการภายนอกนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ Friedman ได้มีการโต้แย้งบอกว่าผู้บริหารของบริษัทหรือเจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่ไม่น่าจะมีหน้าที่ที่จะต้องมาแก้ไขปัญหาสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการบริหารธุรกิจ เพราะปัญหาเหล่านั้นถือเป็นบทบาทของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลและแก้ไข

ชั้นที่สาม “ความรับผิดชอบต่อสังคม” ควรเป็นของบุคคลไม่ใช่ของธุรกิจ Friedman มีข้อโต้แย้งว่าผู้บริหารที่พยายามใช้ทรัพยากรของบริษัทเพื่อวัตถุประสงค์ทางสังคม เช่น การลดมลพิษหรือเพิ่มสวัสดิการพนักงาน มากกว่าการทำการกำไรถือเป็นการใช้อำนาจในทางที่ผิด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปลี่ยนผ่านจากทุนนิยมของผู้ถือหุ้นสู่ทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งในมุมมองของผู้วิจัยมองการนิยามแนวคิดของ Milton Friedman (1970) ซึ่งเน้นให้ธุรกิจมุ่งเน้นการสร้างกำไรสูงสุดให้แก่ ผู้ถือหุ้น (Shareholders) ให้กลายเป็นแนวทางหลักของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมตลอดช่วงปลาย

ศตวรรษที่ 20 อย่างไรก็ตามในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาแนวคิดนี้ได้รับการโต้แย้งและมีการปรับเปลี่ยนมาสู่แนวคิดทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Capitalism) ซึ่งให้ความสำคัญกับทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ จาก “ทุนนิยมของผู้ถือหุ้น” สู่ “ทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” แนวคิดของ Friedman ทำให้ผู้วิจัยมองสะท้อนเห็นได้ถึงบริบทการเติบโตของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดที่มีทั้งข้อดีในแง่ของการส่งเสริมประสิทธิภาพทางธุรกิจโดยการกระตุ้นให้บริษัทเกิดการแข่งขันและสร้างผลกำไรทางการผลิตให้เติบโตขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการให้ความสำคัญกับกำไรของผลผลิตสูงสุดอาจนำไปสู่ผลกระทบทางลบได้ด้วยเช่นกันเพราะการละเลยความรับผิดชอบต่อสังคม การเอารัดเอาเปรียบแรงงาน และการทำลายสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกที่เกิดมาจากธุรกิจนั้น ด้วยเหตุนี้หลายองค์กรจึงเริ่มเปลี่ยนไปสู่ทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือการสร้างความสมดุลระหว่างผลกำไรและความยั่งยืนในระยะยาวโดยการคำนึงถึงกลุ่มต่างๆ เช่น

- พนักงาน จะต้องได้ค่าจ้างที่เป็นธรรม สภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย และการสวัสดิการที่ดี
- ลูกค้า จะต้องได้คุณภาพสินค้าและบริการที่มีมาตรฐาน ความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ
- ชุมชนและสังคม จะต้องได้รับการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมด้วยกัน
- สิ่งแวดล้อม จะต้องเกิดการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลโดยตรงต่อสังคม ชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน

สุดท้ายนี้ถึงแม้แนวคิดของ Friedman จะเน้นที่ผลกำไรสูงสุด แต่ในยุคสังคมปัจจุบันแนวทางธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมักเป็นการผสมผสานระหว่างทุนนิยมของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพราะในมุมมองของธุรกิจยังคงต้องสร้างผลกำไรให้เกิดขึ้นต่อบริษัทแต่ก็ต้องทำอย่างมีความรับผิดชอบต่อโดยเฉพาะบริษัทที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมักได้รับการสนับสนุนจากลูกค้าและสังคม ซึ่งจะเป็นตัวช่วยสร้างผลกำไรให้ได้ในระยะยาว ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่านักลงทุนจำนวนไม่น้อยเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน (ESG – Environmental, Social, and Governance) (INSIGHTS KNOWLEDGE-DRIVEN CONTENT, 2024)

หากมองในมุมการศึกษาธุรกิจในเขตพื้นที่งานของผู้วิจัยมองเห็นได้ว่า **บทสรุป** การปรับเปลี่ยนทุนนิยมให้ตอบโจทย์สังคมยุคใหม่ จึงเห็นได้ว่า Friedman เน้นให้ธุรกิจสร้างกำไรสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของทุนนิยมแบบดั้งเดิมแต่อย่างไรก็ตามโลกธุรกิจในปัจจุบันให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมช่วยให้บริษัทเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลระยะยาวมากกว่าในการเติบโตอย่างรวดเร็ว

2. ทุนนิยมในอุดมคติของ ทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวคิดของ Edward Freeman (1984) ที่เน้นการบริหารองค์กรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วน ในปี 1984 เน้นว่าองค์กรธุรกิจควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่ผู้ถือหุ้นเท่านั้น ซึ่งในมุมมองของผู้วิจัยมองการนิยามแนวคิดของ Edward Freeman ออกเป็น 3 ชั้นบันได้กับการบริหารของนโยบายเขตเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ดังนี้

ชั้นที่หนึ่ง การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มในการวางแผนและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ เพื่อสร้างคุณค่าร่วมกัน การสร้างกลยุทธ์ในที่นี้ไม่ใช่เป็นการสร้างที่ผ่านความร่วมมือแต่ตัวเขาธุรกิจเท่านั้นแต่ยังหมายถึงการสร้างกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับทุกฝ่ายที่ต้องการไปเป้าหมายเดียวกันร่วมกัน

ชั้นที่สอง ความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรม ธุรกิจมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งหมายความว่าธุรกิจที่จะเกิดขึ้นในเขตพื้นที่นั้นจะต้องมีการคำนึงถึงข้อดีและข้อเสียที่จะตามมาทั้งต่อตัวเจ้าของธุรกิจและต่อสังคมในเขตพื้นที่และไม่ใช่แค่เพียงในระยะสั้นเท่านั้นแต่ยังต้องคำนึงถึงผลในช่วงระยะยาวของธุรกิจนั้นด้วยเช่นกัน

ชั้นที่สาม การสร้างคุณค่าร่วมกัน การดำเนินธุรกิจควรมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่เพียงการแสวงหากำไรสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของธุรกิจเท่านั้น เพราะการสร้างคุณค่าร่วมกันจะเป็นตัวแสดงและตัวชี้วัดที่ทำให้เห็นได้ชัดถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

ซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างความสมดุลระหว่างทุนนิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความยั่งยืนในระยะยาว โดยการคำนึงถึงกลุ่มต่างๆ เช่น

- **ผู้ถือหุ้น (Shareholders)** ต้องได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในธุรกิจนั้นตามมา
- **ลูกค้า (Customers)** ต้องได้รับสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย
- **พนักงาน (Employees)** ต้องได้รับค่าจ้างและสวัสดิการที่เป็นธรรม รวมถึงสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี
- **ซัพพลายเออร์ (Suppliers)** ต้องได้รับเงื่อนไขการค้าที่ยุติธรรม
- **ชุมชน (Communities)** ต้องได้รับประโยชน์จากธุรกิจ ไม่ใช่เพียงได้รับผลกระทบทางลบ เช่น มลพิษ
- **รัฐบาลและหน่วยงานกำกับดูแล (Government & Regulators)** ธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดทางจริยธรรม (Harvard Business School, 2024)

ตาราง 11 ตารางการเปรียบเทียบแนวคิดของ Milton Friedman (1970) และ Edward Freeman (1984)

แนวคิด	Milton Friedman (1970)	Edward Freeman (1984)
แนวคิดหลัก	ธุรกิจต้องมุ่งสร้างกำไรสูงสุดให้ผู้ถือหุ้น	ธุรกิจต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
จุดมุ่งหมายของธุรกิจ	กำไรสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้น	การสร้างคุณค่าร่วมให้กับทุกภาคส่วน
ความรับผิดชอบต่อสังคม	ธุรกิจไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อสังคมโดยตรง หน้าที่นี้เป็นของรัฐบาล	ธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม และชุมชน
ผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจ	ผู้บริหารมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าหุ้น	ผู้บริหารต้องสร้างความสมดุลระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
การตัดสินใจทางธุรกิจ	ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลตอบแทนสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น	ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

ที่มาตาราง : ผู้วิจัย

ดังนั้นความหมายของทั้งสองตัวแปรจึงมีลักษณะของเป้าหมายและผลลัพธ์ที่แตกต่างกันได้ดังนี้ หากมองในมุมมองของอุดมคติของผู้ถือหุ้นทางธุรกิจจะมองถึงผลกำไรที่ได้จากการลงทุนในธุรกิจที่ก่อขึ้นมาแต่ในขณะเดียวกันมุมมองของอุดมคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมองถึงผลกระทบระยะยาวที่จะได้รับหลังจากการลงทุนในช่วงแรกไปแล้ว ในบริบทของคำว่าธุรกิจอาจเรียกได้ว่าเป็นการสร้างขึ้นมาเพื่อต้องการได้รับผลตอบแทนซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้หากมองในมุมเปรียบเทียบกับการบริหารที่เกิดขึ้นโดยผ่านนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดทั้งในมุมมองของประชาชนและมุมมองของธุรกิจในพื้นที่เรียกได้ว่าเป็นธุรกิจมุมมองอุดมคติของผู้ถือหุ้นธุรกิจเนื่องจากผลของการบริการหรือโครงการนโยบายที่เกิดขึ้นต่างๆ นั้นเกิดแค่เพียงผลกำไรในระยะสั้นๆ เบื้องต้นเท่านั้นหากมองในระยะยาวเมื่อเวลาผ่านไปความต้องการที่ลดลงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความไม่คุ้มค่าและไม่ตอบสนองในระยะยาวอาจเป็นการพูดได้ว่าธุรกิจนั้นไม่ได้ตอบสนองต่อเป้าหมายของสังคม หรือเรียกได้ว่านโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ได้ตอบโจทย์เป้าหมายของพื้นที่ในระยะยาวในมุมมองสังคม และในบริบททางธุรกิจนั้นการรักษาสิ่งๆ ที่เรียกว่าความต้องการที่ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้า นั่นถือเป็นเป้าหมายหลักและเป้าหมายแรกๆ ที่ผู้ถือหุ้นทางธุรกิจควรจะต้องมองเห็นเป็นสิ่งแรกในการดำเนินธุรกิจ ตัวอย่างเช่น การที่รัฐบาลมีแนวทางในการบริหารและมีการกำหนดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมาใช้ในการพัฒนาประเทศและการพัฒนาในพื้นที่นั้นจะต้องเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มองเห็นแล้วว่าจะส่งผลเกิดการเพิ่มพูนของผลกำไรหรือคุณค่าประโยชน์ที่มาจากการบริหารนโยบายนั้นต่อพื้นที่และสังคม

ในบริบทของการบริหารของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด อาจเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาที่เน้นเฉพาะการสร้างผลกำไรระยะสั้นโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ในจุดนี้อาจส่งผลเสียในระยะยาว ดังนั้น การบริหารจัดการจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อสังคมและธุรกิจ ถึงแม้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดสามารถกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญไม่น้อยก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาผ่านมุมมองของ Friedman และ Freeman พบว่าการพัฒนานโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone หรือ SEZ) ที่คำนึงเพียงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นอาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ในขณะที่การบริหารที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเป็นสำคัญนั้นจะสามารถช่วยให้การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนและสมดุลกับนโยบายของ SEZ จึงควรดำเนินการในลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone หรือ SEZ) ที่ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่และของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะในด้านการค้า การลงทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของ SEZ อาจก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทายในแง่มุมต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

จากมุมมองของ Milton Friedman ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (Shareholder Value Maximization) นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้ดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนและช่วยเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งนำไปสู่การจ้างงานที่เพิ่มขึ้นและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากให้ความสำคัญกับผลกำไรทางเศรษฐกิจมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอาจทำให้เกิดปัญหา เช่น ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ การกดค่าแรงของแรงงานข้ามชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม ในทางกลับกัน แนวคิดของ Edward Freeman ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Theory) ระบุว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone หรือ SEZ) ที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงผลกระทบต่อแรงงาน ชุมชนท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาคธุรกิจและชุมชน รวมถึงช่วยให้การพัฒนามีความสมดุลและยั่งยืน

การวิเคราะห์ผลกระทบระยะสั้นและระยะยาว

- **ผลกระทบระยะสั้น:** การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานอาจช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ แต่หากไม่มีการบริหารจัดการที่ดี อาจเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมตามมา
- **ผลกระทบระยะยาว:** การพัฒนาที่คำนึงถึงความยั่งยืนจะช่วยให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติสำหรับคนรุ่นต่อไปในสังคม

และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG3 (BTAV)

“การมองการเติบโตในภาคธุรกิจในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดในปัจจุบันมีความแตกต่างจากเมื่อก่อนอยู่มาก เนื่องจากในยุคปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจมีมากขึ้นและหลายรายมักมองถึงผลกำไรที่มากกว่าผลที่สังคมได้รับ เนื่องจากตลาดทางธุรกิจในปัจจุบันมีในพื้นที่มากขึ้นมีการมองถึงผลกำไรที่ได้รับมากกว่าและส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจมากกว่าเดิมในพื้นที่ จนบางทีกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจลืมนึกถึงผลของสังคมและคนในพื้นที่ที่ได้รับ หรือเรียกได้ว่าการแข่งขันสูงขึ้น ผลกำไรในพื้นที่มากขึ้นจนละเลยและมองข้ามสังคมไปมากกว่าเดิม อีกทั้งการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจก็ไม่ได้เหมือนเมื่อก่อนมากนักที่มีการพยายามจับมือร่วมกันในการเติบโตในพื้นที่ไปพร้อมๆ กับหน่วยงานแต่กลับกลายเป็นต่างคนต่างพยายามทำให้ธุรกิจของตนเติบโตมากกว่าอีกฝ่าย ขณะเดียวกันหน่วยงานเองก็พยายามที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในทุกภาคส่วนให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันแต่ยังคงขาดในเรื่องของความสม่ำเสมอ ความต่อเนื่อง และการสนับสนุน งบประมาณ บางช่วงสภาวะทางเวลาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในบางครั้งเป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาและผลักดันพื้นที่ร่วมด้วย ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลต่อความร่วมมือที่ต้องการไปในทิศทางที่แตกต่างกัน” (ผู้ให้ข้อมูล FG3 (BTAV), สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

กล่าวได้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่จำเป็นต้องดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกับแนวทางความยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและประเทศในระยะยาว การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจึงเป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินนโยบายจำเป็นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และต้องเชื่อมโยงกับแนวทาง การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว หากดำเนินการอย่างรอบคอบและสมดุลการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone หรือ SEZ) สามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจที่สร้างผลประโยชน์ทั้งต่อภาคธุรกิจและชุมชนได้อย่างแท้จริง

**การสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ให้เป็นส่วนหนึ่ง
ธุรกิจ**

ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าสามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการทำความเข้าใจและสร้างการประเมินด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

หมายถึง เจ้าของธุรกิจหลักควรเริ่มต้นจากการมองเห็นความเข้าใจของสังคม และในพื้นที่นั้นอย่างแท้จริงให้ได้เสียก่อน ว่าบริบทในพื้นที่และสังคมดังกล่าวมีความต้องการอะไรและมีคุณค่าอะไรที่ควรผลักดันและผลักดันต่อในด้านใด รวมไปถึงเกิดประการประเมินต่อสิ่งนี้อาจเรียกได้ว่าเมื่อเกิดธุรกิจแล้วผลที่ตามมาจะมีคุณค่าทางด้านดีและด้านลบเช่นใดบ้างต่อตัวผู้ประกอบการและในบริบทของสังคม

2. ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนและการหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร

หมายถึง หากมีการลงทุนและเกิดธุรกิจในพื้นที่แล้วไม่เพียงแต่เกิดผลดีต่อกลุ่มผู้ประกอบการเท่านั้น ผู้วิจัยมองเห็นว่าควรมีมาตรการหรือแนวทางที่เกิดการปฏิสัมพันธ์กันกับทั้งกลุ่มเป้าหมายในเครือธุรกิจเดียวกัน รวมถึงเครือธุรกิจต่างกันในที่นี้ไม่เพียงแต่แคในกลุ่มกิจการเท่านั้นแต่ควรส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับทั้งในส่วนของภาคหน่วยงานราชการและภาคประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน เพราะผู้วิจัยมองถึงความเห็นได้ว่าการที่ธุรกิจในพื้นที่เติบโตได้นั้นส่วนหนึ่งมีผลพวงมาจากภาคประชาชนในพื้นที่และการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการด้วยเช่นกัน และหากการพยายามสร้างความร่วมมือหรือแนวทางในการแลกเปลี่ยนร่วมกันให้เกิดขึ้นเป็นไปตามทิศทางเดียวกันจะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการเดินไปถึงเป้าหมายเดียวกันได้อย่างพร้อมๆ กัน

3. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นสำคัญด้านความมั่นคง (Draft materiality)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยมองเห็นถึงความแตกต่างที่ว่าขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาว โดยเน้นไปที่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออย่างยั่งยืนและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การระบุประเด็นสำคัญนี้มักอ้างอิงจากผลการวิเคราะห์ที่ได้จาก **ขั้นตอนที่ 1** และ **ขั้นตอนที่ 2** เพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย ขั้นตอนนี้มีกาศัยกระบวนการวิเคราะห์ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่มีผลกระทบต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ขั้นตอนการหารือและการตัดสินใจของผู้บริหาร

หลังจากกำหนดประเด็นสำคัญด้านความมั่นคงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางดำเนินงานในอนาคต ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอแนะวิธีการจำแนกออกเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่หนึ่ง การนำเสนอข้อมูลเชิงลึก ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทีมวิเคราะห์ความยั่งยืน (Sustainability Team) หรือฝ่ายกลยุทธ์ธุรกิจ จะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางดำเนินงานพร้อมทั้งระบุผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่สอง การหารือเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารจะพิจารณาว่าแนวทางที่นำเสนอสามารถตอบสนองเป้าหมายขององค์กรและสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ได้อย่างไรรวมถึงการประเมินต้นทุนและผลกระทบทางธุรกิจที่จะเกิดขึ้นต่อพื้นที่

ขั้นตอนที่สาม การตัดสินใจ ผู้บริหารจะกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น การออกแผนปฏิบัติการด้านความยั่งยืน การกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพหลัก (KPI) หรือการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเวลาที่องค์กรต้องเกิดการตัดสินใจและเลือกว่า จะดำเนินธุรกิจตามแนวทางดั้งเดิมหรือปรับตัวให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทิศทางของธุรกิจในระยะยาว

หากเปรียบเทียบ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการ ส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว กับ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ผู้วิจัยจึงขอสรุปดังนี้

ในการดำเนินงานพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้พื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ของเทศบาลว่าด้วย “การวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว” นับเป็นกลไกสำคัญที่สะท้อนเจตนารมณ์ของเทศบาลในการยกระดับศักยภาพพื้นที่ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดึงดูดการลงทุนขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความหลากหลายของแหล่งรายได้ที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบกับแนวทาง SDGs ซึ่งมุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจควบคู่กับความยั่งยืนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์นี้มีความสอดคล้องในหลายมิติ ทั้งในเชิงเป้าหมาย กระบวนการ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ประเด็นสำคัญคือ เทศบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การวางแผนส่งเสริมการลงทุนที่ชัดเจน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การค้าชายแดน การพัฒนาตลาดริมเมย และการท่องเที่ยววัฒนธรรม ซึ่งสัมพันธ์กับ SDG8.3 ที่ส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจที่มีผลิตภาพสูง การสร้างงานที่มีคุณค่า และการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ทั้งนี้ เมื่อนำแนวคิด “SDGs 4 ขั้นตอน” ได้แก่ 1.การกำหนดเป้าหมาย 2.การกำหนดตัวชี้วัด 3.การจัดทำแผนปฏิบัติ และ 4.การติดตามประเมินผล มาพิจารณาร่วมกับยุทธศาสตร์เทศบาล จะพบว่ามีความคล้ายคลึงและสามารถเชื่อมโยงได้อย่างเป็นรูปธรรม

1. การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) ในด้านการกำหนดเป้าหมาย เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้วางเป้าหมายหลักให้พื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาแห่งนี้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดให้ตลาดริมเมยเป็นแหล่งค้าขายที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงสินค้าชุมชน สินค้านำเข้า-ส่งออก และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเป้าหมายเหล่านี้มีลักษณะสอดคล้องกับเป้าหมาย SDG8.3 และ 8.9 ซึ่งมุ่งสร้างงานที่มีคุณค่า และพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อเพิ่ม GDP ภาคบริการในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ในเป้าหมายย่อย SDG8.a เทศบาลยังมุ่งหวังให้พื้นที่สามารถเป็นจุดบูรณาการการค้าและดึงดูดสนับสนุนจากกลไก Aid for Trade เพื่อช่วยเหลือ SMEs ท้องถิ่น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มทุนรายใหญ่กับรายย่อย และสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดชายแดนได้ง่ายขึ้น

2. การกำหนดตัวชี้วัด (Indicator Setting) เทศบาลได้มีความพยายามในการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น การวัดมูลค่าการค้าชายแดน (Cross-border trade value) สัดส่วน GDP ภาคบริการการท่องเที่ยวต่อ GDP รวมของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัด SDG8.9.1 ที่เน้นการวัดอัตราการเติบโตของ GDP ภาคการท่องเที่ยว และตัวชี้วัด SDG8.3.1 ที่ว่าด้วยสัดส่วนคนทำงานในกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ โดยเทศบาลมี

แนวทางที่จะส่งเสริมให้ธุรกิจท้องถิ่นเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น และยกระดับมาตรฐานการจ้างงาน

การจัดทำตัวชี้วัดเหล่านี้ช่วยให้เทศบาลสามารถประเมินผลการดำเนินนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม วางแผนพัฒนาพื้นที่ในแต่ละปีได้ตามข้อมูลจริง และเป็นเครื่องมือสะท้อนความสำเร็จหรือข้อบกพร่องในเชิงการพัฒนา เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

3. การจัดทำแผนปฏิบัติ (Implementation Planning) เทศบาลได้วางแผนการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การจัดระเบียบตลาดริมเมยเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อการท่องเที่ยว การสร้างลานกิจกรรมและพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการผลักดันนโยบายความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น สมาคมผู้ประกอบการตลาดริมเมย กลุ่มขนส่ง และโรงแรมในพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย การแสดงวัฒนธรรม และเทศกาลประจำปีที่ตั้งดูนักท่องเที่ยว

ในแผนปฏิบัติยังครอบคลุมการพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรมผู้ประกอบการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ธุรกิจอย่างยั่งยืน และการเข้าถึงแหล่งทุน โดยเทศบาลทำงานร่วมกับสถาบันการเงินในพื้นที่ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถกู้ยืมเงินด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำตามนโยบายรัฐ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ตอบสนอง SDG8.3 อย่างแท้จริง

4. การติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation) เทศบาลได้กำหนดกลไกติดตามการดำเนินงาน โดยใช้รายงานผลการดำเนินงานประจำปี สถิติรายได้ของตลาดริมเมย ข้อมูลจำนวนผู้เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวชายแดน และผลสำรวจความพึงพอใจของผู้ค้าและนักท่องเที่ยว เป็นฐานข้อมูลหลักที่สะท้อนผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เทศบาลยังมีการประชุมร่วมกับผู้แทนชุมชนและภาคธุรกิจเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทบทวนและปรับแผนงานให้ต้อโจทย์สถานการณ์ปัจจุบัน เช่น ปัญหาความผันผวนทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งชายแดน หรือการระบาดของโรคที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยว

เป้าหมายด้านที่ 8: การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

เป้าหมายย่อย 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัวและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งหากมองในบริบทของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา ทำให้มีการค้าชายแดนและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นตัวแสดงที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามการเติบโตของเศรษฐกิจในเขตพื้นที่จากการศึกษาและลงภาคสนามของผู้วิจัยเบื้องต้นกลับพบว่ายังต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดเล็กและกลาง (SMEs) การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน และการสนับสนุน

ความเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่น และในเป้าหมายย่อย 8.3 ของ SDGs มีใจความสำคัญคือการส่งเสริม นโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม รวมถึงการสนับสนุน SMEs ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน เรียกได้ว่ามีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับบริบทของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด

การวิเคราะห์ตามเป้าหมายย่อย 8.3 ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด

ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่มีผลิตภาพ พื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการขนส่งสินค้าไปยังเมียนมา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบโลจิสติกส์และด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มผลิตภาพของภาคธุรกิจ อีกทั้งยังมีแรงงานที่เข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงขาดทักษะที่จำเป็นในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม จึงจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพที่ส่งเสริมต่อกลุ่มแรงงาน

ด้านการสร้างงานที่มีคุณค่า เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดโดยเฉพาะในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด ถือได้ว่าเป็นแหล่งพื้นที่ที่ดึงดูดนักลงทุนและสร้างงานที่มีคุณค่าให้แก่แรงงานในท้องถิ่นได้ แต่ยังมีปัญหาเรื่องสภาพการจ้างงานที่ไม่มั่นคงและค่าจ้างแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพ ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีมาตรการสนับสนุนการจ้างงานที่เป็นธรรมและการพัฒนาทักษะเฉพาะทางเพื่อให้แรงงานสามารถเข้าถึงงานที่มีค่าตอบแทนสูงขึ้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นปัญหาด้านการสร้างงานที่เกิดข้อเรียกร้องจากความต้องการแรงงานสูงกว่าประชาชนในพื้นที่เพราะแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว สิ่งก็ตามมานั้นคือส่งผลให้แรงงานในระดับท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้นมักไม่ได้รับโอกาสมากนัก ถึงแม้หน่วยงานเทศบาลจะมีการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนอยู่บ้างก็ตามที่ผ่านมาแต่ยังคงเรียกได้ว่าขาดความต่อเนื่องและการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม

และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า **จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG1 (DFD) 1**

“ที่ผ่านมาหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มีการยื่นขอโครงการสนับสนุนการศึกษาดูงานเพื่อสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่เช่นเดียวกัน แต่เมื่อเกิดการสนับสนุนประชาชนแล้วนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมานั้นคือ กลุ่มประชาชนยังคงขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกหลายๆอย่างส่งผลนั้นอาจประกอบไปด้วย งบประมาณในการลงทุนจริงหลังจากได้ไปเรียนรู้งานมาแล้ว หรือการขาดกลุ่มคนเรียนรู้งานต่อเนื่อง และงบประมาณในแต่ละปีที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการผลักดัน อีกทั้งการเข้ามาของกลุ่มแรงงานที่มีจำนวนมากในพื้นที่ส่งผลต่อการเกิดการแข่งขันทางธุรกิจทั้งจากแรงงานที่เข้ามาหางานทำและแรงงานที่เข้ามาเป็นเจ้าของธุรกิจในพื้นที่แข่งคู่กับธุรกิจของคนในพื้นที่” (ผู้ให้ข้อมูล FG1 (DFD) 1, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

ด้านการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรม เรียกว่าปัจจุบันในเขตพื้นที่มีธุรกิจขนาดเล็กจำนวนมาก เช่น ร้านค้าชายแดน ร้านอาหาร และธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่ง แต่กลุ่มธุรกิจรายย่อยเหล่านี้ยังคงขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะควรมีโครงการฝึกอบรมและสนับสนุนเงินทุนสำหรับธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการในเขตพื้นที่

ด้านการสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs)

จากการศึกษาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยทราบได้ว่าผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs ในพื้นที่ยังคงขาดโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อและแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน แสดงให้เห็นได้ว่าภาครัฐควรตระหนักและมีมาตรการสนับสนุน เช่น กองทุนพัฒนา SMEs ดอกเบี้ยต่ำ หรือการสนับสนุนด้านบัญชีและการเงินให้กับผู้ประกอบการรายย่อย ผู้วิจัยขอยกประเด็นตลาดริมน้ำซึ่งถูกจัดเก็บค่าเช่าแผงลอยตามพระราชบัญญัติ และเป็นศูนย์กลางทางการค้าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจึงไม่มีนโยบายที่ช่วยให้ผู้ค้ารายย่อยสามารถแข่งขันกับทุนใหญ่ได้ หรือแม้แต่การโปรโมททางการตลาดหน่วยงานควรส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้ด้านธุรกิจออนไลน์ และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวยต่อกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่

และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส (FG)4 (FRMMC1)

“ตลาดริมน้ำจัดได้ว่าเป็นตลาดในเขตพื้นที่การดูแลของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด มีการจัดเก็บค่าเช่าแผงลอยรายเดือนตามพระราชบัญญัติของหน่วยงานในทุกๆ เดือนแต่ในเรื่องของผลตอบแทนที่กลุ่มผู้ประกอบการได้รับนั้นเรียกได้ว่ายังไม่คุ้มค่าเช่าที่ควร เพราะตลาดริมน้ำนั้นไม่ได้มีการถูกประชาสัมพันธ์ โปรโมท หรือทะนุบำรุงสถานที่ และช่วงโรคระบาดโควิด-19 มีการสั่งปิดตลาดริมน้ำทำให้กลุ่มผู้ประกอบการขาดรายได้ รวมไปถึงในช่วงน้ำป่าท่วมได้รับความเสียหาย ชุมละไม่ต่ำกว่า หนึ่งแสนบาทแต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานในการมีมาตรการเยียวยาหรือการประกาศเฝ้าระวังน้ำป่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมากลุ่มผู้ประกอบการมีแต่เพียงแจ้งเตือนข่าวกันเอง หน่วยงานเทศบาลการเข้ามาช่วยเหลือแค่ในเรื่องของการฉีดน้ำล้างขุมให้เท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูล (FG)4 (FRMMC1), สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

และจากการลงพื้นที่ในมิตินี้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG1 (PA)1 เช่นเดียวกัน

“มีการจัดเก็บค่าเช่าตลาดริมน้ำจริงตามพระราชบัญญัติของหน่วยงานแต่การจัดเก็บในครั้งนี้จากการบริหารเราทำได้เพียงมีอำนาจจัดเก็บตามพระราชบัญญัติ และสนับสนุนในเรื่องการจัดเก็บขยะ น้ำ ไฟ แต่

ในเรื่องของอำนาจในการบริหารพื้นที่ตลาดริมเมยยังไม่ได้มีอำนาจมากพอ เพราะท้องถิ่นอย่างหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดไม่ได้มีการบริหารตามการกระจายอำนาจในพื้นที่อย่างแท้จริง การบริหารบางพื้นที่ของหน่วยงานเทศบาลยังคงขึ้นตรงกับอำเภอและจังหวัด หากอำเภอไม่ส่งมอบหรือได้รับคำสั่งก็ไม่อาจจัดการได้ในเขตพื้นที่ จึงทำได้แค่เพียงให้การสนับสนุนประชาชนในพื้นที่เท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูล FG1 (PA)1, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

จากการศึกษาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าในมิติของการกระจายอำนาจทางการบริหารของหน่วยงานในระดับท้องถิ่นยังคงพบเจอกับการไม่มีอำนาจตามการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมาย เนื่องจากการบริหารยังคงยึดอิงกับส่วนกลางเป็นหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของเทศบาลตำบลท่าสายลวดถือว่าเผชิญกับความท้าทายทางอำนาจทางการบริหารอยู่ไม่น้อยเพราะการที่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการเติบโตทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังมีความท้าทายที่ควรจะต้องได้รับแนวทางการบริหารและพัฒนาเชิงพื้นที่และเงินทุนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด และเป้าหมาย SDGs 8.3 การพัฒนานโยบายที่ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน การสร้างงานที่มีคุณค่า และการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กละเอียดจะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่อย่างยั่งยืน รัฐบาลหรือส่วนกลางควรมีนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่องในการพัฒนาพื้นที่และการสนับสนุนหน่วยงานท้องถิ่นให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและอำนาจทางการบริหารอย่างแท้จริง

เป้าหมายย่อย 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

- ตัวชี้วัด 8.9.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อ GDP รวม และอัตราการเติบโตของ GDP ด้านการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยจะขอทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าหมายย่อย 8.9 และตัวชี้วัด 8.9.1 พร้อมทั้งพิจารณาการนำไปประยุกต์ใช้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งในภาคเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 8 มุ่งเน้นการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายย่อย 8.9 ที่ระบุถึงการออกแบบและการใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- การสร้างงาน การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสามารถสร้างงานในหลายภาคส่วน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร การขนส่ง และการผลิตสินค้าหัตถกรรม
- การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น การท่องเที่ยวช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นไปยังนักท่องเที่ยว
- การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น นักท่องเที่ยวมักสนใจซื้อสินค้าท้องถิ่น ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

ตัวชี้วัด 8.9.1: สัดส่วน GDP ด้านการท่องเที่ยวต่อ GDP รวม และอัตราการเติบโตของ GDP ด้านการท่องเที่ยว มีความสำคัญในการประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็นองค์ประกอบหลักดังนี้

- สัดส่วน GDP ด้านการท่องเที่ยวต่อ GDP รวม แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาคการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจทั้งหมด
- อัตราการเติบโตของ GDP ด้านการท่องเที่ยว แสดงถึงการขยายตัวหรือการหดตัวของภาคการท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่กำหนด

ผู้วิจัยแบ่งช่วงการเติบโตทางการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

1. ก่อน COVID-19 (2561-2562) การท่องเที่ยวในแม่สอดเติบโตดีจากการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่โดดเด่น โดยเฉพาะในด้านการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว
การค้าชายแดน: แม่สอดถือเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างประเทศไทยและเมียนมา โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การค้าชายแดนภาคเหนือของไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 2.7 เท่า โดยมีดุลการค้าเฉลี่ย 90,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการค้ากับเมียนมา การเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ 2 ในปี 2562 ได้เสริมสร้างความสะดวกในการขนส่งสินค้า คาดว่ามูลค่าการค้าชายแดนที่ผ่านด่านพรมแดนแม่สอดจะเพิ่มขึ้นเป็น 100,000 ล้านบาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22
การท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวในแม่สอดได้รับการส่งเสริมผ่านแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชายแดนไทย-เมียนมา พร้อมทั้งแผนยุทธศาสตร์หน่วยงานเทศบาลที่ 2 ในมติการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาเครือข่าย และการเสริมสร้างสมรรถนะของพนักงาน นอกจากนี้ แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ยังได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านสาธารณสุขปลอดภัย ที่พัก สาธารณสุขพื้นฐาน และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
2. ช่วง COVID-19 (2563-2564) รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงอย่างมากจากมาตรการ ล็อกดาวน์ ซึ่งในช่วงปี 2563-2564 การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด การปิดพรมแดนและมาตรการควบคุมการเดินทางทำให้

จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องลดลง สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนในพื้นที่ชุมชนได้มีการปรับตัวและพยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ

3. **หลัง COVID-19 (2565-2566)** การฟื้นตัวของเศรษฐกิจและการเปิดพรมแดนช่วยให้การท่องเที่ยวเติบโตอีกครั้ง หลังจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 คลี่คลายลง เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มุ่งเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการตลาดได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้การเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ.2566 มูลค่าการส่งออกของสินค้าชายแดนภาคเหนือในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด อยู่ในอันดับที่ 1 จาก 5 อันดับแรกพื้นที่ชายแดนการส่งออกสูงสุด ดังตารางที่ 1 (จากงานสัมมนาวิชาการสัญจรประจำปี 2567)

ตาราง 12 มูลค่าการส่งออกของสินค้าชายแดนภาคเหนือ

ลำดับ	จังหวัด	เปอร์เซ็นต์มูลค่าการส่งออก
1	ด่านแม่สอด (เมียนมา)	44%
2	ด่านเชียงของ (เชียงราย)	30%
3	ด่านทุ่งช้าง (อุดรดิตถ์)	13%
4	ด่านแม่สาย (เชียงราย)	7%
5	ด่านเชียงแสน (เชียงราย)	4%

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงสารสนเทศตาม “งานสัมมนาวิชาการสัญจรประจำปี 2567 10 ปี การค้าชายแดนสำคัญต่อพัฒนาการเศรษฐกิจภูมิภาค” โดย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย, 2567,หน้าที่ 9-10

อีกทั้งผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าการติดตามตัวชี้วัดเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ที่กำหนดนโยบายสามารถวางแผนและปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงานเพื่อให้ส่งเสริมและสอดคล้องต่อแนวทางแผนการพัฒนาและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการท่องเที่ยวเป็นตัวแสดงที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนการระบาดของโควิด-19 การท่องเที่ยวมีส่วนประมาณ 20% ของ GDP แต่อย่างไรก็ตามการระบาดของโควิด-19 ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก และในช่วงปี พ.ศ. 2567 การท่องเที่ยวเริ่มกลับเข้าสู่สถานการณ์ฟื้นตัว จะเห็นได้ว่าในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2567 เศรษฐกิจไทยเกิดการขยายตัวถึงร้อยละ 3.0 ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการขยายตัวของสาขาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรมและการด้านอาหาร ถือได้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นหน่วยงานที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และเป็น

พื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวสูงด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ดังนั้นจึงเรียกได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตพื้นที่เป็นอย่างมากและการสนับสนุนปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานในการสนับสนุนการค้าชายแดนของไทยซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว การพัฒนานี้มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าทางการเกษตร และการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ธุรกิจบริการ และการค้าการลงทุนในพื้นที่ ดังนั้นในมุมมองผู้วิจัยจึงมองเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในเขตเทศบาลตำบลท่าสายลวดระหว่างปี 2561-2566 ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น การระบาดของ COVID-19 อย่างไรก็ตามด้วยศักยภาพทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมและความร่วมมือระหว่างชุมชนและภาคีเครือข่ายจะเป็นกุญแจสำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เมื่อบวกเข้ากับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพดังกล่าว เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 เน้นการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว การที่หน่วยงานเทศบาลท่าสายลวดมียุทธศาสตร์ด้านที่ 2 นี้เนื่องมาจากปัจจัยดังนี้

1. **ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลท่าสายลวด** หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น วัดไทยพัฒนาราม วัดหนองกิ่งฟ้า วัดท่าสายโทรเลข และตลาดริมเมย คลังสินค้าญี่ปุ่น บ่อนคาสีโน ซึ่งเป็นแหล่งเศรษฐกิจสำคัญของเทศบาลตำบลท่าสายลวด นอกจากนี้การเป็นเมืองชายแดนที่เชื่อมต่อกับเมืองเมียวดีของพม่าทำให้พื้นที่นี้จึงมีความสำคัญทางการค้าชายแดน
2. **นโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน** หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งมีการบูรณาการนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน ตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด
3. **แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการลงทุน** หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดมุ่งเน้นการส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น และสนับสนุนการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น ถือเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่
4. **การพัฒนาพาณิชยกรรมในพื้นที่** การพัฒนาพาณิชยกรรมในหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด มีการมุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบสาธารณูปโภค และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดนและบริการ นอกจากนี้การจัดตั้งตลาดท้องถิ่นและศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

5. การส่งเสริมการท่องเที่ยว หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้ดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยเน้นให้เป็นไปเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดงานเทศกาลท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้กับผู้ประกอบการท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพบริการและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว
6. การบูรณาการกับชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างเทศบาล ชุมชน และภาคเอกชน การจัดตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะจะเป็นตัวช่วยให้การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนจะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
7. ความท้าทายและแนวทางการแก้ไข ถึงแม้ว่าหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดจะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงแต่ยังคงต้องเผชิญกับความท้าทาย เช่น การแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทักษะของแรงงานในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาว และได้รับการสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ อีกทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนและการวางแผนที่รอบคอบและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และประชาชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรมีในแผนการพัฒนาเขตพื้นที่อย่างยิ่ง

และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG2 (MCM-W1)

“หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีแนวทางในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างเต็มที่เมื่อมีการประกาศนโยบายมาเชื่อว่านโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นส่วนหนึ่งในการส่งผลต่อการส่งเสริมการลงทุนและมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตเช่นเกี่ยวกับเป้าหมายหลักของนโยบาย แต่เมื่อเกิดการนำมาปรับใช้ในพื้นที่แล้วนั้นกลับพบเห็นได้ว่า ด้านการสนับสนุนและการผลักดันให้เป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลที่ถูกส่งมาจากจากส่วนบนให้เข้ามาปรับใช้ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาของท้องถิ่นก็ตามแล้วนั้นหรือในด้านเศรษฐกิจหน่วยงานไม่ได้มีงานสนใจและได้นำเข้ามาทำตามปรับใช้ร่วมปรับแผนการบริหารงานของท้องถิ่น จากการทำพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นพื้นที่แหล่งการท่องเที่ยวการลงทุนและการค้าที่สำคัญหลักของพื้นที่ชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยวมักจะรู้ว่าเราเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดที่เข็ดหน้าชูตาของระดับพื้นที่ที่มีทั้งในเรื่องของวัด คลังสินค้า ตลาดการค้าชายแดน และให้ความสำคัญในการเข้ามาท่องเที่ยวและลงทุน

สิ่งที่ตามมาในเรื่องของการลงทุนนั้นจะเห็นได้ว่านโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ จากการแบ่งเปอร์เซ็นต์ออกมาเรียกได้ว่าส่วนดี 80% แรกคือกลุ่มนายทุนมีเงิน และชาวบ้านได้รับ

ผลประโยชน์จากการขายที่ดินหรือปล่อยเช่าพื้นที่ แต่ในมิติของการลงทุนการค้าในระดับท้องถิ่น เองนั้นเรียกได้ว่าชาวบ้านอาจจะยังไม่ได้รับผลประโยชน์มากนัก เพราะหากจะมีการลงทุนในพื้นที่นั้นจะต้องใช้เงินในการลงทุนในจำนวนที่มากในเขตพื้นที่หรืออาจเรียกได้ว่าต้องเป็นการค้าในระดับประเทศถ้าเกิดขึ้นในพื้นที่” (ผู้ให้ข้อมูล FG2 (MCM-W1), สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

เป้าหมายย่อย 8.a เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผ่านกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries)

ตัวชี้วัด 8.a.1 มูลค่าความช่วยเหลือ/ภาระผูกพัน (Commitments) และการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือ (Disbursements) ภายใต้กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade)

ผู้วิจัยจะขอทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าหมายย่อย 8.a และตัวชี้วัด 8.a.1 พร้อมทั้งพิจารณาการนำไปประยุกต์ใช้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 8 มุ่งเน้นการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ครอบคลุม และมีความเสมอภาค โดยเป้าหมายย่อย 8.a จะเน้นการเพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุดซึ่งรวมถึงการใช้กรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้า ความหมายของกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยองค์การการค้าโลก (WTO) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ในการเสริมสร้างศักยภาพทางการค้า ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้า เพื่อให้ประเทศเหล่านี้สามารถเข้าถึงตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 8.a.1: มูลค่าความช่วยเหลือและการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือภายใต้กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า ตัวชี้วัด 8.a.1 วัดมูลค่าของความช่วยเหลือที่ได้รับการผูกพัน (commitments) และการเบิกจ่าย (disbursements) ภายใต้กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า ข้อมูลจากองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) แสดงให้เห็นได้ว่าประเทศที่กำลังพัฒนาได้มักจะได้รับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2019 มูลค่าความช่วยเหลือเพื่อการค้าทั่วโลกอยู่ที่ประมาณ 43,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

1. การประยุกต์ใช้กลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้าในประเทศไทย ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ได้รับประโยชน์จากโครงการความช่วยเหลือเพื่อการค้าโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ และการปรับปรุงนโยบายการค้าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

2. บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการส่งเสริมการค้า หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดตั้งอยู่ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความสำคัญทางการค้า เนื่องจากตั้งอยู่ติดกับประเทศเมียนมา มีด่านพรมแดนแม่สอดเป็นจุดผ่านแดนหลักซึ่งเป็นเส้นทางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ เทศบาลตำบลท่าสายลวดจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดนในเขตพื้นที่

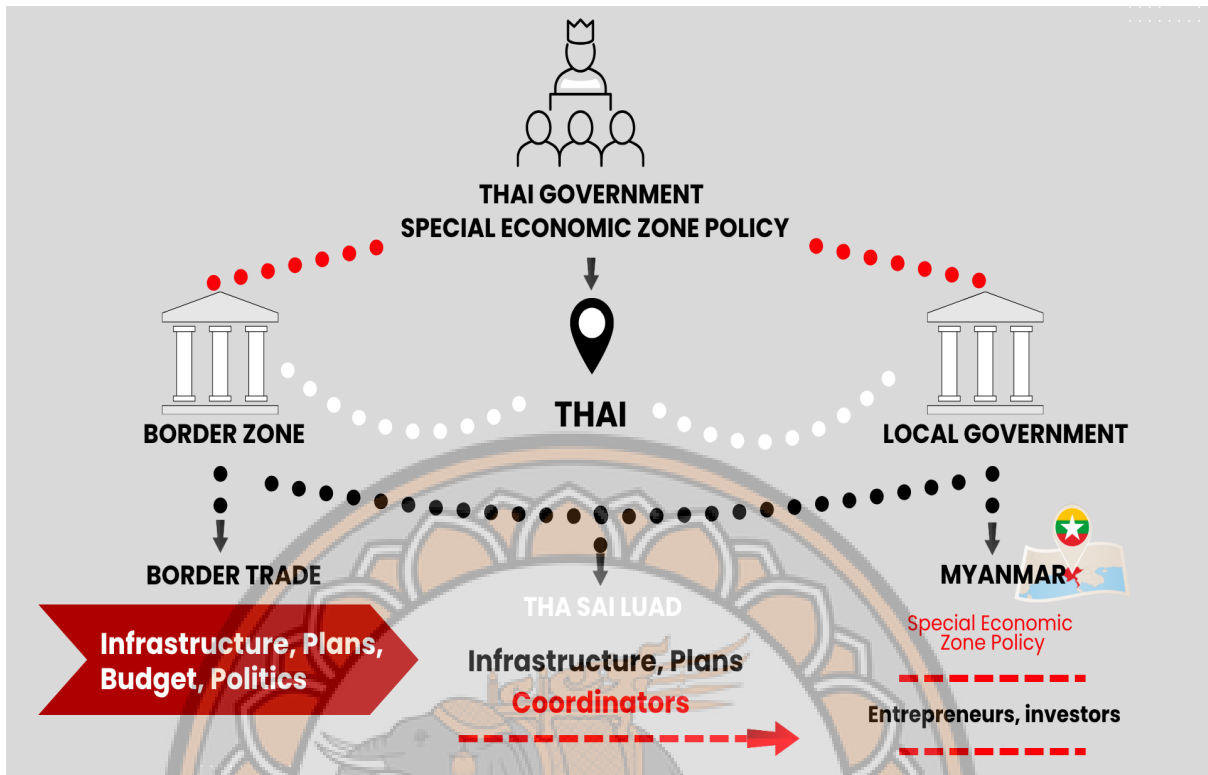
3. การนำกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้ามาใช้ในเทศบาลตำบลท่าสายลวด เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายย่อย 8.a ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดสามารถดำเนินการดังนี้

- **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ปรับปรุงถนน ระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการค้าชายแดนที่อาจขยายฐานการเติบโตที่เพิ่มขึ้นในอนาคต
- **เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่น** มีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการค้า การตลาด และการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคตลาด
- **ปรับปรุงนโยบายและกฎระเบียบ** สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงนโยบาย และกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าและการลงทุน และให้ตอบสนองต่อความเป็นจริงต่อสถานการณ์ในพื้นที่

4. ความท้าทายและแนวทางการแก้ไข ถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดจะมีศักยภาพในการพัฒนาการค้า แต่จากการลงภาคสนามเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ถึงความท้าทาย เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ความไม่แน่นอนทางการเมือง ทรัพยากรบุคคล และการแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมถึงการแสวงหาความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ จะเป็นกุญแจสำคัญที่สามารถช่วยในการพัฒนาการค้าในพื้นที่ และการเพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้าจะได้เป็นไปตามเป้าหมายย่อย 8.a ของ SDGs มีความสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพทางการค้าของประเทศกำลังพัฒนา สำหรับเทศบาลตำบลท่าสายลวดผู้วิจัยมองเห็นว่าการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้จะช่วยส่งเสริมการค้า สร้างงาน และพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างยั่งยืนในอนาคตได้เช่นกัน

ในมุมการศึกษาของผู้วิจัยเรียกว่าหากมองในมุมมองของ **เป้าหมายด้านที่ 8: การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ** กับ **นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ** จากการวิเคราะห์และการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นแผนภาพดังนี้

รูป 29 เป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจ กับ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย

เป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย 17.14 ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด 17.14.1 จำนวนประเทศที่มีกลไกเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้วิจัยจะขอทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าหมายย่อย 17.14 และตัวชี้วัด 17.14.1 พร้อมทั้งพิจารณาการนำไปประยุกต์ใช้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 17 มุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะในเป้าหมายย่อย 17.14 ที่เน้นการยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีตัวชี้วัด 17.14.1 คือ จำนวนประเทศที่มีกลไกเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. ความหมายและความสำคัญของความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Policy Coherence for Sustainable Development: PCSD) หมายถึง การบูรณาการและประสานงานระหว่างนโยบายต่างๆ ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้อง

และสนับสนุนซึ่งกันและกันในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบายจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากช่วยลดความขัดแย้งระหว่างนโยบายและหันมาเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัด 17.14.1: จำนวนประเทศที่มีกลไกเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด 17.14.1 การวัดจำนวนประเทศที่มีกลไกหรือระบบที่ชัดเจนในการเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน กลไกดังกล่าวนี้อาจประกอบด้วย คณะกรรมการระหว่างหน่วยงาน กรอบการทำงานเชิงนโยบายหรือกระบวนการประเมินผลกระทบของนโยบายที่เกิดขึ้นจริง ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ.2566 ได้มีการระบุไว้ว่าประเทศไทยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ (กพย.) เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายและการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นจริง

1. การประยุกต์ใช้กลไกความสอดคล้องเชิงนโยบายในประเทศไทย ประเทศไทยได้ดำเนินการหลายแนวทางและแผนหลายอย่างให้เป็นไปเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ (กพย.) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2. บทบาทของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการเสริมสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบาย หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด ตั้งอยู่ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ที่มีบริเวณติดพื้นที่ชายแดนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม การเสริมสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืน เทศบาลตำบลท่าสายลวดได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น โครงการส่งเสริมองค์ความรู้รักษาสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะมูลฝอย และการพัฒนาศักยภาพของชุมชน นอกจากนี้ยังมีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การดำเนินงานได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายในระดับชาติ

3. การนำกลไกความสอดคล้องเชิงนโยบายมาใช้ในหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในเทศบาลตำบลท่าสายลวด ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าสามารถดำเนินการดังนี้

- **จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับท้องถิ่น** ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ชุมชน หรือในเขตพื้นที่ เพื่อเกิดการประสานงานและกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตพื้นที่

- **บูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับแผนพัฒนาท้องถิ่น** โดยการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นแนวทางไม่ต้องถึงขั้นต้นแบบแต่อาจนำมาเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารและการพัฒนาในพื้นที่ในการกำหนดแผนงานและโครงการต่างๆ ของเทศบาล
- **เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน** เกิดการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน

เป้าหมายย่อย 17.14 ของ SDGs เน้นการยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีตัวชี้วัด 17.14.1 ซึ่งวัดจำนวนประเทศที่มีกลไกเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายด้านการพัฒนา ประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อบูรณาการนโยบายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะผ่านคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) และการนำ SDGs มาใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายในระดับท้องถิ่นผ่านโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมถึงการบูรณาการ SDGs เข้ากับแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าความท้าทายในการดำเนินนโยบายพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ยังคงมีอยู่ในพื้นที่ เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การขาดกลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ และความซับซ้อนของปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน ดังนั้น การพัฒนาโครงสร้างเชิงนโยบายที่แข็งแกร่งและการสร้างกลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยในการยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด

เป้าหมายย่อย 17.17 สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

ตัวชี้วัด 17.17.1 จำนวนเงินดอลลาร์สหรัฐที่มีภาระผูกพันให้ใช้ในโครงการความร่วมมือภาครัฐ-เอกชนด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ผู้วิจัยจะขอทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าหมายย่อย 17.17 และตัวชี้วัด 17.17.1 พร้อมทั้งพิจารณาการนำไปประยุกต์ใช้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 17 มุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายย่อย 17.17 ที่เน้นการสนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม บทความนี้จะวิเคราะห์เชิงวิชาการเกี่ยวกับเป้าหมายย่อย 17.17 และตัวชี้วัด 17.17.1 พร้อมทั้งพิจารณาการนำไปประยุกต์ใช้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. ความหมายและความสำคัญของหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม หุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม (Public-Private Partnerships: PPPs) เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการรวมทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์จากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อดำเนินโครงการที่มีประโยชน์ต่อสังคม ความร่วมมือดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างความนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาสังคม

2. ตัวชี้วัด 17.17.1: จำนวนเงินดอลลาร์สหรัฐที่มีภาระผูกพันให้ใช้ในโครงการความร่วมมือภาครัฐ-เอกชนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตัวชี้วัด 17.17.1 วัดจำนวนเงินทุนที่ภาครัฐและเอกชนมุ่งมั่นลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การขนส่ง พลังงาน และสาธารณสุข มีความสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. สถานการณ์ความร่วมมือภาครัฐ-เอกชนในประเทศไทย ประเทศไทยได้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนผ่านนโยบายและกฎหมายที่สนับสนุน โดยมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมโครงการ PPP นอกจากนี้ ยังมีการออกพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน

4. บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือ เทศบาลตำบลท่าสายลวด ตั้งอยู่ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมในพื้นที่นี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เทศบาลได้ดำเนินโครงการต่างๆ ที่ร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชน เช่น โครงการพัฒนาสาธารณสุขปศุสัตว์ การจัดการขยะ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

5. กรณีศึกษา: โครงการพัฒนาสาธารณสุขปศุสัตว์ในเทศบาลตำบลท่าสายลวด หนึ่งในโครงการที่ประสบความสำเร็จคือการพัฒนาระบบน้ำประปา โดยเทศบาลได้ร่วมมือกับบริษัทเอกชนในการลงทุนและบริหารจัดการระบบน้ำ โครงการนี้ไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการน้ำสะอาดแก่ประชาชน แต่ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับเทศบาลและเอกชน

6. ความท้าทายและโอกาสในการเสริมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือ แม้ว่าความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมจะมีประโยชน์มากมายแต่ยังมีความท้าทาย เช่น ความไม่เข้าใจระหว่างภาคส่วน ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และข้อจำกัดทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สามารถเสริมสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนได้

7. แนวทางการเสริมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือในอนาคต

- **การสร้างความเข้าใจร่วมกัน:** จัดการประชุมและเวิร์กช็อประหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจร่วมกัน
- **การพัฒนากรอบกฎหมายที่เอื้อต่อความร่วมมือ:** ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ
- **การส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ:** กำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการดำเนินโครงการร่วมกัน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นระหว่างภาคส่วน

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ในบทก่อนหน้า ผู้วิจัยพบว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดแม้จะมีศักยภาพด้านการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว แต่ยังคงขาดกลไกความร่วมมือที่เป็นระบบระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ส่งผลให้หลายโครงการตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยวไม่สามารถบรรลุผลในระดับชุมชนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการประสานงาน ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในแต่ละภาคส่วน และการขาดเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงนโยบาย เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทาง SDG17.17 ซึ่งมุ่ง "สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-เอกชน และประชาสังคม" ผู้วิจัยจึงเสนอเป็นข้อสรุปได้ดังนี้โดยมีองค์ประกอบสำคัญจากสามภาคส่วน ได้แก่

- **ภาครัฐ:** เทศบาลตำบลท่าสายลวด, หน่วยงานชายแดน, ศุลกากร, หน่วยงานความมั่นคง
- **ภาคเอกชน:** สมาคมผู้ประกอบการตลาดริมเมย, ผู้ประกอบการ SMEs ท้องถิ่น, กลุ่มธุรกิจขนส่ง-ท่องเที่ยว
- **ภาคประชาสังคม:** ตัวแทนชุมชน 7 หมู่บ้านในเขตเทศบาล, กลุ่มอาชีพท้องถิ่น, กลุ่มสตรีและเยาวชนในพื้นที่

โดยหน่วยงานภาคท้องถิ่นควรมีอำนาจหน้าที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางการพัฒนา จัดทำแผนงานร่วม จัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนา รวมถึงการติดตามและประเมินผลโครงการตามกรอบ SDGs เพื่อให้มั่นใจว่าทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนทุกกลุ่ม ไม่ใช่เพียงแค่ผู้ประกอบการ รายใหญ่หรือผู้ที่มีอิทธิพลในพื้นที่

การเชื่อมโยงกับ SDGs 4 ขั้นตอนในบริบทเทศบาลตำบลท่าสายลวด

เมื่อวิเคราะห์ตามกระบวนการ SDGs 4 ขั้นตอน พบว่าหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดนี้สามารถทำหน้าที่ได้ครบถ้วนตามขั้นตอนดังนี้

1. **กำหนดเป้าหมาย (Goal Setting):** ช่วยกันกำหนดเป้าหมายพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นที่ชัดเจน เช่น การเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน การสร้างงานคุณภาพสูง การกระจายรายได้สู่ SMEs และครัวเรือนในพื้นที่
2. **กำหนดตัวชี้วัด (Indicator Setting):** ร่วมออกแบบตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมาย SDG8.3, 8.9 และ SDG17.17 เช่น มูลค่าการค้า, สัดส่วนผู้ประกอบการรายย่อยที่เข้าถึงสินเชื่อ, จำนวนความร่วมมือโครงการใหม่ต่อปี
3. **จัดทำแผนปฏิบัติ (Implementation Planning):** กำหนดแผนปฏิบัติการร่วมที่ชัดเจน เช่น การจัดเทศกาลชายแดน, การปรับปรุงตลาดริมเมย, การจัดอบรมผู้ประกอบการให้ใช้มาตรฐานธุรกิจอย่างยั่งยืน
4. **ติดตามประเมินผล (Monitoring & Evaluation):** ใช้ข้อมูลสถิติรายได้ในพื้นที่ ข้อมูลผู้ค้ารายใหม่ และข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือประเมินผล พร้อมจัดเวทีสรุปความก้าวหน้ากับชุมชนปีละ 1-2 ครั้ง

การสร้าง “หุ้นส่วนเชิงทรัพยากร” ตามเป้าหมาย SDG17.17 ความสำคัญของ SDG17.17 คือไม่เพียงสร้างความร่วมมือแบบเครือข่าย (Networking) แต่ยังต้องสร้างหุ้นส่วนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Partnership) โดยใช้ ทรัพยากรและความเชี่ยวชาญเฉพาะของแต่ละภาคส่วนเป็นแรงขับเคลื่อนในพื้นที่ เช่น ภาครัฐใช้ศักยภาพการออกกฎหมาย การจัดงบประมาณ และการจัดสรรพื้นที่ สาธารณะภาคเอกชนใช้ทุนความเชี่ยวชาญการตลาด การขยายเครือข่ายการค้า และเทคโนโลยีจัดการสินค้าภาคประชาสังคมใช้ความรู้ในพื้นที่ ทูทางสังคม และความไว้วางใจของชุมชน

การผนวกจุดแข็งเหล่านี้เข้าด้วยกันจะช่วยให้การพัฒนาพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระยะยาว ลดความเหลื่อมล้ำเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเพิ่มโอกาสให้กลุ่มเปราะบางเข้าถึงโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

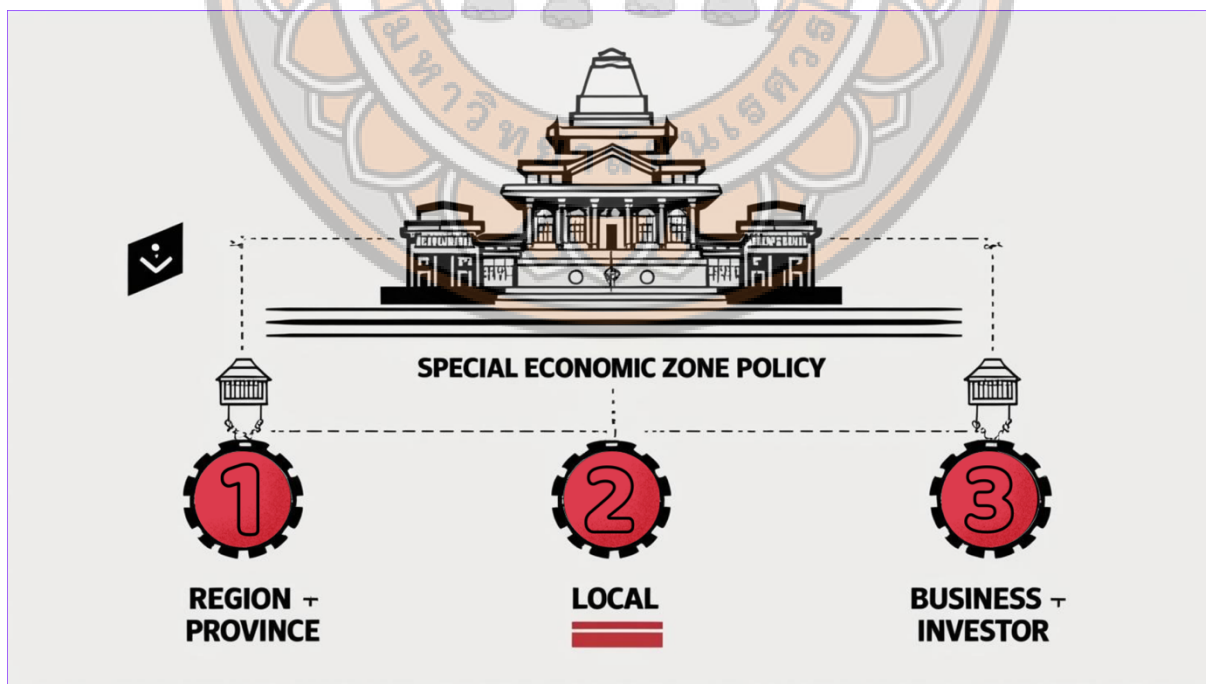
1. เทศบาลควรบรรจุเป้าหมาย SDG17.17 เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับต่อไป เพื่อให้มีสถานะทางกฎหมายและสามารถจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานคณะกรรมการหุ้นส่วนความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

2. ควรสร้างช่องทางการสื่อสารสองทาง เช่น เวทีสาธารณะ เว็บไซต์เทศบาล และระบบแจ้งข่าวสารผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อให้ประชาชนติดตามผลการดำเนินงานและแสดงความคิดเห็นได้ตลอดเวลา
3. สนับสนุนให้เกิด โครงการนำร่อง (Pilot Project) ร่วมระหว่างเทศบาล-เอกชน-ชุมชน เช่น การพัฒนาตลาดขายแดนเป็นศูนย์เรียนรู้การค้าขายแดนที่ยั่งยืน หรือกิจกรรมฝึกอบรม SMEs ในด้านดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการท้องถิ่น
4. พัฒนากลไกติดตามที่ใช้ข้อมูลจริงในพื้นที่ เช่น รายงานสถิติการจ้างงาน การเพิ่มขึ้นของรายได้ชุมชน และความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ต่อเนื้อเรื่องให้ประชาชนรับรู้ และให้ผู้กำหนดนโยบายนำไปปรับใช้

สุดท้ายนี้การดำเนินงานตาม SDG17.17 โดยจัดตั้งมอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนให้แก่เทศบาล ตำบลท่าสายลวดถือได้ว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยังช่วยให้การพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ

ในมุมการศึกษาของผู้วิจัยเรียกว่าหากมองในมุมมองของ เป้าหมายด้านที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ณ ปัจจุบัน จากการวิเคราะห์และการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นแผนภาพดังนี้

รูป 30 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กับ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย

แนวคิด ยุทธศาสตร์ และ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

สังคมบนโลกในยุคปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นสังคมที่ถูกกระแสโลกาภิวัตน์ครอบงำผ่านอิทธิพลจากเทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ หรือเรียกได้ว่าเป็นคลื่นลูกที่ 3 ยุคแห่งเทคโนโลยีส่งผลให้โลกหรือสังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมที่ไร้พรมแดนเขตกัน ประเทศที่เป็นผู้นำมักจะมีแพร่ขยายอิทธิพลผ่านการกระจายอำนาจค่อยๆ เสาะเขตแดนเข้ามาหรืออาจเรียกอำนาจชนิดนั้นว่า “อำนาจอ่อนละมุน หรือ อำนาจอ่อน (Soft Power)” ซึ่งอำนาจชนิดนี้มักอาศัยการชักจูง แรงจูงใจโน้มน้าวใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น การชื่นชม การสร้างภาพลักษณ์ ความประณีตประนอมและนิมนวลเข้ามาเป็นกลยุทธ์วิธีในการดำเนินการ มี 3 ส่วนคือ วัฒนธรรม อุดมการณ์ หรือค่านิยมทางการเมืองแบบเสรีนิยม และนโยบายต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน “อำนาจแข็ง หรือ อำนาจแบบบังคับ (Hard Power)” ซึ่งอำนาจชนิดนี้มักอาศัยการบังคับ ชูเชี่ยว หรืออาจก่อให้เกิดความรุนแรงแต่ใน ขณะเดียวกันบางครั้งก็ไม่ได้ถึงขั้นที่ต้องมีการใช้ความรุนแรงมากนัก ซึ่งในทางปฏิบัติ Soft Power ถือได้ว่าเป็นความคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังของ Hard Power อีกทั้งทั้งสองสิ่งนี้เรียกได้ว่าไม่สามารถแยกออกจากกันได้

การพูดถึงมิติโครงสร้างของประเทศไทยพบเห็นได้ว่าเป็นประเทศที่มีพลังและอำนาจแบบซอฟต์แวร์เวอร์ที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งในบางมุมมองได้รับการยอมรับจากในระดับโลกอยู่หลายด้าน เช่น ด้านวัฒนธรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านอาหาร ด้านภาษา แต่ในมุมมองของผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากการที่เราเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น เป็นที่ยอมรับ แต่ไร้ซึ่งการส่งเสริมบูรณาการเชิงวิชาการผ่านกระบวนการวิจัยและการพัฒนาอาจทำให้การเป็นประเทศที่มีอำนาจแบบซอฟต์แวร์เวอร์ไม่ได้เติบโตมากขึ้นจากเดิมเท่าไรนัก โดยเฉพาะในกรณีของประเทศไทยที่ยังคงให้อำนาจส่วนใหญ่ภายในรัฐให้รัฐเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางโครงสร้างระบบทางสังคม

นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่สำคัญแห่งเอเชียและเป็นประเทศแห่งพลังและอำนาจแบบซอฟต์แวร์เวอร์ โดยเฉพาะการเป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่สำคัญของอาเซียน ที่มีภูมิภาคพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับประเทศจีนและอินเดียสองมหาอำนาจใหญ่ทางเศรษฐกิจของโลก

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในสถานะที่สถานการณ์ทางสังคมมีปัจจัยทางเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการผลักดันและ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยเหตุนี้ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่พยายามจะสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้น ในมิติของความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมิติความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม ประเทศต่างๆ เองนั้นก็มีความพยายามที่จะผลักดันสร้างความมั่นคงในมิติดังกล่าวให้เกิดขึ้นอยู่ไม่น้อย ซึ่งแนวทางในการสร้างความ มั่งคั่งทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งที่สำคัญและเรียกได้ว่าเกิดผลทางประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุดนั่นก็คือ “การสร้างรายได้เปรียบทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก” หรือที่เรียกว่า “การสร้างความสามารถในการ แข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ” สิ่งนี้เรียกได้ว่าเป็นการสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสร้างคุณค่าทุนทาง สังคมเดิมที่มีอยู่ให้มีมูลค่าที่สูงมากขึ้นจากเดิม ซึ่งนวัตกรรมแนวคิดการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการ

แข่งขันทางเศรษฐกิจมีจุดเริ่มต้นมาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) มีจุดเน้นไปที่การสร้างสินค้าและบริการใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมโดยเชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม สังคม ผสมผสานเข้ากับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจให้เกิดการเติบโตและขยายฐานไปถึงการสร้างคุณค่าทางสังคมด้วยเช่นกัน อีกทั้งยังกลายเป็นกระแสแห่งความต้องการในการพัฒนาของทุกประเทศที่ต้องการขยายฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศ แม้กระทั่งประเทศไทยที่ได้มีแนวทางในการบริหาร นโยบายที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นตัวกระตุ้นและพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นสำคัญได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนโดยผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

ผู้วิจัยจึงขอแบ่งคลื่นของการพลิกโฉมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยออกเป็น 3 คลื่น ดังนี้

คลื่นลูกที่ 1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย โดยยึดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักสำคัญ อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์โครงสร้างการผลิตในประเทศให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยอาศัยปัจจัยขั้นพื้นฐานเดิมที่มีอยู่แล้วภายในประเทศให้เกิดคุณค่ามากยิ่งขึ้น แผนฉบับนี้จึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล การวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นนี้มีการพิจารณาถึงโครงสร้างและแนวทางของแผน รวมไปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินแผนนี้ จากการศึกษาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อเท็จจริงได้ว่า **วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10** แผนฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นส่วนเกี่ยวข้องและเกิดการส่งเสริมในการผลักดันสร้างการแข่งขันของประเทศ รวมไปถึงการลดความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพชีวิตของคนในสังคมโดยการมีมาตรการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา สาธารณสุข และความมั่นคงทางสังคม โดยเฉพาะการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ส่วนสุดท้ายที่สำคัญของในหลักนั้นคือ การพัฒนาการบริหารจัดการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นั่นเรียกได้ว่าเป็นการปฏิรูประบบราชการให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ (กรมปกครองส่งเสริมส่วนท้องถิ่น, 2549)

ในมุมมองของผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดขึ้นนั้นแสดงให้เห็นได้ว่ารัฐบาลพยายามที่จะให้ความสำคัญกับแนวทางนี้ในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจโดยลดการพึ่งพิงปัจจัยภายนอกและหันมาสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศให้เกิดขึ้นเป็นขั้นแรกเสียก่อน รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและการพัฒนาภาคการเกษตรที่ยั่งยืน สิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นได้นั้นคือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แม้ว่าแผนนี้จะมีผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อเศรษฐกิจและสังคม

ประชาชนอยู่บ้าง แต่ยังคงมีความท้าทายที่แอบแฝงอยู่ในการดำเนินงานโดยเฉพาะในเรื่องของปัญหาความเหลื่อมล้ำ การพึ่งพิงเศรษฐกิจโลก และความยากลำบากในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รวมไปถึงความไม่ต่อเนื่องในการผลักดันการบริหารงาน การปรับปรุงกฎหมายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับโครงสร้างประเทศให้มีเสถียรภาพและความมั่นคงในระยะยาวก็จริง แต่อย่างไรก็ตามควรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คลื่นลูกที่ 2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นับได้ว่าเป็นกรอบยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่การพัฒนาอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) แผนนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งการวิเคราะห์นี้จะพิจารณาแนวทางสำคัญของแผนฉบับนี้และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย **วัตถุประสงค์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12** หลักการที่สำคัญคือการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาในอนาคต การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสนับสนุนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities) และโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และ **การสร้างความสามารถในการแข่งขัน** ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานผ่าน นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (S-Curve Industries) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เชื่อว่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีทักษะที่เหมาะสมกับตลาดและความต้องการของแรงงานในอนาคต การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมมีมาตรการสนับสนุนการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และส่งเสริมการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพมีนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และการใช้พลังงานสะอาดเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในสังคมส่วนสุดท้ายที่สำคัญของในหลักนั้นคือ การปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐมุ่งเน้นการปฏิรูปภาครัฐให้มีความคล่องตัว โปร่งใส และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการประชาชน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในมุมมองของผู้วิจัยมองเห็นได้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นกรอบแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน อย่างไรก็ตามการดำเนินแผนยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การปรับตัวของแรงงาน การลดความเหลื่อมล้ำ และการบริหารจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งที่สำคัญและยังคงเป็นความท้าทายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นั่นคือ ควรมีการส่งเสริมทักษะให้เกิดขึ้นกับกลุ่มแรงงานให้ทันต่อความต้องการของอุตสาหกรรมยุคใหม่และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานควบคู่กับการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในบริบทของสังคม และสิ่งสุดท้ายที่เรียกได้ว่าถือเป็นความท้าทายแนวหน้านั้นคือการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาแผนฉบับที่ 12 เพื่อให้เกิดการดำเนินนโยบายที่เกิดความต่อเนื่องเพื่อและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

คลื่นลูกที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เป็นแผนยุทธศาสตร์สำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับพลวัตของเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้นจากเดิมตามยุคสมัย แผนพัฒนาฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจดิจิทัลและเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายหลักในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน **วัตถุประสงค์ชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) การเสริมสร้างศักยภาพทุนทางมนุษย์** การหันมาให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล และการส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเศรษฐกิจในอนาคต **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์** การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ เช่น ระบบขนส่งมวลชน ระบบพลังงานสะอาด และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัลและเศรษฐกิจสีเขียว **การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและนวัตกรรม** พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform Economy) และสนับสนุนการใช้ปัญญาประดิษฐ์และบิ๊กดาต้า **การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน** สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และส่งเสริมโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ให้เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะส่วนสุดท้ายถือเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับผู้วิจัยในเรื่องของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและการกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ปรับปรุงการพัฒนาเมืองให้ทันสมัย ลดปัญหาความแออัด และกระจายการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เนื่องจากว่าการพัฒนาเมืองอัจฉริยะหรือ (Smart City) และการกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับยุคสมัยปัจจุบันเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืนและการกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจคือการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจจากเมืองหลักไปยังเมืองรองหรือภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึงและนำมาสู่การลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศได้ในระยะยาว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ซึ่งหากมองในมุมมองของการวิเคราะห์ทั้ง 2 ระบบนั้นผู้วิจัยขอเสนอได้ว่า การพัฒนาเมืองอัจฉริยะและการกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม การนำสองแนวคิดนี้มาเชื่อมโยงกันจะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและครอบคลุมทุกภาคส่วนของประเทศ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษางานในเขตพื้นที่ของผู้วิจัยถือได้ว่าเป็นเขตพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าทางเศรษฐกิจที่สำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นจุดผ่านแดนหลักระหว่างประเทศไทยและเมียนมาโดยมีสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาเชื่อมต่อการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้พื้นที่นี้มีศักยภาพในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและการกระจายศูนย์กลางเศรษฐกิจ แต่สิ่งที่อาจเรียกได้ว่าเป็นผลกระทบที่ท้าทายต่อพื้นที่นั้นผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็น 4 มิติ

มิติที่ 1 ด้านโครงสร้าง

การวางโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล สิ่งที่เกิดขึ้นกับพื้นที่นี้เห็นได้ว่าการเป็นพื้นที่ติดชายแดนส่งผลกระทบต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตอยู่ไม่น้อยโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ตลาดริมเมย และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า **จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส (FG)4 (FRMMC2)**

“ให้ข้อมูลเบื้องต้นว่าการที่ตลาดริมเมยที่มีบริเวณอยู่ติดพื้นที่ชายแดนอย่างประเทศพม่า นั้น กลุ่มผู้ประกอบการต้องพบเจอกับปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงที่มีลูกค้าเข้ามาซื้อสินค้าที่ไม่สามารถสแกนจ่ายเงินได้เนื่องจากติดปัญหาทางสัญญาณและอินเทอร์เน็ต ถึงแม้ช่วงเวลาที่ผ่านมาก็มีการตัดสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ฝั่งเพื่อนบ้านมีการลักลอบเชื่อมสายไปยังฝั่งพม่าแล้วก็ตามแต่ก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องการคลื่นสัญญาณและอินเทอร์เน็ตไม่เพียงในแค่บริเวณในพื้นที่ตลาดริมเมยเท่านั้น แต่พื้นที่ชุมชนที่ติดบริเวณชายแดนก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน” (ผู้ให้ข้อมูล (FG)4 (FRMMC2), สัมภาษณ์, 19 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “**ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล**” หน้าที่ 7 และ 8

การใช้เทคโนโลยี IOT และ AI ในการจัดการเมือง เช่น ระบบจราจรอัจฉริยะและกล้องวงจรปิด AI เพื่อความปลอดภัย เนื่องจากการเป็นพื้นที่ชายแดนส่งผลทำให้ในบางเขตพื้นที่ชุมชนมีประชากรชาวพม่าอาศัยอยู่ไม่น้อย ถึงแม้หน่วยงานเทศบาลจะมีการติดกล้องตามเขตพื้นที่ก็ตามแต่ยังคงมีเหตุการณ์ในพื้นที่ที่เกิดขึ้นแล้วประชาชนเข้าไปขอตรวจสอบดูกล้องกลับพบว่าเทคโนโลยีมีปัญหาไม่สามารถตรวจสอบได้ รวมไปถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลเปิด (Open Data) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐหรือหน่วยงานได้

มิติที่ 2 การบริหารจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อม

การนำระบบ Smart Waste Management มาใช้ในการจัดการขยะ ลดมลพิษ และเพิ่มประสิทธิภาพการรีไซเคิล อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเนื่องจากในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ชุมชนมากกว่า 30

โรงงาน ผลที่ตามมาจากการเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากส่งผลต่อมลภาวะทางอากาศต่อประชาชนในพื้นที่จำนวนไม่น้อย

มิติที่ 3 ระบบขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility)

เทศบาลตำบลท่าสายลวด ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่มีการค้าชายแดนกับประเทศเมียนมา การจราจรและระบบขนส่งในพื้นที่จึงมีความสำคัญต่อทั้งประชาชนในท้องถิ่นและการค้าระหว่างประเทศ ที่มีถนนสายรองที่เชื่อมโยงกับด่านพรมแดนแม่สอด สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาที่เป็นจุดข้ามแดนสำคัญของระบบขนส่งสินค้าข้ามแดน สิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่อาจเรียกได้ว่าระบบขนส่งสาธารณะยังไม่ครอบคลุมมากนัก เนื่องจากการใช้รถส่วนตัวของชาวพม่าที่ข้ามมาขับขี่ยังฝั่งไทยและรถขนส่งสินค้าที่จะข้ามไปยังฝั่งพม่าส่งผลต่อปัญหาจราจรติดขัดบริเวณด่านพรมแดนและตลาดชายแดน และพื้นที่การขนส่งสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 1 และ แห่งที่ 2 ขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนทำให้ผู้วิจัยมองเห็นได้ว่าการบริหารในเขตพื้นที่ยังคงขาดการขาดแคลนเทคโนโลยีที่ช่วยบริหารจัดการการจราจรและระบบขนส่งอัจฉริยะ Smart Mobility ถือได้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดมลภาวะ และทำให้การเดินทางสะดวกขึ้น แต่ในขณะเดียวกันในมุมมองของผู้วิจัยซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำลายต่อระบบขนส่งอัจฉริยะ Smart Mobili ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดนั้นคือ เรื่องของงบประมาณในการผลักดัน เรื่องของโครงสร้างพื้นที่ในการพัฒนาของหน่วยงานและการปรับตัวของกลุ่มภาคประชาชนและภาคธุรกิจ

และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG3 (HMV)

“นับตั้งแต่มีการประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่นั้น ส่งผลต่อการจราจรในเขตพื้นที่และระบบขนส่งชุมชนท่าข้ามเป็นอย่างมากในช่วงของโรคระบาดโควิด-19 เนื่องจากทางส่วนกลางได้มีการสั่งปิดชุมชนท่าข้ามสินค้าทุกคลังงดการขนส่ง ผลกระทบที่ทำให้กลุ่มผู้ประกอบการได้รับในช่วงแรกนั้นถือได้ว่าเป็นการขาดรายได้นับเป็นระยะเวลาเกือบ 2 เดือน แต่ในขณะที่การขนส่งของสะพานมิตรภาพไทยพม่าแห่งที่ 2 ยังคงเปิดขนส่งสินค้าตามปกติแต่เพียงแค่มักมีการจำกัดจำนวนรอบและน้ำหนักในการขนส่งสินค้า สิ่งนี้ถือเป็นการขาดรายได้ของกลุ่มธุรกิจคลังท่าข้าม อีกทั้งช่วงเวลาดังการไม่มีการหาแนวทางหรือมาตรการเยียวยาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น” ผู้ให้ข้อมูล FG3 (HMV), สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูล
ชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้า 7 และ 8

มิตินี้ 4 การกระจายศูนย์กลางเศรษฐกิจ

ยิ่งการที่เขตพื้นที่ถูกประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในส่วนของการบริหารและการพัฒนาโซนเศรษฐกิจพิเศษนั้นไม่ควรเป็นไปเพื่อดึงดูดนักลงทุนและผู้ประกอบการข้ามชาติเข้ามาในเขตพื้นที่เท่านั้นแต่ควรมองถึงมิติที่เกิดผลตามมานั้นคือ คุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่ลดลงไหมหรือแม้แต่ในมุมมองของสิ่งที่ได้มาจากกลุ่มนักลงทุนส่งผลต่อประชาชนในพื้นที่อย่างไรเช่นกัน การกระจายศูนย์กลางเศรษฐกิจไม่ควรเกิดการกระจายแค้ในกลุ่มของธุรกิจรายใหญ่เท่านั้นแต่ควรเป็นการเปิดการกระจายศูนย์กลางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

ในขณะที่เดียวกันนั้นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดก็ได้มีการพยายามผลักดันในมิติของเศรษฐกิจชุมชนให้มีการเติบโตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เข้ากับแผนพัฒนาท้องถิ่นของหน่วยงานด้วยเช่นกัน โดยการผลักดันในการสร้างสินค้าอาชีพให้แก่พื้นที่ชุมชน และจากการลงพื้นที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG1 (DM) 1

“หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดถือเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เช่นกัน เมื่อมีการส่งต่อแผนการบริหารมาจากส่วนกลางนั้นทำให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นก็ได้มีการนำมาปรับใช้ร่วมกับแผนพัฒนาของหน่วยงาน โดยมองถึงข้อที่เรียกว่าผลประโยชน์ของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ที่จะได้รับการนำแผนนี้เข้ามาปรับใช้ร่วมกับแผนของหน่วยงานให้ได้มากที่สุด ซึ่งระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานเองนั้นก็ได้มีการผลักดันในเรื่องของการส่งเสริมสินค้าชุมชนได้แก่ ต้นหยก พลอย ทับทิม การท่องเที่ยว รวมไปถึงการพาชาวบ้านไปเรียนรู้การสร้างอาชีพการทำดอกไม้จันทน์และตะกระสาน” ผู้ให้ข้อมูล FG1 (DM) 1, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “ตารางที่ 1 ข้อมูลชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

และจากการ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรหัส FG2 (MCM-W2)

“ได้ให้ความคิดเห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของส่วนกลางที่ต้องการส่งลงมาบางส่วนท้องถิ่นหรือพื้นที่ระดับล่างนั้นเป็นแผนและแนวทางในการพัฒนาที่ดี แต่เมื่อหากมองในการที่หน่วยงานท้องถิ่นนำมาใช้แล้วนั้นเรียกได้ว่ายังคงไม่ได้ตอบสนองและเกิดผลประสิทธิผลได้เท่าที่ควรตามแผนงาน เนื่องจากการขาดงบประมาณในการสนับสนุนเขตพื้นที่การโปรโมท และความไม่ต่อเนื่องของการผลักดัน อีกทั้งการพาชาวบ้านไปเรียนรู้งานเพื่อสร้างอาชีพ เรียกได้ภาษาบ้านๆ ได้ว่า ไปเรียนรู้งานได้จริงไปได้แนวทางในการสร้างอาชีพมาจริง แต่ชาวบ้านบางคนไม่ได้มีเงินทุนหรือปัจจัยภายนอกที่ส่งเสริมเพียงพอที่จะประกอบอาชีพนั้นได้ รวมไปถึงการผลักดันไม่ควรเริ่มการผลักดันที่เกิดผลแค่กับกลุ่มธุรกิจรายใหญ่เท่านั้นควรจะเริ่มในระดับท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน” ผู้ให้ข้อมูล FG2 (MCM-W2), สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2568)

หมายเหตุ : จาก การอ้างอิงจากการศึกษา เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวด เนื้อหาบทที่ 1 “**ตารางที่ 1 ข้อมูล**
ชื่อรหัสผู้ให้ข้อมูล” หน้าที่ 7 และ 8

จากการศึกษาเบื้องต้นในภายในเขตพื้นที่ที่ได้มีการประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นั้นทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ถึงศักยภาพในเชิงพื้นที่และโอกาสของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ถือเป็นจุดหมายที่สำคัญที่จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเชิงพื้นที่นั้นสูงเพิ่มมากขึ้นไม่เพียงแต่ในเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยกล่าวมาเบื้องต้นเท่านั้นแต่ผู้วิจัยยังคงมองเห็นได้ว่าในทุกพื้นที่ที่มีการประกาศใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในทุกพื้นที่ด้วยเช่นกัน อีกทั้งภายใต้การบริหารนับตั้งแต่ชุดรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จนถึง ชุดรัฐบาล แพรทองธาร ชินวัตร มีการมุ่งเน้นแนวทางในการบริหารที่ชัดเจนและให้ความสำคัญไปที่มิติของเศรษฐกิจและสังคม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่โดยต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เมืองอัจฉริยะ และเศรษฐกิจสีเขียว อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานยังเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการโดยจำเป็นต้องมีแนวทางผลักดันเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน **อุปสรรคทางการบริหารที่ประกอบไปด้วย ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร งบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยียังมีข้อจำกัด ความท้าทายด้านบุคลากรและทักษะ การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีและการบริหารโครงการเชิงยุทธศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย นโยบายของรัฐบาลอาจมีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเทศบาล โครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่สมบูรณ์ ระบบขนส่ง พลังงาน และเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ข้อจำกัดด้านกฎหมายและระเบียบราชการ กฎระเบียบราชการบางประการยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของเทศบาล**

บทที่ 6

บทสรุป

การวิเคราะห์เนื้อหาใน บทที่ 6 บทสรุป ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสรุปผลการศึกษางานวิจัย เรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ผลจากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้เนื้อหาในส่วนของ บทที่ 6 บทสรุป บทนี้จึงมุ่งอธิบายผลของการวิเคราะห์ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่นำมาสู่ผลการสรุปการตอบคำถามวิจัย ทั้ง 2 ข้อ ของผู้วิจัย จากเบื้องต้นผู้วิจัยได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามงานวิจัยไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ
2. เพื่อศึกษาบทบาทในการสนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด

คำถามงานวิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งการศึกษานี้ผู้วิจัยเองได้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ และ เพื่อศึกษาบทบาทในการสนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด จากผลการศึกษาเบื้องต้นสะท้อนให้ผู้วิจัยเห็นว่า นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลไทยหากมองในมุมของระดับมหภาคแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าได้รับการขับเคลื่อนมาอย่างดีตลอด นับตั้งแต่เริ่มมีการประกาศใช้นโยบาย อีกทั้งยังมีการขับเคลื่อนนโยบายผ่านแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ 9 แผนเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือการเป็นแผนที่มีการระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ความสำคัญของแผนไว้อย่างชัดเจนว่าให้เป็นที่ไปเพื่อเกิดการเร่งกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจสู่ภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งในมุมของการเลือกเขตพื้นที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เข้ามาเป็น 1 ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษของประเทศถือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพเชิงภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและความพร้อมของภาคประชาชนในพื้นที่ การมองในมุมการศึกษาในระดับเขตพื้นที่อย่างเทศบาลตำบลท่าสายลวดต่อนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งถือว่าเป็นเขตพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใน

เขตอำเภอแม่สอด ที่มีบทบาทสำคัญในการแปลงนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมาสู่การนำมาปฏิบัติและผลักดันในเขตพื้นที่ที่มีความสำคัญในระดับเชิงนโยบายและเชิงพื้นที่ เพราะการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ หากขาดการมีส่วนร่วมจากองค์กรทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับฐานราก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลท่าสายลวดถือเป็นบริบทของเขตพื้นที่ ในการศึกษาที่สำคัญของผู้วิจัยเพราะในเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้มีบริบทที่สำคัญทางเศรษฐกิจในการเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจและการเป็นพื้นที่ที่มีบริเวณอยู่ติดชายแดนกับประเทศพม่า ที่มีทั้งปัจจัยทางการเมือง ทรัพยากร และการมีโครงสร้างทางสังคมที่มีความเฉพาะตัว

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนภายใต้ขอบเขตการวิจัยเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจการวิจัยในครั้งนี้อย่างเป็นระบบมากขึ้นดังนี้

สรุปการตอบคำถามงานวิจัย ข้อที่ 1

ข้อที่ 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างไร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการสนับสนุนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของเทศบาลตำบลท่าสายลวด ได้แก่ ด้านการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นที่, ด้านการจัดระเบียบสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และ ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สรุปผลวิจัยในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดังนี้ ซึ่งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทำให้ผู้วิจัยแยกออกมาได้ 3 ด้าน ของการบริหารของเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่สามารถนำไปสู่การตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 1 ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นที่ จากการศึกษางานวิจัยจะเห็นว่าในบทที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยได้มีการระบุถึงความสำคัญของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในฐานะประตูเศรษฐกิจสำคัญของไทยสู่ประเทศพม่า เนื่องจากมีสะพานมิตรภาพ 2 แห่ง ตลาดการค้าชายแดน ตลาดริมเมย และเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ที่ถูกกำหนดไว้ในนโยบายรัฐบาลไทยตั้งแต่ปี 2558 อย่างไรก็ตามบริบทที่ซับซ้อนของพื้นที่ชายแดนทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น ความเหลื่อมล้ำ การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่ตอบสนองกับปริมาณการค้าการท่องเที่ยว และการจัดระเบียบตลาดที่ยังไม่ทั่วถึง บทสรุปเชิงวิเคราะห์จึงชี้ให้เห็นได้ว่าเทศบาลต้องมีแผนพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อรองรับบทบาทเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจพิเศษที่แท้จริงโดยเฉพาะการพัฒนาตลาดชายแดนให้มีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ และการรักษาภาพลักษณ์ความปลอดภัยเพื่อนักท่องเที่ยว การขาดระบบจัดการสาธารณสุขูปโภค เห็นได้ว่าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดยังคงเผชิญกับความท้าทายสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาการใช้ที่ดินที่ทับซ้อนสิทธิ์ที่ทำกินของชุมชนเดิมกับแผนโครงการพัฒนาซึ่งผู้วิจัยมองเห็นว่าหากไม่มี

แผนบูรณาการเกิดขึ้นเพื่อจัดการกับสิ่งเหล่านี้ อาจจะไปสู่ความขัดแย้งซ้ำซ้อนมากยิ่งขึ้น ควรมีการจัดการแผนบูรณาการที่เกิดร่วมกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษและแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณร่วม (Co-Funding) ระหว่างเทศบาล จังหวัด และหน่วยงานส่วนกลาง ลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุน

ด้านที่ 2 ด้านการจัดระเบียบสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จากการวิเคราะห์พบว่าตลาดริมเมยและหมู่บ้านชายแดนยังคงมีปัญหาในเรื่องของการจัดระเบียบ เช่น การค้าสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี การจอดรถกีดขวางทางเดิน การจัดวางแผงค้าขายอย่างไร้ระเบียบ และปัญหาสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว ปัญหาเหล่านี้ในอนาคตและในปัจจุบันอาจส่งผลให้เกิดการบั่นทอนศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากเพราะทำให้พ่อค้าแม่ค้าต้องสูญเสียโอกาสในการค้าขายอย่างเป็นระบบทั้งยังเสี่ยงต่อการถูกควบคุมจากกลุ่มทุนหรือกลุ่มอิทธิพล ผู้วิจัยมองเห็นว่า ควรเพิ่มบทบาทของเทศบาลในการจัดระเบียบตลาดและพื้นที่สาธารณะผ่านมาตรการและการบูรณาการนโยบาย SDG 8.3 ส่งเสริมนโยบายเชิงพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมการผลิต การสร้างงานที่มีคุณค่า การเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม รวมถึงการส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดจุลภาค ขนาดย่อม และขนาดกลาง เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการและเติบโต โดยเฉพาะผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงินและ SDG 8.9 กำหนดและดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่สามารถสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยเทศบาลควรเกิดการร่วมมือกับหน่วยงานพาณิชย์และกระทรวงการท่องเที่ยวสนับสนุนการอบรม SMEs ด้านบัญชี การตลาดดิจิทัล การเข้าถึงสินเชื่อราคาต่ำ และการสร้างเรื่องราว (Storytelling) ให้สินค้าและบริการท้องถิ่น เชื่อมโยงวัฒนธรรมชายแดน

ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จากศึกษา งานวิจัยในบทที่ 1 ถึง 5 จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยพยายามจะชี้ให้เห็นถึงจุดสำคัญที่ว่าความล้มเหลวหลายอย่างของโครงการพัฒนาอาจเกิดจาก การขาดกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เช่น การจัดงานส่งเสริมการค้าหรือการท่องเที่ยวที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้นโดยไม่มีการหารือกับผู้ประกอบการจริงในพื้นที่หรือปัญหาความซ้ำซ้อนของโครงการเทศบาลกับหน่วยงานส่วนกลาง การสร้างความร่วมมือที่นั่นเรียกได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ตอบโจทย์ SDG17.17 การสนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือที่มีประสิทธิผลระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยอาศัยประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน ข้อเสนอที่ผู้วิจัยค้นพบในงานวิจัยนี้คือเทศบาลควรจัดตั้งหรือทำให้เกิดการมี คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในรูปแบบ “คณะกรรมการสามฝ่าย” ประกอบด้วย:

1. ภาครัฐ: เทศบาล หน่วยงานราชการที่ดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ
2. ภาคเอกชน: สมาคมผู้ค้าตลาดริมเมย กลุ่มธุรกิจ SMEs กลุ่มธุรกิจโลจิสติกส์
3. ภาคประชาสังคม: ตัวแทนชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรีและเยาวชน

หรือเรียกได้ว่าคณะกรรมการควรมีกลไกทำงาน 3 ระดับ: ระดับที่หนึ่งระดับนโยบาย คือเกิดการร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ ระดับที่สองระดับปฏิบัติ คือการร่วมดำเนินโครงการ เช่น เทศกาลชายแดนหรือกิจกรรมอบรม และระดับที่สามระดับประเมินผล คือการมีกระบวนการติดตามความสำเร็จของโครงการด้วยตัวชี้วัดร่วม เช่น สัดส่วน SMEs การเข้าถึงทุน รายได้ชุมชน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อาจเรียกรวมว่าการมีกลไกเช่นนี้จะสร้างความเป็นเจ้าของร่วม (Ownership) ให้เกิดในเขตพื้นที่ ลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และทำให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของประชาชนจริง

สุดท้ายนี้จากการศึกษาในการลงพื้นที่สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยพบข้อสรุปได้ว่า บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดไม่ได้เป็นเพียงหน่วยงานที่รองรับนโยบายจากส่วนกลางมาเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวแสดงที่ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นได้ว่าหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดถือเป็นตัวแสดงเชิงรุกที่มีการประสานกับทุกภาคฝ่ายในเขตพื้นที่เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ตอบสนองต่อประชาชนในเขตพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและเป็นการพยายามที่มีการผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาโดยใช้ศักยภาพของท้องถิ่นเป็นฐานราก และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลท่าสายลวดได้สะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนจากทั้งแผนและแนวทางในการบริหารผลักดันเชิงพื้นที่ อีกทั้งสิ่งที่สะท้อนผลการดำเนินงานและแนวทางการบริหารของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่เห็นได้ชัดคือการที่หน่วยงานมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย และรัฐวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนการจ้างงาน และการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ทางการท่องเที่ยว ท่าข้ามขนส่งสินค้าชุมชน

เมื่อวิเคราะห์ในรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พบว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลท่าสายลวดสอดคล้องกับเป้าหมายที่ 8 (Decent Work and Economic Growth) โดยเฉพาะตัวชี้วัดย่อย 8.3 การส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการรายย่อย ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการจ้างงานที่มีคุณค่า และเป้าหมายที่ 17 (Partnerships for the Goals) โดยเฉพาะในเป้าหมายย่อย 17.17 ที่เน้นการเสริมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และภาคประชาชน ปัจจัยที่เอื้อต่อบทบาทและส่งผลโดยตรงต่อเทศบาลในการบริหาร ได้แก่ ความพร้อมของผู้นำท้องถิ่น ความเข้าใจในนโยบายของเจ้าหน้าที่และชุมชน การมีแผนพัฒนาเชิงรุก และความสามารถในการประสานงบประมาณจากหลายแหล่ง ขณะที่อุปสรรคที่พบ ได้แก่ ข้อจำกัดของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ความซ้ำซ้อนของแผนพัฒนากับหน่วยงานอื่น ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และข้อจำกัดด้านงบประมาณในบางปี ทั้งนี้สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 และความไม่มั่นคงในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาลในช่วงเวลาหนึ่งของการบริการในพื้นที่ โดยเฉพาะต่อการค้าชายแดน การเดินทางข้ามแดน และภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สุดท้ายนี้การขับเคลื่อนนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ หากขาดการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับฐานรากโดยเฉพาะในบริบทของตำบลท่าสายลวด

ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจและอยู่ในแนวชายแดน มีปัจจัยทางการเมือง ทรัพยากร และโครงสร้างสังคมเฉพาะตัว

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรจัดให้มี "กลไกการทำงานร่วม" ระหว่างเทศบาลกับหน่วยงานในระดับจังหวัดและระดับชาติในรูปแบบคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่เฉพาะ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงนโยบายจากส่วนกลางสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินการด้านเศรษฐกิจ ท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างยืดหยุ่นมากขึ้น
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีพลวัตทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ควรเน้นการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจในนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ
4. สร้างระบบฐานข้อมูลกลางของเทศบาลที่สามารถใช้ติดตาม ประเมินผล และเผยแพร่ข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายของทั้งท้องถิ่นและส่วนกลาง
5. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเทศบาลกับองค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนนวัตกรรมที่ท้องถิ่นและส่งเสริมทุนทางสังคมในระยะยาว

สรุปการตอบคำถามงานวิจัย ข้อที่ 2

ข้อที่ 2. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและผลักดันรัฐบาลในการบริหารนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับประเทศ ได้แก่ ปัจจัยด้านบทบาทของภาคประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบาย, ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนนโยบาย, ปัจจัยด้านแรงงานต่างด้าว โลจิสติกส์ และบทบาทของตลาดริมเมย, ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและการกำกับแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance), ปัจจัยด้านแผนยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลท่าสายลวด, และปัจจัยทางการเมืองพม่า นำไปสู่การตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ดังนี้

ปัจจัยด้านบทบาทของภาคประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบาย จากการศึกษาพบว่าภาคประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทสำคัญในการร่วมมือ สนับสนุน และตรวจสอบนโยบายของรัฐ โดยเฉพาะในรูปแบบต่อไปนี้:

1. **บทบาทเชิงรับ:** ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนการจัดระเบียบพื้นที่ตลาดชายแดน เข้าร่วมเวทีสาธารณะของเทศบาล

2. **บทบาทเชิงรุก:** เช่น การรวมกลุ่มชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การเป็นภาคีในกิจกรรมการค้า และท่องเที่ยวข้ามแดน
3. **บทบาทในการตรวจสอบนโยบาย:** ภาคประชาชนบางส่วนทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตลาดริมนเมย หรือตัวแทนภาคประชาสังคมที่คอยติดตามความคืบหน้าโครงการของรัฐ

การมีบทบาทของภาคประชาชนทำให้นโยบายเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เพียงการ “ผลักดันจากส่วนบน” (top-down policy) แต่เกิดเป็น “กลไกการตอบสนองและผลักดันจากล่างขึ้นบน” (bottom-up governance)

การวิเคราะห์บทบาทของเทศบาลตามเป้าหมาย SDG 8.3 เป้าหมายย่อย 8.3 ของ SDG ได้กล่าวถึง “การส่งเสริมกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ และการเข้าถึงบริการทางการเงิน” เห็นได้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทสำคัญในด้านต่อไปนี้:

1. **การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs)** โดยเฉพาะในตลาดริมนเมย ตลาดค้าชายแดน และตลาดสินค้าเกษตร
2. **การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน** เช่น กลุ่มผ้าทอ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร
3. **การพัฒนาทักษะแรงงาน** เช่น การอบรมช่างซ่อมเครื่องยนต์ การสอนอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานชายแดน
4. **การเข้าถึงแหล่งทุน** ผ่านความร่วมมือกับธนาคารรัฐ เช่น ธ.ก.ส. หรือ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเทศบาล

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์พบว่ามีข้อจำกัดในมิติ SDG 8.3 เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนยังไม่ทั่วถึง กลุ่มแรงงานนอกระบบยังไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรม และขาดระบบติดตามความก้าวหน้าของกลุ่มวิสาหกิจในระยะยาว

ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนนโยบาย การเมืองท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและจังหวะแผนการดำเนินงานโครงสร้างของเทศบาล โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีลักษณะเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ซึ่งการบริหารจัดการต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารเทศบาล สภาเทศบาล และหน่วยงานภายนอก เช่น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานเขตเศรษฐกิจพิเศษ (สศช.) ซึ่งในกรณีเทศบาลตำบลท่าสายลวดพบว่า:

1. การเมืองท้องถิ่นค่อนข้างมีเสถียรภาพ ผู้บริหารและสภาทำงานร่วมกันได้ในหลายโครงการ
2. แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับชาติ เช่น การยุบสภา หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายในระดับบน ส่งผลให้บางโครงการเกิดการชะลอตัวหรือหยุดชั่วคราว

3. มีข้อสังเกตถึงอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ในพื้นที่ เช่น ผู้ประกอบการรายใหญ่บางกลุ่ม ที่อาจมีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับเทศบาลมากกว่ากลุ่มประชาชนทั่วไป

ปัจจัยด้านแรงงานต่างด้าว โลจิสติกส์ และบทบาทของตลาดริมเมย การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดเรียกได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเป็นจุดตัดของกิจกรรมทางเศรษฐกิจชายแดนที่มีความเชื่อมโยงกับแรงงานต่างด้าว ระบบโลจิสติกส์ และตลาดการค้าชายแดนที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ได้แก่

แรงงานต่างด้าว เรียกได้ว่าแรงงานจากประเทศเมียนมาถือเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเทศบาล โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อย ภาคบริการ และโลจิสติกส์ พบว่า

ด้านบวก: เทศบาลได้ร่วมมือกับอำเภอและด่านตรวจคนเข้าเมือง มีการจัดโครงการขึ้นทะเบียนแรงงาน ตรวจสอบสุขภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้กฎหมายแรงงาน ทำให้การจ้างงานมั่นคงมากขึ้นในพื้นที่

ด้านลบ: ยังมีแรงงานนอกระบบจำนวนมากที่ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เช่น การแย่งงาน ความเหลื่อมล้ำ และการละเมิดสิทธิแรงงาน ซึ่งเทศบาลเองก็มีข้อจำกัดทางกฎหมายในการจัดการเช่นกัน

ระบบโลจิสติกส์ เรียกได้ว่าเทศบาลมีบทบาทในระดับพื้นที่ เช่น การดูแลสภาพถนน จุดจอดรถสินค้า และสนับสนุนการจัดระเบียบรถบรรทุกบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ 1 และแห่งที่ 2 สิ่งที่ทำให้พบได้ว่าเป็นอุปสรรคคือพื้นที่นั้นคือ ความล่าช้าในกระบวนการศุลกากร การขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และโครงสร้างพื้นฐานบางจุดยังไม่ตอบโจทย์การเติบโตทางการค้า

ตลาดริมเมย ตลาดริมเมยเป็นแหล่งเศรษฐกิจสำคัญระดับฐานรากที่เชื่อมโยงกับ SDG 8.3 ในแง่ของ การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย การจ้างงานที่ไม่เป็นทางการ การค้าปลีกและค้าส่งข้ามพรมแดน เทศบาลมีบทบาทในการดูแลความเป็นระเบียบ กำกับการค้าชายแดน และสนับสนุนการจัดงานเทศกาลชายแดน เช่น งานตักบาตรข้ามแดน งานลอยกระทง ซึ่งช่วยสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าในพื้นที่และกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่

ปัญหาที่พบ ได้แก่:

1. โครงสร้างพื้นฐานชำรุดทรุดโทรม
2. การแข่งขันจากตลาดในฝั่งเมียนมา
3. ความไม่มีมาตรฐานด้านราคาและคุณภาพสินค้า
4. ระบบภาษีและศุลกากรที่ยังขัดกับสภาพเศรษฐกิจชายแดนจริง

ข้อเสนอ เทศบาลควรได้รับการสนับสนุนด้านอำนาจในการกำกับตลาด ด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และดำเนินนโยบายเพื่อปรับให้การค้าขายแดนมีความยืดหยุ่นและปลอดภัยมากขึ้น

ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและการกำกับแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) การเมืองท้องถิ่นไม่ใช่เพียงกลไกเชิงอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเท่านั้นแต่ยังเป็นพื้นที่ต่อรองระหว่างรัฐส่วนกลางท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนในเรื่องการกำหนดทิศทางการพัฒนาบทบาทของการเมืองท้องถิ่นอย่างเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีโครงสร้างการบริหารที่ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร (นายกเทศมนตรี) และฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาเทศบาล) ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการนำเขตเศรษฐกิจพิเศษไปสู่การปฏิบัติจริง โดยเฉพาะใน 3 กรณีสำคัญ

1. การเสนอและอนุมัติงบประมาณ โครงการพัฒนาพื้นที่ตลาดชายแดนและการส่งเสริมอาชีพมักต้องผ่านการพิจารณาโดยสภาเทศบาล หากมีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภา การดำเนินนโยบายจะล่าช้าหรืออาจเรียกได้ว่าถูกตัดทอน
2. การตั้งกรรมการท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการบริหารตลาด คณะกรรมการแผนพัฒนาเทศบาล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นพื้นที่ของ “การเมืองแบบมีส่วนร่วม” มากกว่าการสั่งการจากบนลงล่าง
3. ความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติ ผู้แทนราษฎรในพื้นที่มีอิทธิพลในการผลักดันงบประมาณสนับสนุน เช่น การขอสร้างลานสินค้า หรือการผลักดันถนนเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจ

ปัญหาที่พบ

1. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเนื่องจากการเปลี่ยนตัวนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาล
2. อาจเรียกได้ว่าเกิดการแทรกแซงจากนักการเมืองระดับชาติที่มุ่งเน้นผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม
3. ความอ่อนแอของระบบติดตามและประเมินผลนโยบายในระดับท้องถิ่น

ในมุมมองของผู้วิจัยพบได้ว่าหากมีข้อเสนอเชิงแนวทาง: การกำกับแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) เช่น 1.ควรจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่น ที่มีภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาควิชาการร่วมเป็นภาคี เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2.ส่งเสริมการจัดเวที “งบประมาณมีส่วนร่วม” (Participatory Budgeting) โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการเชิงพื้นที่ของตนก่อนเข้าสู่การประชุมสภา และ 3.จัดให้มีการ “เปิดข้อมูลเชิงนโยบาย” เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ เช่น เผยแพร่งบประมาณรายปีผ่านเว็บไซต์เทศบาล

ปัจจัยด้านแผนยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลท่าสายลวด ในด้านที่ 2 การวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรม การท่องเที่ยว ทำให้ผู้วิจัยพบเห็นข้อเท็จจริงเพิ่มได้อีก 2 มิติที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การปกครองส่วนท้องถิ่น มิติที่ 1 อำนาจทางกฎหมายและการเมือง จากผลการศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวด พบว่าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยวถูกจำกัดโดยอำนาจทางกฎหมายและเงื่อนไขทางการเมืองหลายประการ เช่น 1) กรอบกฎหมายข้อบังคับระหว่างท้องถิ่น-ส่วนกลาง แม้เขตเศรษฐกิจพิเศษจะเป็นนโยบายระดับชาติ แต่กฎหมายควบคุมเขตเศรษฐกิจพิเศษยังคงให้อำนาจหลักกับคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษส่วนกลาง ไม่ใช่เทศบาล ทำให้เทศบาลมีบทบาทเพียง “สนับสนุน” แต่ไม่มีอำนาจตัดสินใจหรือจัดสรรสิทธิประโยชน์ให้แก่ลงทุนโดยตรง 2) อิทธิพลทางการเมืองท้องถิ่นที่ยังพึ่งพาการเมืองระดับชาติ ข้อค้นพบคือพบความกังวลต่อความไม่แน่นอนของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามรัฐบาลทำให้บางโครงการลงทุนสะดุด เพราะนักลงทุนรอความชัดเจนด้านนโยบาย ขณะเดียวกันอำนาจของเทศบาลเองไม่เพียงพอจะสร้างความมั่นใจให้เอกชนในระยะยาว และ 3) ข้อจำกัดด้านกฎหมายแรงงานต่างด้าว ในเขตท่าสายลวดพบได้ว่าการพึ่งพาแรงงานเมียนมาจำนวนมาก แต่เทศบาลไม่สามารถกำหนดมาตรการเอง เช่น การออกใบอนุญาตแรงงาน หรือกำหนดมาตรฐานแรงงานในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามนโยบายกรมการจัดหางานและกฎหมายแรงงานส่วนกลาง ซึ่งอาจไม่ตอบโจทย์สภาพเศรษฐกิจชายแดน

และมิติที่ 2 การจัดสรรงบประมาณและอำนาจทางการบริหาร 1. ข้อจำกัดงบประมาณท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ขนาดใหญ่ งบประมาณประจำปีของเทศบาลท่าสายลวด แสดงให้เห็นว่างบลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการค้าและการท่องเที่ยวอย่างน้อย 20% ของงบรวม ทำให้หลายโครงการ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดริมเมย หรือการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวต้องล่าช้าเพราะการใช้งบประมาณที่ไม่พอ 2. การพึ่งพางบอุดหนุนส่วนกลางและงบเฉพาะกิจ เทศบาลยังคงพึ่งงบอุดหนุนจากส่วนกลาง เช่น งบพัฒนาพื้นที่ชายแดนหากส่วนกลางไม่จัดสรรหรืองบล่าช้า โครงการท้องถิ่นต้องหยุดชะงัก ขณะที่เทศบาลไม่มีอำนาจจัดหางบทางเลือก เช่น ออกพันธบัตรท้องถิ่นหรือจัดตั้งกองทุนร่วมกับเอกชนเอง และ 3. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ซับซ้อน กฎหมายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐบังคับใช้รูปแบบเดียวทั่วประเทศ ทำให้โครงการพัฒนาท้องถิ่นต้องผ่านขั้นตอนหลายชั้น เช่น การประกาศ TOR, ตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับจ้าง ซึ่งในส่วนนี้จะกินเวลานานไม่สอดคล้องกับลักษณะตลาดชายแดนที่ต้องการความเร็วและยืดหยุ่น

ปัจจัยทางการเมืองพม่า จากศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลในบทที่ 4 และ 5 ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดตั้งอยู่ติดชายแดนเมียนมาโดยมี สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ 1 และ 2 เป็นเส้นทางหลักในการคมนาคมและการค้า ทำให้การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษมีลักษณะพึ่งพา “สภาพความมั่นคงการเมืองของเมียนมา” เป็นอย่างสูงเมื่อเกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองในเมียนมา เช่น รัฐประหารในปี 2564 หรือ การสู้รบระหว่างกองทัพพม่าและกลุ่มชาติพันธุ์ในเมืองเมียวดีซึ่งอยู่ตรงข้ามกับตำบลท่าสายลวดโดยตรง ได้ส่งผลกระทบต่อหลายด้าน เช่น การขนส่งและโลจิสติกส์หยุดชะงัก นักลงทุนชะลอหรือยกเลิกการลงทุน ความไม่มั่นคงด้านแรงงานต่างด้าว ผลกระทบทางการท่องเที่ยว

ผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาล เรียกว่าขาดความสามารถในการบริหารเชิงรุก

1.ด้านความเชื่อมั่นของภาคเอกชน เทศบาลไม่มีอำนาจทางการทูตหรือความมั่นคงในการรับมือกับสถานการณ์ข้ามแดน เมื่อสถานการณ์เมืองเมียนมามีความรุนแรง เช่น กรณีการสู้รบหรือระเบิดใกล้สะพาน ทำให้กิจกรรมการค้าข้ามแดนหยุดลงชั่วคราว เทศบาลแม้ต้องการผลักดันตลาดริมเมยให้เป็น “พื้นที่เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่เนื่องจากผู้ประกอบการห่วงเกรงด้านความปลอดภัย

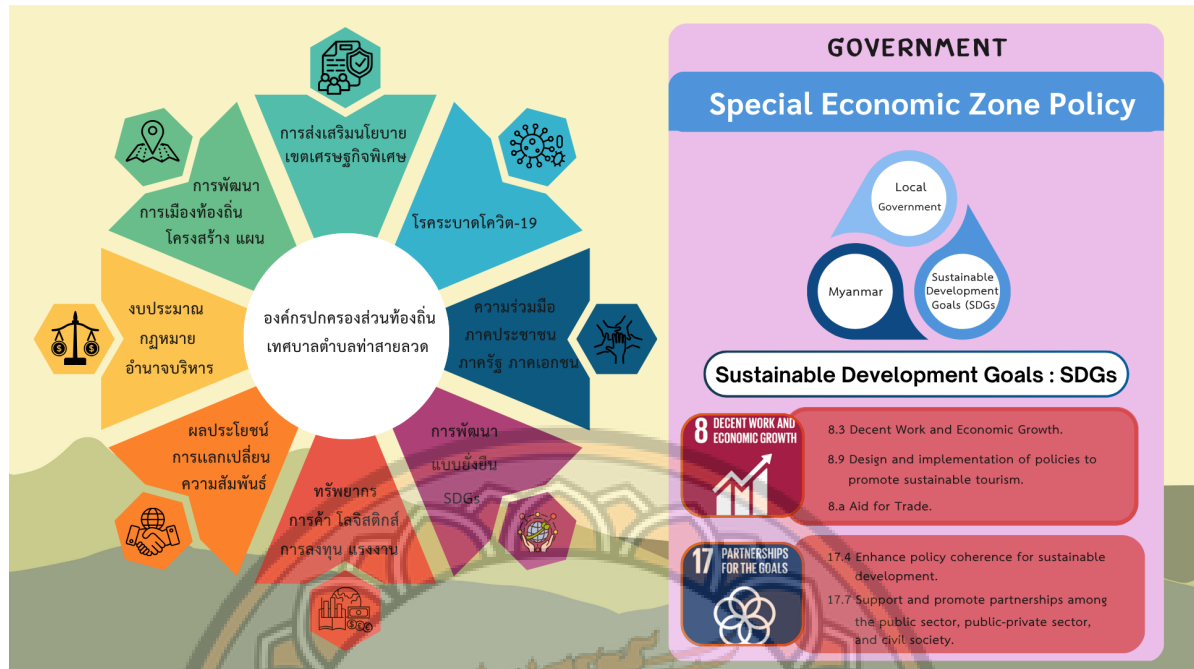
2. ด้านแรงงานต่างด้าว แรงงานพม่าถือเป็นแรงงานหลักทางอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่เทศบาล เช่น ในโรงงานสินค้าโลจิสติกส์ โรงแรม ร้านอาหาร และความไม่แน่นอนทางการเมืองของพม่าทำให้เกิดปัญหาแรงงานไหลเข้า-ออกไม่แน่นอน เทศบาลไม่มีอำนาจในการออกใบอนุญาต ทำได้แค่ “จัดระเบียบร่วมกับสำนักงานจัดหางาน” ซึ่งในบทที่ 4 ของงานวิจัยผู้วิจัยเองได้มีการระบุถึงปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างชัดเจนว่าการหลบหนีเข้าเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้นและเทศบาลมีเพียงบทบาทสนับสนุนด้านพื้นที่ไม่สามารถแก้ปัญหาเชิงนโยบายได้

3.ด้านการท่องเที่ยวชายแดน การท่องเที่ยวชายแดน เช่น ตลาดริมเมย และกิจกรรมข้ามสะพานไปชมเมืองเมียนมา ได้รับผลกระทบโดยตรงจากความไม่สงบในเมียนมา เทศบาลจึงไม่สามารถส่งเสริม “การท่องเที่ยวแบบชายแดนเชื่อมโยงสองประเทศ” ตามที่วางแผนไว้ในยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 ได้

4.วิเคราะห์เชิงทฤษฎี มิติความมั่นคงข้ามพรมแดนกับการบริหารงานของท้องถิ่น หากอ้างอิงจากกรอบแนวคิด “Multi-level Governance” หรือ “การบริหารหลายระดับ” ที่ปรากฏในบทที่ 3 ของงานวิจัย จะเห็นได้ว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดเป็นเพียงผู้แสดงหลักในฐานะ “ผู้ปฏิบัตินโยบาย” ที่อยู่แนวหน้าสุด ส่งผลทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาความมั่นคงจากระดับชาติและระหว่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงรัฐบาลส่วนกลางไม่มีระบบบูรณาการเชิงลึกเพื่อรองรับสถานการณ์ชายแดน เทศบาลตำบลท่าสายลวดจึงกลายเป็นเพียง “หน่วยปฏิบัติงานที่รับผลกระทบ” โดยไม่มีเครื่องมือหรืออำนาจตอบสนองอย่างเพียงพอ

จึงสรุปได้ว่าปัจจัยทางการเมืองในเมียนมาเป็น “อุปสรรคเชิงโครงสร้าง” ที่สำคัญ ซึ่งเกินขอบเขตอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเทศบาลตำบลท่าสายลวด การผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงต้องเผชิญภาวะความไม่แน่นอนจากภายนอกที่เทศบาลไม่สามารถควบคุมได้โดยตรง การบริหารพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนจึงควรได้รับการสนับสนุนด้านนโยบายความมั่นคงแบบบูรณาการร่วมจากส่วนกลาง โดยเปิดช่องให้เทศบาลมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น ไม่ใช่เพียงผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง

รูป 31 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย

ผลการศึกษา ผลการศึกษาเผยให้เห็นว่าเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทสำคัญและเป็นแกนหลักในการดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษผ่านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น การวางแผนของเทศบาล ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า และการจัดระเบียบสังคมมีส่วนโดยตรงในการขับเคลื่อนนโยบายให้ก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับคำถามวิจัยข้อที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เป็นเพียงผู้รับนโยบายจากส่วนกลาง แต่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำไปปฏิบัติ ในมิติของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นล้วนที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดซึ่งนำไปสู่การตอบคำถามหลักของการวิจัยข้อที่ 2 โดยตรง จุดแข็งภายใน เช่น การบริหารจัดการที่ดีและวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนถือเป็นรากฐานที่แข็งแกร่ง อย่างตามความท้าทายภายนอกที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยเฉพาะประเด็นข้ามพรมแดน เช่น กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ปัญหาการจราจรที่สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 และ 2 และปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลภาวะ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ รวมไปถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการเมืองในพื้นที่สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนในการดำเนินนโยบายในระดับท้องถิ่นส่งผลให้ผู้วิจัยมองเห็นถึงผลการบริหารและแนวนั้นการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมของความพยายามของหน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะ

เป้าหมายด้านที่ 8: การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด เป้าหมายย่อย 8.3 ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัวและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมายย่อย 8.9 ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 8.a เพิ่มการสนับสนุนในกลไกความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผ่านกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries)

เป้าหมายด้านที่ 17: ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด เป้าหมายย่อย 17.14 ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย 17.17 สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

ผ่านโครงการต่างๆ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบโดยตรงต่อการส่งเสริมความมีชีวิตชีวาทางเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น กลไกความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลายฝ่ายในการดำเนินนโยบายที่เกิดขึ้น

ข้อจำกัดของการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต การศึกษานี้มีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาการศึกษาและขอบเขตพื้นที่ที่มุ่งเน้นเฉพาะเทศบาลตำบลท่าสายลวด ซึ่งอาจไม่สามารถสรุปผลในภาพรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดได้ และข้อมูลบางส่วนพึ่งพาข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต** งานวิจัยในอนาคตอาจขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและหาปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ รวมถึงการศึกษาเชิงลึกในมิติของผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาระยะยาวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือการวิเคราะห์บทบาทของภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ หรือลงลึกในมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทสรุป

จากการวิเคราะห์และลงพื้นที่ภาคสนามในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษารวบรวม วิจัยได้ออกมาเป็นกรอบแนวคิดรวบยอดทางการวิจัยในครั้งนี้ได้ดังนี้ โดยการสรุปออกมาเป็นข้อมูลดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัยนี้ได้พัฒนาผลการวิเคราะห์มาจากการบูรณาการระหว่างนโยบายระดับชาติ และบริบทการศึกษาเชิงพื้นที่ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด โดยมี เป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ สู่การพัฒนาแบบยั่งยืน **อีกทั้งการนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่การตอบคำถามงานวิจัยที่**

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดมีบทบาทในการผลักดันนโยบายเขต เศรษฐกิจพิเศษ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสายลวดอย่างไร และ 2) ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการสนับสนุนและเป็นอุปสรรค ต่อบทบาทในการผลักดันนโยบายเขต เศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวด

จากการศึกษาพบได้ว่าจุดเริ่มต้นของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมีจุดเริ่มต้นจากการเชื่อมโยงระหว่าง แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) และการวิเคราะห์แนวทางการบริหารเชิงพื้นที่ที่มีแผนยุทธศาสตร์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านที่ 2 การวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว จนนำมาสู่การเป็นกรอบหลักในการกำเนิดของนโยบาย ทั้งนี้งานวิจัยได้กำหนดให้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นกรอบอ้างอิงหลักโดยเน้นที่ เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทาง เศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด 8.3,8.9 และ 8.a) และ เป้าหมายที่ 17 การสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ตัวชี้วัด 17.14 และ 17.17) นอกจากนี้กรอบแนวคิดยังสะท้อนให้เห็นถึง **พลวัตของปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก**ที่เกิดขึ้นจากการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าสายลวดที่ผ่านมา ตลอดการดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและข้อจำกัดของการดำเนิน นโยบาย เช่น ปัจจัยทางการเมืองท้องถิ่น บทบาทภาคประชาชน การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ แรงงานข้ามชาติ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงความสัมพันธ์ไทย-เมียนมา ปัจจัยเหล่านี้ถูกวิเคราะห์ในฐานะการ เป็นตัวแปรเชิงบริบทที่ส่งผลต่อการกำหนดทิศทางการบริหารและความสำเร็จของเขตเศรษฐกิจพิเศษของ หน่วยงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด

เมื่อบูรณาการเข้ากับกรอบแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) จะเห็นว่า **เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด 8.3,8.9 และ 8.a) และ เป้าหมายที่ 17 การสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ตัวชี้วัด 17.14 และ 17.17) พบว่าการดำเนินงานเชิงพื้นที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะ เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด**

8.3,8.9 และ 8.a) และ เป้าหมายที่ 17 การสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2 ตัวชี้วัด 17.14 และ 17.17)

เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- 1) **ตัวชี้วัด 8.3** : เทศบาลมีแนวทางสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและ SMEs ผ่านการจัดระเบียบพื้นที่ตลาดริมเมย การอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น
- 2) **ตัวชี้วัด 8.9** : เทศบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดน เช่น การพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดริมเมย กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม งานเทศกาล และการจัดการจราจร เพื่อสร้างความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยว โดยเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นกับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
- 3) **ตัวชี้วัด 8.a** : การประสานงานกับภาครัฐและหน่วยงานส่วนกลางด้านการค้าและโลจิสติกส์ ถือเป็นโอกาสเข้าถึง “Aid for Trade” ทั้งในเชิงโครงสร้างพื้นฐานและความช่วยเหลือด้านการค้า ซึ่งเอื้อให้ท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากความร่วมมือระดับชาติและระหว่างประเทศ

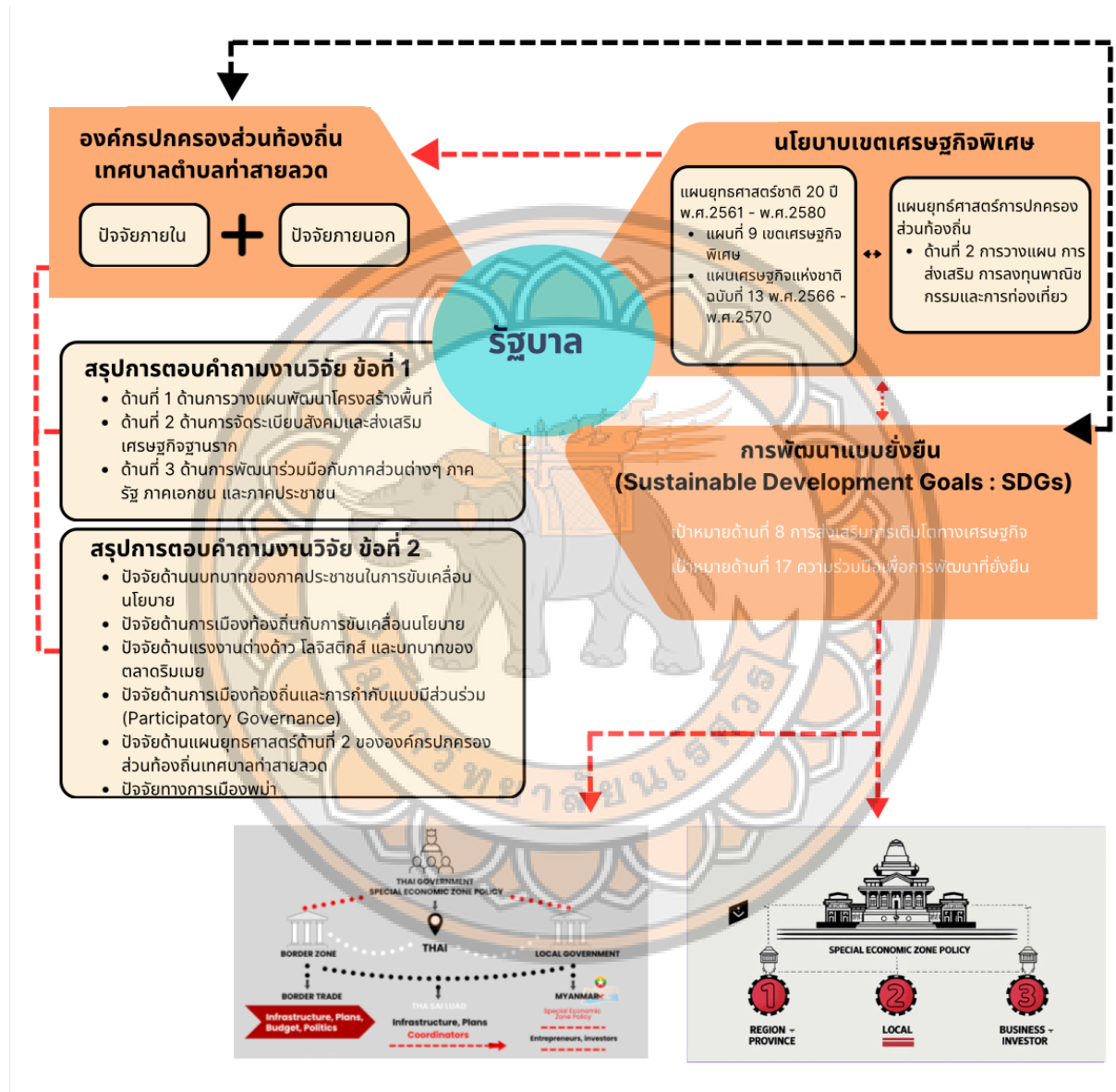
เป้าหมายที่ 17 การสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- 1) **ตัวชี้วัด 17.14** : เทศบาลมีการนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มาประยุกต์ใช้กับแผนยุทธศาสตร์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านที่ 2 การวางแผน การส่งเสริม การลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความสอดคล้องเชิงนโยบายระหว่างระดับชาติและพื้นที่ชายแดน
- 2) **ตัวชี้วัด 17.17** : เทศบาลดำเนินความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น การประสานกับหน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร ผู้ประกอบการตลาดริมเมย และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนรูปแบบหุ้นส่วนพหุภาคีที่เน้นการมีส่วนร่วม เมื่อวิเคราะห์ความร่วมมือในเชิงพื้นที่แล้วนั้นพบว่าบทบาททางความร่วมมือในการผลักดันเชิงพื้นที่ประกอบไปด้วย 3 ด้าน หลักๆ ที่สำคัญและส่งผลต่อการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัดคือ 1) ภาคส่วน “ระดับจังหวัด” และ “ระดับภูมิภาค” 2) ภาคส่วนท้องถิ่น และ 3) ภาคส่วนธุรกิจเอกชน

ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นความคิดรวบยอดของการวิจัยว่ามีได้มุ่งศึกษาบทบาทเชิงบริหารของเทศบาลเพียงมิติเดียว แต่ยังคงครอบคลุมถึงการสร้างกลไกเชื่อมโยงเชิงนโยบาย สังคม และเศรษฐกิจในระดับพื้นที่กับทิศทางการพัฒนาในระดับชาติและสากล การพัฒนาอย่างยั่งยืนการดำเนินงานดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความพยายามของท้องถิ่นในการสร้างสมดุลระหว่างการบริหารกับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ

สรุปความคิดรวบยอดการวิจัยออกมาได้เป็นแผนภาพ ดังนี้

รูป 32 ผลการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์ส่งเสริมส่วนท้องถิ่น. (27 พฤศจิกายน 2549). *เรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.2550 - 2554)*. กรมปศุสัตว์ส่งเสริมส่วนท้องถิ่น. สืบค้นจาก:
[https://www.dla.go.th/work/planlocal/แผนพัฒนาและนโยบาย/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ%20ฉบับที่%2010%20\(พ.ศ.%202550-2554\).pdf](https://www.dla.go.th/work/planlocal/แผนพัฒนาและนโยบาย/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ%20ฉบับที่%2010%20(พ.ศ.%202550-2554).pdf)
- ที่ประชุมมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. (2567). 10 ปี การค้าชายแดนกับความสำคัญต่อพัฒนาการเศรษฐกิจภูมิภาค. *งานสัมมนาวิชาการสัญจร ประจำปี 2567*. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. สืบค้นจาก: <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/seminars/northern-symposium/minisymposium-2567.html>
- รัฐบาลไทย. (24 กันยายน 2567). *สรุปข่าวการประชุม ครม.24 กันยายน 2567*. รัฐบาลไทย. สืบค้นจาก: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/88363>
- ศุลกากรแม่สอด. (7 พฤษภาคม 2567). *กรรพมูลค่าการค้าชายแดน*. ศุลกากรแม่สอด. สืบค้นจาก: https://maesot.customs.go.th/data_files/f0c3686f9f2de565cd1c39b7eb2d4185.pdf
- ศุลกากรแม่สอด. (7 พฤษภาคม 2567). *การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า*. ศุลกากรแม่สอด. สืบค้นจาก: https://maesot.customs.go.th/data_files/f0c3686f9f2de565cd1c39b7eb2d4185.pdf
- ศุลกากรแม่สอด. (7 พฤษภาคม 2567). *การจัดเก็บรายได้*. ศุลกากรแม่สอด. สืบค้นจาก: https://maesot.customs.go.th/data_files/f0c3686f9f2de565cd1c39b7eb2d4185.pdf
- ศุลกากรแม่สอด. (7 พฤษภาคม 2567). *สินค้านำเข้า*. ศุลกากรแม่สอด. สืบค้นจาก: https://maesot.customs.go.th/data_files/1720d682d9bd6e8f0572d78ac4a49365.pdf
- ศุลกากรแม่สอด. (9 เมษายน 2567). *สถิติคดีและของกลาง*. ศุลกากรแม่สอด. สืบค้นจาก: https://maesot.customs.go.th/data_files/ffe1f20a4dbca277f19fbd817b661c8c.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ. (2 กันยายน 2567). *การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินและห้องชุดของคนต่างด้าวในประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ. สืบค้นจาก: <https://www.onlb.go.th/about/featured-articles/5167-a5167>
- สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ. (27 พฤศจิกายน 2562). *แผนขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.2561-2564)*. สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ. สืบค้นจาก: <https://www.nsc.go.th/แผนขับเคลื่อนแผนบริหาร/>
- สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. (15 มกราคม 2567). *รายงานการรับจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. สืบค้นจาก: <https://www.thasailoud.go.th/project-detail?hd=9&id=26775>

- สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. (2 กันยายน 2562). *แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565*. สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. สืบค้นจาก:
https://www.thasailoud.go.th/dnm_file/project/28573226_center.pdf
- สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. (21 เมษายน 2565). *รายงานผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565*. สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. สืบค้นจาก:
<https://www.thasailoud.go.th/project-detail?hd=9&id=15748>
- สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. (24 มีนาคม 2565). *เทศบัญญัติ เรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ.2543*. สำนักงานเทศบาลตำบลท่าสายลวด. สืบค้นจาก:
<https://www.thasailoud.go.th/project-detail?hd=1&id=14182>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552. (พิมพ์ครั้งที่สอง กันยายน พ.ศ. 2552), *เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (The Creative Economy)*. สืบค้นจาก: <https://www.nesdc.go.th/?s=เศรษฐกิจสร้างสรรค์+2552>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติท้องถิ่น. (2 กุมภาพันธ์ 2560). *เรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.2560 - 2564)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติท้องถิ่น. สืบค้นจาก: <https://www.nesdc.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติท้องถิ่น. (21 ตุลาคม 256๓). *เรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 3 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติท้องถิ่น. สืบค้นจาก: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651
- BBCNEWS. (30 มิถุนายน 2017). *วิกฤตต้มยำกุ้ง 2 ก.ค. 2540 : ใครเป็นใครใน 5 ตัวละครเอกของวิกฤตเศรษฐกิจแห่งเอเชีย*. BBCNEWS. สืบค้นจาก: <https://www.bbc.com/thai/thailand-40446319>.
- DAILYNEWS. (14 เมษายน 2565). *บ่อนพ่นประชิด 'แม่สอด' น่าห่วง*. DAILYNEWS. สืบค้นจาก:
<https://www.dailynews.co.th/articles/952938/>
- Harvard Business School. (11 เมษายน 2024). *Ed Freeman: Meet the 'Father Stakeholder Capitalism'*. Harvard Business School. สืบค้นจาก: <https://www.hbs.edu/big/ed-freeman>
- INSIGHTS KNOWLEDGE-DRIVEN CONTENT. (23 กันยายน 2024). *The Misquoted and Misunderstood Milton Friedman*. INSIGHTS KNOWLEDGE-DRIVEN CONTENT. สืบค้นจาก:
<https://www.ie.edu/insights/articles/the-misquoted-and-misunderstood-milton-friedman/>

Open Developmentแม่น้ำโขง. (5 สิงหาคม 2561). *กฎหมายและนโยบายสำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ*.

Open Developmentแม่น้ำโขง. สืบค้นจาก:

<https://thailand.opendevlopmentmekong.net/th/topics/special-economic-zone-laws/>

Open Developmentแม่น้ำโขง. (9 กรกฎาคม 2561). *เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. Open

Developmentแม่น้ำโขง. สืบค้นจาก:

<https://thailand.opendevlopmentmekong.net/th/topics/sustainable-development-goals/>

SDG TRANSFORMATIONS CENTER. (30 มิถุนายน 2563) . *Sustainable Development Report 2020 (PP26)*. Cambridge: Cambridge University Press. สืบค้นจาก:

<https://sdgtransformationcenter.org/reports/sustainable-development-report-2020>

SDG TRANSFORMATIONS CENTER. (30 มิถุนายน 2563) . *Sustainable Development Report 2020 (PP28)*. Cambridge: Cambridge University Press. สืบค้นจาก:

<https://sdgtransformationcenter.org/reports/sustainable-development-report-2020>

SDG TRANSFORMATIONS CENTER. (30 มิถุนายน 2563) . *Sustainable Development Report 2020 (PP31)*. Cambridge: Cambridge University Press. สืบค้นจาก:

<https://sdgtransformationcenter.org/reports/sustainable-development-report-2020>

SDG TRANSFORMATIONS CENTER. (30 มิถุนายน 2563) . *Sustainable Development Report 2020 (PP40)*. Cambridge: Cambridge University Press. สืบค้นจาก:

<https://sdgtransformationcenter.org/reports/sustainable-development-report-2020>

Thai pat Institute. (2556). *การประชุม Earth Summit 1992 (Rio)*. Thai pat Institute. สืบค้นจาก:

<https://www.thaicrs.com/2015/09/earth-summit-1992-rio.html>

Thai pat Institute. (2556). *ย้อนรอยการพัฒนาที่ยั่งยืน*. Thai pat Institute. สืบค้นจาก:

<https://www.thaicrs.com/2015/11/blog-post.html>

Thai PBS. (18 เมษายน. 2558). *ยุติปัญหาส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงชายแดนด้าน จ.ตาก*. Thai PBS. สืบค้นจาก:

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/380>

Thai PBS. (30 ตุลาคม 2562). *เปิดสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 2*. Thai PBS. สืบค้นจาก:

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/285651>

วารสารและวิทยานิพนธ์

- กมลกนก เกียรติศักดิ์ชัย, ศรีญา ประเสริฐสุด และเจียรรัตน์ ฉัตรภัทรพล. (2562). การสังเคราะห์การท่องเที่ยวโดยชุมชน: โอกาสหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์*, 19 (2). 177-190. เว็บไซต์: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/spurhs/issue/view/14994>
- กิตติศักดิ์ อุตสาหการ. (2561). เรื่องศึกษาเชิงวิพากษ์การนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ด้านผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 2 (2). 80-96. เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournalpnru/issue/view/16869>
- จารุกัญญา อุดานนท์. (2561). เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 20 (2). 79-95. เว็บไซต์: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhssrru/issue/view/12563>
- จารุโส สุกศิริ. (2558). เรื่องรูปแบบการพัฒนาองค์กรชุมชนแบบยั่งยืน. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 8 (1). 9-16. เว็บไซต์: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/issue/view/7538
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, ชวงค์ อุบาตี และอัศวิน แก้วพิทักษ์. (2566). เรื่องเครือข่ายขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 11 (2). 1-23. เว็บไซต์: <https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/poleco/issue/view/905>
- ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2563). เรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดมุกดาหารที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 6 (3). 196-207. เว็บไซต์: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/issue/view/16874>
- ดุขฎี วรรณมธุฎี. (2558). เรื่องมิลตัน ฟรีดแมนกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสาร พัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร*, 17 (2). 1-17. เว็บไซต์: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsd/issue/view/4019>
- ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ. (2556). เรื่องปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจท้องถิ่นกับการพัฒนาตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 2 (2). 32-232. เว็บไซต์: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gjournal-ksu/article/view/89054>
- ไททัศน์ มาลา, วลัยพร ชินศรี และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2558). เรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 9 (3). 32-232. เว็บไซต์: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/45680>

- นภัทร รักดีสรวิชัย, ภาคิน เจริญนนทสิทธิ์ และณัฐกานต์ เวชพันธ์. (2564). เรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ กรณีการบริหารจัดการจังหวัดตากของประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5 (2). 304-312. เว็บไซต์: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/issue/view/16929>
- นเรนทร์ แก้วใหญ่. (2559). เรื่องศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน : การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 2 (2). 108-123. เว็บไซต์: https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SB_Journal/issue/view/14308
- นเรศ จิตสุจริตวงศ์ และ สมาน งามสนิท. (2559). เรื่องการบริหารพื้นที่ซับซ้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดตามปรัชญา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 6 (1). 32-232. เว็บไซต์: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/56938>
- นางสุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์. (2561). เรื่องความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศกับการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารรัฐศาสตร์*, 60 (2). 91-103. เว็บไซต์: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/ratthapirak/issue/view/14122>
- บุญช่วย ภูทองเงิน. (2560). เรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำท้องถิ่นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 4 (3). 535-550. เว็บไซต์: https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Praewa-ksu_Journal/article/view/103751
- ปฐวี โชติอนันต์. (2558). เรื่องรัฐ ธุรกิจ ประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาย่านนิมมานเหมินท์ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 4 (1). 32-232. เว็บไซต์: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gjournal-ksu/article/view/88974>
- ปิยนอก อัญญกรพันธ์ และ พงศ์พิสุทธิ์ บุขบารัตน์. (2564). เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายของไทยในการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย กรณีศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา. *วารสารไทยเอเชียตะวันออกศึกษา*, 25 (2). 70-83. เว็บไซต์: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/issue/view/17124>
- พาที เกศนาร, กรบุษบา สังข์วรรณ และเพียงจันทร์ โมฟเพ็ทท์. (2562). เรื่องรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 1 (2). 55-170. เว็บไซต์: <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/rdicpru/issue/view/19>
- พิเชษฐ์ จันทร์สง, บุญทัน ดอกไธสง, ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร และบุญเรือง ศรีเหรียญ. (2558). เรื่องแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมการเป็นชุมชนอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 8 (3). เว็บไซต์: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/view/80366

- พิทยา สุวคันธ์, กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์, ศิวริน เลิศภูษิต และทัชชกร บัวล้อม. (2559). เรื่องผลกระทบการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด (ไทย)-เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี (เมียนมา) ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 7 (2). 30-44. เว็บไซต์: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/polscicmujournal/issue/view/8319>
- ภัณฑิลา น้อยเจริญ. (2563). เรื่องวิเคราะห์นโยบายยุทธศาสตร์และผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่จังหวัดหนองคาย. *วารสารศึกษิตาลัย*, 3 (2). 43-56. เว็บไซต์: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/SJ/issue/view/17106>
- ภัทร จงถวัลย์, เฉลิมพล จตุพร และอภิญา วนเศรษฐ. (2564). เรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มประเทศอาเซียน. *วารสารการพัฒนารการเรียนรู้สมัยใหม่*, 6 (1). 118-129. เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/issue/view/16954>
- รักเกียรติ อินทับทัน, กฤษฎา นันทเพชร และ ชิตพล ชัยมะดัน. (2564). เรื่องการนำนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนไปปฏิบัติในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 14 (1). 75-85. เว็บไซต์: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/issue/view/16903
- วนิดา เสรีจิกิจ. (2563). เรื่องการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริบทของการพัฒนาประเทศ. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*, 8 (1). 81-106. เว็บไซต์: <https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/poleco/issue/view/786>
- สรสินธุ์ ฉายสินสอน. (2567). เรื่องการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs). *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 29 (1). 1-14. เว็บไซต์: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jar/issue/view/17878>
- สันติ ศรียา, นาวิน พรหมใจสา ประยูร อิมิวัตร์ และจันจิรา วิชัย. (2560). เรื่องประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 10 (1). 32-232. เว็บไซต์: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/view/79775
- สัมฤทธิ์ อธิจิตโต. (2561). เรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย). เว็บไซต์: <http://oldweb.mcu.ac.th/userfiles/file/วิทยานิพนธ์/ปริญญาโท/การพัฒนาสังคม/2562/MCU62020122.pdf>
- สิริกร สอนนนท์. (2563). เรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการปกครองท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภออุ้มผางพิจัย จังหวัดศรีสะเกษ. (บทความวิจัย การศึกษาอิสระของนักศึกษาโครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง. เว็บไซต์: <http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/369>

- สุนทร สายคำ และเจ้าอธิการบุญช่วย โชติวิโส. (2562). *เรื่องยุทธศาสตร์และรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายเมืองขอนแก่นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. (รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
เว็บไซต์: <http://mcur.mcu.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/317>
- อัศน์อุไร เตชะสวัสดิ์. (2561). เรื่องแบรนด์องค์กรที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 38 (3). 120-132. เว็บไซต์:
https://utcc2.utcc.ac.th/utccjournal/journal_book.php?journal_id=56
- โอฬาร ถิ่นบางเตียว. (2557). เรื่องกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองของท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 6 (3). 32-232. เว็บไซต์:
https://so03.tci-thaijo.org/index.php/polscilaw_journal/article/view/48674

วิทยานิพนธ์

- จรีพร รักสบาย. (2564). *เรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*. (วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). เว็บไซต์:
<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3800>
- ปกรณ์ บุญล้อม. (2560). *เรื่องการพัฒนาชนบทนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
เว็บไซต์: <https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=239&group=21>
- ปณณทัต นอขุนทด. (2556). *เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอมะขามสะแกกอง จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี). เว็บไซต์:
<http://sutir.sut.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/5276>
- พุทธนันต์ ภาคเจริญ. (2565). *เรื่องแนวทางการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านไปสู่ความยั่งยืนในบริบทของสังคมการเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านดงยาง หมู่ที่ 12 ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). เว็บไซต์: <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/4548>
- ภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค. (2562). *เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา). เว็บไซต์:
https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/55810221.pdf
- ภูริจักษ์ วิมลภักร์. (2563). *เรื่องจีนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) กับการวางสมดุลในนโยบายต่างประเทศไทยต่อมหาอำนาจ*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). เว็บไซต์:
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/7343/>

- รัฐปกร รอราม และ บรรพต วิรุณราช. (2566). *เรื่องการศึกษาอิทธิพลของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการรับรู้ถึงชื่อเสียงของบริษัทมหาชน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
เว็บไซต์: <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/18257>
- วาทีณี พ่วงอนุเคราะห์. (2566). *เรื่องแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ของธุรกิจในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล). เว็บไซต์:
<https://archive.cm.mahidol.ac.th/handle/123456789/5136>
- สิทธิ์ วารุณสหรัชณ. (2559). *เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). เว็บไซต์:
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803011013_5058_5640.pdf
- เสาลักษณ์ ตีมัน. (2560). *เรื่องปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์). เว็บไซต์: http://thesis.rru.ac.th/files/pdf/663_2018_09_20_135637.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก

หนังสือรับรองโครงการวิจัยตามแนวหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล

COA No. 026/2025
IRB No. P2-0397/2567

AF 11/6.0

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000 หมายเลขโทรศัพท์ 05596 8721

หนังสือรับรองโครงการวิจัยครั้งแรก

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสายลวดในการผลักดันนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน
ผู้วิจัยหลัก : วาทีรยศรหญิงกัญญาณัฐ มลิวรรณ
สังกัดหน่วยงาน : คณะสังคมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วัชรพล พุทธิรักษา
วิธีทบทวน : แบบเร่งรัด
รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี
เอกสารรับรอง

1. IF 01 Research Ethical Application for Non-Intervention Study Version 4.0 วันที่ 21 มกราคม 2568
2. IF 02 Conflict of Interest and Funding Form Version 1.0 15 ตุลาคม 2567
3. IF 03 ข้อมูลคำอธิบายสำหรับอาสาสมัครในโครงการวิจัย (สำหรับอาสาสมัครที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป) Version 4.0 วันที่ 21 มกราคม 2568
4. IF 04 หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับอาสาสมัครที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป) Version 3.0 วันที่ 5 มกราคม 2568
5. IF 05 CV Version 1.0 15 ตุลาคม 2567
6. IF 06 Budget Version 1.0 15 ตุลาคม 2567
7. Full Protocol Version 3.0 วันที่ 5 มกราคม 2568
8. แบบสัมภาษณ์ Version 1.0 15 ตุลาคม 2567

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ ชีระบุตร)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่รับรอง : 26 มกราคม 2568

วันหมดอายุ : 26 มกราคม 2569

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

ภาพกิจกรรมจากการลงพื้นที่ภาคสนามในเขตพื้นที่

ภาพ การลงพื้นที่ชุมชนคั้งท่าข้ามสินค้า

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย (ได้รับอนุญาตการเผยแพร่ภาพจากเจ้าของคลังท่าข้ามสินค้า)

ภาพ การลงพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและหน่วยงาน

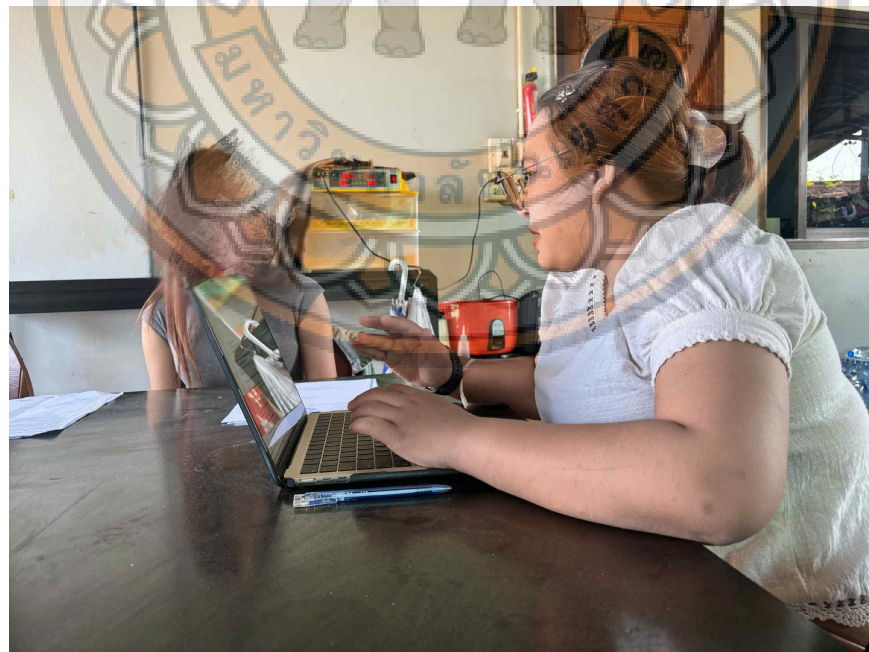

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย (ได้รับอนุญาตการเผยแพร่ภาพจากหน่วยงานที่เข้าร่วม)

ภาพ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมวิจัย

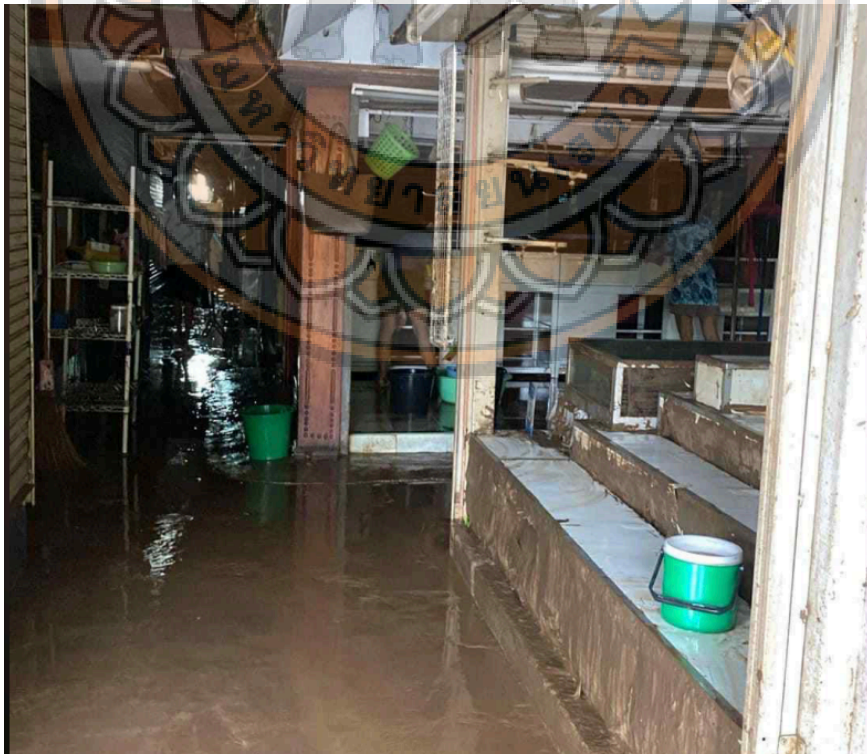

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย (ได้รับอนุญาตการเผยแพร่ภาพจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาพ)

ภาพ การลงพื้นที่เก็บตลาดริมเมยช่วงน้ำท่วม

ที่มารูปภาพ: ผู้วิจัย (ได้รับอนุญาตการเผยแพร่ภาพจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาพ)

